

Б. О. Барановський, В. В. Манюк,
І. А. Іванько, Л. О. Кармизова

АНАЛІЗ ФЛОРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ОРІЛЬСЬКИЙ»

АНАЛІЗ ФЛОРИ
НАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДНОГО ПАРКУ
«ОРІЛЬСЬКИЙ»

Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

**Б. О. Барановський, В. В. Манюк,
І. А. Іванько, Л. О. Кармизова**

**АНАЛІЗ ФЛОРИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО
ПАРКУ «ОРІЛЬСЬКИЙ»**

монографія

Дніпро
2017

УДК 581.93+58.006+502.75+527.9
Б 24

*Друкується за рішенням вченої ради
Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара
(протокол № 13 від 22.05.2017 р.)*

Рецензенти: В. В. Протопопова, д-р біол. наук, проф.;
Ю. І. Грицан, д-р біол. наук, проф.; Л. П. Мицик, д-р біол. наук, проф.;
В. В. Тарасов, канд. біол. наук, доц.

За редакцією
д-ра біол. наук, проф. Д. В. Дубини

Барановський Б. О.

Б 24 Аналіз флори національного природного парку «Орільський» /
Б. О. Барановський, В. В. Манюк, І. А. Іванько, Л. О. Кармизова. – Д. :
ЛІРА, 2017. – 320 с.

ISBN 978-966-383-875-5
doi:10.15421/511701

Наведено комплексний аналіз флори судинних рослин національного природного парку «Орільський». Наданий таксономічний склад флори включає 958 видів, які належать до 111 родин. Біоморфічний аналіз свідчить, що у флорі парку серед клімаморф переважають гемікриптофіти, серед біоморф – багаторічники. За екоморфічним аналізом, серед геліоморф переважають геліофіти та сціогеліофіти, серед трофоморф – мезотрофи, серед гігоморф – мезофіти. У ценоморфічній структурі переважають лучні, степові, рудеральні та лісові види. На території національного природного парку «Орільський» зареєстровано 4 види рослин із Світового червоного списку, 5 видів – із Європейського червоного списку, 26 – із Червоної книги України та 140 – із Червоного списку Дніпропетровської області. У флорі національного парку адвентивна фракція налічує 183 види, що складає 19 % флористичного складу.

Для фахівців у галузі флористики, геоботаніки та екології, аспірантів, студентів, викладачів вишів, шкільних та позашкільних закладів.

Ключові слова: флора, екоморфічний аналіз, національний парк, біотопи, ландшафти, раритетні види, адвентивна фракція.

УДК 581.93+58.006+502.75+527.9

ISBN 978-966-383-875-5

© Барановський Б. О.,
Манюк В. В., Іванько І. А.,
Кармизова Л. О., 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	7
2. ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ОРІЛЬСЬКИЙ».....	9
3. ФЛОРИСТИЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ СУДИННИХ РОСЛИН ТА ЇХ БІОЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	30
4. ФЛОРИСТИЧНИЙ СКЛАД ОСНОВНИХ РОСЛИННИХ УГРУПОВАНЬ.....	134
5. АНАЛІЗ РАРИТЕТНОЇ ФРАКЦІЇ ФЛОРИ ТА ЇЇ ОХОРОНА.....	271
6. АНАЛІЗ АДВЕНТИВНОЇ ТА ІНВАЗІЙНОЇ ФЛОРИ.....	283
ВИСНОВКИ.....	300
АВСТРАКТ.....	304
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	308

ВСТУП

Основним фактором загрози розвитку та функціонуванню більшості наземних і водних екосистем є антропогенний вплив, який із початку ХХ століття посилюється довгостроковими тенденціями змін клімату (Settele, J. et al., 2014). Зміни клімату проявляються у збільшенні аридності та підвищенні середніх сезонних температур, зокрема в Європі (Dai, 2013; Linder et al., 2014), що особливо небезпечно для природних екосистем таких посушливих регіонів як степова зона України.

На території степової зони майже єдині території, які зберегли природний стан, це долинно-терасові ландшафти.

За кліматичних змін передбачаються значні ризики для природних екосистем, і, в першу чергу, лісових, які є базовим елементом долинно-терасових ландшафтів степової зони України, а також найбільш продуктивними типами екосистем зі створення первинної продукції, утилізації CO₂ з атмосфери та основним постачальником O₂.

За кліматичних змін прогнозується зсув лісових екосистем у високі широти від їх оптимальних кліматичних зон поряд зі скороченням їх площ, фрагментацією масивів та змін їх природного складу (Bussotti et al., 2015). Лісові екосистеми степової зони України перебувають в умовах географічної невідповідності до умов місцезростань (Бельгард, 1971), що робить їх надзвичайно чутливими до будь-яких екологічних змін, викликаних антропогенними та кліматичними факторами, та зумовлює необхідність їх відновлення та охорони.

Збереження біологічного різноманіття – одна з найважливіших сучасних екологічних проблем. У 1992 році Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку прийняла «Конвенцію про біологічне різноманіття», що ратифікована Законом України № 257/94-ВР від 29.11.94. Організація Об'єднаних Націй 2010 рік оголосила роком біорізноманіття. На першому місці в збереженні біорізноманіття стоїть охорона рослин як основних творців середовища для існування інших організмів.

За ініціативи Мінекоресурсів у 2000 році та згідно із Законом України «Про рослинний світ» відповідно до Конвенції про біорізноманіття введено Державний кадастр рослинного світу України. Головне його завдання – облік та моніторинг рослинного світу: інвентаризація флори, рослинності та рослинних ресурсів: «Державний облік і кадастр рослинного світу ведеться з метою обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних рослинних ресурсів, обсягу, характеру та режиму їх використання, а також для здійснення

систематичного контролю за якісними і кількісними змінами в рослинному світі ...» (Порядок ведення державного обліку і кадастру рослинного світу, с. 38).

Для підтримки достатнього рівня біологічного різноманіття та збереження рідкісних, зникаючих видів рослинного і тваринного світу необхідне як розширення площ, так і збільшення кількості природоохоронних об'єктів (створення мережі природоохоронних територій і акваторій – Національної екомережі України).

Нині в Україні широко проводяться роботи щодо збільшення площі природно-заповідного фонду (ПЗФ), яка ще не відповідає міжнародним вимогам. Все більше таких об'єктів ПЗФ стає в Дніпропетровській області. Тут заплановане створення двох перших для області національних парків: «Самарський бір» та «Орільський».

Територія національного природного парку «Орільський» – це перш за все унікальне для регіону Степового Подніпров'я різноманіття природного комплексу однієї з найпотужніших у степовій зоні систем середніх річок.

Долина р. Оріль відрізняється значним рівнем ландшафтного та біологічного різноманіття завдяки віддаленому розташуванню від неї великих промислових центрів.

Флора судинних рослин національного природного парку «Орільський» на момент його створення достатньо вивчена. Одним із перших дослідників, які вивчали флористичне різноманіття Приорілля ще наприкінці ХІХ ст., був видатний катеринославський вчений І. Я. Акінфієв, котрий зробив багато цікавих знахідок, і в їх числі (для пониззя р. Оріль) і підсніжник білий (*Galanthus nivalis* L.) – вид, який протягом останнього століття на теренах Дніпропетровщини більше ніде не фіксувався дослідниками. У першій половині ХХ століття долина р. Оріль ретельно вивчалася з точки зору флористичного і синтаксономічного різноманіття, а також біологічної продуктивності лучних екосистем, які в долині цієї річки широко поширені і були дуже важливими у традиційному сільському господарстві, в якому пасовищно-сіножатні угіддя відігравали ключову роль до середини ХХ ст. Дослідження лучних фітоценозів здійснювали місцеві геоботаніки з Ботанічного саду і кафедри ботаніки Дніпропетровського державного університету (О. А. Еліашевич, К. Є. Корещук, С. І. Пестушко). Лісову рослинність Приорілля після І. Я. Акінфієва досить ретельно вивчав О. Л. Бельгард, найбільшій уваги в цьому відношенні заслуговують його статті кінця 1930–1940-х рр. (у тому числі у співавторстві з Т. Ф. Кириченко).

У другій половині ХХ ст. флору Приорілля продовжували вивчати фахівці Дніпропетровського державного університету. Найбільш повно результати цих досліджень представлені в узагальнених флористичних працях В. В. Тарасова «Флора Дніпропетровської та Запорізької областей. Судинні рослини» (Тарасов, 2005; 2012).

З 1990-х років флору території майбутнього національного парку досліджують Б. О. Барановський, В. В. Манюк та ін.

Певну ботанічну цінність становлять також дослідження Ю. Г. Гамулі, чия кандидатська дисертація присвячена комплексному фітоекологічному і лісотипологічному вивченню своєрідних галофільних дібров Приорілля.

У 2015 році колектив фахівців Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара та інших наукових установ здійснив комплексне вивчення всієї території басейну р. Оріль у межах Дніпропетровської області, а також на окремих прилеглих ділянках у межах Харківської та Полтавської областей. Виявлено низку нових, надзвичайно цікавих із наукового погляду і дуже важливих з природоохоронної точки зору ділянок із рідкісними і реліктовими екосистемами та популяціями рідкісних видів рослин, занесених до Червоної книги України та інших червоних списків (у тому числі й таких видів, які раніше не наводилися для долини р. Оріль). Виявлено цілу низку цікавих ботанічних пам'яток природи.

У результаті цих досліджень наприкінці 2015 року колектив дослідників, у числі яких були й автори цієї монографії, представив наукове обґрунтування створення національного природного парку «Орільський».

Процес організації національного природного парку «Орільський» перебуває на стадії погодження на обласному рівні. Наразі вже погоджено створення парку на території Юр'ївського району.

Колектив авторів висловлює подяку головному інженеру Державного регіонального проектно-вишукувального інституту «Дніпродіпроводгосп» В. В. Дем'янову та канд. біол. наук, доц. ДНУ ім. Олеся Гончара Вол. Вас. Манюку за матеріали, надані до розділу «Фізико-географічна характеристика національного природного парку «Орільський», а також д-ру біол. наук, проф. Д. В. Дубині та канд. біол. наук, доц. В. В. Тарасову за рекомендації та побажання щодо підготовки монографії.

1. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

В основу методологічного підходу до еколого-флористичних досліджень покладено вчення Л. Г. Раменського (1971) та О. Л. Бельгарда (1950).

Аналіз регіональних флор здійснюється відповідно до існуючих аналогів та прикладів (Тарасов, 2005, 2012; Матвеев, 2006). Він передбачає такі розділи: систематичний аналіз, біоекологічний аналіз, екоморфічний аналіз, созологічний аналіз та аналіз адвентивної складової флори.

Для дослідження флори судинних рослин території та акваторій національного природного парку «Орільський» застосовано комплекс польових і камеральних методів.

Еколого-флористичні дослідження проводилося за кількома методиками. Для вивчення флори судинних рослин були застосовані методи збирання, гербаризації і визначення видів (Natho D. Natho J., 1959, Визначник рослин України, 1965, 1987; Скворцов, 1977), а також вивчення колекцій гербарію Інституту ботаніки НАН України та гербарію Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара.

В основу методологічного підходу до вивчення та біоекологічної характеристики флори лісових угруповань покладено типології лісових біогеоценозів природних та штучних лісів степової зони України О. Л. Бельгарда (Бельгард, 1950, 1971).

Для вивчення флори водойм застосовано спеціальні гідроботанічні методи (Катанская, 1981).

Визначення видів здійснювали за визначниками та «флорами»: Визначник рослин України (1965); Определитель высших растений Украины (1987); Флора УРСР (1938–1965); Екофлора України (2000–2010), «Деревья и кустарники СССР» (1949, 1951; 1954; 1958; 1960, 1962) з використанням мікроскопів Citoval та МБС-9.

Назви видів наведені за сучасним українським номенклатурним виданням (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999).

Згідно з принципами екологічного аналізу фітоценозів за О. Л. Бельгардом (1950) складено біоекоморфічні характеристики видів (біоекологічна паспортизація видів судинних рослин) та флористичного складу основних типів рослинності.

Для проведення біоекологічної паспортизації видів використали загально прийняту термінологію та класифікацію екоморф О. Л. Бельгарда (Бельгард, 1950). Система екоморф Олександра Люціановича Бельгарда дозволяє у стислій табличній формі із застосуванням скорочених символів біоморф та екоморф

видів рослин навести біоекологічну характеристику флори за такими параметрами: біоморфи (одно-, дво-, багаторічники); геліоморфи (відношення до світла); гігроморфи (відношення до водного середовища); реоморфи (відношення до течії – для типово водних видів); галоморфи (відношення до мінералізації – для видів водойм); трофоморфи (відношення до трофності); ценоморфи (зростання в певних фітоценозах).

Назви біоморф та екоморф подані за системою екоморф О. Л. Бельгарда та відповідно до латинських словників (Дворецкий, 1976; Кирпичников та співавт., 1977).

Для визначення біоморф та екоморф застосовували відомості з визначників, Екофлори України (2000–2010), інших джерел (Бельгард, 1950; Тарасов, 2005, 2012; Дубина та співавт., 1993) та результати власних спостережень.

2. ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ОРІЛЬСЬКИЙ»

Національний природний парк «Орільський» розташований у басейні річки Оріль – лівої притоки р. Дніпро, зокрема, у тій частині басейну Орілі, що згідно з адміністративно-територіальним устроєм України належить до Дніпропетровської області.

Територія національного природного парку «Орільський» відрізняється великим різноманіттям фізико-географічних умов (Физико-географическое районирование Украинской ССР, 1968; Физическая география Днепропетровской области, 1988).

Річка Оріль протікає в межах Дніпропетровської області по території п'яти адміністративних районів, за напрямком течії це – Юр'ївський, Новомосковський, Магдалинівський, Царичанський і Петриківський райони.

До території парку віднесено русло р. Оріль на всій його довжині в межах Дніпропетровської області (рис. 2.1). Відповідно, оскільки по руслу цієї ріки проведено північні та північно-східні межі між Дніпропетровською і Харківською областями, а нижче за течією – північні та північно-західні межі між Дніпропетровською та Полтавською областями, саме ці міжобласні кордони слугують водночас і межами національного природного парку по правобережжю р. Оріль. Конфігурація території парку в цілому повторює контури долини річки з довгими відгалуженнями, які відходять від долини в бік Орільсько-Самарського та Орільсько-Дніпровського вододілу по вузьких долинах лівобережних річок і балок – приток р. Оріль.

Територія парку поступово розширюється від верхньої ділянки в Юр'ївському районі (де ширина долини від 2 до 3 км) до низьзя, де р. Оріль має вже дуже широку долину (до 15 км), а на межі Петриківського і Царичанського районів Орільська долина накладається на Дніпровську, котра має в цьому місці надзвичайно велику ширину – до 22 км. Уздовж русла р. Оріль у другій половині ХХ ст. споруджено канал Дніпро – Донбас для транспортування вод р. Дніпро у басейн р. Сіверський Донець (Донецька і Харківська обл.). Усі землі каналу і його акваторія також мають бути складовою територією національного природного парку, з віднесенням до господарської зони.

Найвищі гіпсометричні відмітки рельєфу території національного парку розташовані на лівобережжі р. Оріль, на вододілі між нею і р. Самара в Новомосковському районі, і дорівнюють 169 м н. р. м.

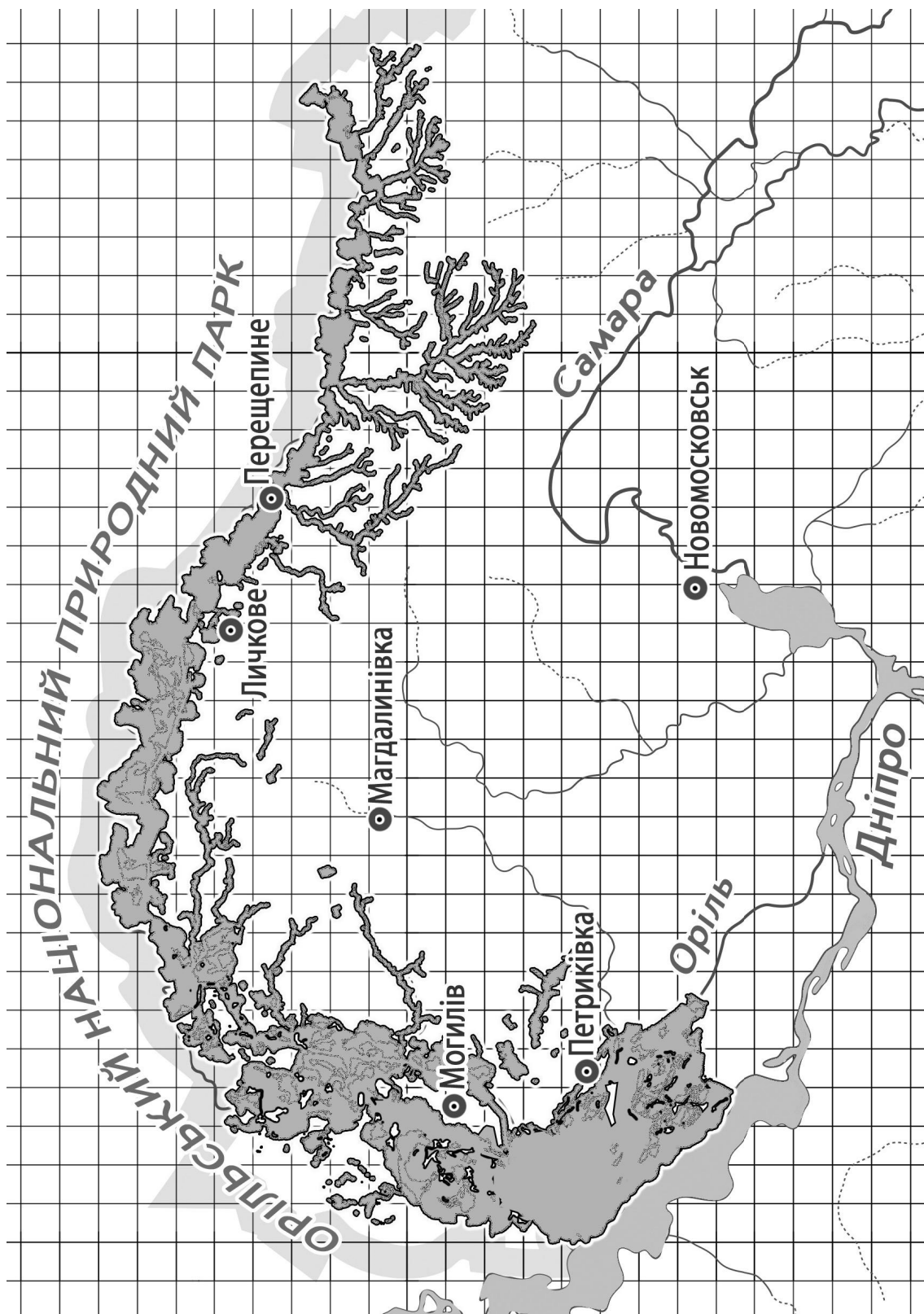

Рис. 2. 1. Географічне положення національного природного парку «Орільський»

Найнижчі рівні земної поверхні у парку повторюють меженні рівні р. Оріль і змінюються від 90 м н. р. м. в Юр'ївському районі до 52 м н. р. м. біля старого гирла р. Оріль в Петриківському районі.

Географічні координати крайніх точок парку наведені у таблиці 2.1. Відстань між північною і південною точками парку по широті дорівнює приблизно $0,5^{\circ}35'$, а по довготі – $1^{\circ}42'$. Пряма відстань між східною та західною крайніми точками території парку – 126,1 км, а між північною та південною – 72,7 км. Територія парку межує зі 125 населеними пунктами п'яти районів Дніпропетровщини, ще 11 – розташовані на віддалі від 1 до 3 км від меж парку. З такої кількості лише два населені пункти мають статус міста (Перещепине і Дніпродзержинськ), ще два – статус селищ (районні центри), решта (122) – це села (рис. 2.2). Значна частка приорільських сіл заслуговують інтеграції до території національного парку, оскільки вони являють собою невід'ємну складову унікальних природно-культурних ландшафтів, мають високу етнокультурну, ландшафтно-естетичну та історико-культурну цінність.

Таблиця 2.1

Географічні координати крайніх точок національного природного парку «Орільський»

Точка	Північна широта	Східна довгота
Північна – Пн	$49^{\circ}11'36.11''\text{Пн}$	$34^{\circ}56'51.35''\text{Сх}$
Південна – Пд	$48^{\circ}36'2.32''\text{Пн}$	$34^{\circ}31'41.55''\text{Сх}$
Західна – Зх	$48^{\circ}45'54.56''\text{Пн}$	$34^{\circ}18'32.17''\text{Сх}$
Східна – Сх	$48^{\circ}53'28.05''\text{Пн}$	$36^{\circ}00'55.97''\text{Сх}$

Клімат

Територія Орільського національного природного парку розташована в степовій зоні з помірно континентальним кліматом, що відрізняється жарким і сухим літом і не дуже холодною зимою. Парк має велику протяжність: 120 км із заходу на схід і 65 км – з півдня на північ. Тому характеристику кліматичних умов його окремих районів здійснено за матеріалами спостережень таких метеостанцій:

- Петриківський район - м/с Дніпропетровськ;
- Царичанський район - м/с Кобеляки;
- Магдалинівський і Новомосковський райони - м/с Губиниха;
- Юр'ївський район - м/с Павлоград.

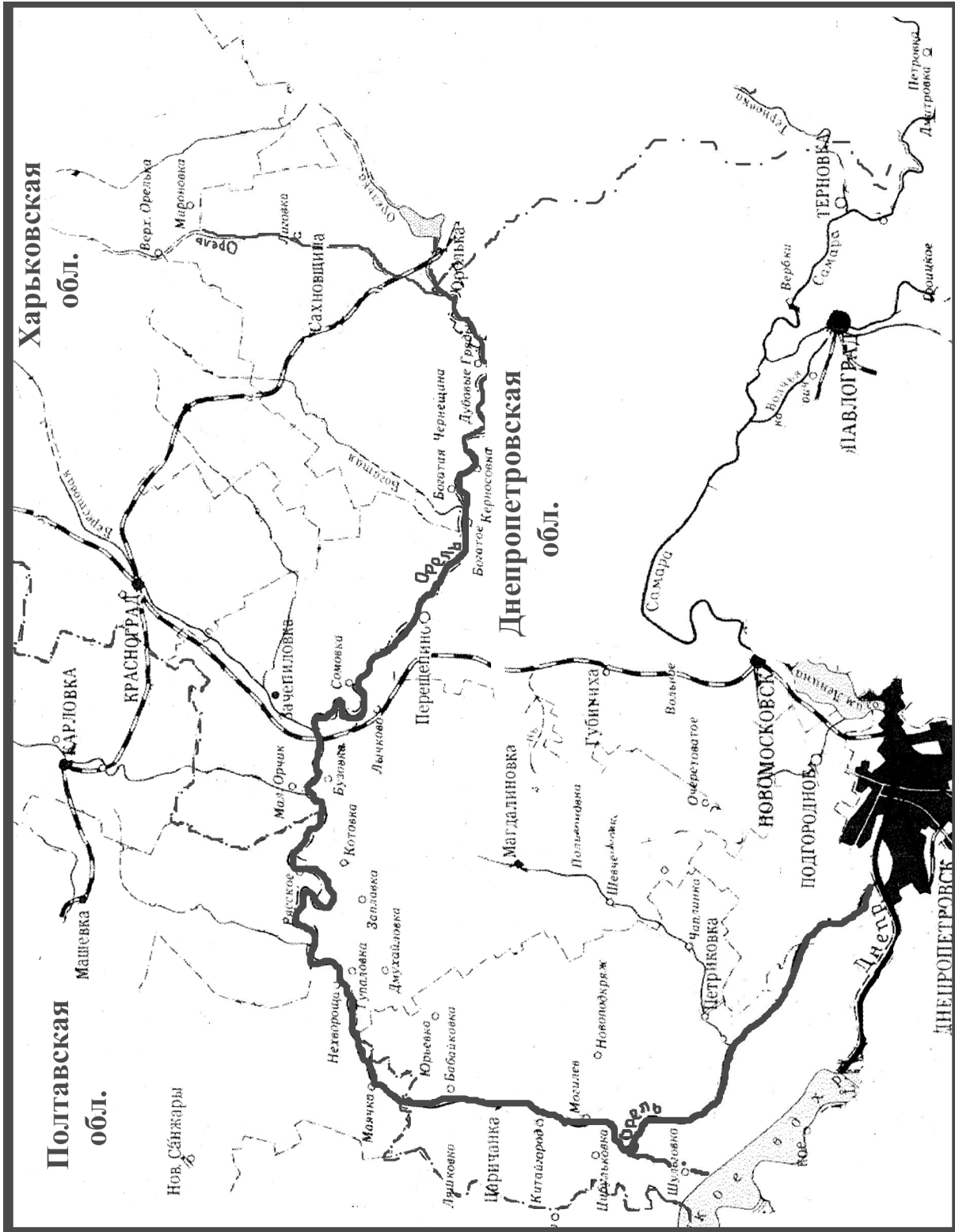

Рис. 2.2. Схема бассейну річки Оріль

Клімат цієї території зумовлений впливом повітряних мас, що приходять з Атлантики, Арктичного басейну або сформувалися над великими територіями Євразії.

Взимку дуже розвинута циклонічна діяльність. Перехід до холодного періоду пов'язаний із початком вторгнення арктичного повітря – у цей час тут найчастіше розташовується центральна частина відрогів підвищеного тиску. Відмінна риса зим – відлиги, що викликаються переміщенням циклонічних утворень з Атлантики, Середземного і Чорного морів. У квітні і травні ще спостерігається повернення холодів і заморозки, які викликаються вторгненням арктичного повітря. Влітку вторгнення арктичного повітря майже цілком припиняється і у цей час переважає погода, сформована Азорським антициклоном, з великою кількістю ясних і сонячних днів. Це сприяє трансформації, прогріванню повітря, а також виникненню пилових бур і суховіїв. Літні процеси продовжуються приблизно до середини серпня, потім характер циркуляції різко змінюється. У жовтні – листопаді починає руйнуватися Азорський антициклон і замість нього розвивається Сибірський. У зв'язку з цим збільшується повторюваність туманів, часто спостерігається хмарна погода з мрячними опадами. У другу половину осені посилюється діяльність південних і західних циклонів, що зумовлюють велику кількість хмарних днів, обложні опади і тумани.

Температура повітря

Температура повітря має великий вплив на всі біологічні і фізичні процеси в природі – строки розвитку рослинності, життєві цикли тварин, на сніговий покрив, льодовий режим рік і водойм, на випаровування води з водної і земної поверхні, водність річок та ін. Температурні умови на території парку охарактеризовані в таблиці 2.2.

У межах національного парку «Орільський» різниця у середній річній температурі повітря між найбільш північними і південними метеостанціями становить 0,4 °С. Різниця температур зумовлюється як різницею в географічній широті, так і особливістю циркуляції атмосфери.

Упродовж року найбільших значень температура повітря досягає в липні, в середньому 21,3 °С на півдні національного парку (м/с Дніпропетровськ) і 20,6 °С – на півночі (м/с Кобеляки). Мінімальна температура спостерігається у січні – відповідно -5,5 °С і -6,1 °С.

Абсолютний мінімум температури звичайно спостерігається у лютому і становить від -34 °С до -37 °С. Абсолютний максимум у серпні становив від +39 °С до +41 °С.

Таблиця 2.2

Середня місячна і річна температура повітря, °С

Показники	Місяці												IV -X	XI- III	За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
м/с Дніпропетровськ															
Середня t °С	-5,5	-4,1	0,8	9,4	16,0	19,6	21,3	20,6	15,4	8,4	2,5	-2,1	15,8	-1,7	8,5
min: - середній	-8,1	-7,6	-3,3	3,1	9,6	13,0	15,3	14,0	9,1	3,3	-1,3	-6,0	–	–	3,3
- абсолютний	-33	-34	-27	-9	-2	3	8	5	-3	-18	-21	-26	-18	-34	-34
max: - середній	-2,4	-1,5	4,3	14,2	22,0	25,4	28,2	27,4	21,7	13,8	5,3	-0,4	–	–	13,2
- абсолютний	13	15	23	30	34	38	39	40	35	31	24	16	40	24	40
м/с Кобеляки															
Середня t °С	-6,1	-4,7	0,4	9,3	15,8	19,2	20,6	19,9	14,8	8,0	2,1	-2,6	15,4	-2,2	8,1
min: - середній	-9,2	-8,9	-3,5	3,3	9,8	13,3	15,4	14,2	9,1	3,6	-1,6	-6,6	–	–	3,2
- абсолютний	-36	-36	-30	-11	-3	1	7	5	-3	-19	-22	-28	-19	-36	-36
max: - середній	-3,4	-2,8	3,3	13,3	21,5	25,1	27,4	26,6	20,9	12,7	4,3	-1,4	–	–	12,3
- абсолютний	10	10	23	30	34	38	38	39	37	29	22	12	39	23	39
м/с Губиниха															
Середня t °С	-6,1	-4,7	0,4	9,2	15,9	19,2	20,7	20,0	14,8	7,9	2,0	-2,6	15,4	-2,2	8,1
min: - середній	-9,3	-9,0	-4,0	2,9	9,3	12,8	15,0	14,0	8,9	3,4	-1,7	-6,9	–	–	3,0
- абсолютний	-34	-37	-27	-11	-4	1	6	4	-6	-20	-24	-28	-20	-37	-37
max: - середній	-3,5	-2,8	3,0	13,7	21,7	25,0	27,4	26,9	21,3	12,6	4,4	-1,5	–	–	12,4
- абсолютний	12	12	22	30	33	38	39	40	36	32	22	13	40	22	40
м/с Павлоград															
Середня t °С	-5,6	-4,1	1,0	9,7	16,1	19,6	21,3	20,3	14,9	8,1	2,6	-1,9	15,7	-1,6	8,5
min: - середній	-8,8	-8,6	-3,3	3,1	9,6	13,0	15,3	14,0	9,1	3,3	-1,3	-6,0	–	–	3,3
- абсолютний	-34	-37	-29	-10	-4	1	6	3	-6	-21	-25	-28	-21	-37	-37
max: - середній	-2,8	-1,9	4,1	14,7	22,7	26,0	28,6	27,6	22,1	13,6	5,5	-0,3	–	–	13,3
- абсолютний	13	15	22	30	35	40	40	41	36	33	23	16	41	23	41

Дані спостережень свідчать про те, що останнім часом температура повітря в межах регіону має тенденцію до підвищення. Взагалі вона зростає в усьому світі, і цій проблемі приділяють увагу багато вчених, зокрема, створена в 1988 р. Міжурядова група експертів зі змін клімату.

У IV доповіді Міжурядової оприлюдненій в 2007 р., зазначено, що протягом столітнього періоду (1906–2005 рр.) глобальна температура зросла на 0,74 °С. Причому в Європі підвищення виявилось майже у півтори рази більшим. За прогнозами Міжурядової групи експертів, у XXI ст. підвищення температури повинне продовжитися.

Графік ходу середніх річних температур повітря по метеостанції Дніпропетровськ АСМГ за останні 49 років (з 1966 по 2014 р.) наведено на рисунку 2.3. Як видно з графіка, підвищення температури стало особливо помітним починаючи з 1989 року. За період 1989–2014 рр. тренд температури підвищився з 8,2 °С до 10,1 °С – на 1,9 °С за 26 років. Рівняння тренду ходу

середніх річних температур за період 1989–2014 рр. має вигляд $B = 8,2 \text{ }^{\circ}\text{C} + 0,073X$.

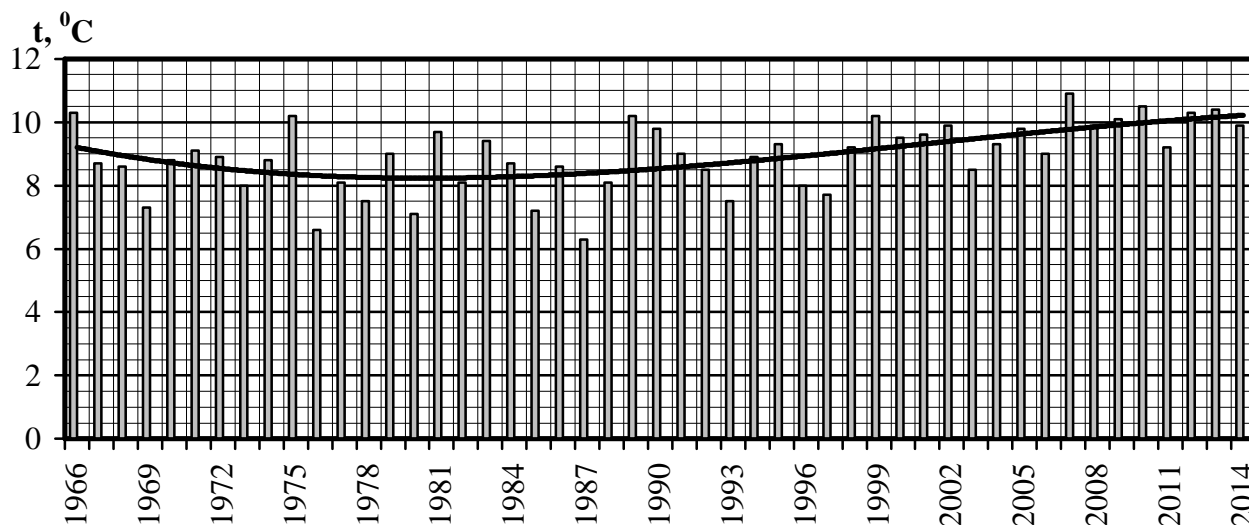

Рис. 2.3. Середні річні температури по м/с Дніпропетровськ

Тенденція до підвищення температури спостерігається по всіх метеостанціях України. Порівняльні дані щодо середніх місячних і річних температур повітря по м/с Дніпропетровськ за періоди 1966–1988 рр. і 1989–2014 рр., показують, що у середньому річні температури за даний період підвищились на 1,0 °С (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Середні місячні і річні температури повітря по м/с Дніпропетровськ за окремі періоди, підвищення температури, °С

Періоди	Місяці												За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1966–88 рр.	-5,7	-4,7	0,6	9,3	16,3	19,6	21,1	20,5	15,3	8,1	2,1	-2,5	8,4
1989–2014 рр.	-3,5	-2,9	2,4	10,3	16,5	20,1	22,6	21,7	15,7	9,1	2,5	-2,2	9,4
Підвищення температури	2,2	1,8	1,8	1,0	0,2	0,5	1,5	1,2	0,4	1,0	0,4	0,3	1,0

У середині років загальне підвищення температури повітря має відмінності. Найбільш прискореними темпами підвищується температура зимових і весняних місяців: січня, лютого і березня (за останні 25 років на 1,8°С – 2,2 °С), значно підвищилась також температура липня і серпня (на 1,2 °С – 1,5 °С).

Весняний перехід середньодобових температур повітря на території парку через 0° до позитивних значень відбувається звичайно 14–18 березня, через +5 °С – 2–5 квітня. Осінній перехід через +5 °С відбувається 27–31 жовтня,

через 0 °С до негативних – 21–26 листопада. Упродовж холодного періоду спостерігається по декілька разів перехід від позитивних значень температури повітря до негативних, і навпаки, іноді до 11 разів за зиму, що викликає відлиги, танення і схід снігового покриву.

Підвищення зимових і весняних температур викликає зменшення частки твердих опадів, зимового нагромадження снігу, що, у свою чергу, негативно відбивається на зменшенні інтенсивності весняних повеней на ріках та весняного промивання русел рік. Літнє підвищення температури сприяє підсиленню випаровування води як із водної поверхні, так і з поверхні ґрунту, а також використання вологи на транспірацію рослинами. Це, у свою чергу спричинює пересихання рік улітку, що і спостерігається останнім часом на багатьох гідрологічних постах регіону. Також зменшилась тривалість льодоставу на ріках і збільшилася тривалість безльодоставного періоду. Це все спричинює катастрофічне зниження водності рік, знижуються рівні ґрунтових вод, висихають озера та болота.

Атмосферні опади

Атмосферні опади відіграють основну роль у процесі формування як поверхневого, так і підземного стоку. Середні місячні і річні суми опадів по основних метеостанціях басейну р. Оріль наведені в таблиці 2.4.

У регіоні НПП «Орільський» найбільша кількість опадів припадає на червень – у середньому 64 мм, найменша – на березень і жовтень – у середньому 36 мм.

Протягом періоду спостережень, початих наприкінці ХІХ сторіччя, найбільша кількість опадів по метеостанції Дніпропетровськ спостерігалася у 1894, 1906, 1915, 1922, 1933, 1960, 1976–78, 1980, 1994, 1997, 2004 і 2014 роках. По метеостанції Дніпропетровськ найбільша кількість опадів за весь період спостережень випала у 2004 р. – 914 мм.

Найбільш посушливими за весь період спостереження виявилися 1921, 1923, 1934, 1951, 1957 роки. Відомо, що посуха 1921 р. охопила ледве не всю Європу і дуже вплинула на врожай в колишній Російській імперії, в тому числі і в Україні.

На Дніпрі аномально маловодним видався 1921 рік, коли зафіксовано найменшу витрату води за весь період спостережень.

Літні опади мають переважно зливовий характер. Найбільша місячна кількість опадів становила: Дніпропетровськ – 213 мм (серпень 1960 р.), Кобеляки – 219 мм (червень 1933 р.), Губиниха – 206 мм (червень 1977 р.), Павлоград – 156 мм (травень 1961 р.).

Таблиця 2.4

Середні, максимальні місячні, річні, максимальні добові суми опадів, мм

Показники	Місяці												IV- X	XI- III	За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
м/с Дніпропетровськ															
середня	47,4	44,0	45,4	39,7	41,7	62,7	62,3	43,2	42,0	39,4	49,7	43,4	331	230	561
макс. місячна	137	112	91,6	110	157	182	129	213	181	142	101	120	615	374	914
рік	1966	1953	1998	1936	1933	1942	1976	1960	1922	1894	2001	1981	1894	1981	2004
макс. добова	36,0	28,8	29,4	29,4	68,6	59,6	46,7	82,0	43,8	49,7	52,1	36,5	82,0	52,1	82,0
м/с Кобеляки															
середня	44	38	33	38	47	56	55	45	35	37	45	51	313	211	524
макс. місячна	97	78	67	99	174	219	152	112	83	148	83	99	–	–	778
рік	1895	1937	1927	1936	1933	1932	1938	1928	1917	1960	1952	1915	–	–	1932
макс. добова	28	24	21	39	43	73	76	77	53	32	82	36	77	82	82
м/с Губиниха															
середня	45,5	34,9	38,0	41,0	44,7	73,3	51,8	44,0	46,1	36,9	45,1	42,1	335	206	541
макс. місячна	133	79	95,9	108	156	206	172	173	159	122	121	112	602	356	837
рік	1966	1941	2000	2015	1961	1977	1976	2004	2002	1970	1980	1947	1977	1981	1977
макс. добова	28	23	25	32	67	75	54	50	68	41	41	37	75	41	75
м/с Павлоград															
середня	45,1	32,6	35,4	33,8	40,9	68,8	58,6	38,5	35,8	32,7	39,8	35,7	310	189	499
макс. місячна	133	63,8	81,7	121	156	147	172	139	120	84,1	91,8	109	542	363	754
рік	1966	1953	2000	2008	1961	2005	1976	1963	2000	1950	1977	1966	1976	1966	1976
макс. добова	26,0	26,5	39,2	38,6	37,0	91,0	39,0	81,0	46,6	42,0	37,0	22,8	81,0	39,2	91,0

Найбільша добова кількість опадів спостерігається влітку під час зливових грозових дощів. Максимум добової кількості опадів, за спостереженнями на метеостанції у Дніпропетровську, становить – 82 мм (23 серпня 1963 р.), у Кобеляках – 82 мм (листопад 1911 р.), у Губинисі – 75 мм (червень 1927 р.), у Павлограді – 91 мм (червень 1992 р.).

Наявні дані свідчать про те, що річна кількість опадів у регіоні в багаторічному аспекті має тенденцію до збільшення. По метеостанції Дніпропетровськ середня сума опадів за 1961–1990 рр. склала 512 мм, а за останнє 30-річчя (1985–2014 рр.) – 567 мм (збільшення на 55 мм). Річні суми опадів по метеостанції Дніпропетровськ за багаторічний період наведені на рисунку 2.4.

Н, мм

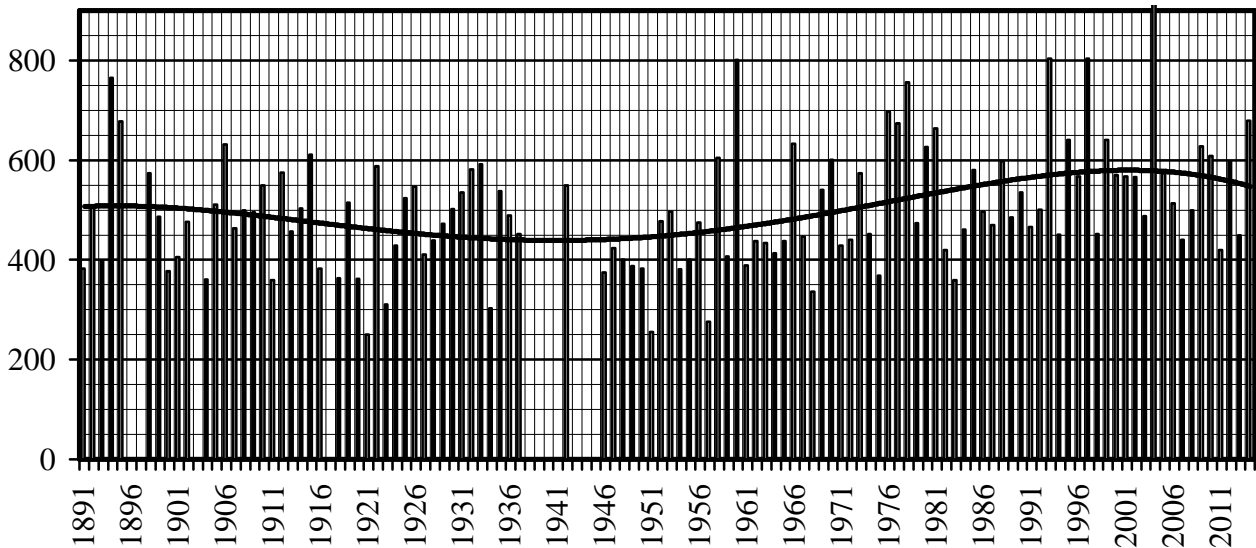

Рис. 2.4. Річні суми опадів по м/с Дніпропетровськ

У зв'язку з глобальним потеплінням останнім часом на території національного парку «Орільський» спостерігається збільшення частки рідких та змішаних опадів і зменшення частки твердих (табл. 2.5).

Сніговий покрив

Строки утворення і сходу снігового покриву залежать від погодних умов і з року в рік значно змінюються. Через часті відлиги, що супроводжуються дощами, сніговий покрив нестійкий та досить часто трапляються випадки повного його зникнення серед зими. Стійкий сніговий покрив у регіоні відсутній у 7 % зим у північній частині НПП «Орільський» та у 24 % – у південній.

В останні десятиліття у зв'язку з підвищенням температури повітря і зменшенням кількості опадів узимку спостерігається тенденція зниження висоти снігу і запасів води в ньому (табл. 2.6).

У зв'язку з частими відлигами впродовж зим спостерігається по декілька разів утворення і схід снігового покриву. Тала вода, а також рідкі опади взимку частіше всього інфільтруються в ґрунт і там замерзають, оскільки в глибині ґрунту зберігаються більш стабільні негативні температури, накопичується внутрішньогрунтовий лід, який після танення підживлює ґрунтові води.

Вологість повітря

Вологість повітря залежить від циркуляційних процесів та особливостей земної поверхні і характеризується як абсолютна та відносна.

Таблиця 2.5

Частка рідких, змішаних і твердих опадів

Метеостанція, показники	Опади від загальної суми, %		
	рідких	змішаних	твердих
м/с Дніпропетровськ			
- впродовж року	73	15	12
- у холодний період	36	34	30
м/с Кобеляки			
- впродовж року	78	12	10
- у холодний період	37	32	31
м/с Губиниха			
- впродовж року	73	15	12
- у холодний період	43	32	35
м/с Павлоград			
- впродовж року	76	14	10
- у холодний період	32	38	30

Таблиця 2.6

Середні і максимальні висоти снігового покриву, см

Метеостанція, показники	Місяці												IV-X	XI-III	За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
м/с Дніпропетровськ															
середня	7	9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3-9	5,5
максимальна	40	50	45	5	-	-	-	-	-	3	15	20	5	50	50
м/с Кобеляки															
середня	5	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1-6	4
максимальна	45	50	60	15	-	-	-	-	-	5	10	40	5	60	60
м/с Губиниха															
середня	5	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	6
максимальна	40	50	45	5	-	-	-	-	-	3	15	20	5	50	50
м/с Павлоград															
середня	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	3
максимальна	25	35	42	10	-	-	-	-	-	3	5	12	10	42	42

Дані щодо абсолютної (пружності водяної пари) і відносної вологості повітря наведені в таблиці 2.7. Абсолютна вологість має яскраво виражений річний хід. Найменших значень вона досягає в січні – лютому, у середньому по басейну 3,9–4,2 Мб., у березні абсолютна вологість підвищується, максимум спостерігається в липні й досягає 15,1–15,6 Мб., у середньому за рік вона становить 8,7–8,9 Мб.

Таблиця 2.7

Середня місячна і річна вологість повітря

Метеостанція, показники	Місяці												За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
м/с Дніпропетровськ													
абсолютна, Мб	4,2	4,2	5,2	7,4	10,4	14,0	15,5	14,6	11,3	8,4	6,6	5,0	8,9
відносна, %	86	84	80	65	58	60	58	59	63	74	84	86	71
м/с Кобеляки													
абсолютна, Мб	3,9	4,0	5,0	7,5	10,3	13,6	15,6	14,3	11,0	8,3	6,4	4,8	8,8
відносна, %	87	86	82	69	62	59	61	61	63	77	86	89	73
м/с Губиниха													
абсолютна, Мб	4,0	4,3	5,0	7,3	10,2	13,6	15,1	14,0	10,6	8,2	6,5	4,8	8,7
відносна, %	89	88	84	68	60	61	61	60	65	77	87	89	74
м/с Павлоград													
абсолютна, Мб	4,0	4,2	5,0	7,3	10,3	13,7	15,6	14,5	11,0	8,3	6,5	4,9	8,8
відносна, %	87	85	81	67	60	62	61	62	66	76	84	87	73

Відносна вологість має зворотний хід: у зимові місяці вона найбільша – 84–89 %, улітку найменша – 58–61 %, у середньому за рік 71–74 %. Відносна вологість повітря має тенденцію зменшуватися в межах парку з північного заходу на південний схід і південь.

Випаровування з водної поверхні і поверхні ґрунту

Випаровування з водної поверхні значно впливає на формування поверхневого стоку рік, особливо в умовах наявності в басейні р. Оріль величезної кількості озер, лиманів, ставків і водосховищ. Величина випаровування залежить від розмірів водних об'єктів, температури і вологості повітря над водоймою, швидкості вітру над водною поверхнею. На

випаровування з поверхні ґрунту основний вплив здійснює рослинний покрив, який в умовах недостатнього зволоження пристосувався використовувати якнайбільшу кількість опадів.

Опади теплого періоду років майже на 100 % використовуються рослинами на транспірацію, і тільки в холодні періоди здійснюється підживлення підземних вод. Власне річковий стік являє собою різницю між опадами і випаровуванням із земної поверхні. Дані про випаровування води з водної поверхні і поверхні ґрунту в басейні Орлі наведені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Випаровування з водної поверхні і поверхні ґрунту, мм

Метео-станція, показники	Місяці												За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
м/с Дніпропетровськ													
з водної поверхні	-	-	25	51	110	144	169	161	110	59	18	-	847
з поверхні ґрунту	4	13	36	56	76	82	74	61	47	31	9	2	491
м/с Кобеляки													
з водної поверхні	-	-	24	40	103	134	158	150	103	55	16	-	791
з поверхні ґрунту	4	13	36	56	76	82	74	61	47	31	9	2	491
м/с Губиниха													
з водної поверхні	-	-	8	70	132	139	139	132	93	46	16	-	775
з поверхні ґрунту	4	13	36	56	76	82	72	61	47	31	9	2	489
м/с Павлоград													
з водної поверхні	-	-	23	47	102	133	156	148	102	55	15	-	781
з поверхні ґрунту	4	13	36	56	76	82	74	61	47	31	9	2	491

Хмарність

Хмарність впливає на численні кліматичні умови. Якщо небо відкрите – підсилюється континентальність погоди: вдень земна поверхня швидко прогрівається, вночі – швидко охолоджується. За хмарної погоди вища вологість повітря, різниця денних і нічних температур набагато менша, ніж за ясної. Хмарність також впливає на рекреаційні можливості територій.

На території національного парку найбільша хмарність спостерігається у грудні, коли переважає антициклональна погода – 8,1–8,3 бала, пізньої осені і в зимові місяці вона також висока – 7,6–7,8 бала (табл. 2.9). Найменша хмарність буває влітку і на початку осені, у серпні – 3,8–4,6 бала. У середньому по території парку хмарність становить 6,0–6,4 бала. Найбільша хмарність спостерігається на південному заході парку (в середньому 6,4 бала по м/с Кобеляки), у південно-східному напрямку вона знижується (6,0 балів по м/с Павлоград).

Таблиця 2.9

Середня місячна і річна хмарність, бали

Метеостанція, показники	Місяці												За рік
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
м/с Дніпропетровськ	7,7	7,7	7,2	6,1	5,7	4,9	4,0	3,9	4,3	5,9	7,7	8,2	6,1
м/с Кобеляки	7,6	7,6	7,1	6,4	6,0	5,2	4,9	4,6	4,9	6,2	7,8	8,3	6,4
м/с Губиниха	7,5	7,7	7,2	6,2	5,8	5,1	4,5	4,1	4,5	6,1	7,6	8,1	6,2
м/с Павлоград	7,6	7,7	7,1	6,0	5,3	4,6	4,0	3,8	4,2	5,8	7,6	8,2	6,0

Вітровий режим

Середньобагаторічна швидкість вітру в середньому по національному парку дорівнює 4,0–4,5 м/с. Найбільш «вітряний» місяць – березень (4,8–5,5 м/с), «найтихіший» – вересень (2,8–3,3 м/с). Найбільші швидкості вітру спостерігаються у північно-західній частині парку (м/с Кобеляки, у середньому 4,5 м/с). Спостерігається зниження середніх швидкостей вітру з північного заходу на південь і схід (м/с Дніпропетровськ і м/с Павлоград, 4,0 м/с).

Найбільше число днів із сильним вітром >15 м/с спостерігається на північному заході території парку (м/с Кобеляки) – 18,5 доби на рік. Щорічно можливі вітри із швидкістю 19–22 м/с та один раз на 20 років спостерігаються вітри 24–29 м/с.

Вітровий режим характеризується частою зміною напрямків вітру в часі (рис. 2.5). По всій території національного природного парку «Орільський» переважають вітри північно-західних і південно-східних напрямків, що пов'язано із загальною циркуляцією атмосфери. У південній частині парку (м/с Дніпропетровськ) переважають вітри, орієнтовані по напрямку долини ріки Дніпро.

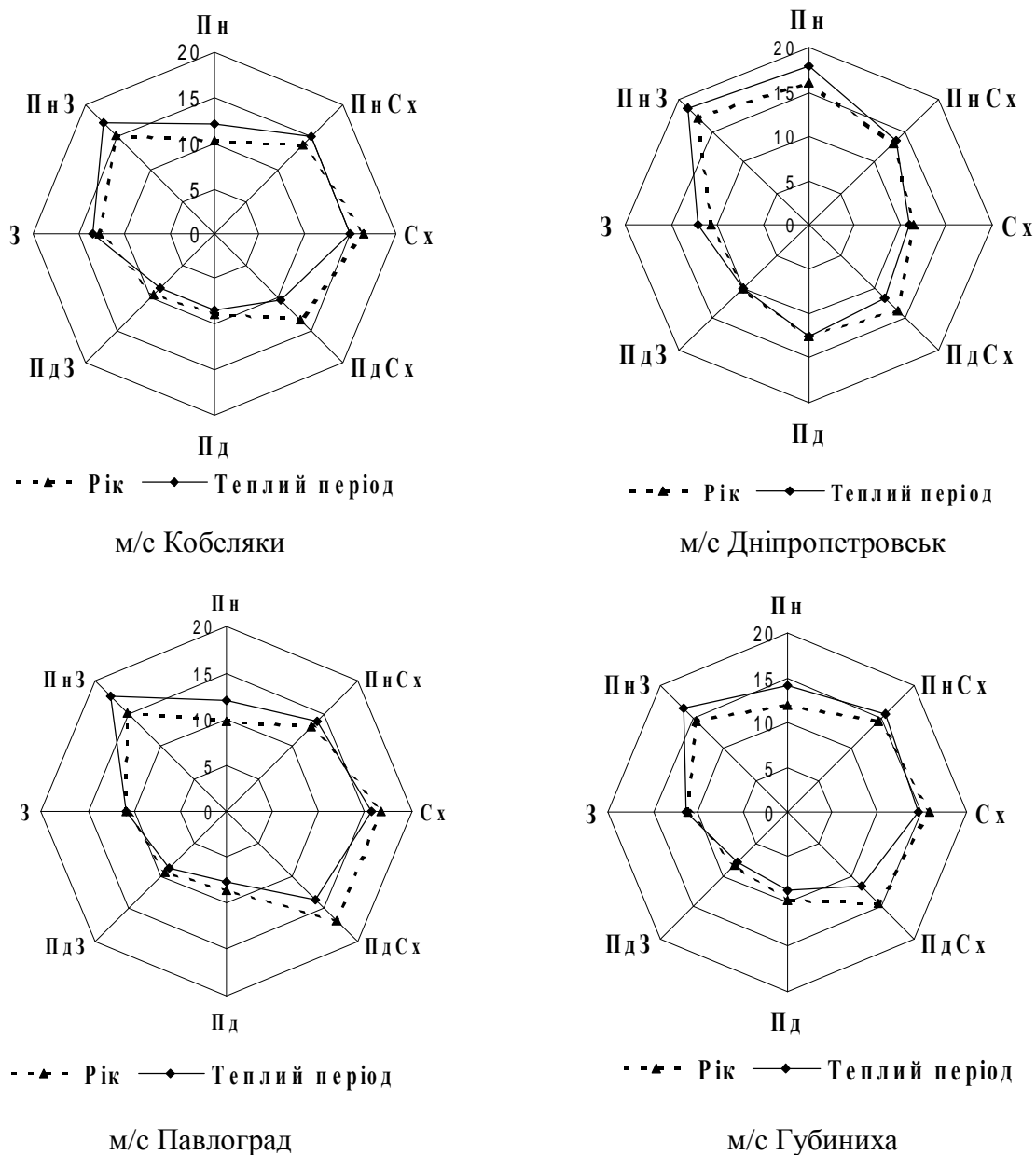

Рис. 2.5. Рози вітрів по метеостанціях, найближчих до території національного природного парку «Орільський»

Геоморфологія, ландшафти, ґрунтовий покрив

У геоморфології території національного природного парку «Орільський» виділяються різні типи рельєфу, що зумовлює різноманіття фізико-географічних умов (Физико-географическое районирование Украинской ССР, 1967, Физическая география Днепропетровской области, 1988).

Територія у геоструктурному відношенні розташована в зоні зчленування Дніпровсько-Донецької западини й Українського кристалічного щита. У сучасному рельєфі виділяються структурно-денудаційний, ерозійно-аккумулятивний, еоловий і гравітаційний типи рельєфу. Структурно-

денудаційний рельєф представлений вододільним плато, невеличкі ділянки якого в межах території парку сполучаються з лівим схилом долини р. Оріль. У його будові беруть участь породи палеогенового, неогенового і четвертинного віку. Денудаційний рельєф розвивається на схилах плато. Різкої межі між плато та його схилами не існує, відбувається поступове зниження поверхні плато у бік річки та балок. Поверхня плато знижується у північно-західному напрямку від +115 м до +76 м (поверхня другої тераси).

Головною геоморфологічною формою є долина р. Оріль, сучасний вигляд якої сформований спільною дією дніпровського льодовика та ерозійно-аккумулятивних процесів у післяльодовиковий час. Долина річки, яка характеризується плавним ухилом, широким неглибоким профілем, утворена процесами ерозії та пристосувалася до розломних тектонічних зон.

Рельєф поверхні плато і лівого схилу до долини р. Оріль інтенсивно розчленований бічними балками, серед яких балки Васецького, Водяна, Дубова, Кільченка, Багатенька, Безверха, та дрібними ерозійними формами.

Найбільші праві притоки Орїлі – річки Нехворощанка, Лип'янка, Орчик, Берестова, Багата та балки Жучиха, Комісарова, Можарка, які гирловими частинами виходять до північної межі парку. Найбільші притоки Лип'янка, Орчик, Берестова характеризуються виробленим поздовжнім профілем, дуже плавним ухилом, сильно меандруючим річищем із ділянками заболочування і стариками у пригирлових частинах.

Змінення напрямку течії Орїлі під прямим кутом на південний схід відбулося близько 250 тис. років тому у зв'язку з тим, що долину Дніпра займав язик льодовика, який перегородив шлях річки. Нове русло Орїлі проходить по першій терасі, частково використовує річище р. Протовча. Сучасні алювіальні і алювіально-делювіальні відклади складають річище Орїлі та днища балок і більш дрібних ерозійних форм – промивин, улоговин, ярів.

Важливі елементи будови долини р. Орїлі – це тераси, які простежуються вздовж лівого берега і характеризуються достатньо чітко відбитими в сучасному рельєфі уступами, бровками і тиловим швом.

Територія національного природного парку «Орільський» охоплює чотири фізико-географічні райони Орільсько-Самарської низовинної області Лівобережно-Дніпровсько-Приазовського краю Північностепової підзони Степової зони України та відрізняється значними різноманіттям ландшафтів.

Усе різноманіття виділених ландшафтних одиниць можна умовно поділити на дві групи. Перша група включає природні та напівприродні ландшафти, що

за особливостями характеру денної поверхні та походженням поділені на дві підгрупи.

Перша підгрупа природних та напівприродних ландшафтів включає в себе долинні ландшафти в межах заплави та першої надзаплавної тераси р. Оріль. Ландшафти цього типу сформувалися на алювіальних відкладах та чорноземах лучних. Фоновими для долинного типу ландшафтами виступають справжні та галофільні заплавно-лучні ландшафти, що рівномірно поширені вздовж усієї течії Орілі. Окремими ареалами в межах заплави та надзаплавної тераси представлені галофільно-степові типчакowo-полинкові ландшафти. Болотяні ландшафти представлені високотравними очеретяними та осоковими болотами, які зустрічаються переважно на південь від каналу Дніпро – Донбас.

Лісові ландшафти представлені короткозаплавними дібровами та аренними штучними борами. Особливість Петриківського району полягає у наявності псамофільно-степових ландшафтів на відкритих пісках, що найбільше поширені в районі сіл Шульгівка та Єлизаветівка.

Аквальні ландшафти долини являють собою русло р. Оріль та водойми її заплави, в тому числі й озера лиманного типу.

Другу підгрупу природних та напівприродних ландшафтів складають привододільно-балкові ландшафти. З-поміж них найбільші площі займають балково-степові ландшафти. Усі вони – типові степові балки, що вриваються в лесові породи та лесоподібні суглинки на чорноземах звичайних. До цієї підгрупи належать також лощинні лучно-болотяні комплекси, поширені по вузьких балках, а також у нижніх, частково розораних частинах балок.

Друга велика група включає в себе антропогенні ландшафти, що значною мірою залежать від людини, оскільки не здатні самостійно зберігати екологічну стійкість та підтримувати енергетичний баланс. Фоновий ландшафтний тип із-поміж антропогенних становлять орні агроландшафти на місці різнотравно-типчакowo-ковилових степів, а також лісосмуги, що тягнуться переривчастою смугою 10–20 м шириною вздовж каналу Дніпро – Донбас майже по всій його протяжності. Селитебні ландшафти поширені нерівномірно.

Аквальні штучні типи ландшафтів представлені каскадами ставків, які поширені майже по всіх балках, включених до складу території парку, а також каналом Дніпро – Донбас, що проходить південніше вздовж русла Орілі.

Згідно з ґрунтово-географічним районуванням України територія національного парку «Орільський» належить до помірно континентальної східноєвропейської ґрунтово-кліматичної фації, Дніпровсько-Донецької ґрунтової провінції, Лівобережного Придніпровського ґрунтового округу.

Лівобережний Придніпровський ґрунтовий округ охоплює тераси Середнього Дніпра та його лівобережних приток – р. Ворскла, р. Оріль та р. Самара, а також південну частину Полтавського плато. Поверхня його рівнинна і має слаборозвинену ерозійну мережу. Леси вкривають поверхню потужним чохлам – до 20 м і підстилаються червоно-бурими глинами. На давніх терасах із низьким гіпсометричним рівнем розвинені середньосуглинкові леси. Річкові долини терасовані і мають гарно розвинені дернові піщані тераси. Високі тераси р. Оріль вкриті чорноземами звичайними потужними та малогумусовими. Території низьких терас зайняті солонцевими, лучно-чорноземними та лучними ґрунтами, які залягають на нелесових породах – пісковиках, вапняках, крейдо-мергельних покладах, що сильно ускладнює структуру ґрунтового покриву. Завдяки тому, що мінералізовані ґрунтові води залягають на невеликій глибині (4–6 м), тут поширені засолені, солонцюваті та осолоділі ґрунти переважно із хлоридним та сульфатним типом засолення.

Більша частина території національного парку в межах Юр'ївського району зайнята лучно-чорноземними та лучними ґрунтами з різним ступенем засолення. За вмістом гумусу – середньо- або багатогумусові. Материнською породою є сучасний або стародавній алювій.

Засолені ґрунти локалізуються в межах знижених ділянок із неглибоким заляганням ґрунтових вод, які зумовлюють гідрогенно-акумулятивні процеси.

У тальвегах балок поширені лучні намиті ґрунти, що залягають на делювіальних суглинках.

Гідрологія

Ліва притока Дніпра – р. Оріль протікає по території трьох областей України: Дніпропетровської, Полтавської та Харківської. Виток Орїлі розташований біля с. Єфремівка Первомайського району Харківської області в точці з координатами 49° 28' 07" ПнШ і 36° 07' 33" СхД, гирло – біля с. Обухівка в передмісті м. Дніпро, координати гирла 48° 31' 15" ПнШ і 34° 52' 50" СхД. Штучно створена гирлова ділянка р. Оріль довжиною 22,2 км розташована на території Дніпропетровського району.

Довжина ріки з урахуванням усіх останніх змін її русла в результаті будівництва Дніпродзержинського водосховища та каналу Дніпро – Донбас дорівнює 392 км, площа басейну 10 820 км².

Гідрологічна вивченість басейну р. Оріль досить повна. Нині тут діють п'ять водомірних постів. Басейн ріки витягнутий з північного сходу на південний захід. Довжина басейну 162 км, найбільша ширина – 100 км, середня – 68 км. Басейн межує на південному заході з р. Дніпро; на північному

заході – з басейном р. Ворскла і її лівих приток Тагамлик і Коломак; з південного сходу і сходу – з басейном р. Сіверський Донець (її правих приток Мож, Берека і Бритаї); з півдня – з басейном р. Самара.

Долина ріки трапецієвидна, нерівностороння. Правий берег долини крутий, гористий (3° – 15°), лівий – пологий (1° – 3°). Ширина долини р. Оріль 3–16 км.

Глибина ерозійного врізу річкової долини в пониззі досить незначна –10–15 м (до впадіння р. Стара Оріль, де вона пересікає невисокі надзаплавні тераси Дніпра), вище по течії глибина врізу долини збільшується від 40–50 м до 95 м.

Праві, гористі схили долини р. Оріль значно еродовані, тут мають поширення зсувні процеси. По лівих схилах у рельєфі добре виділяються I та II надзаплавні тераси. Всі основні притоки ріки протікають з правого боку (площа басейнів правобережних приток становить 63 % басейну, лівобережних – 37 %).

Гідрографічна мережа

Ріка Оріль має 43 притоки першого порядку (довжиною понад 10 км) загальною довжиною 1 265 км, а також 87 приток II, III та інших порядків довжиною 1 392 км. Разом з р. Оріль у басейні нараховується 131 річка, довжина річкової мережі – 3 049 км, густота річкової мережі – $0,28 \text{ км/км}^2$.

Найбільші притоки ріки – Чаплинка, Стара Оріль, Прядівка, Журавка, Мокра Маячка, Заплавка, Мокра Лип'янка, Орчик, Берестова, Багатенька, Багата, Вошівка, Орілька.

До будівництва Дніпродзержинського водосховища (1964 р.) Оріль впадала у Дніпро біля с. Шульгівка Царичанського району, тепер її старе гирло відсічене дамбою водосховища, збудованою для захисту долини Орїлі від затоплення. Ріка направлена по новому, штучному руслу довжиною 57 км, до гирла біля с. Обухівка в передмісті Дніпра. Відсічене русло перетворилося на самостійну річку Стара Оріль довжиною 17 км із зворотною течією.

У 1970–1981 роки уздовж лівого берега р. Оріль збудовано канал Дніпро – Донбас. Від Дніпродзержинського водосховища канал прокладено по II та I надзаплавних терасах р. Оріль, а біля с. Гупалівка він входить у річкову заплаву. Тут, між селами Гупалівка та Нехвороща, річка змінила напрямок течії. Таким чином тут було зневоднено 15,3 км власного русла ріки, яке стало жититися тільки за рахунок місцевого стоку, довжина русла скоротилась на 2,6 км. Було зневоднено також унікальну водно-болотно-озерну систему між селами Шедієво – Бурти (Полтавська обл.) і Гупалівка – Михайлівка – Заорілля (Дніпропетровська обл.). Наразі (2009–2015 рр.) проводились роботи з відновлення течії ріки власним руслом. Для відведення поверхневого стоку з відсіченої частини річкової заплави вздовж каналу Дніпро – Донбас прокладено

дренажні канали та збудовано водопропускні споруди – дюкери і акведуки. Це спричинило значні зміни площ басейнів лівобережних приток та перерозподіл поверхневого стоку й об'єднання декількох і утворення нових приток.

Зарегулювання стоку р. Оріль

У басейні р. Оріль побудовано шість малих водосховищ, найбільше з яких – Орільківське. Сумарна площа водного дзеркала водосховищ становить 9,4 км², об'єм води – 21,1 млн м³. У басейні нараховується близько 1 000 ставків із площею водного дзеркала 93 км² і об'ємом 150 млн м³. Загальна площа ставків і водосховищ становить 102 км², їх сумарний об'єм – 170 млн м³.

Сумарний об'єм ставків і водосховищ у басейні значно перевищує стік ріки у маловодний рік 95 % забезпеченості, який становить 98 млн м³, що суперечить сучасним вимогам Водного кодексу України, ст. 82 «Регулювання стоку річок, створення штучних водойм», де сказано: «З метою збереження гідрологічного, гідробіологічного та санітарного стану річок забороняється споруджувати в їх басейні водосховища і ставки загальним обсягом, що перевищує обсяг стоку даної річки в розрахунковий маловодний рік, який спостерігається один раз у двадцять років».

Русло р. Оріль

Русло р. Оріль має довжину 392 км. Найбільша, гідрографічна довжина русла від витоку р. Орілька становить 413 км. Звивистість русла досить висока – її коефіцієнт 1,41. Ухил русла ріки складає від 0,067 ‰; в низовій ділянці до 3,1 ‰ у верхів'ї ріки. Ширина русла від 10–20 м на перекатах (іноді, серед очеретяних заростей, русло звужується до 2 м), до 20–180 м на плесах. Місцями, де ріка протікає через руслові озера-лимани, ширина становить до 600 м. Глибина русла переважно 0,5–3,0 м, подекуди – до 6 м. Швидкість течії на перекатах становить 0,1–0,3 м/с, у плесах дуже повільна – значно менша 0,1 м/с.

Заплава р. Оріль

Заплава ріки плоска, одно- або двобічна, правобережна чи лівобережна. Ширина заплави 1,5–5,0 км, в районі с. Могилів – до 9,0 км.

Усього від впадіння р. Орілька до сучасного гирла ріки нараховується 104 озера із власними назвами, загальною площею водного дзеркала 1 256 га. Ще більша кількість озер маленькі, часто заболочені, не мають власних назв. Деякі озера мають значні розміри. Наприклад, оз. Козачий лиман біля сіл Гупалівка і Чернетчина має довжину 4,5 км, ширину – до 500 м, площу водного дзеркала 107 га. Це друге за розмірами природне озеро у Дніпропетровській області.

Ліва частина заплави разом з озерами, болотами, руслами приток відрізана від основної заплави. Тут сформувалася нова гідрологічна мережа, стік в

р. Оріль з відрізаної частини заплави здійснюється через нечисленні дюкери й акведуки на каналі Дніпро – Донбас, а також за допомогою дренажних каналів.

Водний режим

Живлення р. Оріль переважно снігове та дощове, для літньо-осінньо-зимової межені має значення джерельне живлення, а також накопичення води у ставках і водосховищах, у численних лиманах-озерах. Для водного режиму характерна весняна повінь та літньо-осінньо-зимова межень.

Стік р. Оріль досить нерівномірний як у багаторічному плані, так і по сезонах року. У зв'язку з розташуванням басейну ріки у двох географічних зонах (Степовій і Лісостеповій) нерівномірністю відзначаються також гідрологічні характеристики у різних частинах басейну. Найбільшою водністю відзначаються правобережні притоки (р. Берестова, р. Орчик та ін.), стік яких формується у Лісостеповій зоні.

Мінералізація та хімічний склад води

Хімічний склад води річок формується за впливу поверхневого стоку, забрудненого продуктами ерозії і змиву хімічних добрив з орних земель, змиву з вулиць населених пунктів, підземного живлення, скиду стічних вод. На гирлову ділянку р. Оріль впливають водообмінні течії, пов'язані з внутрішньодобовими коливаннями рівнів води у Дніпровському водосховищі – в гирлі вода р. Оріль розбавлена водою р. Дніпро.

Загальна мінералізація води р. Оріль як у верхів'ї, так і в нижній течії з часом збільшується. Так, по водяному посту (в/п) Царичанка середня мінералізація води у 1961–1970 рр. становила 1 070 мг/дм³, а у 2007 р. – 1 400 мг/дм³. По в/п Черноглазівка впродовж 1966–1970 рр. середня мінералізація становила 1 170 мг/дм³, а у 2001–2007 рр. – 2 420 мг/дм³. У нижній течії ріки (від в/п Царичанка і нижче) переважає сульфатно-гідрокарбонатний тип мінералізації води, залежно від водності років катіонний склад змінюється. У середні за водністю роки переважає натрієво-кальцієвий тип мінералізації, у маловодні періоди – натрієво-кальцієвий або натрієво-магнієвий. У багатоводні фази водного режиму переважає кальцієво-магнієвий тип мінералізації. У середній і верхній течії тип мінералізації мінливий, залежно від впадаючих приток, водності років і сезонів і т. ін. Це свідчить про суттєвий антропогенний вплив на мінералізацію води р. Оріль.

3. ФЛОРИСТИЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ СУДИННИХ РОСЛИН ТА ЇХ БІОЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Флора національного парку «Орільський» відрізняється значним видовим багатством. Таксономічний склад флори включає 958 видів, які належать до 111 родин (табл. 3.1).

Провідні родини, які мають найбільшу видову насиченість такі: Asteraceae (Айстрові) – 143 види (15 % флористичного складу), Poaceae (Злакові) – 92 (10 %), Fabaceae (Бобові) – 52 (5,4 %), Brassicaceae (Хрестоцвіті) – 51 (5,3 %), Ranunculaceae (Жовтецеві) – 48 (5 %), Lamiaceae (Губоцвіті) – 45 (4,7 %), Caryophyllaceae (Гвоздичні) – 38 (4 %), Rosaceae (Розові) – 37 (3,9 %), Scrophulariaceae (Ранникові) – 34 (3,5 %) та Apiaceae (Зонтичні) – 32 види (3,3 %).

У процесі проведення екоморфічного аналізу флори видам, які зустрічаються у різних типах біотопів, надані складні екоморфи (наприклад, HalPalPr). При віднесенні виду до певної екоморфи головною вважається остання – за базовим біотопом (HalPalPr). Попередні екоморфи – це уточнювальні.

У флорі національного парку серед клімаморф повністю переважають гемікриптофіти – 504 види (53 % флористичного складу). Значну участь у флористичному складі беруть терофіти – 188 видів (20 %), фанерофіти – 60 видів (6,2 %), терогемікриптофіти – 44 види (6 %) та нанофанерофіти – 27 видів (3 %).

За результатами біоекологічного аналізу серед біоморф домінують багаторічники – 557 видів (58 % флористичного складу). Однорічників налічується 181 вид (19 %), дворічників – 63 види (6,5 %), одно-дворічників – 53 види (5,5 %), дерев – 46 (4,8 %), чагарників – 49 (5,1 %).

За екоморфічним аналізом, серед геліоморф переважають геліофіти (рослини відкритого простору) – 485 видів (50,6 % флористичного складу), що зумовлено значним розвитком лугових, степових і водно-болотних фітоценозів та фрагментарністю і малою площею лісових угруповань на території парку. Значну участь у геліоспектрі беруть факультативні види із широкою екологічною валентністю до умов освітленості: сціогеліофіти – 374 види (39 %) та геліосціофіти – 91 вид (9,5 %).

У гігроспектрі флористичного складу НПП «Орільський» превалюють види, які переважно зростають у гігротобах із середніми умовами зволоження (мезофіти, гігромезофіти, ксеромезофіти) – 475 видів (49,7 % флористичного складу). Значну участь у складі флори території парку беруть посухостійкі види (ксерофіти, мезоксерофіти) – 310 видів (32,4 %).

**Список та біокологічна паспортизація видів флори судинних рослин
національного природного парку «Орільський»**

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Еліаторфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувентивні види	Рідкісні види
	Divisio Lycopodiophyta Клас Плауноподібні								
	Lycopodiaceae Родина Плаунові								
1	Lycopodium clavatum L. Плаун булавовидний	Ch	Per	ScHe	OgTr	Hg	SiIPrPal		ЧД 1
	Divisio Equisetophyta Клас Хвощеподібні								
	Equisetaceae Родина Хвощові								
2	Equisetum arvense L. Хвощ польовий	G	Per	ScHe	MsTr	HgMs	RuSiIPr		
3	Equisetum fluviatile L. Хвощ річковий	HKr	Per	ScHe	MsTr	HeIHg	AqPal		ЧД 3
4	Equisetum hyemale L. Хвощ зимуючий	Ch	SFr	ScHe	MsTr	HgMs	PrSiI		ЧД 3
5	Equisetum ramosissimum Desf. Хвощ галузистий	G	Per	ScHe	MsOgTr	Ms	PrPs		
	Divisio Polypodiophyta								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
	Клас Папоротеподібні Athyaceae Родина Безщитникові								
6	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth Безщитник жіночий	HKr	Per	Sc	MsTr	HgMs	Sil		ЧСД 2
7	<i>Cystopteris fragilis</i> Bernh. Пухирник ламкий	HKr	Per	HeSc	MsOgTr	Ms	PsSil		ЧСД 2
	Dennstaedtiaceae Родина Невиразнолускові								
8	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn Орляк звичайний	G	Per	HeSc	OgMsTr	Ms	Sil		ЧСД 1
	Dryopteridaceae Родина Щитникові								
9	<i>Dryopteris carthusiana</i> H.P.Fuchs. Щитник шартрський	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	Sil		ЧСД 3
10	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A.Grey Щитник гребенястий	HKr	Per	HeSc	OgMsTr	MsHg	Sil		ЧСД 1
11	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott. Щитник чоловічий	HKr	Per	HeSc	OgMsTr	Ms	Sil		ЧСД 3
12	<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newman Голокучник дубовий	G	Per	Sc	MsTr	HgMs	Sil		ЧСД 1
	Ophioglossaceae Родина Вужачкові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
13	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L. Вужачка звичайна	HKr	Per	HeSc	MsTr	HgMs	SiPr		ЧСД 1
	Salviniaceae Родина Сальвінієві								
14	<i>Salvinia natans</i> (L.) All. Сальвінінія плаваюча	T	Ann	ScHe	MsTr	Pl er	Aq		ЧКУ – неоцінений ЧСД 2
	Thelypteridaceae Родина Теліптерисові								
15	<i>Thelypteris palustris</i> Schott Теліптерис болотяний	G	Per	HeSc	MsTr	Hg	SiPal		ЧСД 2
	Divisio Pinophyta (Gymnospermae) Відділ Голонасінні Ерхедрацеві Родина Хвойникові								
16	<i>Ephedra distachya</i> L. Ефедра двоколоса	Ch	Fr	He	OgMsTr	X	PtSt		ЧСД 3
	Pinaceae Родина Соснові								
17	<i>Pinus pallasiana</i> D. Don Сосна Палласа	Ph	Arb	He	OgMsTr	XMs	SiCu	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
18	<i>Pinus sylvestris</i> L. Сосна звичайна	Ph	Arb	He	OgMsTr	X-Hg	Sil		
	Divisio Magnoliophyta (Angiospermae) CLASS Liliopsida Клас Однодольні								
	Alismataceae Родина Частухові								
19	<i>Alisma gramineum</i> Ley. Частуха злаковидна	HKr	Per	He	MsTr	HeHg	PalAq		
20	<i>Alisma lanceolatum</i> With. Частуха ланцетна	HKr	Per	He	MgTr	HeHg	PalAq		
21	<i>Alisma plantago-aquatica</i> L. Частуха подорожникова	HKr	Per	ScHe	MsTr	HgHeI	PalAq		
22	<i>Sagittaria sagittifolia</i> L. Стрілолист стрілолистий	HKr	Per	ScHe	MsTr	HgHy	PalAq		
	Aliaceae Родина Цибулеві								
23	<i>Allium angulosum</i> L. Цибуля гранчаста	G	Per	ScHe	MsTr	HgMs	Pr		
24	<i>Allium descipiens</i> Fisch. ex Schult. et Schult. f. Цибуля оманна	G	Per	ScHe	MsTr	MsX	SiIPrSt		ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
25	<i>Allium flavescens</i> Bess. Цибуля жовтіюча	G	Per	He	MsTr	MsX	PsPtSt		
26	<i>Allium oleraceum</i> L. Цибуля овочева	G	Per	ScHe	MsOgTr	XMs	RuStPrSil		
27	<i>Allium paniculatum</i> L. Цибуля вололиста	G	Per	He	MsTr	MsX	StSMn		ЧСД 3
28	<i>Allium praescissum</i> Rchb. Цибуля передбачена	G	Per	ScHe	MsTr	MsX	StSMn		ЧСД 2
29	<i>Allium regelianum</i> Besk. ex Пјin Цибуля Регеля	G	Per	He	AlkTr	Ms	Hal		ЄЧС (R) ЧКУ – рідкісний ЧСД 1
30	<i>Allium rotundum</i> L. Цибуля кругла	G	Per	He	MsTr	MsX	St		ЧСД 3
31	<i>Allium savranicum</i> Bess. Цибуля савранська	G	Per	ScHe	OgTr	X	Ps		ЧКУ – вразливий ЧСД 3
32	<i>Allium waldschteinii</i> G.Don fil. Цибуля Вальдштейна	G	Per	He	MsTr	XMs	St		
	Аgaraceae Родина Ароїдні								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
33	<i>Acorus calamus</i> L. Аір звичайний	НКг	Per	He	MsTr	HgHel	PalAq	Adv	ЧСД 3
	Asparagaceae Родина Холодкові								
34	<i>Asparagus officinalis</i> L. Холодок лікарський	НКг	Per	ScHe	MgTr	XMs	PrSt		
35	<i>Asparagus tenuifolius</i> Lam. Холодок тонколистий	НКг	Per	HeSc	MsTr	Ms	Sil		
	Butomaceae Родина Сусакові								
36	<i>Butomus umbellatus</i> L. Сусак зонтичний	НКг	Per	He	MsTr	HgHel	PalAq		
	Convallariaceae Родина Конвалієві								
37	<i>Convallaria majalis</i> L. Конвалія звичайна	G	Per	HeSc	MsTr	HgMs	Sil		ЧСД 3
38	<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.)All. Купена багатоквіткова	G	Per	Sc	MgTr	Ms	Sil		
39	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce Купена пахуча	G	Per	ScHe	OgTr	Ms	Sil		ЧСД 3
	Suregaceae Родина Осокові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
40	<i>Volboschoenus compactus</i> (Hoffm.) Drob. Бульбокомиш скупчений	HKr	Per	He	AlkMsTr	HeHg	PrPal		
41	<i>Volboschoenus maritimus</i> (L.) Palla Бульбокомиш морський	HKr	Per	He	AlkMgTr	HeHg	AqPal		
42	<i>Carex acuta</i> L. Осока гостра	HKr	Per	He	MsTr	HeHg	AqPal		
43	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh. Осока гостровидна	HKr	Per	ScHe	MsTr	Hg	SiPal		
44	<i>Carex buesckii</i> Wimm. Осока Буєка	HKr	Per	He	AlkMgTr	HgMs	PalPr		ЧСД 4
45	<i>Carex distans</i> L. Осока розсунута	HKr	Per	He	AlkMgTr	HgMs	PrHal		
46	<i>Carex disticha</i> Huds. Осока дворядна	HKr	Per	He	MsTr	HsMs	PalPr		
47	<i>Carex hirta</i> L. Осока шершава	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	HgMs	SiPr		
48	<i>Carex lachenalii</i> Schuhr Осока заяча	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	SiPr		
49	<i>Carex ligerica</i> J.Gay. Осока колхідська	HKr	Per	He	OgTr	Ms	Ps		
50	<i>Carex melanostachya</i> Vieb. ex Willd. Осока чорноколоса	HKr	Per	ScHe	AlkMgTr	Ms	PalPrSil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
51	<i>Carex michelii</i> Host Осока Мікелі	НКг	Per	HeSc	MsTr	XMs	StSil		
52	<i>Carex muricata</i> L. Осока колючкова	НКг	Per	ScHe	MgTr	Ms	Sil		
53	<i>Carex otrubae</i> Rodr. Осока Отруби	НКг	Per	ScHe	MgTr	HgMs	HaSiPr		
54	<i>Carex praecox</i> Schreb. Осока рання	НКг	Per	He	MgTr	XMs	StPr		
55	<i>Carex pseudocyperus</i> L. Осока несправжньоосмикавцева	НКг	Per	HeSc	OgMsTr	Hg	SiPal		
56	<i>Carex riparia</i> Curtis Осока побережна	НКг	Per	He	MsTr	Hg	Pal		
57	<i>Carex spicata</i> Huds. Осока сусідня	НКг	Per	HeSc	MgTr	XMs	PrSil		
58	<i>Carex stenophylla</i> Wahlenb. Осока вузьколиста	НКг	Per	He	AlkMgTr	MsX	PrSt		
59	<i>Carex supina</i> Wahlenb. Осока приземкувата	НКг	Per	ScHe	OgTr	XMs	SiPtSt		
60	<i>Carex vesicaria</i> L. Осока пухирчаста	НКг	Per	He	MsTr	MsHg	PrPal		
61	<i>Carex vulpina</i> L. Осока лисяча	НКг	Per	He	MsTr	MsHg	PalPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
62	<i>Suregus fuscus</i> L. Смикавець бурий	T	Ann	He	OgMsTr	Hg	PsPal		
63	<i>Suregus michelianus</i> (L.) Link Смикавець Мікелі	T	Ann	He	OgTr	MsHg	PalPs		ЧСД 4
64	<i>Eleocharis acicularis</i> (L.) Roem. et Schult. Ситняг голчастий	HKr	Per	ScHe	MsTr	HeHg	PrPal		ЧСД 3
65	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. et Schult. Ситняг болотний	HKr	Per	He	MgTr	Hg	PrPal		
66	<i>Juncellus serotinus</i> (Rottb.) Clarke Ситничок пізній	HKr	Per	He	MsTr	HgHeI	AqPal	Adv	ЧСД 4
67	<i>Scirpoides holoschoenus</i> (L.) Sojak. Комішпівник звичайний	G	Per	He	OgTr	HgMs	PrPs		
68	<i>Scirpus lacustris</i> L. Куга озерна	HKr	Per	He	MsTr	HeHg	AqPal		
69	<i>Scirpus sylvaticus</i> L. Коміш лісовий	HKr	Per	HeSc	MsTr	Hg	SiPal		
70	<i>Scirpus tabernaemontani</i> C. C. Gmel. Коміш Табернемонтана	HKr	Per	He	AlkMsTr	Hg	Pal		
	Hyacinthaceae Родина Гіацингові								
71	<i>Bellevalia sarmatica</i> (Pall. ex Georgi) Woronow Белевалія сарматська	G	Per	He	MsTr	MsX	St		ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
72	<i>Huacanthella leucorhaea</i> (C.Koch) Schur Гіацинтник блідий	G	Per	He	MsTr	XMs	PtSt		ЧСД 3
73	<i>Muscari neglectum</i> Guss. Гадюча цибулька занедбана	G	Per	He	MsTr	XMs	St		ЧСД 2
74	<i>Ornithogalum bouscheanum</i> (Kunth) Aschers. Рястка Буше	G	Per	HeSc	MsTr	Ms	PrSil		ЧКУ – рідкісний ЧСД 3
75	<i>Ornithogalum fischieranum</i> Krasch. Рястка Фішера	G	Per	He	AlkMsTr	MsX	HaIPrSt		
76	<i>Ornithogalum fimbriatum</i> Willd. Рястка торочкувата	G	Per	ScHe	MsTr	Ms	Sil		ЧСД 2
77	<i>Ornithogalum kochii</i> Parl. Рястка Коха	G	Per	He	MsTr	XMs	PtSt		ЧСД 3
78	<i>Ornithogalum umbellatum</i> L. Рястка зонтична	G	Per	He	MsTr	Ms	PtSil		
79	<i>Scilla bifolia</i> L. Проліска дволиста	G	Per	ScHe	MsTr	XMs	SMnSil		ЧСД 3
80	<i>Scilla sibirica</i> Haw. Проліска сибірська	G	Per	HeSc	MgTr	Ms	Sil		ЧСД 3
	Hydrocharitaceae Родина Жабурникові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
81	<i>Elodea canadensis</i> Michx. Елодея канадська	Hd	Per	HeSc	OgMsTr	Hy r	Aq	Adv	
82	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L. Жабурник звичайний	Hd	Per	ScHe	MsTr	Pl er	Aq		
83	<i>Stratiotes aloides</i> L. Водяний різак алоевидний	Hd	Per	ScHe	MsTr	Pl r	Aq		ЧД 3
84	<i>Vallisneria spiralis</i> L. Валіснерія спіральна	Hd	Per	HeSc	MsTr	Hy r	Aq	Adv	
	Iridaceae								
	Родина Півникові								
85	<i>Crocus reticulatus</i> Stev. ex Adam. Шафран сітчастий	G	Per	He	AlkMsTr	MsX	PrSt		ЧКУ – рідкісний ЧД 3
86	<i>Gladiolus tenuis</i> Vieb. Косарики тонкі	G	Per	ScHe	MsTr	XMs	Pr		ЧКУ – вразливий ЧД 2
87	<i>Iris halophila</i> Pall. Півники солелюбні	HKr	Per	He	AlkMsTr	XMs	StHalPr		ЧД 3
88	<i>Iris pineticola</i> Klök. Півники борові	G	Per	He	OgTr	Ms	PsSil		ЧКУ – вразливий ЧД 2

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
89	<i>Iris pseudacorus</i> L. Півники болотні	G	Per	He	MsTr	Hg	Pal		
90	<i>Iris pumila</i> L. Півники карликові	HKr	Per	He	MsTr	MsX	St		ЧД 3
91	<i>Iris sibirica</i> L. Півники сибірські	G	Per	ScHe	MsTr	HgMs	PalPr		ЧКУ – вразливий ЧД 1
	Juncaceae Родина Ситникові								
92	<i>Juncus articulatus</i> L. Ситник членистий	HKr	Per	He	OgMsTr	MsHg	PalPr		
93	<i>Juncus atratus</i> Krock. Ситник темноцвітний	HKr	Per	He	MgTr	HgMs	Pr		
94	<i>Juncus bufonius</i> L. Ситник жаб'ячий	T	Ann	ScHe	OgMsTr	MsHg	PsPr		
95	<i>Juncus compressus</i> Jacq. Ситник стиснутий	HKr	Per	He	MgTr	MsHg	PalPr		
96	<i>Juncus effusus</i> L. Ситник розлогий	Hel	Per	He	MsTr	Hg	Pal		
97	<i>Juncus geniculatus</i> Schrank Ситник колінчастий	HKr	Per	He	OgMsTr	Hg	PsPal		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
98	<i>Juncus gerardii</i> Loisel. Ситник Жерара	НКг	Per	He	AlkMsTr	HgMs	HalPr		
99	<i>Juncus inflexus</i> L. Ситник пониклий	НКг	Per	He	MsTr	MsHg	Pr		
100	<i>Juncus tetageia</i> Ehrh. ex L. fil. Ситник мілководний	Т	Ann	He	OgTr	MsHg	PrPs		
	Juncaginaceae								
	Родина Тризубцеві								
101	<i>Triglochin maritimum</i> L. Тризубець морський	НКг	Per	He	AlkTr	MsHg	PalHalPr		
102	<i>Triglochin palustre</i> L. Тризубець болотний	НКг	Per	He	MgTr	MsHg	HalPalPr		
	Lemnaceae								
	Родина Ряскові								
103	<i>Lemna gibba</i> L. Ряска горбата	Hel	Per	ScHe	MsTr	Pl er	Aq		
104	<i>Lemna minor</i> L. Ряска мала	Hel	Per	ScHe	MsTr	Pl er	Aq		
105	<i>Lemna trisulca</i> L. Ряска триборозенчаста	Hel	Per	HeSc	MsTr	Hу er	Aq		
106	<i>Spirodela polirrhiza</i> (L.) Schleid. Спіродела багатокоренева	Hel	Per	He	MsTr	Pl er	Aq		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
107	<i>Wolffia arrhiza</i> (L.) Horkel ex Wimmer. Вольфія безкоренева	Hel	Per	He	MsTr	Pl er	Aq		ЧСД 3
	Ліліасеae Родина Лілійні								
108	<i>Fritillaria meleagroides</i> Patrin ex Schult. et Schult. Рябчик шаховий	G	Per	He	AlkMgTr	Ms	Pr		ЧКУ – вразливий ЧСД – 2
109	<i>Fritillaria ruthenica</i> WiXtr. Рябчик руський	G	Per	ScHe	MsTr	XMs	Sil		ЧКУ – вразливий ЧСД – 2
110	<i>Gagea erubescens</i> (Bess.) Schult. et Schult. fil. Зірочки червонясті	G	Per	ScHe	MgTr	Ms	RuSil		
111	<i>Gagea lutea</i> (L.) Ker-Gawl. Зірочки жовті	G	Per	HeSc	MsTr	Ms	Sil		ЧСД – 3
112	<i>Gagea minima</i> (L.) Ker-Gawl. Зірочки малі	G	Per	HeSc	MsTr	Ms	PtSil		
113	<i>Gagea podolica</i> Schult. et Schult. f. Зірочки подольські	G	Per	He	MsTr	MsX	PtSt		
114	<i>Gagea pusilla</i> (F.W.Schmidt) Schult. et Schult. f. Зірочки низенькі	G	Per	He	MgTr	XMs	RuSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
115	<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov et Zoz Тюльпан дібровний	G	Per	HeSc	MgTr	Ms	StSil		ЧКУ – вразливий ЧСД – 3
	Melanthaceae Родина Мелантові								
116	<i>Bulbocodium versicolor</i> (Ker Gawl.) Spreng. Брандушка різнокольорова	G	Per	He	MgTr	XMs	St		ЧКУ – вразливий ЧСД – 2
117	<i>Veratum nigrum</i> L. Чемериця чорна	G	Per	ScHe	MsTr	Ms	SilPr		ЧСД – 1
	Najadaceae Родина Різухові								
118	<i>Najas marina</i> L. Різуха морська	T	Ann	HeSc	MsTr	Hу r	Aq		
	Orchidaceae Родина Зозуленцеві								
119	<i>Dactylorhiza incarnata</i> L. Пальчатокорінник м'ясочервоний	G	Per	He	MgTr	MsHg	PrPal		ЧКУ – рідкісний ЧСД – 1

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
120	<i>Epiractis helleborine</i> (L.) Crantz Коручка морозниковидна	G	Per	ScHe	MsTr	Ms	PrSil		ЧКУ – рідкісний ЧСД – 1
121	<i>Epiractis palustris</i> (L.) Crantz Коручка болотна	G	Per	ScHe	OgMsTr	MsHg	PalPr		ЧКУ – вразливий ЧСД – 2
122	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Borbas Зозулині сльози яйцевидні	G	Per	HeSc	MsTr	HgMs	Sil		ЧКУ – неоцінений ЧСД – 1
123	<i>Orchis palustris</i> Jacq. Зозулинець болотний	G	Per	He	AlkMsTr	MsHg	PrPal		ЧКУ – вразливий ЧСД – 3
	Роасеae								
	Родина Злакові								
124	<i>Aegilops cylindrica</i> Host Егілоп циліндричний	T	Ann	He	OgMsTr	MsX	PSPtRu		
125	<i>Aeluropus litoralis</i> (Gouan) Parl. Прибережниця берегова	HKr	Per	He	AlkTr	Ms	Hal		
126	<i>Agropyron dasyanthum</i> Ledeb. Житняк пухнатокувітковий	G	Per	He	OgTr	MsX	RuPs		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
127	Агרוругон laevicoarum Prosd. Житняк Лавренка	НКГ	Per	He	OgTr	MsX	Ps		
128	Агרוругон pectinatum (Vieb.) Beauh. Житняк гребінчастий	НКГ	Per	He	MsTr	X	St		
129	Agrostis capillaris L. Мітлиця тонка	НКГ	Per	ScHe	OgTr	Ms	SiPr		
130	Agrostis gigantea Roth. Мітлиця велетенська	НКГ	Per	ScHe	MsTr	Ms	SiPr		
131	Agrostis stolonifera L. Мітлиця повзуча	НКГ	Per	ScHe	OgMsTr	Hg	PrPal		
132	Agrostis vinealis Schreb. Мітлиця виноградникова	НКГ	Per	ScHe	OgTr	Ms	StSMnPs		
133	Алоресурус aequalis Sobol. Китник рівний	T	Ann	He	OgTr	Hg	PrPal		
134	Алоресурус arundinaceus Poir. Китник тростиновий	G	Per	He	AlkMgTr	HgMs	HalPalPr		
135	Алоресурус geniculatus L. Китник колінчастий	T	Ann	He	OgTr	HgMs	PalPr		
136	Алоресурус pratensis L. Китник лучний	НКГ	Per	He	MgTr	HgMs	Pr		
137	Anisantha sterilis (L.) Nevski Анізанта неплідна	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	PrStRu	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
138	<i>Anisantha tectorum</i> (L.) Nevslі Анізанта покрівельна	T	Ann	ScHe	OgMgTr	MsX	PsRu	Adv	
139	<i>Apera spica-venti</i> (L.) Beauv. Метлюг звичайний	T	Ann	ScHe	OgTr	XMs	RuPs	Adv	
140	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J. et C. Presl Райграс високий	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	SiPr		
141	<i>Avena fatua</i> L. Овес звичайний	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
142	<i>Beckmania eruciformis</i> (L.) Host. Бекманія звичайна	HKr	Per	ScHe	AlkMsTr	HgMs	PaPr		
143	<i>Bothriochloa ischaemum</i> (L.) Keng Бородач звичайний	HKr	Per	He	OgTrCa	MsX	PtSt		
144	<i>Brachyrodium sylvatica</i> (Huds.) Beauv. Кущоніжка лісова	HKr	Per	Sc	MgTr	Ms	Sil		
145	<i>Bromopsis inermis</i> (Leys.) Holub Стоколос безостий	G	Per	He	OgMgTr	XMs	RuPrSt		
146	<i>Bromopsis girardia</i> (Rehm.) Holub Стоколос прибережний	G	Per	He	OgTr	MsX	PrSt		
147	<i>Bromus arvensis</i> L. Бромус польовий	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
148	<i>Bromus commutatus</i> Schrad Бромус мінливий	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
149	<i>Bromus hordeaceus</i> L. Бромус м'який	T	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	Ru		
150	<i>Bromus squarrosus</i> L. Бромус розчепірений	T	Ann Bien	ScHe	OgMgTr	MsX	RuPsSt	Adv	
151	<i>Calamagrostis canescens</i> (Web.) Roth Куничник сіруватий	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsHg	SilPrPal		
152	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth Куничник наземний	G	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	PsSilPr		
153	<i>Catabrosa aquatica</i> (L.) Beauv. Катаброза водяна	HKr	Per	He	MsTr	Hel	PrPal		
154	<i>Stypsis aculeata</i> (L.) Aiton Скритниця колюча	T	Ann	He	AlkMsTr	HgMs	HalPr		ЧСД – 4
155	<i>Stypsis alopecuroides</i> (Pill.et Mitt) Schrad. Скритниця китниковидна	T	Ann	He	AlkMsTr	HgMs	HalPs		
156	<i>Stypsis schoenooides</i> (L.) Lam. Скритниця схенусовидна	T	Ann	He	AlkOgTr	Ms	HalPsPr		
157	<i>Synodon dactylon</i> (L.) Pers. Свинорий пальчастий	HKr	Per	He	AlkMsTr	XMs	HalPr	Adv	
158	<i>Dactylis glomerata</i> L. Грястиця збірна	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	SilPr		
159	<i>Digitaria ischaemum</i> (Schreb.) Muehl. Пальчатка звичайна	T	Ann	He	OgMsTr	MsX	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
160	<i>Digitaria sanguinalis</i> (L.) Scop. Пальчатка кров'яна	T	Ann	He	OgMsTr	Ms	PsRu	Adv	
161	<i>Echinochloa crusgalli</i> (L.) Beauv. Полоскуха звичайна	T	Ann	He	OgMgTr	MsHg	Ru	Adv	
162	<i>Elymus caninus</i> (L.) L. Регнерія собача	HKr	Per	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
163	<i>Elytrigia elongata</i> (Host) Nevski Пирій видовжений	HKr	Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		ЧСД – 3
164	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski Пирій середній	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	StPtPs		
165	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski Пирій повзучий	G	Per	ScHe	MsTr	Ms	SilStPrRu		
166	<i>Eragrostis minor</i> Host Гусятник малий	T	Ann	He	OgMsTr	MsX	PsRu	Adv	
167	<i>Eragrostis pilosa</i> (L.) Beauv. Гусятник волосистий	T	Ann	He	OgTr	MsX	RuPtPs	Adv	
168	<i>Eragrostis suaveolens</i> A. Beck. ex Claus Гусятник запашний	T	Ann	He	OgTr	MsX	SilPrPs		
169	<i>Festuca beckeri</i> (Hack) Trautv. Костриця Беккера	HKr	Per	He	OgTr	X	StSiPs		
170	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill. Костриця велетенська	HKr	Per	Sc	MgTr	HgMs	Sil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувентивні види	Рідкісні види
171	<i>Festuca pratensis</i> Huds. Костриця лучна	НКГ	Per	ScHe	MsTr	HgMs	Pr		
172	<i>Festuca regeliana</i> Pavl. Костриця східна	НКГ	Per	He	AlkTr	MsHg	HalPr		
173	<i>Festuca valesiaca</i> Gaudin. Костриця валіська	НКГ	Per	He	MgTr	X	St		
174	<i>Glycergia fluitans</i> (L.) R.Br. Лепешняк плаваючий	НКГ	Per	He	MsTr	Hel	PrPalAq		
175	<i>Glycergia maxima</i> (C.Nartm.) Holub. Лепешняк великий	НКГ	Per	He	MsTr	HgHel	PalAq		
176	<i>Glycergia notata</i> (Chevall.) Лепешняк складчастий	НКГ	Per	He	MsTr	Hg	PrPal		
177	<i>Hierochloe odorata</i> (L.) Beauv. Чаполог пахуча	G	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	SiStPr		
178	<i>Hierochloe repens</i> (Host) Beauv. Чаполог повзуча	G	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	PstPr		
179	<i>Hordeum leporinum</i> Link. Ячмінь заячий	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
180	<i>Koeleria cristata</i> (L.) Pers. Келерія гребінчаста	НКГ	Per	He	MgTr	X	St		
181	<i>Koeleria delavignei</i> Germ. ex Domin Келерія Делявіня	НКГ	Per	He	AlkMsTr	XMs	HalStPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
182	<i>Koeleria sabuletorum</i> (Domin) Klokov Келерія піскова	НКГ	Per	He	OgTr	MsX	SiIPsSt		
183	<i>Lolium peregrine</i> L. Пажитниця багаторічна	НКГ	Per	He	MgTr	XMs	RuPr		
184	<i>Lolium temulentum</i> L. Пажитниця п'янка	Т	Ann	He	MsTr	Ms	Ru	Adv	
185	<i>Melica altissima</i> L. Перлівка висока	НКГ	Per	ScHe	MsTr	XMs	SMIn		
186	<i>Melica pīsta</i> C. Koch Перлівка ряба	НКГ	Per	ScHe	CaMsTr	XMs	Sil		
187	<i>Melica transsilvanica</i> Schur Перлівка трансільванська	НКГ	Per	ScHe	CaMsTr	MsX	SMInSt		
188	<i>Milium vernale</i> M. Vieb. Просянка весняна	Т	Ann	He	OgMsTr	MsX	PsPtPrSM n		
189	<i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rauschert Очеретянка звичайна	НКГ	Per	ScHe	MgTr	MsHg	PrPal		
190	<i>Phleum phleoides</i> (L.) Karst. Тимофіївка степова	НКГ	Per	He	MsTr	XMs	PrSt		
191	<i>Phleum pratense</i> L. Тимофіївка лучна	НКГ	Per	He	MgTr	Ms	Pr		
192	<i>Pholurus pannonicus</i> (Host) Trin. Лускохвостник паннонський	Т	Ann	He	AlkTr	MsX	StPrHal		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
193	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin.ex Steud. Очерет звичайний	НКГ	Per	ScHe	MsTr	HeI	PalAq		
194	<i>Poa angustifolia</i> L. Тонконіг вузьколистий	НКГ	Per	ScHe	MsMgTr	MsX	SiIPrSt		
195	<i>Poa annua</i> L. Тонконіг однорічний	T	Ann	HeSc	MsTr	Ms	RuSiIPr		
196	<i>Poa bulbosa</i> L. Тонконіг бульбистий	НКГ	Per	He	OgMsTr	MsX	RuSiISt		
197	<i>Poa compressa</i> L. Тонконіг стиснутий	НКГ	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	RuSt		
198	<i>Poa nemoralis</i> L. Тонконіг дібровний	НКГ	Per	ScHe	MsTr	XMs	SiI		
199	<i>Poa palustris</i> L. Тонконіг болотяний	НКГ	Per	He	MsTr	MsHg	PalPr		
200	<i>Poa pratensis</i> L. Тонконіг лучний	G	Per	He	MsTr	Ms	Pr		
201	<i>Poa sylvicola</i> Guss. Тонконіг лісовий	НКГ	Per	HeSc	MgTr	HgMs	SiIPalPr		
202	<i>Poa trivialis</i> L. Тонконіг звичайний	НКГ	Per	He	MsTr	HgMs	SiIPalPr		
203	<i>Ruscicella bilykiana</i> Клоков Покісниця Біликівка	НКГ	Per	He	AlkTr	Ms	HaIPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
204	<i>Ruscinella distans</i> (Jacq.) Parl. Покісниця розставлена	НКГ	Per	He	AlkMsTr	XMs	RuHalPr		
205	<i>Ruscinella gigantea</i> (Grossh.) Grossh. Покісниця велетенська	НКГ	Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		
206	<i>Sclerochloa dura</i> (L.) Beauv. Твердоколос стиснутий	Т	Ann	He	MsTr	XMs	StRu	Adv	
207	<i>Scolochloa festucacea</i> (Willd.) Link. Тростяниця кострицевидна	НКГ	Per	He	MsTr	Hg	Pal		ЧСД 1
208	<i>Secale sylvestre</i> Host Жито дике	Т	Ann	He	OgTr	MsX	RuPs		
209	<i>Setaria glauca</i> (L.) Beauv. Мишій сизий	Т	Ann	He	MsTr	XMs	PsRu	Adv	
210	<i>Setaria viridis</i> (L.) Beauv. Мишій зелений	Т	Ann	He	OgMsTr	XMs	PsRu		
211	<i>Stipa bogysthenica</i> Trin. et Rupr. Ковила дніпровська	НКГ	Per	ScHe	OgTr	MsX	StPs		ЧКУ – вразливий ЧСД 2
212	<i>Stipa capillata</i> L. Ковила волосиста	НКГ	Per	He	MsTr	X	PtSt		ЧКУ – неоцінений ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
213	<i>Stipa lessingiana</i> Trin.et Rupr. Ковила Лессінга	НКг	Per	He	MsTr	X	St		ЧКУ – неоцінений ЧСД 3
214	<i>Stipa pennata</i> L.s.str. Ковила пірчаста	НКг	Per	He	OgMsTr	X	St		ЧКУ – вразливий ЧСД 2
215	<i>Zizania latifolia</i> Stapf. Цицання широколиста	НКг	Per	He	MsTr	HeI	Aq	Adv	
	Ротамогетонасеae								
	Родина Рдесникові								
216	<i>Potamogeton berchtoldii</i> Fieb. Рдесник Берхтольда	НКг	Per	HeSc	MsTr	Hy r	Aq		
217	<i>Potamogeton compressus</i> L. Рдесник стиснутий	НКг	Per	HeSc	MsTr	Hy r	Aq		
218	<i>Potamogeton crispus</i> L. Рдесник кучерявий	НКг	Per	HeSc	MsTr	Hy r	Aq		
219	<i>Potamogeton gramineus</i> L. Рдесник злаколистий	НКг	Per	ScHe	MsTr	Hy r	Aq		
220	<i>Potamogeton lucens</i> L. Рдесник блискучий	НКг	Per	HeSc	MsTr	Hy r	Aq		
221	<i>Potamogeton natans</i> L. Рдесник плаваючий	НКг	Per	ScHe	MsTr	Pl r	Aq		ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
222	<i>Rotamogeton pectinatus</i> L. Рдесник гребінчастий	НКГ	Per	HeSc	MsTr	Ну г	Aq		
223	<i>Rotamogeton perfoliatus</i> L. Рдесник пронизанолистий	НКГ	Per	HeSc	MsTr	Ну г	Aq		
	Sparagiaceae Родина Їжачоголові								
224	<i>Sparanium emersum</i> Rhen. Їжача голівка зринувши	НКГ	Per	He	MsTr	Hg	Aq		
225	<i>Sparanium erectum</i> L. Їжача голівка пряма	НКГ	Per	He	MsTr	Hel	PalAq		
	Turphaceae Родина Рогозові								
226	<i>Turpha angustifolia</i> L. Рогіз вузьколистий	НКГ	Per	He	MsTr	Hel	PalAq		
227	<i>Turpha latifolia</i> L. Рогіз широколистий	НКГ	Per	He	MgTr	Hel	PalAq		
228	<i>Turpha laxmannii</i> Leresch. Рогіз Лаксманів	НКГ	Per	He	AlkMsTr	Hel	PalAq		
	Magnoliopsida (Dicotyledonae) Клас Дводольні								
	Ascegaeae Родина Кленові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
229	<i>Acer campestre</i> L. Клен польовий	Ph	Arb	ScHe	MgMsTr	XMs	SMnSil		
230	<i>Acer negundo</i> L. Клен ясенolistий	Ph	Arb	He	Og-MgTr	MsX- HgMs	SilCuRu	Adv	
231	<i>Acer platanoides</i> L. Клен гостролистий	Ph	Arb	HeSc	MgMsTr	Ms	Sil		
232	<i>Acer pseudoplatanus</i> L. Клен несправжньо-платановий, явір	Ph	Arb	ScHe	MgMsTr	Ms	SilCu	Adv	
233	<i>Acer tataricum</i> L. Клен татарський	Ph	ArbFr	ScHe	Og- AlkMgTr	MsX- HgMs	SilSMn		
	Amaranthaceae								
	Родина Щирицеві								
234	<i>Amaranthus albus</i> L. Щириця біла	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
235	<i>Amaranthus blitoides</i> S. Wats. Щириця лободовидна	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
236	<i>Amaranthus caudatus</i> L. Щириця хвостата	T	Ann	He	MgTr	XMs	CuRu	Adv	
237	<i>Amaranthus cruentus</i> L. Щириця волотиста	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
238	<i>Amaranthus retroflexus</i> L. Щириця зігнута	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
	Апасардіасеae Родина Фісташкові								
239	<i>Cotinus coggygia</i> Scop. Скрупія звичайна	Ph	Fr	ScHe	Og-MgTr	MsX	SilSMnCu	Adv	
	Аріасеae Родина Зонтичні								
240	<i>Aegorodion podagraria</i> L. Яглиця звичайна	G	Per	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
241	<i>Aethusa cynapium</i> L. Собача петрушка звичайна	ТНKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	SilRu	Adv	
242	<i>Angelica sylvestris</i> L. Дудник лісовий	НKr	Per	ScHe	MsTr	HgMs	PrSil		ЧСД 2
243	<i>Antriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm. Бугила кервель	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	SilRu		
244	<i>Antriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm. Бугила лісова	НKr	Per	HeSc	MsTr	Ms	RuSil		
245	<i>Cenolophium denudatum</i> Turin. Ценолофій оголений	НKr	Per	He	MgTr	MsHg	Pr		
246	<i>Chaerophyllum bulbosum</i> L. Бутень бульбистий	НKr	Bien	ScHe	OgTr	Ms	PrSil		
247	<i>Chaerophyllum prescottii</i> DC. Бутень Прескотта	G	Bien	ScHe	MgTr	Ms	PrSilRu		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
248	<i>Chaerophyllum temulum</i> L. Бутень п'янкий	ТНKr	Bien	HeSc	MsTr	Ms	RuSil		
249	<i>Cicuta virosa</i> L. Цикута отруйна	Hel	Per	ScHe	MsTr	Hg	Pal		
250	<i>Cnidium dubium</i> (Schkuhr) Thell. Стожильник сумнівний	НКr	Bien	ScHe	MsTr	HgMs	PrSil		ЧСД 4
251	<i>Copium maculatum</i> L. Болиголов плямистий	НКr	Bien	He	MsTr	Ms	Ru	Adv	
252	<i>Daucus carota</i> L. Морква дика	ТНKr	Per	ScHe	Og-MgTr	XMs	Ru		
253	<i>Eryngium campestre</i> L. Миколайчики польові	G	Per	He	MsTr	X	St		
254	<i>Eryngium planum</i> L. Миколайчики плоскі	НКr	Per	ScHe	Og-MsTr	XMs	StPr		
255	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernch. Різак звичайний	НКr	Bien	He	MgTr	MsX	RuSt		
256	<i>Heracleum sibiricum</i> L. Борщівник сибірський	НКr	Bien	ScHe	MsTr	Ms	PrSil		
257	<i>Oenanthe aquatica</i> (L.) Poit. Омег водяний	Hel	Per	ScHe	MsTr	Hg	Pal		
258	<i>Pastinaca sylvestris</i> Mill. Пастернак дикий	НКr	Bien	ScHe	MsTr	Ms	SiPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
259	<i>Peucedanum arenarium</i> Waldst. et Kit. Смодь піскова	НКг	Per	ScHe	OgTr	XMs	PsSil		
260	<i>Peucedanum latifolium</i> (Vieb.) DC. Смодь широколиста	НКг	Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		
261	<i>Peucedanum lubimensoanum</i> Kotov Смодь Любименка	НКг	Per	HeSc	MsTr	Ms	SMn		
262	<i>Peucedanum oreoselinum</i> (L.) Moench. Смодь гірська	НКг	Per	HeSc	OgTr	XMs	SiIPs		
263	<i>Pimpinella saxifraga</i> L. Бедринець ломикаменський	НКг	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	StPr		
264	<i>Seseli pallasii</i> Besser Жабриця Паласа	НКг	Per	He	MsTr	X	SMnPt		ЧСД 4
265	<i>Seseli tortuosum</i> L. Жабриця звивиста	НКг	Per	He	OgTr	XMs	StSiIPs		
266	<i>Siella erecta</i> (Huds.) M. Pimen. Сієла пряма	НКг	Per	He	OgTr	Hg	Pal		ЧСД 3
267	<i>Silaum alpestre</i> (L.) Thell. Морквіник альпійський	НКг	Per	He	MgTr	Ms	Pr		
268	<i>Silaum silaus</i> (L.) Schinz et Thell. Морквіник лучний	НКг	Per	He	MgTr	X	HalPr		
269	<i>Sium latifolium</i> L. Вех широколистий	НКг	Per	ScHe	MsTr	Hg	Pal		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
270	<i>Sium sisaroides</i> DC. Вех сизаровидний	Hel	Per	He	MsTr	Hg	Pal		
271	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC. Ториліс японський	T	Bien	ScHe	MsTr	XMs	RuSil		
	Аросінасеае								
	Родина Барвінкові								
272	<i>Vinca herbacea</i> Waldst. et Kit. Барвінок трав'янистий	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	StSilSMn		
273	<i>Vinca minor</i> L. Барвінок малий	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	PrSilRu	Adv	
	Aristolochiaceae								
	Родина Хвилівникові								
274	<i>Aristolochia clematitis</i> L. Хвилівник звичайний	HKr	Per	HeSc	MsTr	HgMs	PrSil		
275	<i>Asarum europaeum</i> L. Копитняк європейський	G	Per	Sc	MgTr	Ms	Sil		ЧДЗ
	Asclepiadaceae								
	Родина Ластівневі								
276	<i>Asclepias syriaca</i> L. Ваточник сірійський	G	Per	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
277	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik. Kussn. Ластовень лікарський	HKr	Per	He	MsTr	MsX	StSil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
278	<i>Vincetoxicum laxum</i> (Bart). Gren.et Godr. Ластовень розлогий	НКг	Per	He	MsTr	X	PtSt		
279	<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Клеоров). Barb Ластовень російський	НКг	Per	ScHe	MsTr	XMs	PrSil		ЧСД 4
	Asteraceae								
	Родина Айстрові (Складноцвіті)								
280	<i>Achillea collina</i> J.Becker ex Rchb. Деревій горбковий	НКг	Per	He	MsTr	XMs	StPr		
281	<i>Achillea inundata</i> Kondr. Деревій заплавної	НКг	Per	He	MsTr	HgMs	PaIPr		
282	<i>Achillea micrantha</i> Willd. Деревій дрібноквітковий	НКг	Per	ScHe	OgTr	MsX	SiIPs		
283	<i>Achillea millefolium</i> L. Деревій майже звичайний	НКг	Per	He	MgTr	XMs	RuSt		
284	<i>Achillea nobilis</i> L. Деревій благородний	НКг	Per	He	MsTr	MsX	PrRuSt		
285	<i>Achillea ochroleuca</i> Ehrh. Деревій блідо-жовтий	НКг	Per	He	MsTr	Ms	RuSt		
286	<i>Achillea setacea</i> Waldst.et Kit. Деревій щетинистий	НКг	Per	ScHe	MsTr	X	SiIRuSt		
287	<i>Achillea submillefolium</i> Klok. et Krytzka Деревій майже звичайний	НКг	Per	He	MsTr	XMs	RuSiIPrSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
288	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L. Амброзія полинолиста	T	Ann	ScHe	Og-MgTr	X	Ru	Adv	
289	<i>Anthemis cotula</i> L. Роман собачий	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
290	<i>Anthemis ruthenica</i> Vieb. Роман руський	T	Ann	ScHe	OgTr	X	SiIRuSt		
291	<i>Anthemis subtinctoria</i> Dobrosz. Роман напівфарбувальний	HKr	An	He	MsTr	MsX	SiIRuSt		
292	<i>Arctium lappa</i> L. Лопух справжній	HKr	Bien	ScHe	MgTr	Ms	SiIRu		
293	<i>Arctium nemorosum</i> Lej. Лопух дібровний	HKr	Bien	HeSc	MgTr	Ms	RuSiI		
294	<i>Arctium minus</i> (Hill.) Bernh. Лопух малий	HKr	Bien	ScHe	MgTr	Ms	Ru		
295	<i>Arctium tomentosum</i> Mill. Лопух павутинистий	HKr	Bien	He	MgTr	Ms	Ru		
296	<i>Artemisia abrotanum</i> L. Полин лікарський	Ch	Fr	He	OgMsTr	HgMs	PaIPr		
297	<i>Artemisia absinthium</i> L. Полин гіркий	HKr	Per	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
298	<i>Artemisia austriaca</i> Jacq. Полин австрійський	Ch	Per	He	MsTr	X	RuSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
299	<i>Artemisia campestris</i> L. Полин польовий	НКГр	Per	He	OgMsTr	X	SiIPsSt		
300	<i>Artemisia marschalliana</i> Spreng. Полин Маршала	НКГр	Per	He	OgMsTr	X	St		
301	<i>Artemisia pontica</i> L. Полин понтійський	НКГр	Per	ScHe	MsTr	X	SiSt		ЧСД 4
302	<i>Artemisia santonica</i> L. Полин сантонінська	НКГр	Per	He	AlkTr	XMs	Hal		
303	<i>Artemisia scoraria</i> Waldst. et Kit. Полин віниковий	ТНКГр	Bien	He	MsTr	MsX	Ru		
304	<i>Artemisia tshernieviana</i> Bess. Полин Черняєва	Ch	Fr	He	OgTr	Ms	Ps		
305	<i>Artemisia vulgaris</i> L. Полин звичайний	НКГр	Per	ScHe	MgTr	Ms	PrRu		
306	<i>Aster novae-angliae</i> L. Айстра американська	НКГр	Per	ScHe	MgTr	Ms	Cu	Adv	
307	<i>Bidens cernua</i> L. Череда поникла	T	Ann	He	MsTr	Hg	Pal		
308	<i>Bidens frondosa</i> L. Череда листяна	T	Ann	ScHe	MsTr	HgMs	PrRu	Adv	
309	<i>Bidens tripartita</i> L. Череда трироздільна	T	Ann	ScHe	MsTr	HgMs	PalPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
310	<i>Brachyactis ciliata</i> (Ledeb.) Ledeb. Брахіактіс війчастий	T	Ann Bien	He	MsTr	Ms	PrRu		
311	<i>Carduus acanthoides</i> L. Будяк акантовидний	ТНKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	PrStRu	Adv	
312	<i>Carduus crispus</i> L. Будяк кучерявий	НKr	Bien	ScHe	MsTr	MsX	SiRu		
313	<i>Carduus nutans</i> L. Будяк пониклий	НKr	Bien	He	MgTr	MsX	StRu	Adv	
314	<i>Carlina biebersteinii</i> Bernh. ex Hornem. Відкасник Біберштейна	НKr	Bien	He	MsTr	MsX	StRu		ЧСД 4
315	<i>Centaurea bogysthenica</i> Grun. Волошка дніпровська	НKr	Bien	He	OgTr	MsX	Ps		
316	<i>Centaurea cyanus</i> L. Волошка синя	ТНKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	Ru		
317	<i>Centaurea diffusa</i> Lam. Волошка розлога	НKr	Bien	He	MsTr	X	StRu	Adv	
318	<i>Centaurea jacea</i> L. Волошка лучна	НKr	Per	ScHe	MgTr	Ms	Pr		
319	<i>Centaurea marschalliana</i> Spreng. Волошка Маршалла	НKr	Per	ScHe	MsTr	X	PtSt		
320	<i>Centaurea orientalis</i> L. Волошка східна	НKr	Per	He	MsTr	X	St		ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
321	<i>Sentaurea scabiosa</i> L. Волошка скабіозовидна	НКГ	Per	ScHe	MgTr	MsX	StRu		
322	<i>Sentaurea trichoscephala</i> Vieb. Волошка волосоголова	НКГ	Per	ScHe	MsTr	XMs	PrSt		
323	<i>Chartolipis intermedia</i> Boiss. Хартоліпіс середній	G	Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		ЧСД 3
324	<i>Chondrilla juncea</i> L. Хондрілла ситниковидна	НКГ	Bien Per	He	OgTr	MsX	RuStPs		
325	<i>Chondrilla latifolia</i> Vieb. Хондрілла широколиста	НКГ	Bien Per	He	OgTr	MsX	PtPsSt		
326	<i>Cichorium inthubus</i> L. Цикорій дикий	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	RuStPr	Adv	
327	<i>Cirsium alatum</i> (S.B.Gmel.)Vobr. Осот крилатий	НКГ	Bien	He	AlkTr	Ms	PrHal		ЧСД 3
328	<i>Cirsium canum</i> (L.) All. Осот сірий	НКГ	Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		
329	<i>Cirsium esculentum</i> (Siev.) C. A. May. Осот їстівний	НКГ	Per	He	AlkMsTr	XMs	PrHal		ЧСД 4
330	<i>Cirsium incanum</i> (S.G.Gmel.) Fisch. Осот сивий	G	Per	He	MgTr	MsHg	RuPr		
331	<i>Cirsium setosum</i> (Willd.) Bess. Осот щетинистий	G	Per	He	MsTr	MsX	Ru		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
332	<i>Cirsium usrainicum</i> Bess. Осот український	HKr	Bien	He	OgMsTr	X	RuSt		
333	<i>Cirsium vulgare</i> (Savit) Ten. Осот звичайний	HKr	Bien	ScHe	MgTr	XMs	Ru		
334	<i>Coniza canadensis</i> (L.) Cronq. Злінка канадська	THKr	Ann Bien	ScHe	OgMgTr	MsX	Ru	Adv	
335	<i>Crepis ramosissima</i> D`Urv. Скереда галузиста	T	Ann	He	MsTr	MsX	PsSt		
336	<i>Crepis rhoeadifolia</i> M.Bieb. Скереда маколиста	T	Ann	He	MsTr	MsX	StRu		
337	<i>Crepis tectorum</i> L. Скереда покривельна	THKr	Bien	He	OgMsTr	MsX	PsStRu		
338	<i>Echinops ruthenicus</i> M.Bieb. Головатень руський	HKr	Per	ScHe	MgTr	X	PtSt		
339	<i>Echinops sphaerosephalus</i> L. Головатень круглоголовий	HKr	Per	ScHe	MsTr	X	RuSMnSt		
340	<i>Erigeron acris</i> L. Злінка гостра	HKr	Bien	ScHe	MsTr	MsX	RuPrSt		
341	<i>Erigeron podolicus</i> Bess. Злінка подільська	HKr	Bien	He	OgMsTr	XMs	StPr		
342	<i>Eupatorium cannabinum</i> L. Сідач конопляний	HKr	Per	ScHe	MgTr	HgMs	SiPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
343	<i>Filago arvensis</i> L. Жабник польовий	T	Ann	ScHe	OgMsTr	MsX	StSil		
344	<i>Galatella inosyris</i> (L.) Rchb.f. Кринітарія звичайна	HKr	Per	ScHe	MgTr	X	St		
345	<i>Galatella punctata</i> Nees Солонечник крапчастий	G	Per	He	AlkMgTr	Ms	HalPr		
346	<i>Galatella tatarica</i> (Less.) Novopokr. Кринітарія татарська	HKr	Per	He	AlkMgTr	XMs	HalSt		
347	<i>Galatella villosa</i> (L.) Rchb.f. Кринітарія волохага	G	Per	He	MsTr	X	St		
348	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav. Галінсога дрібноцвіта	T	Ann	ScHe	MsTr	Ms	Ru	Adv	
349	<i>Gnaphalium rossicum</i> Kirp. Сухоцвіт російський	T	Ann	He	OgMsTr	MsHg	RuPs		
350	<i>Gnaphalium uliginosum</i> L. Сухоцвіт багновий	T	Ann	He	MsTr	MsHg	PrPal		ЧСД 2
351	<i>Grindelia squarrosa</i> (Pursh) Dunal. Гринделія розчепірена	HKr	Per	He	Og-MgTr	MsX	Ru	Adv	
352	<i>Helianthus annuus</i> L. Соняшник однорічний	T	Ann	He	MgTr	XMs	Cu	Adv	
353	<i>Helishyrum arenarium</i> (L.) Moench. Цмин пісковий	HKr	Per	He	OgTr	MsX	StPs		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
354	<i>Hieracium umbellatum</i> L. Нечуйвітер зонтичний	НКГ	Per	ScHe	OgTr	MsX	StPs		
355	<i>Hieracium virosus</i> Pall. Нечуйвітер отруйний	НКГ	Per	ScHe	MsTr	MsX	SMnPtSt		
356	<i>Hurochaeris maculata</i> L. Ахірофорус плямистий	НКГ	Per	ScHe	MsTr	Ms	SiPr		ЧСД 2
357	<i>Inula aspera</i> Poir. Оман шортський	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	PrPtSt		
358	<i>Inula britannica</i> L. Оман британський	НКГ	Per	He	MsTr	Ms	RuPr		
359	<i>Inula ensifolia</i> L. Оман мечолистий	НКГ	Per	He	OgMgTr	MsX	PtSt		
360	<i>Inula germanica</i> L. Оман германський	G	Per	He	MgTr	XMs	StPr		
361	<i>Inula helenium</i> L. Оман високий	НКГ	Per	He	MgTr	HgMs	Pr		ЧСД 3
362	<i>Inula salicina</i> L. Оман верболистий	G	Per	ScHe	OgTr	XMs	PrSil		
363	<i>Iva xanthifolia</i> Nutt. Чорнощир нетреболистий	T	Ann	ScHe	OgMgTr	XMs	Ru	Adv	
364	<i>Jurinea suanooides</i> (L.) Rchb. Юрїнея волошковидна	НКГ	Per	He	OgMsTr	MsX	PtSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
365	<i>Jurinea multiflora</i> (L.) V. Fedtsch. Юринея багатоквіткова	Ch	Per	He	MsTr	X	PtSt		
366	<i>Jurinea salicifolia</i> Grun. Юринея верболиста	HKr	Per	He	MsTr	X	PtSt		ЧСД 4
367	<i>Lactuca chaixii</i> Vill. Латук Ше	T	Ann Bien	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
368	<i>Lactuca saligna</i> L. Латук солончаковий	T	Ann Bien	He	AlkTr	Ms	PrHal		
369	<i>Lactuca sergiola</i> Torner Латук компасний	THKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	SiIRu	Adv	
370	<i>Lactuca tatarica</i> (L.) C. A. Mey. Латук татарський	G	Per	He	MsTr	XMs	HaIRu		
371	<i>Lapsana communis</i> L. Празелень звичайна	T	Ann	HeSc	MgTr	XMs	RuSil		
372	<i>Leontodon autumnalis</i> L. Любочки осінні	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	RuPr		
373	<i>Leontodon biscutellifolius</i> DC. Любочки шорсткі	HKr	Per	He	CaMsTr	XMs	PtSt		
374	<i>Lepidothea suaveolens</i> (Pursh) Nutt Лепідотека запашна	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
375	<i>Matricaria recutita</i> L. Ромашка обідрана	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
376	<i>Oporordium asanthium</i> L. Татарник звичайний	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
377	<i>Petasites spurius</i> (Retz.) Rchb. Кремена несправжня	G	Per	ScHe	OgTr	MsHg	Ps	Adv	
378	<i>Phalacrolopa annuum</i> (L.) Dumort. Стенактіс однорічний	THKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	MsX	Ru	Adv	
379	<i>Picris hieracioides</i> L. Гіркуша нечуйвітрова	HKr	Per	He	MsTr	MsX	RuSt		
380	<i>Pilosella caespitosa</i> (Dumort.) P.D.Seli et West Нечуйвітер лучний	HKr	Per	He	MgTr	Ms	SMnPr		
381	<i>Pilosella collina</i> (Gochn.) Sojak Нечуйвітер шорсткощетинистий	HKr	Per	He	OgMsTr	XMs	StPs		
382	<i>Pilosella echioides</i> (Lumn.) F.Schultz. et Sch. Нечуйвітер синяковидний	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	SiIPsSt		
383	<i>Pilosella officinarum</i> F.Schultz. et Sch. Нечуйвітер волохатенький	HKr	Per	He	OgMsTr	XMs	PsSiIPr		
384	<i>Ptarmica salicifolia</i> (Besser) Serg. Чихавка верболиста	HKr	Per	He	OgMsTr	MsHg	PalPr		
385	<i>Pulicaria vulgaris</i> Gaertn. Блошниця звичайна	T	Ann	He	AlkMsTr	MsHg	RuPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
386	<i>Rharrhonticum serratuloides</i> (Georgi) Vobr. Рапонтикум серпівидний	НКГ	Per	He	AlkTr	MsHg	HalPr		ЧСД 3
387	<i>Saussurea amara</i> D C. Сосюрея гірка	НКГ	Per	He	AlkTr	HgMs	HalPr		ЧСД 3
388	<i>Scorzonera austriaca</i> Willd. Скорозонера австрійська	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	PtSt		ЧСД 4
389	<i>Scorzonera ensifolia</i> Vieb. Скорозонера мечолиста	НКГ	Per	He	OgTr	XMs	PrPs		
390	<i>Scorzonera laciniata</i> L. Скорозонера роздільнолиста	НКГ	Per	He	AlkTr	XMs	StPr		
391	<i>Scorzonera mollis</i> Vieb. Скорозонера м'яка	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	St		
392	<i>Scorzonera parviflora</i> Jacq. Скорозонера дрібноквіткова	НКГ	Per	He	AlkTr	Ms	HalPr		
393	<i>Senecio jacobaea</i> L. Жовтозілля лучне	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	RuSMnPr St		
394	<i>Senecio raucifolius</i> S.G.Gmel. Жовтозілля небагатолісте	НКГ	Per	He	AlkTr	XMs	HalPr		ЧСД 4
395	<i>Senecio schvetzovii</i> Korsh. Жовтозілля Швецова	НКГ	Per	He	AlkCaMg Tr	MsX	CrHalPr		
396	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. et Kit. Жовтозілля весняне	Т	Ann	ScHe	Og-MgTr	XMs	Ru		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
397	<i>Senecio vulgaris</i> L. Жовтозілля звичайне	T	Ann	He	MsTr	Ms	Ru	Adv	
398	<i>Serratula coronata</i> L. Серпій увінчаний	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	SMnPr		
399	<i>Serratula erucifolia</i> (L.) Boriss. Серпій сухоцвітий	HKr	Per	He	MsTr	MsX	PtSt		
400	<i>Solidago canadensis</i> L. Золотушник канадський	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	CuRu	Adv	
401	<i>Solidago serotinoidea</i> A.Love et D. Love Золотушник пізній	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	RuCu	Adv	
402	<i>Solidago virgaurea</i> L. Золотушник звичайний	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	PtSil		
403	<i>Sonchus arvensis</i> L. Жовтий осот польовий	G	Per	He	MgTr	XMs	PrRu	Adv	
404	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill Жовтий осот шорсткий	T	Ann Bien	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
405	<i>Sonchus oleraceus</i> L. Жовтий осот городній	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
406	<i>Sonchus palustris</i> L. Жовтий осот болотний	HKr	Per	He	MsTr	MsHg	Pal		
407	<i>Tanacetum vulgare</i> L. Пижмо звичайне	HKr	Per	He	OgMgTr	MsX	StRuPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
408	<i>Taraxacum bessarabicum</i> (Hornem.) Hand-Mazz. Кульбаба бессарабська	HKr	Per	He	AlkTr	Ms	PalHalPr		
409	<i>Taraxacum obliquum</i> (Fr.) Dahlst. Кульбаба нерівнобока	HKr	Per	He	MsTr	Ms	RuPr		
410	<i>Taraxacum officinale</i> Wigg. aggr. Кульбаба лікарська	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	RuPr		
411	<i>Taraxacum serotinum</i> (Waldst.et Kit.) Poir. Кульбаба пізня	HKr	Per	He	MsTr	MsX	RuSt		
412	<i>Tragorogon dasyrhynchus</i> Artemtetz Козельці шорстконосикові	HKr	Bien	He	MgTr	X	PsSt		
413	<i>Tragorogon dubius</i> Scop. Козельці великі	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	SMnRuSt		
414	<i>Tragorogon ucrainicus</i> Artemtetz. Козельці українські	HKr	Bien	ScHe	OgTr	MsX	StSiIPs		ЄЧС R ЧСД 3
415	<i>Tripleurospermum inodorum</i> (L.) Sch. Bip. Ромашка продрівялена	THKr	Bien	He	MgTr	MsX	Ru	Adv	
416	<i>Triptolium vulgare</i> Nees. Солончакова айстра паннонська	HKr	Bien	He	AlkTr	MsHg	PalPrHal		
417	<i>Tussilago farfara</i> L. Підбіл звичайний	G	Per	He	MsTr	Ms	RuPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
418	<i>Xanthium album</i> (Widd.) H. Scholtz Нетреба ельбінська	T	Ann	He	Og-MgTr	XMs- MsHg	Ru	Adv	
419	<i>Xanthium californicum</i> Greene Нетреба каліфорнійська	T	Ann	He	OgMsTr	Ms	Ru	Adv	
420	<i>Xanthium spinosum</i> L. Нетреба колюча	T	Ann	He	MsTr	HgMs- MsX	Ru	Adv	
421	<i>Xanthium strumarium</i> L. Нетреба звичайна	T	Ann	He	MsTr	HgMs- XMs	Ru	Adv	
422	<i>Xeranthemum annuum</i> L. Безсмертки однорічні	T	Ann	He	MsTr	X	RuSt		
	Verberidaceae								
	Родина Барбарисові								
423	<i>Berberis vulgaris</i> L. Барбарис звичайний	nPh	Fr	ScHe	OgMsTr	MsX	SMnSil		ЧДЗ
	Betulaceae								
	Родина Березові								
424	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaerthn. Вільха клейка	Ph	Arb	ScHe	MgTr	Hg	PaSil		ЧДЗ
425	<i>Betula pendula</i> Roth. Береза повисла	Ph	Arb	ScHe	MsOgTr	Ms- MsHg	Sil		
426	<i>Betula pubescens</i> Ehrh. Береза пухнага	Ph	Arb	ScHe	OgMsTr	MsHg	Sil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
	Ворaginaceae Родина Шортколісті								
427	<i>Anchusa gmelini</i> Ledeb. Воловик Гмеліна	HKr	Per	He	OgTr	MsX	Ps		
428	<i>Anchusa officinalis</i> L. Воловик лікарський	HKr	Bien	ScHe	OgTr	MsX	RuSiIPs	Adv	
429	<i>Asperugo procumbens</i> L. Гостриця лежача	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
430	<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) Johnst. (<i>Lithospermum arvense</i> L.) Буглосоїдес польовий	THKr	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
431	<i>Buglossoides szeghjadjevii</i> (Klok.) Czern. Буглосоїдес Черняєва	T	Ann	He	OgTr	MsX	PtSiIPs		
432	<i>Cynoglossum officinale</i> L. Чорнокорінь лікарський	HKr	Bien	He	MgMsTr	MsX	PrRu	Adv	
433	<i>Echium maculatum</i> L. Синяк плямистий	HKr	Bien	He	MsTr	X	St		
434	<i>Echium vulgare</i> L. Синяк звичайний	HKr	Bien	He	MsTr	X	PsStRu		
435	<i>Lappula patula</i> (Lehm.) Menyharth Липучка розлога	HKr	Bien	He	OgMsTr	MsX	St	Adv	
436	<i>Lappula squarrosa</i> (Retz.) Dumort. Липучка відхилена	T	Ann	He	MsTr	X	RuSt	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
437	<i>Lithospermum officinale</i> L. Горобейник лікарський	T	Bien	He	MsTr	X	RuStPt		
438	<i>Lycopsis argensis</i> L. Кривоцвіт польовий	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	RuPt		
439	<i>Lycopsis orientalis</i> L. Кривоцвіт східний	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
440	<i>Myosotis argensis</i> (L.) Hill Незабудка польова	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuSt	Adv	
441	<i>Myosotis caespitosa</i> K.P.Suchultz Незабудка дерниста	THKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	MsX	RuSt		
442	<i>Myosotis micrantha</i> Pall.ex Lehm Незабудка дрібноквіткова	HKr	Per	He	MsTr	HgMs	PalPr		
443	<i>Myosotis palustris</i> L. Незабудка болотна	T	Ann	He	OgTr	MsX	RuPs		
444	<i>Myosotis ramosissima</i> Rechel ex Schult. Незабудка галузиста	G	Per	ScHe	MsTr	MsHg	PrPal		
445	<i>Myosotis sparsiflora</i> Pohl Незабудка рідкоцвіта	THKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	MsX	RuSil		
446	<i>Nonea pulla</i> (L.) DC. Куряча сліпота звичайна	T	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	RuSt		
447	<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort. Медунка темна	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	RuSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
448	<i>Symphytum officinale</i> L. Живокіст лікарський	НКр	Per	HeSc	MsTr	Ms	Sil		
	Brassicaceae Родина Хрестоцвітні	НКр	Per	ScHe	MgTr	HgMs	PaPr		
449	<i>Alliaria petiolata</i> (Vieb.) Cavara et Grande Кінський часник	НКр	Per	HeSc	MsTr	XMs	RuSil		
450	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf. Бурачок пустельний	НКр	Bien	HeSc	MsTr	XMs	RuSt		
451	<i>Alyssum minutum</i> Schlecht. ex DC. Бурачок дрібний	Т	Ann	He	MsTr	MsX	PrPs		
452	<i>Alyssum tortuosum</i> Waldst. et Kit. Бурачок покручений	НКр	Per	He	CaOgTr	X	CrPsPt		
453	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh. Різушка Таля	НКр	Ann Bien	He	OgTr	XMs	PsRu	Adv	
454	<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br. subsp. <i>arcuata</i> (Opiz.) Reichenb. Суріпиця дуговидна	ТНКр	Ann Bien	He	OgTr	XMs	RuPt		
455	<i>Barbarea stricta</i> Andrzej. Суріпиця пряма	ТНКр	Bien Ann	ScHe	MgTr	HgMs	PaPr		
456	<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br. Суріпиця звичайна	НКр	Bien Ann	ScHe	MsMgTr	Ms	PrRu		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Алентивні види	Рідкісні види
457	<i>Vertigo incana</i> (L.) DC. Гикавка сіра	HKr	Bien	ScHe	Og-MgTr	XMs	Ru		
458	<i>Brassica campestris</i> L. Капуста польова	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	Ru	Adv	
459	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. Гірчиця сарептська	T	Ann	He	MsTr	X	Cu	Adv	
460	<i>Brassica nigra</i> (L.) W.J. Koch Капуста чорна	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	CuRu	Adv	
461	<i>Bunias orientalis</i> L. Свербіга східна	THKr	Bien	ScHe	OgMgTr	Ms	Ru	Adv	
462	<i>Samolina microsarpa</i> Andrzej. Рижій дрібноплідний	THKr	Ann	He	MsTr	XMs	SiRu	Adv	
463	<i>Samolina sylvestris</i> Wallr. Рижій дикий	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	RuSt	Adv	
464	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik. Грицики звичайні	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
465	<i>Cardamine amara</i> L. Жеруха гірка	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsHg	SiPal		
466	<i>Cardamine impatiens</i> L. Жеруха недоторкана	THKr	Ann Bien	Sc	MsTr	HgMs	PalSi		
467	<i>Cardamine parviflora</i> L. Жеруха дрібноцвіта	T	Ann	ScHe	MsTr	HgMs	PalPsPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Алентивні види	Рідкісні види
468	<i>Cardaminopsis arenosa</i> (L.) Nayek. Кардаминописис пісковий	HKr	Bien	He	OgTr	XMs	PtPs		
469	<i>Cardaria draba</i> (L.) Desv. Кардарія крупковидна	G	Per	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
470	<i>Chorispora tenella</i> (Pall.) DC. Хориспора ніжна	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
471	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb et Plantl Кудрявець Софії	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
472	<i>Diplotaxis muralis</i> (L.) DC. Дворядник муровий	THKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	PtRu	Adv	
473	<i>Diplotaxis tenuifolia</i> (L.) DC. Дворядник тонколистий	HKrC h	Per	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
474	<i>Draba nemorosa</i> L. Крупка дібровна	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
475	<i>Erophila verna</i> (L.) Bess. Веснянка весняна	T	Ann	He	OgMsTr	XMs	RuPsSt		
476	<i>Erucastrum armoracioides</i> (Czern.ex Turcz.) Cruchet Рогачка хріновидна	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	RuSt		
477	<i>Erysimum aureum</i> M.Bieb. Жовтушник золотистий	HKr	Bien	HeSc	MsTr	XMs	SMInSil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
478	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L. Жовтушник лакфіолевидний	HKr	Bien	He	MsTr	Ms	Ru	Adv	
479	<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh. Жовтушник розлогий	HKr	Bien	He	MsTr	X	RuSt		
480	<i>Euclydium syriacum</i> (L.) R.Br. Евклідій сирійський	T	Per	He	MsTr	X	Ru	Adv	
481	<i>Lepidium densiflorum</i> Schrad. Хрінниця густоцвіта	THKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	PsRu	Adv	
482	<i>Lepidium latifolium</i> L. Хрінниця широколиста	HKr	Per	He	AlkOg- MgTr	Ms	PrHal		
483	<i>Lepidium perfoliatum</i> L. Хрінниця пронизанолиста	THKr	Bien	He	MsTr	MsX	RuSt	Adv	
484	<i>Lepidium ruderale</i> L. Хрінниця смердюча	THKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	HalRu	Adv	
485	<i>Microthlaspi perfoliatum</i> (L.) F.K.Meg. Талабан пронизанолистий	T	Ann	He	MsTr	XMs	PrStRu	Adv	
486	<i>Raphanus raphanistrum</i> L. Редька дика	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
487	<i>Rapistrum perenne</i> (L.) All Ріпниця багаторічна	HKr	Bien Per	He	OgMsTr	Ms	RuSt	Adv	
488	<i>Rorippa amphibia</i> (L.) Bess. Водяний хрін земноводний	G	Per	HeSc	MgTr	HuHg	AqPal		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
489	<i>Rorippa austriaca</i> (Crantz.) Bess. Водяний хрін австрійський	HKrG	Per	He	Og-MsTr	HgMs	RuPalPr		
490	<i>Rorippa brachysarpa</i> (С.А.Мей.) Найек Водяний хрін короткоплідий	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	Pr		
491	<i>Rorippa palustris</i> (L.) Bess. Водяний хрін болотний	HKr	Per	HeSc	OgMsTr	HgMs	Pal		
492	<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Bess. Водяний хрін лісовий	GHKr	Per	ScHe	MgTr	HgMs	Pr		
493	<i>Sinapis arvensis</i> L. Гірчиця польова	T	Ann	He	MgTr	MsX	Ru	Adv	
494	<i>Sisymbrium altissimum</i> L. Сухоребрик високий	THKr	Ann Bien	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	
495	<i>Sisymbrium loeselii</i> L. Сухоребрик Льозеліів	THKr	Ann Bien	He	OgMsTr	MsX	Ru	Adv	
496	<i>Sisymbrium polymorphum</i> (Murr.) Roth. Сухоребрик мінливий	HKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	MsX	RuSMnSt	Adv	
497	<i>Syrenia sana</i> (Piller et Mitterp) Neilr. Сиренія сиза	HKr	Bien	He	OgTr	MsX	Ps		ЧДЗ
498	<i>Thlaspi arvense</i> L. Талабан польовий	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
499	<i>Turritis glabra</i> L. Пужник голий	THKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	Ms	RuSMn		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
	Caesalpinaceae Родина Цезальпінієві								
500	<i>Gleditsia triacanthos</i> L. Гледичія колюча	Ph	Arb	He	MsTr	MsX	SilCu	Adv	
	Samranulaceae Родина Дзвоникові								
501	<i>Adenophora lilifolia</i> (L.) Ledeb ex A.DC Аденофора лілієлиста	HKr	Per	HeSc	MsTr	XMs	Sil		ЧСД 1
502	<i>Samranula booniensis</i> L. Дзвоники болонські	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	StSil		
503	<i>Samranula glomerata</i> L. Дзвоники скупчені	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	StPrSil		ЧСД 3
504	<i>Samranula ratula</i> L. Дзвоники розлогі	HKr	Bien	ScHe	MsTr	XMs	SilPr		
505	<i>Samranula persicifolia</i> L. Дзвоники персиколисті	HKr	Per	HeSc	MsTr	Ms	PsSil		ЧСД 2
506	<i>Samranula garunculoides</i> L. Дзвоники ріпчастовидні	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	PrSMnSil		
507	<i>Samranula rotundifolia</i> L. Дзвоники круглолисті	HKr	Per	ScHe	OgTr	XMs	SilSMn		ЧСД 1
508	<i>Samranula sibirica</i> L. Дзвоники сибірські	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	RuPrSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
509	<i>Sampanula trachelium</i> L. Дзвоники крапиволисті	HKr	Per	HeSc	MsTr	Ms	SMnSil		ЧСД 3
510	<i>Jasione montana</i> L. Агалик-трава гірська	HKr	Bien	ScHe	OgTr	MsX	SiPs		
	Санабасеae								
	Родина Коноплеві								
511	<i>Cannabis ruderalis</i> Janisch. Конопля рудеральні	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
512	<i>Humulus lupulus</i> L. Хміль звичайний	G	Per	HeSc	MsTr	XMs- Hg	RuSil		
	Саргіфовіaceae								
	Родина Жимолостеві								
513	<i>Lonicera tatarica</i> L. Жимолость татарська	nPh	Fr	ScHe	MsTr	MsX	SiLSMnCu	Adv	
514	<i>Sambucus nigra</i> L. Бузина чорна	nPh	Fr	ScHe	OgMs- MgTr	XMs- MsHg	RuSil		
515	<i>Sambucus racemosa</i> L. Бузина червона	nPh	Fr	ScHe	OgMsTr	MsX	PsRuSil	Adv	
516	<i>Viburnum opulus</i> L. Калина звичайна	nPh	Fr	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
	Саруорифіllасеae								
	Родина Гвоздичні								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
517	<i>Alsine media</i> L. Мокриця середня	НКг	Ann Bien	ScHe	MsMgTr	HgMs	SiIRu		
518	<i>Arenaria uralensis</i> Pall. ex Spreng. Піщанка клейка	ТНКг	Ann Bien	He	OgMsTr	MsX	PsStRu		
519	<i>Cerastium holosteoides</i> Fries. Роговик костянцевий	НКг	Per	ScHe	MgMsTr	Ms	SMnPr		
520	<i>Cerastium semidecandrum</i> L. Роговик круглолистий	Т	Ann	He	OgTr	Ms	PsSt		
521	<i>Coronaria flos-cusuli</i> (L.) A.Br. Зозулин цвіт звичайний	НКг	Per	ScHe	MsTr	MsHg	SMnPaIPr		ЧСД 2
522	<i>Cucubalus baccifer</i> L. Дутень ягідний	НКг	Per	HeSc	MgTr	MsHg	PrSiI		
523	<i>Dianthus borbasii</i> Vandas Гвоздика Борбаша	НКг	Per	ScHe	OgTr	MsX	SiIPs		ЧСД 1
524	<i>Dianthus campestris</i> Bieb. Гвоздика польова	НКг	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	PsStSMn		
525	<i>Dianthus eugeniae</i> Kleorov Гвоздика Ївги	НКг	Per	ScHe	MsTr	Ms	SMnSt		ЧСД 4
526	<i>Dianthus lanceolatus</i> Steven ex Rchb. Гвоздика ланцетна	НКг	Per	He	MgTr	X	PtSt		ЧСС R ЄЧС I ЧСД 2

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
527	<i>Dianthus platyodon</i> Klok. Гвоздика плоскозуба	НКГ	Per	He	OgTr	MsX	SiIPs		
528	<i>Dianthus squarrosus</i> M. Bieb. Гвоздика розчепірена	Ch	Per	He	OgTr	XMs	Ps		ЧСД 1
529	<i>Dichodon viscidum</i> (M. Bieb.) Holub Діходон сумнівний	НКГ	Ann		AlkTr	MsHg	HaIPr		
530	<i>Elisanthe noctiflora</i> (L.) Rupr. Елізанта ночецвіта	НКГ	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	SMnPr		
531	<i>Gypsophila paniculata</i> L. Лециця вололиста	НКГ	Per	He	OgMsTr	MsX	PsSt		
532	<i>Gypsophila perfoliata</i> L. Лециця пронизанолиста	НКГ	Per	He	AlkTr	XMs	HaIPr		
533	<i>Herniaria besseri</i> Fisch. ex Hornem. Остудник Бессера	НКГ	Per	He	MgTr	X	PtSt		
534	<i>Herniaria glabra</i> L. Остудник голий	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuSt		
535	<i>Herniaria polygama</i> J. Gay Остудник багатоплобний	T	Ann	He	MsOgTr	MsX	RuPs		
536	<i>Holosteum umbellatum</i> L. Костянець зонтичний	T	Ann	He	OgMsTr	XMs	RuPtSt		
537	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke Куколиця біла	НКГ	Bien	ScHe	MsTr	MsX	RuSMnPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
538	<i>Minuartia viscosa</i> (Schreb.) Schinz et Thell. Мінуарція Піскунова	T	Ann	He	OgTr	MsX	Ps		
539	<i>Moeringia trinervia</i> (L.) Clairv. Мерінгія трижилкова	THKr	Ann Bien	HeSc	MsTr	HgMs	Sil		
540	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench Слабник водяний	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	HgMs	PalPr		
541	<i>Oberna behen</i> (L.) Ikonn. Хлопавка звичайна	HKrC h	Per	HeSc	MsTr	XMs	RuSMnPr		
542	<i>Orites bogysthenica</i> (Grun.) Klok Вуханка дніпровська	HKr	Per	ScHe	OgTr	XMs	StPs		
543	<i>Orites densiflora</i> (D Urv.) Grossh. Вуханка густоцвіта	HKr	Ann Bien	He	OgMsTr	MsX	PsSt		
544	<i>Psammophiliella muralis</i> (L.) Ikonn. Пісколюбка мурова	T	Ann	He	OgTr	XMs	PsPrSt		
545	<i>Saponaria officinalis</i> L. Мильнянка лікарська	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	RuSMnPr Adv		
546	<i>Silene chlorantha</i> (Willd.) Ehrh. Смліка зеленоцвіта	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	PsSilSt		
547	<i>Silene dichotoma</i> Ehrh Смліка вильчаста	THKr	Ann Bien	He	MsTr	XMs	StRu		
548	<i>Silene multiflora</i> (Waldst. et Kit.) Pers. Смліка багатоквіткова	HKr	Per	He	AlkMsTr	XMs	HalPrSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
549	<i>Silene tatarica</i> (L.) Pers. Смлілка татарська	HKrC h	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	SMnPSPr		
550	<i>Spergularia salina</i> J. Presl. et C. Presl. Стелюшок морський	THKr	Ann Bien Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		
551	<i>Spergularia media</i> (L.) C. Presl. Стелюшок середній	HKr	Per	He	AlkTr	HgMs	PrHal		
552	<i>Stellaria graminea</i> L. Зірочник злаковидний	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	SMnPr		
553	<i>Stellaria holostea</i> L. Зірочник костянцевий	ChHK r	Per	HeSc	MsTr	Ms	Sil		
554	<i>Steris viscaria</i> (L.) Raf. Смолівка клейка	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	PrSMn		
	Celastraceae Родина Бруслинові								
555	<i>Euonymus europaea</i> L. Бруслина європейська	nPh	Fr	HeSc	MsTr	Ms	SMnSil		
556	<i>Euonymus verrucosa</i> Scop. Бруслина бородавчаста	nPh	Fr	HeSc	MsTr	Ms	SMnSil		
	Ceratophyllaceae Родина Куширові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Алентивні види	Рідкісні види
557	<i>Seratorphyllum demersum</i> L. Кушир темно-зелений	HKr	Per	ScHe	MsTr	Hу er	Aq		
558	<i>Seratorphyllum pentasanthum</i> Haynald Кушир плоскоостий	HKr	Per	ScHe	MsTr	Hу er	Aq		ЧСДЗ
559	<i>Seratorphyllum submersum</i> L. Кушир підводний	HKr	Per	ScHe	MsTr	Hу er	Aq		
	Chenopodiaceae								
	Родина Лободові								
560	<i>Atriplex littoralis</i> L. Лутига прибережна	T	Ann Bien	He	AlkTr	Ms-Hg	Hal		
561	<i>Atriplex micrantha</i> С.А. Меу. Лутига дрібноцвітна	T	Ann	He	AlkMsTr	HgMs	RuHalPr	Adv	
562	<i>Atriplex oblongifolia</i> Waldst. et Kit Лутига видовженолиста	T	Ann	He	MsTr	HgMs	RuHalPs		
563	<i>Atriplex patula</i> L. Лутига розлога	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
564	<i>Atriplex prostrata</i> Boucher Лутига лежача	T	Ann	ScHe	AlkMsTr	XMs	RuHalPr	Adv	
565	<i>Atriplex sagittata</i> Borkh Лутига стріловидна	T	Ann	He	AlkMsTr	MsHg	RuHalPr	Adv	
566	<i>Atriplex tatarica</i> L. Лутига татарська	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuHal	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Алентивні види	Рідкісні види
567	<i>Serratocarpus arenarius</i> L. Устели-поле піскове	T	Ann	ScHe	OgMsTr	X	RuStPs		
568	<i>Chenopodium album</i> L. Лобода біла	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	Ru		
569	<i>Chenopodium chenopodioides</i> (L.) Aellen Лобода китицевидна	T	Ann	He	AlkTr	HgMs	Hal		
570	<i>Chenopodium glaucum</i> L. Лобода сиза	T	Ann	He	AlkTr	MsHg	PrRuHal		
571	<i>Chenopodium hybridum</i> L. Лобода гібридна	T	Ann	HeSc	MsTr	XMs	SiIRu	Adv	
572	<i>Chenopodium polyspermum</i> L. Лобода багатонасінна	T	Ann	HeSc	OgMsTr	XMs	RuSMnPs	Adv	
573	<i>Chenopodium rubrum</i> L. Лобода червона	T	Ann	ScHe	OgMsTr	Ms	RuPs	Adv	
574	<i>Chenopodium urticum</i> L. Лобода міська	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
575	<i>Corispermum hyssorifolium</i> L. Верблюдка гісополиста	T	Ann	ScHe	OgTr	XMs	RuSiIPs	Adv	
576	<i>Corispermum marschallii</i> Steven Верблюдка Маршалова	T	Ann	He	OgMsTr	HgMs	Ps		
577	<i>Corispermum nitidum</i> Kit. Верблюдка блискуча	T	Ann	ScHe	OgMsTr	MsX	StPs		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
578	<i>Halimione pedunculata</i> (L.) Aellen Галіміона черешкувата	T	Ann	He	AlkTr	XMs	Hal		
579	<i>Halimione verrucifera</i> (Vieb.) Aellen Галіміона бородавчаста	T	Ann	He	AlkTr	Ms	Hal		
580	<i>Kochia laniflora</i> (S. G. Gmel.) Vorb. Віничча шерстисте	T	Ann	ScHe	OgTr	MsX	RuSiIPs	Adv	
581	<i>Kochia prostrata</i> Schrad. Віничча сланке	Ch	Per	He	OgMsTr	X	HalStPt		
582	<i>Kochia scorigia</i> (L.) Schrad. Віничча справжнє	T	Ann	He	OgMsTr	MsX	PsRu	Adv	
583	<i>Petrosimonia triandra</i> (Pall.) Simonk Петросімонія три тичинкова	T	Ann	He	AlkTr	MsX	StHal		
584	<i>Poluspennum argense</i> L. Наземка мала	T	Ann	ScHe	OgMsTr	X	RuPsSt	Adv	
585	<i>Poluspennum majus</i> A. Br. Наземка велика	T	Ann	He	CaOgMsTr	MsX	RuPsPt		
586	<i>Salicornia prostrate</i> Pall. Солонець європейський	T	Ann	He	AlkTr	HgMs	Hal		
587	<i>Salsola tragus</i> L. Курай іберійський	T	Ann	He	MsTr	X	RuPtPs		
588	<i>Suaeda prostrata</i> Pall. Содник простертий	T	Ann	He	AlkTr	HgMs	Hal		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
	Clusiaceae Родина Ключієві (Звіробійні)								
589	<i>Hypericum perforatum</i> L. Звіробій звичайний	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	SMnPr		
	Convolvulaceae Родина Березкові								
590	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R. Br. Плетуха звичайна	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsHg	PrPal		
591	<i>Convolvulus arvensis</i> L. Берізка польова	G	Per	ScHe	MsTr	MsX	Ru		
	Cornaceae Родина Деренові								
592	<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz. Свидина кров'яна	Ph	Fr	HeSc	MsTr	Ms	Sil		
	Corylaceae Родина Ліщинові								
593	<i>Corylus avellana</i> L. Ліщина звичайна	Ph	Fr	HeSc	MsTr	Ms	Sil		
	Crassulaceae Родина Товстолисті								
594	<i>Hylotelephium argutum</i> (Naw.) Holub Очиток пурпуровий	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	SilStPs		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
595	<i>Hylotelephium polonicum</i> (Blok.) Holub Очиток Рупрехта	НКг	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	SiStPs		
596	<i>Sedum acre</i> L. Очиток ідкий	НКг	Per	ScHe	OgTr	MsX	PsPt		
597	<i>Sedum sexangulare</i> L. Очиток шестирядний	НКг	Per	He	OgMsTr	XMs	SMnPtPs		ЧД 2 СЧС (V)
598	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. et С.В. Lehm. Молодило руське	НКг	Per	ScHe	OgTr	XMs	SiPs		ЧД 3
	Cucurbitaceae Родина Гарбузові								
599	<i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. et Gray Ехіноцистис шипуватий	Т	Ann	ScHe	MsTr	Ms	CuRu	Adv	
	Cuscutaceae Родина Повитицеві								
600	<i>Cuscuta campestris</i> Yunck. Повитиця польова	Т	Ann	He	Par	Ms	PrRu	Adv	
601	<i>Cuscuta eritimum</i> (L.) L. Повитиця чебрецева	Т	Ann	He	Par	Ms	RuPr		
602	<i>Cuscuta europaea</i> L. Повитиця європейська	Т	Ann	He	Par	HgMs	PrSi		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
603	<i>Cuscuta monogyna</i> Vahl. Повитиця одно стовпчикова	T	Ann	HeSc	Par	Ms	Pr		
	Dipsacaceae Родина Черсакові								
604	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult. Свербіжниця польова	HKr	Per	He	MsTr	XMs	PrSMn		
605	<i>Scabiosa ochroleuca</i> L. Скабіюза блідо-жовта	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	PsPrSt		
606	<i>Scabiosa ucrainica</i> L. Скабіюза українська	HKr	Bien	He	OgTr	MsX	StPtPs		
	Elaeagnaceae Родина Маслинокві								
607	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L. Маслинка вузьколиста	Ph	FrArb	He	Ms- AlkMgTr	X- HgMs	SiIPrCuR u	Adv	
608	<i>Hippophae rhamnoides</i> L. Обліпиха крушиновидна	Ph	ArbFr	He	OgMsTr	XMs	PsRuCu	Adv	
	Euphorbiaceae Родина Молочайні								
609	<i>Euphorbia kaleniczenkoii</i> Czern. Молочай Каленіченка	HKr	Per	He	MgTr	MsX	RuStPr		
610	<i>Euphorbia palustris</i> L. Молочай болотний	HKr	Per	He	MgTr	MsHg	PalPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
611	<i>Euphorbia seguieriana</i> Nesk. (E. gerardiana Jacq.) Молочай Сегієрів	НКг	Per	He	MgTr	Hg	PtStPs		
612	<i>Euphorbia semivillosa</i> Prokh. Молочай напівмохнатий	НКг	Per	ScHe	MsTr	XMs	PrSMn		
613	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz. (E. nictaginea All.) Молочай степовий	НКг	Per	He	MgTr	X	RuCrPtSt		
614	<i>Euphorbia virgata</i> Wald. et Kit. Молочай прутовидний	НКг	Per	ScHe	MsTr	Ms	RuPr		
	Fabaceae								
	Родина Бобові								
615	<i>Amorpha fruticosa</i> L. Аморфа кущова	Ph	Fr	ScHe	Og-MgTr	MsX-Hg	SiPrCuR u	Adv	
616	<i>Astragalus ausgiacus</i> Jacq. Астрагал австрійський	НКг	Per	ScHe	OgTr	X	PtSt		
617	<i>Astragalus cicer</i> L. Астрагал нутів	НКг	Per	ScHe	MsTr	MsX	RuStPr		
618	<i>Astragalus dasyanthus</i> Pall. Астрагал шерстистоквітковий	НКг	Per	He	MsTr	X	St		СЧС (R) СЧС (I) ЧКУ – вразливий ЧСД 2

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
619	<i>Astragalus dolichophyllus</i> Pfall. Астрагал довголистий	НКг	Per	He	MsTr	X	St		ЧСД 3
620	<i>Astragalus glycyurphyllus</i> L. Астрагал солодколистий	НКг	Per	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
621	<i>Astragalus opobrychis</i> L. Астрагал еспарцетний	НКг	Per	He	MgTr	MsX	PSPtSt		
622	<i>Astragalus pubiflorus</i> DC. Астрагал пухнастоквітковий	НКг	Per	He	MsTr	X	St		ЧСД 3
623	<i>Astragalus sulcatus</i> L. Астрагал борозенчастий	НКг	Per	ScHe	AlkMgTr	Ms	StSMnPr		
624	<i>Astragalus ucrainicus</i> M. Pop. et Klok. Астрагал український	НКг Ch	Per	He	CaMsTr	MsX	StCrPt		
625	<i>Astragalus varius</i> S. G. Gmel. Астрагал мінливий	НКг	Per	He	OgTr	MsX	StPtPs		
626	<i>Caragana arborescens</i> Lam. Карагана дерев'яниста	НКг	Fr	ScHe	MsTr	MsX	SilCu	Adv	
627	<i>Caragana frutex</i> (L.) C. Koch Карагана кущова	Ch	Fr	He	MsTr	X	PtSt		
628	<i>Chamaecytisus austriacus</i> (L.) Link. Зіновать австрійська	Ch	Fr	ScHe	OgMsTr	MsX	SMnPSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
629	<i>Chamecytissus ruthenicus</i> (Fisch.ex Woloszcz.) Klaskova Зіновать руська	nPh	Fr	ScHe	OgMsTr	MsX	SiIPsPtSt		
630	<i>Genista tinctoria</i> L. Дрік красильний	nPh	Fr	ScHe	OgMsTr	XMs	PrPsSMn		
631	<i>Lathyrus pratensis</i> L. Чина лучна	GHKr	Per	He	MgTr	Ms	SMnPr		
632	<i>Lathyrus tuberosus</i> L. Чина бульбиста	G	Per	He	MsMgTr	MsX	RuPrSt	Adv	
633	<i>Lotus praetermissus</i> Kuprian. Лядвенець пропущений	T	Ann	He	OgTr	Ms	Ps		
634	<i>Lotus usrainicus</i> Klok. Лядвенець український	HKr	Per	He	MgTr	XMs	StPr		
635	<i>Medicago lupulina</i> L. Люцерна хмелевидна	THKr	Ann Bien	He	MsMgTr	Ms	RuSMnPr		
636	<i>Medicago romanica</i> Prod. Люцерна румунська	HKr	Per	He	MsTr	MsX	PrPtSt		
637	<i>Medicago sativa</i> L. Люцерна посівна	HKr	Per	He	MgTr	XMs	CuRuPr	Adv	
638	<i>Melilotus albus</i> Medik. Буркун білий	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	RuPrSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
639	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall. Буркун лікарський	НКГ	Bien	He	MsTr	MsX	RuStPr		
640	<i>Onobrychis visicifolia</i> Scop. Еспарцет виколистий	НКГ	Per	He	MsTr	XMs	CuRuPr		
641	<i>Ononis arvensis</i> L. Вовчуг польовий	НКГ	Per	He	AlkMgMsTr	Ms	HalPr		
642	<i>Oxytropis pilosa</i> (L.) DC. Гострокільник волосистий	НКГ	Per	He	MsTr	X	PtSt		
643	<i>Robinia pseudacacia</i> L. Робінія звичайна	Ph	Arb	He	Og-MgTr	MsX	SiCuRu	Adv	
644	<i>Securigera varia</i> L. Секироплідник барвистий	НКГ	Per	He	MsTr	XMs	StSMnPr		
645	<i>Trifolium alpestre</i> L. Конюшина альпійська	НКГ	Per	He	MgTr	XMs	SiStPr		
646	<i>Trifolium ambiguum</i> Vieb. Конюшина мінлива	НКГ	Per	He	MgTr	Ms	RuHalPr		
647	<i>Trifolium arvense</i> L. Конюшина польова	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuPsSt		
648	<i>Trifolium bogysthenicum</i> Grun. Конюшина дніпровський	НКГ	Per	He	AlkMsTr	XMs	HalPr		
649	<i>Trifolium campestre</i> Schreb. Конюшина рівнинна	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	SiPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
650	<i>Trifolium dubium</i> Sibth. Конюшина сумнівна	T	Ann	He	MgTr	XMs	RuPr		
651	<i>Trifolium fragiferum</i> L. Конюшина суніцевидна	HKr	Per	He	AlkTr	HgMs	HaIPr		
652	<i>Trifolium hybridum</i> L. Конюшина гібридна	HKr	Bien	He	OgMsTr	HgMs	SMnPr	Adv	
653	<i>Trifolium medium</i> L. Конюшина середня	G	Per	ScHe	MgTr	XMs	SiIPr		
654	<i>Trifolium montanum</i> L. Конюшина гірська	HKr	Per	HeSc	MgTr	XMs	SiIPr		
655	<i>Trifolium pratense</i> L. Конюшина лучна	HKr	Per	He	MgTr	HgMs	RuSiIPr		
656	<i>Trifolium repens</i> L. Конюшина повзуча	HKr	Per	He	MgTr	HgMs	RuPr		
657	<i>Trigonella saerulea</i> (L.) Ser. Гуньба голубовата	T	Ann	He	MsTr	Ms	RuPr	Adv	
658	<i>Vicia angustifolia</i> Reichard Горошок вузьколистий	T	Ann	He	MsMgTr	XMs	RuPr	Adv	
659	<i>Vicia cracca</i> L. Горошок мишачий	HKr	Per	He	MsTr	HgMs	RuStPr		
660	<i>Vicia grandiflora</i> Scop. Горошок великоквітковий	HKr	Bien	He	MsTr	Ms	RuPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
661	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) S.F.Grag Горошок волосистий	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	RuSiSt	Adv	
662	<i>Vicia pisiformis</i> L. Горошок горохоподібний	HKr	Per	He	MsTr	Ms	Sil		
663	<i>Vicia seripum</i> L. Горошок плотовий	HKr	Per	He	MgTr	Ms	SMnPr		
664	<i>Vicia tenuifolia</i> Roth. Горошок тонколистий	HKr	Per	He	MgTr	MsX	SMnStPr		
665	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb. Горошок чотиринасінний	T	Ann	ScHe	MgTr	XMs	RuPr	Adv	
666	<i>Vicia villosa</i> Roth. Горошок волохатий	HKr	Ann Bien	ScHe	MgTr	XMs	RuSMnPr		
	Fagaceae								
	Родина Букові								
667	<i>Quercus robur</i> L. Дуб звичайний	Ph	Arb	ScHe	OgMs- AlkMgTr	MsX- MsHg	Sil		
	Fumariaceae								
	Родина Руткові								
668	<i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv. Ряст ущільнений	G	Per	ScHe	MgTr	Ms	Sil		
669	<i>Fumaria officinalis</i> L. Рутка лікарська	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
670	<i>Fumaria schleicheri</i> Soy.-Willem. Рутка Шлейхера	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	
	Gentianaceae Родина Гиричєві								
671	<i>Sentaureum egyptiaca</i> Rafn. Золототисячник звичайний	THKr	Ann	ScHe	OgMsTr	XMs	StPr		
672	<i>Sentaureum pulchellum</i> (Sw.) Druce Золототисячник гарний	T	Ann	He	MsTr	HgMs	Pr		
	Geraniaceae Родина Геранієві								
673	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L Her Грабельки довгодзьобові	T	Ann	ScHe	OgMsTr	XMs	RuSilPtSt		
674	<i>Geranium collinum</i> Steph. Герань пагорбкові	HKr	Per	ScHe	AlkTr	HgMs	PalHalPr		
675	<i>Geranium divaricatum</i> Ehrh. Герань розчепірена	T	Ann	ScHe	OgMsTr	XMs	RuSil		
676	<i>Geranium palustre</i> L. Герань болотна	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsHg	PrPal		ЧСД 1
677	<i>Geranium pratense</i> L. Герань лучна	HKr	Per	HeSc	MsTr	Ms	PrSMn		ЧСД 4
678	<i>Geranium pusillum</i> L. Герань маленька	T	Ann	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауєтивні види	Рідкісні види
679	<i>Geranium robertianum</i> L. Герань Робертова	T	Ann	ScHe	OgMsTr	XMs	PtSil		
680	<i>Geranium sanguineum</i> L. Герань кривавочервона	G	Per	ScHe	OgTr	XMs	PsSil		
	Grossulariaceae Родина Агрисові								
681	<i>Ribes aureum</i> Pursh Смородина золотиста	nPh	Fr	ScHe	MsTr	Ms	SilSMnC u	Adv	
	Haloragaceae Родина Столисникові								
682	<i>Muriophyllum spicatum</i> L. Водопериця колосиста	HKr	Per	ScHe	MsTr	Hy r	Aq		
683	<i>Muriophyllum verticillatum</i> L. Водопериця кільчаста	HKr	Per	HeSc	MsTr	Hy r	Aq		
	Hydrophyllaceae Родина Водолісті								
684	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth. Фаселія пижмолиста	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	Cu	Adv	
	Juglandaceae Родина Горіхові								
685	<i>Juglans regia</i> L. Горіх грецький	Ph	Arb	He	MsMgTr	Ms	SilCu	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
	Lamiaceae Родина Губоцвіті								
686	<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy Щебрушка польова	ТНKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	MsX	RuPtSt		
687	<i>Ajuga chia</i> Schreb. Горлянка хінська	НКr	Per	ScHe	MsTr	X	RuPtSt		
688	<i>Ajuga genevensis</i> L. Горлянка женецька	G	Per	ScHe	MsTr	XMs	RuPrSil		
689	<i>Ballota nigra</i> L. М'яточник бур'яновий	НКr	Per	ScHe	MsTr	Ms	Ru	Adv	
690	<i>Betonica officinalis</i> L. Буквиця лікарська	НКr	Per	ScHe	OgTr	Ms	PrSil		ЧСД 3
691	<i>Chaithurus marrubiastrum</i> (L.) Reichenb. Котячий хвіст шандро вий	ТНKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	RuPrSMn		
692	<i>Clinopodium vulgare</i> L. Пахучка звичайна	НКr	Per	ScHe	MsTr	XMs	Sil		
693	<i>Dracoscephalum thymiflorum</i> L.* Змієголовник чебрецевий	ТНKr	Ann Bien	ScHe	OgMsTr	MsX	StSiIRu	Adv	
694	<i>Glechoma hederacea</i> L. Розхідник звичайний	НКr	Per	HeSc	MsTr	Ms	RuPrSil		
695	<i>Lamium amplexicaule</i> L. Глуха кропива стеблообгортна	ТНKr	Ann Bien	He	OgMsTr	XMs	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
696	<i>Lamium purpureum</i> L. Глуха кропива пурпурова	ТНKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	
697	<i>Leonurus cardiaca</i> L. Собача кропива	НKr	Per	ScHe	MgTr	XMs	SiIRu	Adv	
698	<i>Leonurus glaucescens</i> Bunge Собача кропива сизувата	НKr	Per	He	MsTr	X	StPtRu		
699	<i>Leonurus villosus</i> Desf. ex D'Urv. Собача кропива п'ятилопастева	НKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	Ru		
700	<i>Lycopus eugoraeus</i> L. Вовконіг європейський	НKr	Per	ScHe	MgTr	MsHg	PrPal		
701	<i>Lycopus exaltatus</i> L.fil. Вовконіг високий	НKr	Per	ScHe	MgTr	MsHg	PrPal		
702	<i>Marrubium praesox</i> Janca Шандра рання	НKr	Per	He	MsTr	MsX	RuStPt		
703	<i>Marrubium vulgare</i> L. Шандра звичайна	НKr	Per	He	MsTr	X	RuPt	Adv	
704	<i>Mentha aquatica</i> L. М'ята водяна	НKr	Per	ScHe	MsTr	Hg	PalAq		
705	<i>Mentha arvensis</i> L. М'ята польова	НKr	Per	ScHe	MsTr	HgMs	RuPrSil		
706	<i>Nepeta cataria</i> L. Котяча м'ята справжня	НKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	RuStSil	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
707	<i>Nepeta rannonica</i> L. Котяча м'ята паннонська	НКГ	Per	ScHe	MsTr	MsX	SMnSt		
708	<i>Origanum vulgare</i> L. Материнка звичайна	НКГ	Per	ScHe	MgTr	MsX	StSMnPr		
709	<i>Phlomis pungens</i> Willd. Залізник колючий	НКГ	Per	He	MsTr	X	PtSt		
710	<i>Phlomis tuberosa</i> L. Залізник бульбистий	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	PrSMnSt		
711	<i>Prunella vulgaris</i> L. Суховершки звичайні	НКГ	Per	He	MgTr	Ms	RuPrSil		
712	<i>Salvia aethiopsis</i> L. Шавлія ефіопська	НКГ	Bien	He	MsTr	X	RuPtSt		
713	<i>Salvia austriaca</i> Jacq. Шавлія австрійська	НКГ	Per	He	MgTr	MsX	PrSMnSt		ЧД 3
714	<i>Salvia nutans</i> L. Шавлія поникла	НКГ	Per	He	MsTr	MsX	CrPtSt		
715	<i>Salvia nemorosa</i> L. Шавлія дібровна	НКГ	Per	He	MsTr	X	RuSMnPr St		
716	<i>Salvia verticillata</i> L. Шавлія кільчаста	НКГ	Per	ScHe	MsTr	MsX	PrStRu		
717	<i>Scutellaria altissima</i> L. Шоломниця висока	НКГ	Per	ScHe	MgTr	Ms	Sil		ЧД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
718	<i>Scutellaria dubia</i> Taliev et Sirj Шоломниця сумнівна	НКр	Per	He	MgTr	HgMs	Pr		ЧСД 4
719	<i>Scutellaria galericulata</i> L. Шоломниця звичайна	G	Per	ScHe	MgTr	Hg	PrPal		
720	<i>Scutellaria hastifolia</i> L. Шоломниця списовидна	НКр	Per	ScHe	MgTr	HgMs	PalPr		
721	<i>Sideritis montana</i> L. Залізниця гірська	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuPtSt		
722	<i>Stachys palustris</i> L. Чистець болотний	G	Per	ScHe	MgTr	Hg	PrPal		
723	<i>Stachys recta</i> L. Чистець Черняєва	НКр	Per	He	OgTr	MsX	SMnSt		
724	<i>Stachys sylvatica</i> L. Чистець лісовий	НКр	Per	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
725	<i>Teucrium polium</i> L. Самосил білоповстистий	Ch	Per	He	CaMsTr	X	CrPtSt		
726	<i>Teucrium scordium</i> L. Самосил часниковий	НКр	Per	ScHe	MgTr	HgMs	PalPr		
727	<i>Thymus borysthenicus</i> Klokov et Des-Schost. Чебрець дніпровський	Ch	Per	He	OgTr	X	Ps		
728	<i>Thymus dimorphus</i> Klokov et Des-Schost. Чебрець двовидний	Ch	Per	He	MsTr	MsX	PtSt		ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
729	<i>Thymus marchallianus</i> Willd. Чебрець Маршаллів	Ch	Per	He	MgTr	MsX	SMnSt		
730	<i>Thymus pallasianus</i> H.Br. Чебрець Палласів	Ch	Per	ScHe	OgTr	MsX	SMnPs		
	Lentibulariaceae Родина Пухирникові								
731	<i>Utricularia vulgaris</i> L. Пухирник звичайний	HKr	Per	ScHe	MsTr	Hy er	Aq		ЧСД 3
	Limoniaceae Родина Кермекові								
732	<i>Goniolimon tataricum</i> (L.) Boiss. Гоніолімон татарський	HKr	Per	He	MsTr	X	PtSt		
733	<i>Limonium alutaceum</i> (Steven) O.Kuntze Кермек замшевий	HKr	Per	He	AlkTr	XMs	HalStPr		
734	<i>Limonium donezicum</i> Klokov Кермек донецький	HKr	Per	He	AlkTr	MsX	HalPr		ЧСД 4
	Linaceae Родина Льонови								
735	<i>Linum austriacum</i> L. Льон австрійський	HKr	Per	He	MsTr	MsX	PrPtSt		
736	<i>Linum hirsutum</i> L. Льон шорсткий	HKr	Per	He	MsTr	X	SMnPtSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
	Lythraceae Родина Плакунові								
737	<i>Lythrum hyssopifolia</i> L. Плакун ісополистий	T	Ann	ScHe	OgMgTr	HgMs	PsPalPr		
738	<i>Lythrum salicaria</i> L. Плакун верболистий	HKr	Per	He	MgTr	MsHg	PrAqPal		
739	<i>Lythrum virgatum</i> L. Плакун прutowидний	HKr	Per	He	MgTr	MsHg	AqPalPr		
740	<i>Replis portula</i> L. Щебрик звичайний	HKr	Ann	ScHe	MsTr	MsHg	PsPalPr		
	Loganthaceae Родина Ремнецвітникові								
741	<i>Viscum album</i> L. Омела біла	nPh	Fr	ScHe	Par	HgMs	Sil		
	Malvaceae Родина Мальвові								
742	<i>Althaea officinalis</i> L. Алтея лікарська	HKr	Per	He	AlkMgTr	Ms	HalPalPr	Adv	
743	<i>Lavatera thuringiaca</i> L. Лаватера тюрінгська	HKr	Per	ScHe	MgTr	MsX	RuStPr		
744	<i>Malva neglecta</i> Wallr. Калачики непомітні	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
745	<i>Malva pusilla</i> Smith Калачики маленькі	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	
	Морасеae Родина Шовковицеві								
746	<i>Morus alba</i> L. Шовковиця біла	Ph	Arb	ScHe	MsTr	XMs	SiCuRu	Adv	
	Нупрхаеae Родина Лататтеві								
747	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith Глечики жовті	HKr	Per	He	MsTr	PI r	Aq		ЧСД 3
748	<i>Nuphar alba</i> L. Латаття біле	HKr	Per	ScHe	MsTr	PI r	Aq		ЧСД 2
	Олегаеae Родина Маслинові								
749	<i>Fraxinus excelsior</i> L. Ясен звичайний	Ph	Arb	ScHe	MsMgTr	XMs- MsHg	Sil		
750	<i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh. Ясен ланцетний	Ph	Arb	ScHe	MsTr	MsX- HgMs	SiCuRu	Adv	
751	<i>Ligustrum vulgare</i> L. Бирючина звичайна	nPh	Fr	ScHe	MsTr	XMs	PtSil		
	Онаграсеae Родина Онагрові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауєнтивні види	Рідкісні види
752	<i>Chamaeion angustifolium</i> Holub. Хамерій вузьколистий	НКГ	Per	He	OgMsTr	Ms	SiIPs		ЧСД 3
753	<i>Epilobium hirsutum</i> L. Зніт шорсткий	НКГ	Per	He	MgTr	MsHg	PrPal		
754	<i>Epilobium montanum</i> L. Зніт гірський	НКГ	Per	HeSc	OgMsTr	Ms	Sil		ЧСД 2
755	<i>Epilobium palustre</i> L. Зніт болотний	НКГ	Per	He	MgTr	MsHg	PrPal		ЧСД 4
756	<i>Epilobium roseum</i> Schreb. Зніт рожевий	НКГ	Per	ScHe	MgTr	HgMs	PalPr		
757	<i>Epilobium tetragonum</i> L. Зніт чотиригранний	НКГ	Per	ScHe	MsTr	MsHg	PrPal		
758	<i>Oenothera biennis</i> L. Енотера дворічна	НКГ	Bien	ScHe	OgMsTr	XMs	PsRu	Adv	
	Orobanchaceae Родина Вовчкові								
759	<i>Orobanche cymana</i> Wallr. Вовчок соняшниковий	TG	Ann Bien	Sc	Par	XMs	Ru	Adv	
	Oxalidaceae Родина Квасеницеві								
760	<i>Xanthoxalis dillenii</i> (Jasq.) Holub Жовтоквасениця Діллена	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувентивні види	Рідкісні види
	Раревгасеае Родина Макові								
761	<i>Chelidonium majus</i> L. Чистотіл великий	HKr	Per	HeSc	MsMgTr	Ms	RuSil		
762	<i>Glaucium corniculatum</i> (L.) J. Rudolph Мачок рогатий	THKr	Ann Bien	ScHe	OgMsTr	MsX	RuSt		
763	<i>Raraver rhoeas</i> L. Мак дикий	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	PtStRu	Adv	
	Plantaginaceae Родина Подорожникові								
764	<i>Plantago arenaria</i> Waldst. et Kit. Подорожник шортгкий	T	Ann	He	OgTr	MsX	RuPs		
765	<i>Plantago cornuti</i> Gousn. Подорожник Корнута	HKr	Per	He	AlkTr	Ms	HalPr		
766	<i>Plantago dubia</i> L. Подорожник сумнівний	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	X	PsHalPrSt		
767	<i>Plantago lanceolata</i> L. Подорожник ланцетолистий	HKr	Per	He	MsTr	XMs	PrStSMn Ru		
768	<i>Plantago major</i> L. Подорожник великий	HKr	Bien Per	He	MgTr	Ms	StSMnRu Pr		
769	<i>Plantago media</i> L. Подорожник середній	HKr	Per	He	MgTr	MsX	RuSilPrSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
770	<i>Plantago salsa</i> Pall. Подорожник солончаковий	НКг	Per	He	AlkTr	MsHg	PrHal		
771	<i>Plantago schwarzenbergiana</i> Chur. Подорожник Шварценберга	НКг	Per	He	AlkTr	Ms	PrHal		ЄЧС І ЧКУ – вразливий ЧСД І
	Polygonaceae Родина Китяткові								
772	<i>Polygala rodolica</i> DC. Китятки подільські	НКг	Per	ScHe	MsTr	MsX	SMnPrSt		
	Polygonaceae Родина Гречкові								
773	<i>Fagopyrum tataricum</i> (L.) Gaertn. Гречка татарська	Т	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
774	<i>Persicaria amphibia</i> (L.) Delarbre Гірчак земноводний	НКг	Per	ScHe	MsTr	Pl r	AqPal		
775	<i>Persicaria hydroperper</i> L. Гірчак перцевий	Т	Ann	ScHe	MsTr	HgMs	RuSiIPalP r		
776	<i>Persicaria maculosa</i> S.F.Gray Гірчак печучиний	Т	Ann	He	MsTr	Ms	RuPr		
777	<i>Persicaria scabra</i> (Moench) Moldenke Гірчак шорсткий	Т	Ann	He	MgTr	XMs	RuPr		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауентивні види	Рідкісні види
778	<i>Polygonum arenarium</i> Waldst. et Kit. Гірчак пісковий	T	Ann	He	OgTr	Ms	SiPs		
779	<i>Polygonum aviculare</i> L. Гірчак звичайний	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	Ru		
780	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) A.Love Гірчак березковий	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	
781	<i>Rumex acetosa</i> L. Щавель кислий	G	Per	He	MgTr	XMs	SMnPr		
782	<i>Rumex acetosella</i> L. Щавель горобиний	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	RuPrSMn Ps		
783	<i>Rumex confertus</i> Willd. Щавель кінський	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	RuPrSMn Pr		
784	<i>Rumex crispus</i> L. Щавель кучерявий	HKr	Per	He	MsTr	Ms	RuPr		
785	<i>Rumex hydrolyaratum</i> Huds. Щавель прибережний	HKr	Per	He	MsTr	Hg	AqPal		
786	<i>Rumex maritimus</i> L. Щавель морський	HKr	Per	He	AlkTr	HgMs	HaPr		
787	<i>Rumex stenophyllus</i> Ledeb. Щавель вузьколистий	HKr	Per	ScHe	MgTr	Ms	RuHaPr		
	Portulacaceae Родина Портулакові								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
788	<i>Portulaca oleracea</i> L. Портулак городній	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	
	Primulaceae Родина Первоцвіті								
789	<i>Glaux maritima</i> L. Молочка приморська	HKr	Per	ScHe	AlkTr	HgMs	PrHal		
790	<i>Lysimachia nummularia</i> L. Вербозілля лучне	HKr	Per	ScHe	MgTr	HgMs	SiPr		
791	<i>Lysimachia vulgaris</i> L. Вербозілля звичайне	HKr	Per	ScHe	MgTr	MsHg	Pal		
792	<i>Naumburgia thursiflora</i> (L.) Rchb. Кизляк китице квітний	G	Per	ScHe	MsTr	Hg	Pal		ЧСД 3
	Rugolaceae Родина Грушанкові								
793	<i>Rurola rotundifolia</i> L. Грушанка кругло листа	HKr	Per	HeSc	MsTr	Ms	SiI		ЧСД 1
	Ranunculaceae Родина Жовтецеві								
794	<i>Aconitum nemorosum</i> M. Bieb. ex Rchb. Аконіт дібровний	HKr	Per	HeSc	MgTr	Ms	SMn		ЧСД 2

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
795	<i>Adonis vernalis</i> L. Горицвіт весняний	НКГ	Per	He	MgTr	MsX	St		ЧКУ – неоцінений ЧСД 2
796	<i>Adonis wolgensis</i> Stev. Горицвіт волзький	НКГ	Per	He	MgTr	MsX	St		ЧКУ – неоцінений ЧСД 2
797	<i>Anemone ranunculoides</i> (L.) Holub Анемона жовтецева	G	Per	HeSc	MgTr	Ms	Sil		ЧСД 3
798	<i>Batrachium circinatum</i> (Sibth.) Sprach Водяний жовтець фенхелевидний	НКГ	Per	ScHe	AlkTr	Hу r	Aq		
799	<i>Batrachium trichophyllum</i> (Chaix) Bosch Водяний жовтець волосистий	НКГ	Per	ScHe	MsTr	Hу r	Aq		
800	<i>Caltha palustris</i> L. Калюжниця болотна	НКГ	Per	He	MsTr	Hg	PrPal		ЧСД 3
801	<i>Ceratophala testiculata</i> (Crantz.) Besser Ріп'яшок яйцевидний	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuSt		
802	<i>Clematis integrifolia</i> L. Ломоніс цілолистний	НКГ	Per	He	MgTr	XMs	StSMn		ЧСД 3
803	<i>Consolida regalis</i> S.F.Gray Сокирки польові	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	SMnRu	Adv	
804	<i>Ficaria verna</i> Huds. Пшінка весняна	G	Per	HeSc	MgTr	Ms	RuPrSil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
805	<i>Myosurus minimus</i> L. Мишачий хвіст малий	T	Ann	He	AlkTr	Ms	RuHalPr		
806	<i>Nigella arvensis</i> L. Чорнушка польова	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuSt	Adv	
807	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. Сон чорніючий	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	StPr		ЧСД 3
808	<i>Ranunculus acris</i> L. Жовтець їдкий	HKr	Per	He	MsTr	HgMs	SMnPr		
809	<i>Ranunculus illiricus</i> L. Жовтець іллірійський	G	Per	ScHe	MsMgTr	XMs	PrSt		
810	<i>Ranunculus lingua</i> L. Жовтець язиколистий	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsHg	PrPal		ЧСД 3
811	<i>Ranunculus pedatus</i> Waldst. et Kit. Жовтець стоповидний	G	Per	ScHe	MgTr	XMs	StPr		
812	<i>Ranunculus polyanthemos</i> L. Жовтець багатоквітковий	HKr	Per	ScHe	MgTr	XMs	StSMnPr		
813	<i>Ranunculus polyphyllus</i> Waldst. et Kit. ex Willd. Жовтець багатолістий	HKr	Per	ScHe	MsTr	HeI	PalAq		ЧСД 2
814	<i>Ranunculus repens</i> L. Жовтець повзучий	HKr	Per	ScHe	MgTr	HgMs	PalPr		
815	<i>Ranunculus sceleratus</i> L. Жовтець отруйний	T	Ann	ScHe	MgTr	MsHg	PrPal		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
816	<i>Thalictrum flavum</i> L. Рутвиця жовта	HKr	Per	ScHe	MgTr	MsHg	PalPr		
817	<i>Thalictrum minus</i> L. Рутвиця мала	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	StPrSMn		
	Resedaceae								
	Родина Резедові								
818	<i>Reseda lutea</i> L. Резеда жовта	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuPtSt	Adv	
	Rhamnaceae								
	Родина Жостерові								
819	<i>Frangula alnus</i> Mill. Крушина ломка	nPh	Fr	HeSc	Og-MgTr	MsHg	SMnSil		
820	<i>Rhamnus cataracta</i> L. Жостер проносний	nPh	Fr	ScHe	MsMgTr	XMs	SiISMn		
	Rosaceae								
	Родина Розові								
821	<i>Agrimonia eupatoria</i> L. Парило звичайне	HKr	Per	ScHe	MgMsTr	XMs	SMnSt		
822	<i>Amygdalus nana</i> L. Мигдаль степовий	Ch	Fr	He	MsTr	MsX	SMnSt		ЧСДЗ
823	<i>Artemisiaca vulgaris</i> Lam. Абрикос звичайний	Ph	Arb	He	OgMsTr	MsX	SiIRuCu	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
824	<i>Cercasus avium</i> (L.) Moench Вишня пташина	Ph	Arb	He	MsTr	XMs	SilCu		
825	<i>Cercasus fruticosa</i> Pal. Вишня кушова	nPh	Fr	ScHe	MsTr	MsX	StSMn		
826	<i>Cercasus mahaleb</i> (L.) Mill. Вишня антипка	Ph	FrArb	ScHe	MsTr	XMs	SMnCuRu	Adv	
827	<i>Cercasus tomentosa</i> (Thunb.) Wall Вишня повстиста	nPh	Fr	ScHe	OgMsTr	MsX	SMnCu	Adv	
828	<i>Cercasus vulgaris</i> Mill. Вишня звичайна	Ph	Arb	ScHe	MsTr	XMs	RuCu	Adv	
829	<i>Crataegus fallacina</i> Klok. Глід обманливий	nPh	Fr	ScHe	MsMgTr	MsX	SilStSMn		
830	<i>Crataegus leiomonogyna</i> Klokov. Глід гладенький	Ph	Fr	ScHe	MsTr	MsX	SilSMnPt St		
831	<i>Filipendula denudata</i> (J. et C. Presl) Fritsch Гадючник оголений	G	Per	HeSc	MgTr	MsHg	SMnPaIPr		
832	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench Гадючник звичайний	HKr	Per	He	MsTr	MsX	PrStSMn		
833	<i>Fragaria viridis</i> Duch. Суниця зелені	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	StSMn		
834	<i>Geum urbanum</i> L. Гравілат міський	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	RuSil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адаптивні види	Рідкісні види
835	<i>Malus domestica</i> Borkh. Яблуня домашня	Ph	Arb	ScHe	MsTr	Ms	RuCu	Adv	
836	<i>Malus sylvestris</i> Mill. Яблуня лісова	Ph	Arb	HeSc	Og-MgTr	XMs	SMnSil		
837	<i>Malus praecox</i> (Pall.) Borkh. Яблуня рання	Ph	Arb	HeSc	MgMsTr	MsX	SilStSMn		
838	<i>Radus serotina</i> (Ehrh.) Ag. Черемха пізня	Ph	Arb	ScHe	Og-MgTr	MsX- MsHg	SilRuCu	Adv	
839	<i>Potentilla anserina</i> L. Перстач гусячий	HKr	Per	He	AlkMgTr	MsHg	Pr		
840	<i>Potentilla argentea</i> L. Перстач сріблястий	HKr	Per	He	MsTr	MsX	SilPrStRu		
841	<i>Potentilla incana</i> P. Gaertn., B. Mey. & Scherb. Перстач пісковий	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	PtStPs		
842	<i>Potentilla neglecta</i> Baumg. Перстач неблискучий	HKr	Per	He	MsTr	MsX	RuSt		
843	<i>Potentilla obscura</i> Willd. Перстач темний	HKr	Per	He	MgTr	XMs	SilPt		
844	<i>Potentilla patula</i> Waldst. et Kit. Перстач розлогий	HKr	Per	He	MsTr	X	PtSt		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
845	<i>Potentilla reptans</i> L. Перстач повзучий	HKr	Per	He	MsTr	HgMs	SMnPr		
846	<i>Prunus domestica</i> L. Слива домашня	Ph	Arb	ScHe	MsTr	MsX	RuCu	Adv	
847	<i>Prunus sterrosa</i> Koton Слива степова, терен	Ph	Fr	ScHe	MsTr	MsX	SMnSt		
848	<i>Rugus communis</i> L. Груша звичайна	Ph	Arb	ScHe	MsMgTr	MsX- Ms	StPrSMnS il		
849	<i>Rosa canina</i> L. Шипшина собача	nPh	Fr	ScHe	MsTr	XMs	RuSMnSt		
850	<i>Rosa cogumbifera</i> Borkh. Шипшина щитконосна	nPh	Fr	He	MsTr	XMs	RuSMnSt		
851	<i>Rosa majalis</i> Herzm. Шипшина травнева	nPh	Fr	ScHe	MsMgTr	Ms	PrSMn		
852	<i>Rosa subrugosa</i> Chrshan. Шипшина карликувата	nPh	Fr	He	MsTr	X	St		
853	<i>Rubus idaeus</i> L. Малина	nPh	Fr	ScHe	MgTr	Ms	SiCu		
854	<i>Rubus caesius</i> L. Ожина сиза	nPh	Fr	ScHe	MsT	Ms	RuSil		
855	<i>Sanguisorba officinalis</i> L. Родовик лікарський	HKr	Per	ScHe	MgTr	Ms	SMnPr		ЧДЗ

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
856	<i>Sorbus aucuparia</i> L. Горобина звичайна	Ph	Arb	ScHe	OgMsTr	XMs	Sil		
857	<i>Spiraea crenata</i> L. Таволга зарубчаста	nPh	Fr	He	MsTr	MsX	P sSMnSt		
	Rubiaceae								
	Родина Маренові								
858	<i>Asperula graveolens</i> Bieb. ex Schult Маренка пахуча	HKr	Per	He	OgMgTr	Ms	PrPs		ЧДЗ
859	<i>Galium aparine</i> L. Підмаренник чіпкий	T	Ann	ScHe	MgTr	XMs	SiIRu		
860	<i>Galium mollugo</i> L. Підмаренник м'який	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	SiPr		
861	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop. Підмаренник запашний	HKr	Per	HeSc	MsTr	Ms	Sil		
862	<i>Galium palustre</i> L. Підмаренник болотний	HKr	Per	ScHe	MgTr	MsHg	PalPr		
863	<i>Galium physocarpum</i> Ledeb. Підмаренник здуплодий	HKr	Per	HeSc	MgTr	Ms	SiPr		
864	<i>Galium ruthenicum</i> Willd. Підмаренник руський	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	PtSt		
865	<i>Galium spurium</i> L. Підмаренник несправжній	T	Ann	ScHe	MgTr	HgMs	PalPr	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
866	<i>Galium verum</i> L. Підмаренник справжній	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	PsSilSt		
	Salicaceae								
	Родина Вербові								
867	<i>Populus alba</i> L. Тополя біла	Ph	Arb	He	OgMsTr	XMs- Hg	Sil		
868	<i>Populus × canadensis</i> Moench Тополя канадська	Ph	Arb	He	MsTr	MsX	SilCu	Adv	
869	<i>Populus deltoides</i> Marsh. Тополя дельтолиста	Ph	Arb	He	MsTr	XMs	SilCu	Adv	
870	<i>Populus italica</i> (Du Roi) Moench Тополя пірамідальна	Ph	Arb	He	MsTr	XMs	SilCu	Adv	
871	<i>Populus nigra</i> L. Тополя чорна	Ph	Arb	He	OgMsTr	XMs- Hg	Sil		
872	<i>Populus tremula</i> L. Осика	Ph	Arb	ScHe	OgMsTr	HgMs	Sil		
873	<i>Salix acutifolia</i> Willd. Верба гостролиста, шелюга	Ph	Fr	ScHe	OgTr	MsX- MsHg	SilSMnPs		
874	<i>Salix alba</i> L. Верба біла	Ph	Arb	ScHe	Og-MgTr	XMs- Hg	Sil		
875	<i>Salix caprea</i> L. Верба козяча	Ph	Fr	ScHe	OgMsTr	Ms	SilSMn		ЧСД 3

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
876	<i>Salix cinerea</i> L. Верба пополяста	Ph	Fr	ScHe	MsMgTr	MsHg	SiIPrPal		
877	<i>Salix fragilis</i> L. Верба ламка	Ph	Arb	He	MsTr	XMs- MsHg	SiIPr	Adv	
878	<i>Salix pentandra</i> L. Верба п'ятичичкова	Ph	Fr	HeSc	MsTr	MsHg	PalSil		
879	<i>Salix rosmarinifolia</i> L. Верба розмаринолиста	nPh	Fr	ScHe	Og-MgTr	MsX- MsHg	SiIPs		
880	<i>Salix triandra</i> L. Верба три тичикова	Ph	Fr	He	MgTr	MsHg	AqPr		
881	<i>Salix viminalis</i> L. Верба прутovidна	Ph	Fr	He	MgTr	HgMs	Pr		ЧСД 3
882	<i>Salix vinogradovii</i> A. Skvorts. Верба Виноградова	Ph	Fr	He	OgMsTr	HgMs	SiIPr		
	Santalaaceae								
	Родина Санталові								
883	<i>Thesium argense</i> Horvatovszky Льонолижник польовий	HKr	Per	He	MsTr	XMs	PrSt		
	Scrophulariaceae								
	Родина Ранникові								
884	<i>Euphrasia pectinata</i> Ten. Очанка гребінчаста	T	Ann	He	MsTr	MsX	St		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
885	<i>Euphrasia stricta</i> D. Wolff ex J.F. Lehm. Очанка стиснута	T	Ann	HeSc	OgMsTr	Ms	SMnSil		
886	<i>Gratiola officinalis</i> L. Авран лікарський	HKr	Per	ScHe	Og-MgTr	Ms	PsPr		
887	<i>Linaria dulcis</i> Klokov Льонок солодкий	G	Per	He	OgTr	MsX	SiIPs		
888	<i>Linaria genistifolia</i> (L.) Mill Льонок дроколистий	HKr	Per	He	OgMsTr	X	PtStPs		
889	<i>Linaria vulgaris</i> Mill. Льонок звичайний	G	Per	ScHe	MsTr	MsX	SMnRu		
890	<i>Melampyrum cristatum</i> L. Перестріч гребінчастий	T	Ann	ScHe	OgMsTr	Ms	SiIPsPr		ЧСД 3
891	<i>Odontines vulgaris</i> Moench Кравник звичайний	T	Ann	ScHe	MsTr	MsX	RuStPr		
892	<i>Orphantha lutea</i> (L.) A. Kerner ex Wettst. Органта жовта	T	Ann	He	OgMsTr	MsX	RuPtSt		
893	<i>Pedicularis dasystachys</i> Schrenk Шолудивник пухнатоколюсий	HKr	Per	He	AlkMsTr	Ms	HaIPr		ЧСД 3
894	<i>Rhinanthus vernalis</i> (N. Zing.) Schischk.et Serg. Дзвінець весняний	T	Ann	He	MsTr	Ms	RuSMnPr		
895	<i>Scrophularia podosa</i> L. Ранник вузлуватий	HKr	Per	HeSc	MsMgTr	Ms	PrSMnSil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
896	<i>Verbascum blattaria</i> L. Дивина тарганяча	НКг	Ann Bien	He	AlkTr	MsX	HalPr		
897	<i>Verbascum densiflorum</i> Bertol. Дивина густоквіткова	НКг	Bien	He	MsMgTr	XMs	RuPsSMn		
898	<i>Verbascum lychnitis</i> L. Дивина борошніста	НКг	Bien	ScHe	OgMsTr	MsX	RuSMn		
899	<i>Verbascum marchallianum</i> Ivavina et Tzvel. Дивина австрійська	НКг	Per	ScHe	MsTr	X	St		
900	<i>Verbascum nigrum</i> L. Дивина чорна	НКг	Bien Per	ScHe	MsTr	MsX	RuSMn		ЧСД 4
901	<i>Verbascum phlomooides</i> L. Дивина лікарська	НКг	Bien	He	OgMsTr	MsX	StRu		
902	<i>Verbascum rhoeniceum</i> L. Дивина фіолетова	НКг	Per	ScHe	MgMsTr	MsX	SMnPrSt		
903	<i>Veronica anagallis-aquatica</i> L. Вероніка джерельна	НКг	Per	He	MsTr	HeHg	AqPal		
904	<i>Veronica anagalloides</i> Guss. Вероніка грязьова	НКг	Per	He	MgTr	Hg	PrPal		
905	<i>Veronica arvensis</i> L. Вероніка польова	ТНКг	Ann Bien	He	MsTr	MsX	StRu	Adv	
906	<i>Veronica austriaca</i> L. Вероніка австрійська	НКг	Per	ScHe	CaMsTr	MsX	SilSMnCr St		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
907	<i>Veronica bessabunga</i> L. Вероніка струмкова	HKr	Per	He	MsMgTr	Hg	PrPal		
908	<i>Veronica chamaedrys</i> L. Вероніка дівровна	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	PrSMn		
909	<i>Veronica dillenii</i> Crantz Вероніка Диленія	HKr	Ann Bien	ScHe	OgTr	MsX	Sil		
910	<i>Veronica hederifolia</i> L. Вероніка плющоліста	T	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	RuSMnSt Pt		
911	<i>Veronica longifolia</i> L. Вероніка довголиста	HKr	Per	ScHe	MgTr	HgMs	SilPr		
912	<i>Veronica prostrata</i> L. Вероніка лежача	HKr	Per	ScHe	AlkMsTr	MsX	StHalPrS Mn		
913	<i>Veronica scutellata</i> L. Вероніка щиткова	HKr	Per	He	Og-MgTr	MshHg	PalPr		ЧСД 2
914	<i>Veronica spicata</i> L. Вероніка колосиста	HKr	Per	ScHe	Og-MsTr	MsX	SMnSt		
915	<i>Veronica teucrium</i> L. Вероніка широколиста	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	XMs	StSMn		
916	<i>Veronica triphyllos</i> L. Вероніка трилиста	THKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	RuPtSt	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
917	<i>Veronica verna</i> L. Вероніка весняна	ТНKr	Ann Bien	He	MsTr	MsX	PrStRu		
	Simarubaceae Родина Симарубові								
918	<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle Айлант найвищий	Ph	Arb	ScHe	OgMsTr	XMs	SilCuRu	Adv	
	Solanaceae Родина Пасльонові								
919	<i>Datura stramonium</i> L. Дурман звичайний	T	Ann	He	MsTr	Ms	Ru	Adv	
920	<i>Physalis alkekengi</i> L. Фізаліс звичайний	HKr	Bien Per	ScHe	MsTr	XMs	Sil		
921	<i>Hyoscyamus niger</i> L. Блекота чорна	HKr	Bien	He	MsTr	MsX	Ru	Adv	
922	<i>Lycium barbarum</i> L. Ліцій звичайний	nPh	Fr	He	OgMsTr	MsX	CuRu	Adv	
923	<i>Solanum dulcamara</i> L. Паслін солодко-гіркий	Ch	Per	ScHe	Og-MgTr	MsHg	SilPal		
924	<i>Solanum nigrum</i> L. Паслін чорний	T	Ann	He	MsTr	Ms	Ru	Adv	
	Thymeleaceae Родина Тимелеєві								

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
925	<i>Thymelea passerina</i> (L.) Coss. et Germ. Тимелея звичайна	T	Ann	He	MsTr	MsX	RuPtSt	Adv	
	Тіліасеae Родина Липові								
926	<i>Tilia cordata</i> Mill. Липа серцелиста	Ph	Arb	ScHe	MsMgTr	Ms	Sil		
927	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop. Липа широколиста	Ph	Arb	ScHe	MsTr	XMs	SilCu	Adv	
	Трапасеae Родина Водяногоріхові								
928	<i>Trapa borysthonica</i> V. Vassil. Водяний горіх	T	Ann	He	MsMgTr	PI r	Aq		ЧКУ – неоцінений ЧСД 2
	Улімасеae Родина В'язові								
929	<i>Celtis occidentalis</i> L. Каркас західний	Ph	Arb	ScHe	OgMs- MgTr	MsX	SilCu	Adv	
930	<i>Ulmus glabra</i> Huds. В'яз голий, гірський	Ph	Arb	HeSc	MgTr	Ms	Sil		
931	<i>Ulmus laevis</i> Pall. В'яз гладкий	Ph	Arb	HeSc	OgMs- MgTr	XMs- MsHg	Sil		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
932	<i>Ulmus minor</i> Mill. В'яз граблистий	Ph	Arb	ScHe	MsTr	MsX	SiLSMn		
933	<i>Ulmus suberosa</i> Moench В'яз корковий	Ph	FrArb	ScHe	MsTr	X-Ms	SiLSMn		
934	<i>Ulmus pumila</i> L. В'яз низький	Ph	Arb	ScHe	OgMsTr	MsX	SiLCuRu	Adv	
	Urticaceae								
	Родина Кропивні								
935	<i>Urtica dioica</i> L. Кропива дводомна	G	Per	HeSc	MsMgTr	XMs- MsHg	SiLRu		
936	<i>Urtica galeopsifolia</i> L. Кропива жабрійолиста	HKr	Per	HeSc	MgTr	MsHg	PaLSil		
937	<i>Urtica urens</i> L. Кропива жалка	HKr	Per	ScHe	MsTr	XMs	Ru	Adv	
	Valerianaceae								
	Родина Валеріанові								
938	<i>Valeriana officinalis</i> L. Валеріана лікарська	HKr	Per	ScHe	MgTr	HgMs	SMnPr		ЧСД 3
939	<i>Valeriana tuberosa</i> L. Валеріана бульбиста	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	MsX	SiLPsPtSt		ЧСД 3
940	<i>Valerianella cainata</i> Loisel. Мласкавець кілястий	T	Ann	He	MsOgTr	Ms	RuPtPs		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
941	<i>Valerianella locusta</i> (L.) Latter. Мласкавець колосковий	T	Ann	He	MsTr	XMs	Ru		
	Verbenaceae								
	Родина Вербенові								
942	<i>Verbena officinalis</i> L. Вербена лікарська	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	SMnPrRu	Adv	
	Violaceae								
	Родина Фіалкові								
943	<i>Viola ambigua</i> Walldst. et Kit. Фіалка двозначна	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	SMnPtSt		
944	<i>Viola arvensis</i> Murr. Фіалка польова	HKr	Per	ScHe	OgMsTr	Ms	SiIPsRu	Adv	
945	<i>Viola canina</i> L. Фіалка собача	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	PrSil		
946	<i>Viola collina</i> Besser Фіалка пагорбкова	HKr	Per	ScHe	MsTr	MsX	SMnSt		
947	<i>Viola hirta</i> L. Фіалка шершава	HKr	Per	ScHe	MsMgTr	MsX	StSil		
948	<i>Viola kitaibeliana</i> Schult. Фіалка Кітайбелева	T	Ann	ScHe	MsTr	XMs	StRu		

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматорфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Ауθενтивні види	Рідкісні види
949	<i>Viola lavrencoana</i> Klokov Фіалка Лавренка	T	Ann	ScHe	OgTr	XMs	RuSiIPs		
950	<i>Viola matutina</i> Klokov Фіалка ранкова	THKr	Ann Bien	ScHe	MsTr	XMs	RuSMnPr		
951	<i>Viola mirabilis</i> L. Фіалка дивна	HKr	Per	HeSc	MsMgTr	Ms	Sil		
952	<i>Viola odorata</i> L. Фіалка запашна	HKr	Per	HeSc	MsMgTr	Ms	RuSil		
953	<i>Viola persicifolia</i> Schreb. Фіалка ставкова	HKr	Per	ScHe	MsTr	Ms	SMnPr		ЧСД 0
954	<i>Viola rupestris</i> F.W. Schmidt Фіалка гола	THKr	Ann Bien	ScHe	OgMsTr	XMs	PtSiIPs		
955	<i>Viola suavis</i> Bieb. Фіалка приємна	HKr	Per	HeSc	MsTr	HgMs	PrSil		
956	<i>Viola tricolor</i> L. Фіалка триколірна триколірна Vitaceae	THKr	Ann Bien	ScHe	MsMgTr	MsX	RuSMnPr		
957	Родина Виноградні <i>Partenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch. Дикий виноград п'ятилисточковий Zugorhyllaceae Родина Паролистові	nPh	Fr	ScHe	MsTr	Ms	SilCuRu	Adv	

№ п/п	Види рослин у межах родин	Кліматоморфи	Біоморфи	Геліоморфи	Трофоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Адувтивні види	Рідкісні види
958	Tribulus terrestris L. Якiрці сланкі	T	Ann	He	MsOgTr	MsX	PsRu	Adv	

Умовні позначення:

Біоморфи: Ann (Annuus) – однорічник; Bienn (Biennis) – дворічник; Per (Perennis) – багаторічник; SFr (Suffrutex) – напівкущ; Fr (Frutex) – кущ; Arb (Arbor) – дерево.

Екоморфи (у символі екоморф остання частина основна, попередні – уточнювальні):

Кліматоморфи: Ph – фанерофіт; НКг – гемікриптофіт; Кг – криптофіт; G – геофіт; G – геофіт; T – терофіт.

Геліоморфи: He (Heliorhizon) – геліофіт (світлолюби); Sc (Sciorhizon) – сціофіт (тіньовитривали); HeSc та ScHe – види, частково вимогливі до світла.

Трофоморфи: OgTr (Oligotroph) – оліготроф (рослина бідних на поживні речовини ґрунтів); MsTr (Mesotroph) – мезотроф (середніх за багатством ґрунтів); MTr (Megatroph) – мегатроф (рослина багатих на поживні речовини ґрунтів).

Гіроморфи: Ну (Hydrophilon) – гідратофіт (занурений); Pl (Pleistophilon) – плейстофіт (із плаваючим листям); Hel (Helophilon) – геліофіт (повітряно-водний); Нг (Hygrophilon) – гідрофіт (зволожених місцезростань); Ms (Mesophilon) – мезофіт (середніх за зволоженістю місцезростань); X (Xerophilon) – ксерофіт (сухих місцезростань).

Ценоморфи: Aq (Aquat) – аквант (водний); Pal (Paludosus) – палюдант (болотний); Pr (Pratensis) – пратант (лучний); Sil (Silvaticus) – сільвант (лісовий); St (Stepposus) – степант (степовий); SMn (Margosilvaticus) – сільвомаргоант (узлісний вид); Ps (Psammophilon) – псамофант (вид піщаних ґрунтів); Pt (Petrophilon) – петрант (вид кам'янистих ґрунтів); Ru (Ruderatus) – рудерант (бур'янистий); Hal (Halophilon) – галофант (вид засоленних ґрунтів та водойм із високою мінералізацією); Cu (Cultus) – культурант (вид, який культивується). *Інші:*

Par (Parasitus) – паразит; r (Radicatus) – вкорінений; er (Eradicatus) – не вкорінений;

СЧС – вид, включений до Світового червоного списку, із категоріями рідкості; ЄЧС – вид, включений до Європейського червоного списку, із категоріями рідкості; ЧКУ – вид, включений до Червоної книги України, із категоріями рідкості; ЧСД – вид, включений до Червоного списку рослин Дніпропетровської області, із категоріями рідкості.

Латинську термінологію наведено за словниками (Кирпичников, Забінова, 1977; Дворецький, 1976)

Частка видів, які зростають у біотопах із надмірним зволоженням (гігрофіти, мезогігрофіти, гелогігрофіти), складає 11,4 % (110 видів) та видів водного середовища (гідатофіти, плейстофіти, гелофіти) – 4,3 % (43 види).

Деякі види проявляють високу толерантність до умов зволоження та зростають у різноманітних типах гігروتопів, таких у межах території парку виділено 21 вид (2,2 % флористичного складу).

Серед трофоморф у флорі національного природного парку повністю переважають мезотрофні види (мезотрофи, олігомезотрофи, мегамезотрофи) – 603 види (63,3 % флористичного складу). У трофоспектрі частка мегатрофних видів (мегатрофи, мезомегатрофи) складає 21 % (200 видів), оліготрофних – 8,8 % (85 видів), алкалотрофних – 4,7 % (47 видів).

У ценоморфічній структурі флори парку переважають пратанти – 204 види (21,3 % флористичного складу), степанти – 172 (18 %), рудеранти – 161 (16,8 %) та сільванти – 131 вид (13,7 %).

Інші ценоморфи складають незначну частку – 23 % флористичного складу, з них: псамофантів – 8 % (76 видів), палюдантів – 6,5 % (63), аквантів – 5 % (47), сільвомаргоантів – 3,5 % (34), галофантів – 3 % (29), культурантів – 2,8 % (27) та петрантів – 1,4 % (14 видів).

Необхідно зазначити, що різний ступінь солестійкості (облігатні та факультативні галофанти) проявляють 79 видів (8,2 % флористичного складу), що пов'язано зі значним засоленням, особливо на безлісних територіях парку.

Рудеральна фракція разом із факультативними рудерантами складає 336 видів, що зумовлено значною антропогенною трансформацією території.

На території національного природного парку «Орільський» зареєстровано 4 види рослин із Світового червоного списку, 5 видів – із Європейського червоного списку, 26 – із Червоної книги України та 140 – із Червоного списку Дніпропетровської області.

Адвентивна фракція на території національного природного парку «Орільський» представлена 183 видами, серед яких інвазійну активність на дослідженій території проявляють 9 видів.

4. ФЛОРИСТИЧНИЙ СКЛАД ОСНОВНИХ РОСЛИННИХ УГРУПОВАНЬ

Згідно з Геоботанічним районуванням України (Геоботанічне районування УРСР, 1977), територія басейну р. Оріль належить до Причорноморської (Понтичної) степової провінції Європейсько-Азіатської степової області.

Вся територія Приорілля належить до єдиного геоботанічного округу – Павлоградського (Дніпровсько-Донецького), різнотравно-типчаково-ковилових степів, байрачних дубових лісів, заплавлених луків і лучно-галофільної рослинності на лесових терасах. Округ представлений двома районами – Лозівським районом багаторізнотравно-типчаково-ковилових степів та різнотравно-злакових долинних лук (від витоків р. Оріль до с. Личкове) та Царичанським (Орільським) – терасових багаторізнотравно-типчаково-ковилових степів, заплавлених лук та лучно-солончакової рослинності (від с. Личкове до гирла р. Оріль).

Крім того, Царичанський район розподіляється на два підрайони – Нехворощанський та Магдалинівський. Слід зазначити, що за основу під час виділення геоботанічних одиниць районування в Приоріллі було покладено геоботанічні праці О. А. Еліашевич (1937, 1939). Ці дослідження найбільш докладні щодо долини р. Оріль і, окрім них, інформація про рослинний покрив у Приоріллі дуже бідна. Деякі дані наводяться у працях О. Л. Бельгарда (1950, 1971) і лише фрагментарні, уривчасті або вузькоспецифічні – в інших авторів. За О. А. Еліашевич, долина р. Оріль поділяється на чотири відрізки зверху вниз за напрямком течії:

- 1) солонцево-заболочена (від с. Терни до с. Малокозирщина);
- 2) солонцево-дібровна середньої течії (від с. Малокозирщина до с. Михайлівка);
- 3) лучно-дібровна нижньої течії (від с. Михайлівка до с. Могилів);
- 4) гирлова (ділянка старого русла р. Оріль від с. Катеринівка до з'єднання русла із дамбою Дніпродзержинського водосховища).

Флористичний склад деревно-чагарникових угруповань

Долина р. Оріль досить розроблена та характеризується широкою заплавою, яка досягає подекуди декількох кілометрів, і фрагментарно розвинутою ареною, яка іноді язиками вклинюється до русла річки. Розвиток природної лісової рослинності тут лімітований впливом антропогенного фактора (вирубанням лісів ще в історичні часи та сучасним антропогенним навантаженням) та складними ґрунтово-гідрологічними умовами заплави і

солонцево-солончакових терас для зростання деревно-чагарникової рослинності, пов'язаними з високою мінералізацією ґрунтового розчину, що досить часто зумовлює формування унікальних дібров галофітного ряду, які за типологією О. Л. Бельгарда належать до групи типів Е' класу короткозаплавних лісів та групи типів Е класу позазаплавних лісів.

Перші дослідження лісової рослинності долини р. Оріль були розпочаті ще у ХІХ столітті видатним науковцем Г. І. Танфільєвим, який підкреслював засоленість заплави Орїлі та згодом висловив гіпотезу, що основним фактором безлісся степів на півдні степової зони є висока мінералізація ґрунтів (Танфильев, 1894). У подальшому детальні дослідження рослинності долини Орїлі проводили О. Л. Бельгард та Т. Ф. Кириченко, які виділили по течії річки три основні частини, що відрізняються ґрунотвірними процесами, мікроландшафтами та структурою рослинного покриву (Бельгард, Кириченко, 1940; Бельгард, 1950). Але ці дослідження стосувались періоду, коли ще не було споруджено канал Дніпро – Донбас та не зарегульовано природний стік річки. Нині у зв'язку з практичною відсутністю весняних повеней, які сприяли промиванню водорозчинних солей з денних ґрунтових горизонтів, відсутністю великих лісових масивів, глобальною ксерофітизацією кліматичних умов, антропогенним навантаженням інтенсифікувались солонцево-солончакові процеси. Новітні дані щодо стану лісової рослинності долини р. Оріль наведені у працях Ю. Г. Гамулі, який охарактеризував основні типи унікальних галофітних дібровних комплексів. Їх було запропоновано внести до Зеленої книги України (Гамуля, 1998; Гамуля, 2001, Шеляг-Сосонко, Гамуля, 2001).

Деревно-чагарникова рослинність у національному природному парку «Орільський» представлена природними лісами, штучними насадженнями та напівприродними угрупованнями спонтанно-природного походження. Деревно-чагарникові фітоценози не створюють суцільний покрив, а мають фрагментарний характер розміщення. За класифікацією Ю. П. Бялловича (Бяллович, 1973), яка враховує ступінь співвідношення внутрішніх (внутрішньобіогеосистемних) та зовнішніх (міжбіогеосистемних) латеральних зв'язків біогеосистем, системи природних та штучних лісів (СЛ) національного парку належать до мережевих та розсіяних потографічних груп та представлені всіма їх різновидами: безрозривномережевими стрічковими, безрозривномережевими смуговими, розривномережевими стрічковими, розривномережевими смуговими, системнорозсіяними та сумативнорозсіяними, що зумовлено специфікою геоморфології річкової долини р. Оріль,

антропогенним впливом та мозаїчністю ґрунтово-гідрологічних умов зростання лісової рослинності.

За даною класифікацією, до єдиної системи лісів території долини р. Оріль окрім масивних та смугових природних та штучних лісових біогеоценозів входять лісові колки, чагарникові фітоценози, фрагментарні прибережні деревно-чагарникові зарості, біогрупи (куртини) деревно-чагарникової рослинності, відокремлені між собою безлісними територіями, які широко представлені на території долини р. Орілі. Досить часто деревно-чагарникова рослинність території представлена різними за розміром та формою лісовими масивами, які є єдиними комплексами, системами лісів (СЛ), складеними із природних лісових біогеоценозів, що збереглися (переважно короткозаплавних дібров), та штучних насаджень із домінуванням соснових культур на піщаній терасі.

Дендрофлора національного парку відрізняється значним видовим багатством та налічує 95 видів (без урахування їх форм) із 30 родин. Серед них – 46 деревних та 49 чагарникових видів. Таки види як клен татарський (*Acer tataricum* L.), обліпіха (*Hippophae rhamnoides* L.), маслинка вузьколиста (*Elaeagnus angustifolia* L.), вишня антипка (*Cerasus mahaleb* (L.) Mill.) та в'яз корковий (*Ulmus suberosa* Moench) утворюють як деревну, так і чагарникову форму. До флористичного складу деревної та чагарникової рослинності НПП «Орільський» входять 6 рідкісних видів, які занесені до Червоного списку Дніпропетровської області: ефедра двоколоскова (*Ephedra distachya* L.), барбарис звичайний (*Berberis vulgaris* L.) (спорадично у натуралізованих соснових насадженнях Петриківського, Царичанського та Магдалинівського районів), вільха клейка (*Alnus glutinosa* (L.) P.Gaertn) (солітери у прибережній зоні р. Дніпро, Петриківський р-н, фрагментарні вільшняки по лівому берегу р. Оріль біля с. Бабайківка, Царичанський р-н), мигдаль степовий (*Amygdalus nana* L.), верба козяча (*Salix carpea* L.) (біогрупи в межах вторинних болотних комплексів, Шульгівське лісництво) та верба прутувидна (*Salix viminalis* L.) (окремі екземпляри у прирусловій зоні Орільського каналу, Петриківський р-н).

У межах території НПП «Орільський» деревно-чагарникова рослинність переважно представлена угрупованнями формацій дуба звичайного (*Quercus robur*) та сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Здебільше ліси з дуба звичайного (*Quercus robur* L.) мають природне походження, локалізовані у заплавах місцезростаннях та належать за типологією природних лісів степової зони України О. Л. Бельгарда до короткозаплавних типів лісу. Навпаки, природних лісів із сосни звичайної (*Pinus sylvestris* L.) у долині Орілі не залишилось.

Соснові фітоценози представлені штучними культурами різних вікових стадій, станів, ступенів натуралізації, які сформовані в межах надзаплавної аренної тераси та належать до позазаплавних типів лісу.

Особливу цінність на території національного природного парку «Орільський» становлять природні діброви, які не тільки відіграють важливу роль у формуванні рослинного покриву, а й чинять значний позитивний середовищеперетворювальний вплив.

Звичайнодубові ліси за О. Л. Бельгардом відносять до лісів напівтіньового та тіньового типів світлової структури, які відрізняються стійкістю, сильватизуючим ефектом та значною позитивною дією на ґрунтово-гідрологічні та мікро- та мезокліматичні умови підпологового простору та прилеглих територій (Іванько, 2001; 2004; 2016), що сприяє регулюванню гідрологічного режиму заплави Орілі. У наукових працях відмічається також, що деревна рослинність в умовах засолених едафотопів чинить розсолювальний вплив, що зумовлює поліпшення структури ґрунту (Гамуля, 1998; 2001).

У долині Орілі природні діброви мають нерівномірний характер просторового розміщення та окремі ділянки дібров – зазвичай невелику площу. Це фрагментарні невеликі дібровки, вузькі переривчасті смуги у прирусловій зоні, контурні діброви між руслом річки та аренною терасою, що підступає. Іноді діброви формують «язики», які вклинюються у засолені луки центральної заплави та переходять у біогрупи (куртини) деревно-чагарникової рослинності, відокремлені один від одного безлісними територіями. Дуже зрідка зустрічаються досить великі масиви природних дібров (наприклад, Сулимівський ліс, діброви Шагарівського лісу біля Краснопілля), де досить типово представлені прируслова зона та центральна заплава з відповідними типами лісу.

Діброви відрізняються одно-, двоярусним деревостаном переважно III–IV класів бонітетів. Найбільших бонітетів звичайнодубові ліси досягають у менш засоленій, дренажній прирусловій зоні Орілі та підвищених ділянках центральної заплави, що пов'язано з полегшеним механічним складом ґрунту та більш глибоким стоянням ґрунтових вод. Але це правило порушується у разі зростання лісових угруповань на тих територіях, де річка Оріль меандрує та формуються засолені місцезростання на ґрунтах з обваженим механічним складом.

Флористична структура природних дібров заплави Орілі досить різноманітна та складається з таких деревних видів: дуб звичайний (*Quercus*

robur L.), липа серцелиста (*Tilia cordata Mill.*), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior L.*), клен польовий (*Acer campestre L.*), клен гостролистий (*Acer platanoides L.*), в'яз гладкий (*Ulmus laevis Pall.*), в'яз граболистий (*Ulmus minor Mill.*), клен татарський (*Acer tataricum L.*) (у деревній та кущовій формах), в'яз голий (*Ulmus glabra Huds.*), груша звичайна (*Pyrus communis L.*), осика (*Populus tremula L.*), тополя біла (*Populus alba L.*), тополя чорна (*Populus nigra L.*), верба біла (*Salix alba L.*), верба ламка (*S. fragilis L.*) (зрідка).

Тополі та верби входять до складу фрагментарних куртин (фрагментів осичників, білотопольників, осокорників, вербняків) у прирусловій зоні річки, озер, боліт, знижених ділянок заплави.

До антропогенно трансформованих ділянок природних дібровних лісів також фрагментарно входять такі деревні адвентивні види як акація біла (*Robinia pseudacacia L.*), клен ясенелистий (*Acer negundo L.*), ясен ланцетний (*Fraxinus lanceolata Borkh.*), в'яз низький (*Ulmus pumila L.*), каркас західний (*Celtis occidentalis L.*) (Шагарівський ліс Магдалинівського р-ну та лісовий масив біля с. Могилів Царичанського р-ну), шовковиця біла (*Morus alba L.*), які показують значну активність у формуванні молодого підросту та освоєнні території, що є проявом сучасної тенденції у адвентизації природних фітоценозів та може у подальшому порушити природну структуру дібровних комплексів. На думку багатьох авторів, із появою заносних видів не відбувається збагачення флори, тому що посилення процесу антропогенного впливу викликає неминуче загальне збідніння аутохтонної (місцевої) флори, її спрощення й уніфікацію (Бурда, 1991, Абдулоєва та співавт., 2008, Хлистун, 2009). Джерелами фітоінвазії цих видів, вірогідно, стали прилеглі штучні насадження.

Поряд із процесами вторгнення адвентів, зокрема акації білої, у природні ліси, у штучних насадженнях, які межують із природними дібровами, у примежових зонах відбувається формування підліска, аналогічного з природними лісами, – чиниться взаємний обмін фітоелементами. Так, у білоакацієвому насадженні біля с. Могилів, яке межує з природною дібровою, у підліску представлені жостер (*Rhamnus cathartica L.*), клен татарський (*Acer tataricum L.*), бруслина європейська (*Euonymus europaea L.*), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa Scop.*), бирючина звичайна (*Ligustrum vulgare L.*), свидина кров'яна (*Swida sanguinea L.*), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna Klokov.*).

Чагарниковий підлісок природних дібров у межах національного парку представлений такими видами: бруслина європейська (*Euonymus europaea L.*),

бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), жостер проносний (*Rhamnus cathartica* L.), свидина кров'яна (*Swida sanguinea* (L.)), крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.), ліщина звичайна (*Corylus avellana* L.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), ожина сиза (*Rubus caesius* L.), бирючина звичайна (*Ligustrum vulgare* L.) (зрідка), калина звичайна (*Viburnum opulus* L.) (зрідка).

Екотонний (узлісний) комплекс дібров зазвичай сформований у підвищених позиціях заплави, де проявляються явища засолення ґрунтів, що відбивається на його структурі та видовому складі. Основу узлісного комплексу складають мезоксерофітні, стійкі до засолення клен татарський (*Acer tataricum* L.), берест (*Ulmus minor* Mill.), жостер (*Rhamnus cathartica* L.), зрідка зустрічається в'яз корковий (*Ulmus suberosa* Moench). До видового складу узлісся також входять груша звичайна (*Pyrus communis* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), шипшина собача (*Rosa canina* L.), шипшина травнева (*Rosa majalis* Herrm. var. *acutifolia* Chrshan.), шипшина щитконосна (*Rosa corymbifera* Borkh.), ожина сиза (*Rubus caesius* L.), зарості терену (*Prunus stepposa* Kotov.), зрідка маслинка вузьколиста (*Elaeagnus angustifolia* L.). На антропогенно трансформованих ділянках домішуються клен ясенелистий *Acer negundo* L., акація біла *Robinia pseudacacia* L., в'яз низький (*Ulmus pumila* L.), шовковиця біла (*Morus alba* L.), абрикос (*Armeniaca vulgaris* Lam.), яблуня домашня (*Malus domestica* Borkh.), смородина золотиста (*Ribes aureum* Pursh) та інші культуранти. По свіжих та вологих позиціях розвинуті фрагментарні зарості верби попелястої (*Salix cinerea* L.) та верби тритичинкової (*Salix triandra* L.).

Типологічне різноманіття дібровних комплексів залежить від особливостей рельєфу, виразності долинних терас, ґрунтово-гідрологічних умов та антропогенного фактора. В межах національного парку природні діброви за видовим складом та структурою відрізняються значним різноманіттям. Природні діброви представлені практично всіма групами типів короткозаплавних лісів за О. Л. Бельгардом (Бельгард, 1950): група типів D'c (короткозаплавні без'ясеневі липові діброви), група типів D'ac (короткозаплавні липово-ясеневі діброви), група типів D'n (берестово-ясеневі та в'язово-ясеневі діброви, вербняки), група типів E' (короткозаплавні берестово-чорнокленові дубняки), а також їх похідними типами.

Біля с. Котовка Магдалинівського району зрідка зустрічаються позазаплавні галофітні діброви групи типів E (берестово-чорнокленові

дубняки), які за видовим складом та структурою аналогічні галофітним дібровам заплави. У Новомосковському районі в балці Холодна (водозбору р. Багатенька (лівої притоки Орелі) розташований байрачний фітоценоз, який належить до групи типів позазаплавних лісів (Dn).

Природний дібровний комплекс у різних районах Дніпропетровської області має свою специфіку.

Високий рівень типологічного різноманіття зафіксовано для Магдалинівського району, де представлені практично всі групи типів короткозаплавних та позазаплавних дібров (окрім байрачних).

У Петриківському та Юр'ївському районах дібровний комплекс збіднений та представлений лише окремими фрагментами природних дібровних лісів. У межах Петриківського та Царичанського районів сформовані без'ясеневі діброви, де досить мегатрофний ясен звичайний (*Fraxinus excelsior L.*) поступається своїми позиціями на користь менш вибагливих видів.

У заплавних лісах Новомосковського та Юр'ївського районів ясен не є лісотвірною породою, а лише зрідка трапляється як домішка у складі в'язових дібров, берестово-в'язових дібров, берестово-чорнокленових дубняків та деревно-чагарникових біогруп галофітного ряду серед засолених лучних комплексів. В останніх районах також практично не представлені діброви за участю липи серцелистої (*Tilia cordata Mill.*).

В межах території НПП «Орільський» у долині р. Оріль превалюють берестово-чорнокленові дубняки та чорнокленові дубняки. Це зумовлено тим, що всі три лісотвірні види – дуб звичайний (*Quercus robur L.*), в'яз граболистий (*Ulmus minor Mill.*) та клен татарський (*Acer tataricum L.*) посухостійкі та солестійкі, що дозволяє формуватися даним типам лісу в найбільш екстремальних умовах долини Орелі.

На території НПП «Орільський» у долині ріки дібровні комплекси переважно представлені такими групами типів лісів:

Липові діброви. Локалізовані у прирусловій зоні, центральній заплаві, зрідка на підвищених засолених ділянках заплави у вигляді локальних куртин. Діапазон гігротопів – від свіжуватих до вологуватих. Зустрічаються як однарусні липові діброви з одиничним включенням груші звичайної, так і, в більшості випадків, – двоярусні. Другий ярус сформований кленом гостролистим (*Acer platanoides L.*), кленом польовим (*Acer campestre L.*), в'язом гладким (*Ulmus laevis Pall.*), зрідка в'язом голим (*Ulmus glabra Huds.*) та в'язом граболистим (*Ulmus minor Mill.*). У вологуватих позиціях іноді трапляється осика (*Populus tremula L.*).

У добре сформованому чагарниковому підліску дібров найчастіше зустрічаються: клен татарський (*Acer tataricum* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), свидина кров'яна (*Swida sanguinea* L.), ожина сиза (*Rubus caesius* L.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.), крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.), ліщина звичайна (*Corylus avellana* L.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.).

У вологуватих гігротопах (прибережна зона озер, заболочених ділянок русла) у липових дібровах іноді формуються локопопуляції калини звичайної (*Viburnum opulus* L.) (Шагарівський ліс, Братківський ліс, Сулимівський ліс Магдалинівського р-ну).

Трав'яний покрив цих дібров фрагментарний та представлений переважно мега- та мезотрофними лісовими та рудерально-лісовими видами: конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.), купина багатоквіткова (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), фіалка шершава (*Viola hirta* L.), розхідник звичайний (*Glechoma hederacea* L.), зірочник костяницевий (*Stellaria holostea* L.), яглиця звичайна (*Aegopodium podagraria* L.), кропива дводомна (*Urtica dioica* L.), гравілат міський (*Geum urbanum* L.). Домінують липові діброви з конвалією. У Сулимівському лісі Магдалинівського району липові діброви є притулком ценопопуляції ластовня російського (*Vincetoxicum rossicum* (Kleopow) Barb.), який занесений до Червоного списку Дніпропетровської області (Червона книга Дніпропетровської області, 2010).

Гостроклено-наклено-липові діброви. Фрагментарно представлені серед короткозаплавних лісів окремими ділянками. Дуже зрідка трапляються у центральній заплаві на підвищених ділянках у свіжих ґрунтово-гідрологічних умовах. За структурою деревного пологу – одноярусні. У деревостані представлені: дуб звичайний (*Quercus robur* L.), клен польовий (*Acer campestre* L.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), липа серцелиста (*Tilia cordata* Mill.), в'яз голий (*Ulmus glabra* Huds.) (зрідка).

Переважну роль у деревостані відіграють клени. Вірогідно, цей тип дібров похідний від липових дібров у разі зменшення едифікаторної ролі та відновлення дуба звичайного.

Підлісок даного типу дібров фрагментарний, до його складу входять клен татарський (*Acer tataricum* L.), свидина кров'яна (*Swida sanguinea* L.), крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.), ліщина звичайна (*Corylus avellana* L.) (одиночно).

У трав'яному покриві конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.), купина багатоквіткова (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), фіалка шершава (*Viola hirta* L.), зірочник костяницевий (*Stellaria holostea* L.), розхідник звичайний (*Glechoma hederacea* L.), шоломниця висока (*Scutellaria altissima* L.) з домінуванням конвалії.

Липово-в'язові діброви. Представлені фрагментарними ділянками у складі короткозаплавних лісів. Зрідка трапляються у підвищеній прирусловій зоні у свіжуватих ґрунтово-гідрологічних умовах. У деревостані окрім липи серцелистої (*Tilia cordata* Mill.), дуба звичайного (*Quercus robur* L.) та в'яза гладкого (*Ulmus laevis* Pall.) зрідка зустрічається клен гостролистий (*Acer platanoides* L.). На окремих ділянках Шагарівського лісу зафіксована невелика кількість екземплярів адвентивного каркаса західного (*Celtis occidentalis* L.) з молододу поростою.

У підліску клен татарський (*Acer tataricum* L.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), в'яз голий (*Ulmus glabra* Huds.), в'яз граболистий (*Ulmus minor* Mill.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.).

Липово-ясеневі діброви. Переважно представлені у свіжих та вологуватих місцезростаннях центральної заплави та притерасся і дуже зрідка виходять на підвищені свіжуваті позиції. Не дуже широко поширені в долині Орелі. Типово представлені у Сулимівському та Шагарівському лісах.

У першому деревному ярусі: дуб звичайний (*Quercus robur* L.), липа серцелиста (*Tilia cordata* Mill.), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.); у другому – клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), клен польовий (*Acer campestre* L.), в'яз гладкий (*Ulmus laevis* Pall.), в'яз голий (*Ulmus glabra* Huds.), груша (*Pyrus communis* L.) (одиночно).

У чагарниковому підліску: бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), бруслина бородавчата (*Euonymus verrucosa* Scop.), свидина кров'яна (*Swida sanguinea* L.), клен татарський (*Acer tataricum* L.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.), ліщина звичайна (*Corylus avellana* L.).

Переважає у світлових «вікнах», пов'язаних із деструкцією деревного пологу, ясен звичайний формує масовий підріст.

Трав'яний покрив фрагментарний та представлений переважно мега- та мезотрофними лісовими та рудерально-лісовими видами: конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.) (окремі ділянки представлені винятково синузією конвалії), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), розхідник звичайний (*Glechoma hederacea* L.), зірочник костяницевий (*Stellaria holostea* L.), яглиця звичайна

(*Aegopodium podagraria* L.), кропива дводомна (*Urtica dioica* L.), гравілат міський (*Geum urbanum* L.), куцоніжка лісова (*Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P.Beauv.), хвилівник звичайний (*Aristolochia clematitis* L.), шоломниця висока (*Scutellaria altissima* L.), зрідка чистотіл великий (*Chelidonium majus* L.). У Сулимівському лісі в липово-ясеневих дібровах зареєстрований ластовень російський (*Vincetoxicum rossicum* (Kleopow) Barb.).

Берестово-липові діброви. Зазвичай локалізовані у вигляді смуг у приуслівій зоні р. Оріль та на підвищених ділянках заплави. Деревостан одно-, двоярусний. У першому деревному ярусі: дуб звичайний (*Quercus robur* L.), липа серцелиста (*Tilia cordata* Mill.), в'яз граболистий (*Ulmus minor* Mill.), груша звичайна (*Pyrus communis* L.).

У другому деревному ярусі: в'яз голий (*Ulmus glabra* Huds.), в'яз гладкий (*Ulmus laevis* Pall.), клен польовий (*Acer campestre* L.) (зрідка), яблуня лісова (*Malus sylvestris* Mill.).

У добре сформованому чагарниковому підліску найчастіше зустрічаються: клен татарський (*Acer tataricum* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), бирючина звичайна (*Ligustrum vulgare* L.), свидина кров'яна (*Swida sanguinea* L.).

У лісовому масиві біля с. Могилів відмічено масову порость та одиничні дорослі екземпляри каркаса західного (*Celtis occidentalis* L.).

Трав'яний покрив цих дібров фрагментарний та представлений переважно мега- та мезотрофними лісовими та рудерально-лісовими видами: купина багатоквіткова (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), фіалка шершава (*Viola hirta* L.), розхідник звичайний (*Glechoma hederacea* L.), зірочник костяницевий (*Stellaria holostea* L.), кропива дводомна (*Urtica dioica* L.), гравілат міський (*Geum urbanum* L.).

Пакленові діброви. Досить поширені у складі короткозаплавних дібров долини р. Оріль. Переважні місцезростання – підвищені ділянки приуслівій зони та центральної заплави із свіжуватими ксеромезофільними ґрунтово-гідрологічними умовами. Клен польовий – достатньо засуховитривалий та солестійкий вид, який має високий потенціал природного самовідновлення.

Участь паклена як одного з лісотвірних порід лісових угруповань на осолоділих ґрунтах у межах другої надзаплавної солонцево-солончакової тераси долини р. Самара підтверджена дослідженнями науковців (Назаренко та співавт., 2011).

Деревостан пакленових дібров заплави р. Оріль переважно одноярусний і представлений дубом звичайним (*Quercus robur* L.) та кленом польовим (*Acer*

campestre L.) з одиничною домішкою клена гостролистого (*Acer platanoides* L.), в'яза гладкого (*Ulmus laevis* Pall.) та повним переважанням за кількістю екземплярів у складі деревостану клена польового. Підлісок часто не виражений або слабо виражений. До видового складу підліска входять: клен татарський (*Acer tataricum* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), ліщина звичайна (*Corylus avellana* L.) (дуже зрідка).

Травостій зріджений та представлений пухкими латками конвалії звичайної (*Convallaria majalis* L.), фіалки дивної (*Viola mirabilis* L.), розхідника звичайного (*Glechoma hederacea* L.), зірочника костяницевого (*Stellaria holostea* L.), куцоніжки лісової (*Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P.Beauv.), купини багатоквіткової (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), бугили лісової (*Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.).

Берестово-в'язові діброви. Локалізовані у прирусловій та центральній заплаві р. Оріль. Деревостан двоярусний. У першому деревному ярусі: дуб звичайний (*Quercus robur* L.), в'яз гладкий (*Ulmus laevis* Pall.), груша звичайна (*Pyrus communis* L.) (одинично). У другому деревному ярусі представлені в'яз граболистий (*Ulmus minor* Mill.), в'яз голий (*Ulmus glabra* Huds.), клен польовий (*Acer campestre* L.) (дуже зрідка)

До видового складу фрагментарно сформованого підліска входять: клен татарський (*Acer tataricum* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), бирючина звичайна (*Ligustrum vulgare* L.) (зрідка), свидина кров'яна (*Swida sanguinea* (L.) (зрідка).

Трав'яний покрив цих дібров фрагментарний та представлений переважно лісовими та бур'янисто-лісовими видами: розхідник звичайний (*Glechoma hederacea* L.), конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.), гравілат міський (*Geum urbanum* L.), бугила лісова (*Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.), часто з явно вираженими синюзіями кропиви дводомної (*Urtica dioica* L.) та хвилівника звичайного (*Aristolochia clematitis* L.).

В'язово-чорнокленові діброви. Фрагментарні ділянки у складі короткозаплавних лісів. Екологічний аналіз подібного типу дібров у притерасній та прирусловій частинах заплави наведений В. В. Манюком (Манюк, 1998) для нижньої течії р. Проточа. В межах долини р. Оріль у Магдалинівському районі в'язово-чорнокленові діброви також локалізовані у цих зонах заплави. У деревостані окрім дуба звичайного та в'яза гладкого

зрідка зустрічається груша звичайна. У підліску повністю домінує клен татарський, котрий часто виходить до другого деревного ярусу. Видовий склад підліска ділянок в'язово-чорнокленових дібров досить різноманітний та представлений бруслиною європейською (*Euonymus europaea* L.), бруслиною бородавчастою (*Euonymus verrucosa* Scop.), свидиною кров'яною (*Swida sanguinea* (L.)), ожиною (*Rubus caesius* L.), жостером проносним (*Rhamnus cathartica* L.), берестом (*Ulmus minor* Mill.), зрідка ліщиною звичайною (*Corylus avellana* L.).

Берестово-чорнокленові та чорнокленові дубняки. Мають значне поширення у долині Орлі на засолених територіях, насамперед у прирусловій зоні меандрів річки з обваженим механічним складом ґрунтів та на підвищених елементах рельєфу широкої заплави, де вони вклинюються «язиками» у засолені луки та досить часто переходять у біогрупи (куртини) деревно-чагарникової рослинності, відокремлені між собою безлісними територіями. Досить типово ці типи дубняків представлені на територіях, де піщана тераса не виражена або розташована на значній відстані від русла Орлі.

Бонітет дуба – переважно III–IV класів. Розділ на яруси у берестово-чорнокленових та чорнокленових дубняках не виражений. До деревного ярусу окрім дуба звичайного іноді входять одиничні екземпляри груші звичайної (*Pyrus communis* L.), в'яза гладкого (*Ulmus laevis* Pall.), ясена звичайного (*Fraxinus excelsior* L.), клена польового (*Acer campestre* L.).

Підлісок цих типів лісів фрагментарний або майже відсутній. До видового складу підліска входять: клен татарський (*Acer tataricum* L.) (виходить до 2-го деревного ярусу в чорнокленових дубняках), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), жостер проносний (*Rhamnus cathartica* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.). До узлісного комплексу даних типів дібров часто входить в'яз корковий (*Ulmus suberosa* Moench).

У травостої – хвилівник звичайний (*Aristolochia clematitis* L.), буги́ла лісова (*Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.), конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), фіалка шершава (*Viola hirta* L.), грястиця збірна (*Dactylis glomerata* L.), зрідка зірочник костяницевий (*Stellaria holostea* L.). На ділянках із випадом дуба формуються похідні угруповання – чисті чорнокленовники або берестовники.

У разі зростання засолення ґрунтів структура дубняків спрощується та формуються фрагментарні чисті дубняки. При цьому бонітет дуба може знижуватися до V класу, дерева мають сухі верхівки, слабо розвинену крону. Як домішка до деревного ярусу цих дібровок можуть входити одиничними

екземплярами груша звичайна (*Pyrus communis L.*), в'яз граболистий (*Ulmus minor Mill.*), в'яз гладкий (*Ulmus laevis Pall.*), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior L.*). Детальний аналіз різноманіття та екологічних особливостей галофітних дібров долини Орілі для Котовського лісгоспу наведений у працях Ю. Г. Гамулі (Гамуля, 1998; 2001).

Серед засолених луків дібровні масиви переходять у локальні біогрупи (куртини) деревно-чагарникової рослинності, які є елементами екотонного комплексу. Наприклад, біля населеного пункту Перещепине, серед середньозасоленого лучного комплексу на межі з природною дібровою зареєстровані дуже яскраві та різноманітні за складом фрагментарні галофітні деревно-чагарникові куртини: чисті кряжисті дубнячки з одиничними екземплярами груші; маленькі фрагменти чорнокленових дубнячків із грушею та одинично ясенем звичайним, жостером, бруслиною європейською та заростями шипшини щитконосної (*Rosa corymbifera Borkh.*) по периферії, чисті грушняки (іноді з включенням одиничних екземплярів ясена звичайного) з бруслиною європейською; куртини глоду гладенького з жостером та бруслиною європейською; невеликі терновнички, фрагментарні зарослі маслини вузьколистої, солітери груші та яблуні ранньої (*Malus praecox (Pall.) Borkh.*).

По водозбору р. Багатенька (ліва притока Орілі) в балці Холодна у Новомосковському районі розташований байрачний фітоценоз, сформований природними дібровами групи типів позазаплавних лісів (Dn) – берестово-ясеневі та в'язово-ясеневі діброви. Місцезростаннями цієї групи типів лісу є менш вилугувані слабкозмиті чорноземи по схилах та лугові й болотні ґрунти по тальвегах байраків. У цих умовах із деревного ярусу зникає ацидофільний вид – липа серцелиста (*Tilia cordata Mill.*). Деревно-чагарникові та трав'янисті види представлені кальцієфілами та нітрофілами у більш вологих позиціях.

Байрачний дібровний комплекс займає позиції від мезоксерофітних (верхні третини схилів) до вологих (тальвег).

Деревостан берестово-ясеневих байрачних дібров двоярусний та складається з таких видів: у першому ярусі – дуб звичайний (*Quercus robur L.*), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior L.*), у другому – в'яз граболистий (*Ulmus minor Mill.*), клен польовий (*Acer campestre L.*), клен гостролистий (*Acer platanoides L.*), в'яз гладкий (*Ulmus laevis Pall.*).

Необхідно зазначити, що в останні часи інтенсивно зменшується роль дуба звичайного у байрачних лісах степового Придніпров'я, що пов'язано з антропогенним впливом, насамперед, вирубанням цінної породи. У

дослідженому фітоценозі частка дуба звичайного у першому деревному ярусі складає лише близько 15 відсотків.

Чагарниковий підлісок берестово-ясеневої байрачної діброви представлений бруслинами європейською та бородавчастою (*Euonymus europaea* L., *Euonymus verrucosa* Scop.), бузиною чорною (*Sambucus nigra* L.), кленом татарським (*Acer tataricum* L.), жостером проносним (*Rhamnus cathartica* L.), зрідка глодом обманливим (*Crataegus fallacina* Klok.), глодом гладеньким (*Crataegus leiomonogyna* Klovov.) та адвентивним агріофітом – диким виноградом п'ятилисточковим (*Partenocysus quinquefolia* (L.) Planch.). У нижніх фітогоризонтах значний розвиток має підріст кленів та чагарників, підріст дуба трапляється зрідка.

У нижніх третинах схилів та по тальвегу збільшується відсоток в'яза гладкого (*Ulmus laevis* Pall.), який заміщає берест (*Ulmus minor* Mill.) на більш вологих позиціях, зменшується кількість ясена (*Fraxinus excelsior* L.), що зумовлює формування в'язово-ясеневих дібров.

Основу деревостану в'язово-ясеневих дібров складають дуб звичайний (*Quercus robur* L.) та в'яз гладкий (*Ulmus laevis* Pall.) з домішкою ясена звичайного (*Fraxinus excelsior* L.), одинично груші звичайної (*Pyrus communis* L.) та у другому ярусі – клен польовий (*Acer campestre* L.) та гостролистий (*Acer platanoides* L.), берест (*Ulmus minor* Mill.). У підліску збільшується частка бузини чорної (*Sambucus nigra* L.) та бруслини бородавчастої (*Euonymus verrucosa* Scop.).

Під пологом діброви розвинутий неморальний травостій, який складається переважно з лісових мезо- та мегатрофних, ксеромезофільних та мезофільних видів із незначною домішкою лугових по тальвегу та степових у примезових зонах зі степовими схилами. Основу трав'яного покриву байрачної діброви складають: гравілат міський (*Geum urbanum* L.), буги́ла лісова (*Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.), яглиця звичайна (*Aegopodium podagraria* L.), розхідник звичайний (*Glechoma hederacea* L.), зірочник костяницевий (*Stellaria holostea* L.), шоломниця висока (*Scutellaria altissima* L.), хвилівник звичайний (*Aristolochia clematitis* L.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), фіалка запашна (*Viola odorata* L.), чистотіл великий (*Chelidonium majus* L.), купина багатоквіткова (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), кропива жабрієлиста (*Urtica galeopsifolia* Wierzb. ex Opiz), м'яточник бур'яновий (*Ballota nigra* L.), празелень звичайна (*Lapsana communis* L.), кінський часник (*Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Cavara et Grande), чистець лісовий (*Stachys sylvatica* L.).

По узліссю діброви розташовані зарослі терену степового (*Prunus stepposa Koton*), клена татарського (*Acer tataricum L.*), шипшин карликуватої та собачої (*Rosa subpygmaea Chrshan.*, *Rosa canina L.*), ліцію звичайного (*Lygium barbarum L.*) та поодинокі екземпляри і групи груші звичайної (*Pyrus communis L.*), маслинки вузьколистої (*Elaeagnus angustifolia L.*). Характерна особливість узлісного комплексу цієї байрачної діброви полягає у значному розвитку заростей вишні степової (*Cerasus fruticosa (Pall.) Voron.*) та наявності поодиноких екземплярів і груп вишні антипки (*Cerasus mahaleb (L.) Mill.*).

У Магдалинівському районі є ділянки штучних чорнокленових дубняків (наприклад, біля с. Йосипівка), створені з дотриманням типологічних принципів О. Л. Бельгарда у відповідності за своїм породним складом та структурою вихідним ґрунтово-гідрологічним умовам, що зумовило високий ступінь їх натуралізації. Вік насаджень – близько 50 років. Під пологом сформувався підлісок із природних видів та натуральний травостій. Є варіанти, де штучний чагарниковий підлісок сформований караганою дерев'янистою (*Caragana arborescens L.*).

В межах дібровного комплексу у вологих та сирих гігротопах (у мікрозниженнях заплави, біля притерасних озер, боліт, стариць, у прибережній зоні Орлі) сформовані фрагментарні ценози (білотопольники, осокірники, осичники, вербняки, сіролозняки, жовтолозняки тощо) з довгозаплавних та короткозаплавних деревно-чагарникових видів: тополя біла (*Populus alba L.*), тополя чорна (*Populus nigra L.*) (рідко), осика (*Populus tremula L.*), верба біла (*Salix alba L.*), верба ламка (*S. fragilis L.*) (рідко), верба тритичинкова (*Salix triandra L.*), верба попеляста (*Salix cinerea L.*), верба виноградова (*Salix vinogradovii A.Skvorts*) (зрідка).

Формації *Populeta nigrae*, *P. albae*, *Populeta tremulae*, *Saliceta albae* представлені невеликими фрагментами, *Saliceta triandrae* та *S. cinerea* формують значні за площею зарості у прибережній зоні Орлі та в локальних пониженнях заплави.

Лісова рослинність другої піщаної тераси долини Орлі переважно представлена штучними насадженнями із сосни звичайної (*Pinus sylvestris L.*) різних вікових стадій, станів та ступеня натуралізації. Наразі природних соснових лісів на цій території не залишилось. На окремих ділянках «язики» арени підходять до прируслової зони Орлі, при цьому заплава виражена лише вузькою смугою дібров, луків або зовсім відсутня (наприклад, між селищ Котовка та Ковпаківка (ур. Левенцеві кучугури, ур. Синельникове), нижче за течією від с. Степанівка, вище за течією від с. Йосипівка).

За віком штучні соснові насадження досить різноманітні, починаючи від відновлюваних посадок молодняка близько 5 років до стиглих деревостанів віком близько 70 років (Шагарівський ліс). За площею переважають широколистяні та масивні 35–45–річні насадження.

Практично всі соснові ліси – це штучно створені лісові культури, але, враховуючі екологічні умови їх зростання та структуру рослинного покриву, ці ліси можливо віднести за типологією О. Л. Бельгарда до аренних позазаплавних лісів. У районі досліджень представлені практично всі групи аренних лісів: АВ – степові бори, В – степові субори, С – судіброви. Але необхідно зазначити, що такий широкий діапазон типів аренних лісів, який представлений у Присамар'ї на арені р. Самара (від сухого бору АВ₀ (сосняк з лишайником) до мокрого бору АВ₅ (сосняк із сфагнумом)), в антропогенно трансформованій долині Орлі відсутній. У межах штучних лісів формуються лише аналоги елементів природних борових комплексів. Винятком можна вважати формування аналогів типу лісу АВ₅ (сосняк із сфагнумом – «болото–ліс» за О. Л. Бельгардом (Бельгард, 1950) у Шульгівському лісництві Петриківського району на ділянках підтоплення території.

Перший деревний ярус соснових насаджень штучно створений та представлений практично тільки сосною звичайною, однак видовий склад та структура другого деревного ярусу (якщо він є), підліска, плямисто розташованих деревно-чагарникових угруповань по днищах котловин видування є природним та залежить від близькості розташування природних лісів, інших штучних насаджень, населених пунктів, ступеня натуралізації насаджень, умов мезо- та мікрорельєфу та антропогенного навантаження.

Під пологом ізольованих від природних дібров широколистяних та масивних соснових насаджень переважно 35–45-річного віку, які не відрізняються значним ступенем натуралізації, досить часто панують адвентивні агріофіти акація біла (*Robinia pseudacacia* L.) (іноді виходить до першого деревного ярусу) та аморфа кущова (*Amorpha fruticosa* L.), створюючи час від часу суцільні зарості.

До видового складу другого деревного ярусу та підліска цих насаджень входять: клен ясенелистий (*Acer negundo* L.) (тяжіє до узлісних зон), ясен ланцетний (*Fraxinus lanceolata* Borkh.), в'яз низький (*Ulmus pumila* L.), в'яз гладкий (*Ulmus laevis* Pall.), шовковиця біла (*Morus alba* L.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), груша звичайна (*Pyrus communis* L.), клен татарський (*Acer tataricum* L.) (у деревній та кущовій формах), тополя біла (*Populus alba* L.), тополя чорна (*Populus nigra* L.), верба біла (*Salix alba* L.), дуб звичайний

(*Quercus robur* L.) (зрідка), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), терен (*Prunus stepposa* Kotov.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.), жостер проносний (*Rhamnus cathartica* L.), скумпія звичайна (*Cotinus corryngia* Scop.), дикий виноград п'ятилисточковий (*Partenocyssus quinquefolia* (L.) Planch.), крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.) (зрідка), малина звичайна (*Rubus idaeus* L.) (вище за течією річки від с. Йосипівка, одиничні випадки).

У трав'яному покриві панують житняк гребінчастий (*Agropyron pectinatum* (V.Bieb.) P. Beauv.), метлюг звичайний (*Apera spica-venti* (L.) P. Beauv.), грястиця збірна (*Dactylis glomerata* L.), куничник наземний (*Calamagrostis epigeios* (L.) Roth), чистотіл великий (*Chelidonium majus* L.), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea* L.), бромус розчепірений (*Bromus squarrosus* L.), деревій дрібноквітковий (*Achillea micrantha* Willd.).

У межах стиглих соснових насаджень, які межують із природними дібровами, відбуваються активні процеси натуралізації та сільватизації, що знаходить своє відображення у природному формуванні компонентів борових комплексів (у тому числі суборів та судібров), видового складу підліска і травостою, близьких до природних. Яскравим прикладом таких насаджень є Левенцеві кучугури (Братківський ліс) та сосняки Шагарівського лісу, які локалізовані у місцезростаннях з явно вираженим еоловим рельєфом.

У натуралізованих соснових насадженнях відбувається самовідновлення сосни та інших місцевих видів: дуба звичайного (*Quercus robur* L.), в'яза гладкого (*Ulmus laevis* Pall.), клена гостролистого (*Acer platanoides* L.), клена татарського (*Acer tataricum* L.), одинично ясена звичайного (*Fraxinus excelsior* L.) та груші звичайної (*Pyrus communis* L.). Такі види як береза бородавчаста (*Betula pendula* Roth.), осика (*Populus tremula* L.), тополя біла (*Populus alba* L.), клен татарський, формують по міжкотловинних зниженнях, узліссях фрагментарні, невеликі за площею деревно-чагарникові угруповання (осикові, осиково-березові, березові, чорнокленові колки, фрагментарні білотопольники), які можливо віднести до борових, суборових та судібровних типів.

Підлісок натуралізованих насаджень невиражений, фрагментарний. Із чагарникових видів представлені: жостер проносний (*Rhamnus cathartica* L.), клен татарський (*Acer tataricum* L.), бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), бузина червона (*Sambucus racemosa* L.)

(зрідка), крушина ламка (*Frangula alnus Mill.*), барбарис звичайний (*Berberis vulgaris L.*) (зрідка).

Під пологом штучних соснових лісів зрідка трапляються кущоподібні форми липи серцелистої. По узліссях колків та просіках зустрічаються фрагментарні зарості терену (*Prunus stepposa Kotov.*). Верба гостролиста (*Salix acutifolia Willd.*) та верба розмаринолиста (*Salix rosmarinifolia L.*) не формують характерних для природних аренних лісів заростей, а представлені поодинокими екземплярами. Сіролозняки (*Saliceta cinereae*) розвинуті у блюдцеподібних зниженнях, де розвинуті лугово-болотні комплекси.

Трав'яний покрив набуває рис природного та представлений конвалією звичайною (*Convallaria majalis L.*), купиною багатоквітковою (*Polygonatum multiflorum (L.) All.*), куничником наземним (*Calamagrostis epigeios (L.) Roth*), чистотілом великим (*Chelidonium majus L.*), грястицею збірною (*Dactylis glomerata L.*), золотушником звичайним (*Solidago virgaurea L.*).

У межах аренних комплексів у штучних соснових насадженнях Братківського лісу Котовського лісгоспу (Левенцеві кучугури) та під Бузівкою знайдено локальні ценопопуляції горобини звичайної (*Sorbus aucuparia L.*). Декілька екземплярів молоді порості горобини звичайної спонтанно-природного походження було зареєстровано також біля стариці Орлі у дібровному комплексі поблизу с. Могилів.

На даний час горобина звичайна для південного сходу України наводиться як адвентивний вид із зазначенням його ступеня натуралізації – колонофіт-епекофіт (вид, який упродовж тривалого часу може зростати у природних умовах, але не розселяється) та способу занесення – ерґазіоліпофіт (інтродуцент, який штучно висаджений у природних умовах або антропогенно порушених місцях існування) (Остапко, Ерєменко, 2010).

Останні літературні згадки щодо природних місцезнаходжень горобини звичайної містяться у праці О. Л. Бельгарда (Бельгард, 1950) для Самарського бору з посиланням на знахідки І. Я. Акінфієва ще у 1896 році (Акинфиев, 1896). У науковій праці О. Л. Бельгарда, Т. Ф. Кириченко, присвяченій лісам долини Орлі, датованій 1940 роком, знаходження горобини не вказується (Бельгард, Кириченко, 1940). Цей вид не був включений до Червоного списку Дніпропетровської області, тому що вважався зниклим із наших лісів. Але в указаних лісових масивах локальні ценопопуляції горобини звичайної мають не штучне, а спонтанно-природне походження (орнітохорія).

Ценопопуляції представлені локальними біогрупами (куртинами) у міждюнних зниженнях на піщаних ґрунтах та складаються з різновікових

особин від 2–3-річного підросту до 10–15-річних молодих дерев, які плодоносять. Є велика вірогідність збільшення чисельності популяцій горобини звичайної та повернення цього виду до степових лісів за відсутності антропогенного пресу. Необхідне внесення горобини звичайної до наступної редакції Червоного списку Дніпропетровської області з метою її збереження та відновлення.

Особливість соснових насаджень у Магдалинівському районі долини Орлі – це велика частка участі клена татарського у формуванні підліска та природних суборових та судібровних комплексів. Тут, окрім класичних осикових, осиково-березових, березових колків, дубняків, у котловинах часто формуються мішані колки за участю чорноклена (*Acer tataricum* L.) або практично чисті «чорнокленовники». У мішаних колках деревний ярус представлений осикою (*Populus tremula* L.), березою бородавчастою (*Betula pendula* Roth.), одинично дубом звичайним (*Quercus robur* L.), грушею (*Pyrus communis* L.), в'язом гладким (*Ulmus laevis* Pall.) з масовим підліском з клена татарського (*Acer tataricum* L.) за участю бруслини бородавчастої (*Euonymus verrucosa* Scop.).

У зрідженому трав'яному ярусі домінує конвалія (*Convallaria majalis* L.) або куничник наземний *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth). Іноді формуються чисті «чорнокленовники», в яких під пологом клена татарського зустрічаються бересклет бородавчастий (*Euonymus verrucosa* Scop.) та жостер (*Rhamnus cathartica* L.) із синузією куничника наземного *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth).

У натуралізованих насадженнях типові субори (дубо-сосняки) здебільше займають аренні схили, знижені пологі ділянки арени, де у деревостані панують сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.), дуб звичайний (*Quercus robur* L.) з домішкою невеликих куртин осини (*Populus tremula* L.) та тополі білої (*Populus alba* L.), іноді клена гостролистого (*Acer platanoides* L.).

У підліску домінує бруслина європейська (*Euonymus europaea* L.) з домішкою глоду гладенького (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), обманливого (*Crataegus fallacina* Klok.). У вологих позиціях додаються ожина (*Rubus caesius* L.) та фрагментарні зарості верби попелястої (*Salix cinerea* L.).

Трав'яний покрив зріджений та переважно представлений куничником наземним (*Calamagrostis epigeios* (L.) Roth), конвалією (*Convallaria majalis* L.). По міждюнних котловинах також відбувається формування локальних суборів, які на даний час представлені молодими особинами природного підросту сосни та дуба.

Типові судіброви розташовані у вигляді вузьких смуг, окремих фрагментів на межі короткої заплави Орілі та другої піщаної тераси або у прирічковій зоні із більш обваженим механічним складом ґрунту. Цей тип лісів, як і липові діброви, є притулком для локопопуляцій калини звичайної (*Viburnum opulus L.*), яка нині досить рідко зустрічається у лісах долин середніх та малих річок степового Придніпров'я. У Братківському лісі Котовського лісгоспу Магдалинівського району на межі заболоченого берега Орілі та крутого аренного схилу був описаний осиковий дубняк із конвалією (свіжа судіброва), в межах якого була зареєстрована калина. Куртини калини складені різновіковими особинами, дорослі кущі активно плодоносять. У деревному ярусі свіжої судіброви: дуб звичайний (*Quercus robur L.*), осика (*Populus tremula L.*), в'яз гладкий (*Ulmus laevis Pall.*), липа серцелиста (*Tilia cordata Mill.*), тополя біла (*Populus alba L.*).

До видового складу добре розвинутого підліска судіброви входять: бруслина європейська (*Euonymus europaea L.*), бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa Scop.*), свидина кров'яна (*Swida sanguinea (L.)*), глід обманливий (*Crataegus fallacina Klok.*), клен татарський (*Acer tataricum L.*), ліщина звичайна (*Corylus avellana L.*), калина звичайна (*Viburnum opulus L.*), липа серцелиста (*Tilia cordata Mill.*) (кущоподібної форми).

У трав'яному покриві домінує синюзія конвалії звичайної (*Convallaria majalis L.*) з латками хвилівника звичайного (*Aristolochia clematitis L.*), зірочника костяницевого (*Stellaria holostea L.*), купини багатоквіткової (*Polygonatum multiflorum (L.) All.*).

У Шульгівському лісництві Петриківського району на підтоплених територіях внаслідок виходу ґрунтових вод на денну поверхню утворились вторинні водойми (вторинні болота), де сформувались аналоги типу лісу АВ₅ (сосняк із сфагнумом) – «болото–ліс» за О. Л. Бельгардом (Бельгард, 1950). Ці комплекси стали осередками збереження та відновлення локопопуляцій берези пухнастої (*Betula pubescens Ehrh.*), яка відсутня в інших районах долини р. Оріль, та фрагментарних біогруп верби козячої (*Salix caprea L.*), занесеної до Червоного списку Дніпропетровської області.

Особливої уваги заслуговують унікальні реліктові липові дібровки у міждюнних пониженнях на арені Шагарівського лісу в Магдалинівському районі, які можна назвати «візитною картокою» цього лісу. За типологією природних лісів степової зони України О. Л. Бельгарда за місцезростанням вони належать до позазаплавних аренних типів лісу та займають положення

суборів (група типів В), але за видовим складом та структурою відповідають липовим дібровам короткозаплавного комплексу (група типів D'с).

Деревостан цих дібров одноярусний та представлений дубом звичайним (*Quercus robur* L.) III – IV бонітетів та липою серцелистою (*Tilia cordata* Mill.) з одиничним включенням клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) та в'яза гладкого (*Ulmus laevis* Pall.).

Чагарниковий підлісок липових дібров добре розвинутий та представлений такими видами: бруслина бородавчаста (*Euonymus verrucosa* Scop.), клен татарський (*Acer tataricum* L.) (іноді виходить у другий деревний ярус, на ділянках із деструкцією пологую формує фрагментарні зарості), крушина ламка (*Frangula alnus* Mill.), жостер проносний (*Rhamnus cathartica* L.), глід обманливий (*Crataegus fallacina* Klok.).

Серед чагарників повністю домінує бруслина бородавчаста, яка на окремих ділянках у підпологовому просторі цих липових дібров створює суцільні зарості. По узліссях липових дубров на піщаних схилах котловин іноді зустрічаються кущові сланкі форми липи серцелистої, яка активно цвіте та плодоносить. У фрагментарному, досить зрідженому трав'яному покриві домінує конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.), часто трапляються купина багатоквіткова (*Polygonatum multiflorum* (L.) All.), фіалка дивна (*Viola mirabilis* L.), чистотіл великий (*Chelidonium majus* L.). Ці липові дібровки заслуговують особливої уваги науковців, уточнення типологічної ординації та подальшого ретельного дослідження з метою охорони та можливого занесення до Зеленої книги України.

Наразі наявна тенденція активної інвазії адвентивних деревно-чагарникових видів у природні та штучні лісові фітоценози. Це дуже яскраво проявляється на прикладі масивного соснового насадження вище за течією Орлі від с. Йосипівка, де у негативних елементах мезо- та мікрорельєфу на окремих ділянках замість типових осинових, осиново-березових колків створюються суцільні зарості акації білої, які можна охарактеризувати як «білоакацієві» колки. У міждюнних котловинах тут сформовані «білоакацієві субори», у деревному ярусі яких – сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.), масово акація біла (*Robinia pseudacacia* L.), одинично дуб звичайний (*Quercus robur* L.) та береза бородавчаста (*Betula pendula* Roth.).

Серед адвентивних агріофітів, які найактивніше вторгаються під полог штучних соснових насаджень, можна виділити наряду з акацією білою (*Robinia pseudacacia* L.) аморфу кущову (*Amorpha fruticosa* L.), скумпію звичайну (*Cotinus corymbosa* Scop.), клен ясенелистий (*Acer negundo* L.), дикий виноград

п'ятилисточковий (*Partenocyssus quinquefolia* (L.) Planch.). Тенденція збільшення інвазійної активності помічена також для черемхи пізньої (*Padus serotina* Ehrh), різновікова масова порость якої зафіксована для штучного соснового насадження біля с. Сорочине у Петриківському районі та декілька молодих екземплярів на вирубі у Шагарівському лісі.

Соснові насадження, як і білоакацієві, найбільш пожежонебезпечні. В межах території НПП «Орільський» деякі з них неодноразово горіли. Наприклад, у межах Магдалинівського району вище за течією річки від с. Йосипівка є масив сосни звичайної, який нині являє собою рідколісся сосни серед псамофітного степу з ділянками штучного відновлення молодняка сосни та осикових, осиково-тополевих, одинично осиково-березових, вищенаведених «білоакацієвих» колків та сіролозняків, які формуються по міждюнних зниженнях.

Більшість соснових насаджень у долині р. Оріль створені у відповідних для них ґрунтово-гідрологічних умовах, що забезпечує їх добрий та задовільний стан і сприяє процесам натуралізації та сільватизації. Але є приклади невдалих спроб створення соснових насаджень у невідповідних для них місцезростаннях. Так, поблизу с. Краснопілля на засолених лугових ґрунтах було створене молоде соснове насадження, яке зараз перебуває у деструктивному стані із великим відсотком (близько 60 %) відпаду сосни. Окрім того, переорання ґрунту спричинило формування масової порослі груші звичайної з одиничним включенням маслинки вузьколистої (*Elaeagnus angustifolia* L.). Наразі тут сформувалось тимчасове угруповання, яке можна класифікувати як «сосновий грушняк».

У межах національного природного парку представлені штучні насадження всіх типів світлової структури за типологією штучних лісів степової зони України О. Л. Бельгарда: тіньові (монодомінантні та мішані з дуба звичайного, кленів гостролистого, польового, татарського), напівтіньові (дубово-ясеневі (з *Fraxinus lanceolata* Borkh.), одиничні ділянки сосни Палласа (*Pinus pallasiana* D. Don)), напівосвітлені (мішані акацієво-лохові, акацієво-ясеневі (*Fraxinus lanceolata* Borkh.), акацієво-в'язові та монодомінантні в'язові, акацієві, шовковичні (*Morus alba* L.), абрикосові (*Armeniaca vulgaris* Lam.)) та освітлені (із сосни звичайної, гледичії колючої (*Gleditsia triacanthos* L.)), які відрізняються ступенем свого середовищеперетворювального впливу на вихідні ґрунтово-кліматичні умови, довговічністю, стійкістю та життєвістю.

Серед штучних насаджень із листяних порід за площею повністю переважають білоакацієві насадження (особливо у Царичанському,

Магдалинівському, Петриківському р-нах). Супутніми деревними породами у складі штучних насаджень з акації білої є ясен звичайний (*Fraxinus excelsior* L.), ясен ланцетний (*Fraxinus lanceolata* Borkh.), клен ясенелистий (*Acer negundo* L.), клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), в'яз граболистий (*Ulmus minor* Mill.), в'яз низький (*Ulmus pumila* L.), дуже зрідка клен несправжньо-платановий (*Acer pseudoplatanus* L.).

Збільшення лісового фонду за рахунок штучних насаджень з малоцінного адвентивного виду акації білої негативно відбивається на структурі природних лісів, оскільки ці насадження є джерелами фітоінвазії агресивного агріофіту практично у всі природні та штучні фітоценози, що було зафіксовано під час геоботанічних досліджень лісових угруповань. Окрім того, насадження напівосвітленого типу світлової структури, до яких належать білоакацієві насадження, відрізняються значною світлопроникністю деревного пологу та задернінням нижніх фітогоризонтів геліофітною степовою та луговою трав'янистою рослинністю, що спричинює збільшення їх пожежонебезпечності, зменшує їх конкурентоспроможність у перерозподілі вологи та поживних елементів (Іванько, 2007; 2012).

Значний розвиток деревно-чагарникова рослинність отримала у прибережних зонах р. Оріль, Орільського каналу та каналу Дніпро – Донбас. Деревно-чагарникові угруповання природного, штучного, напівприродного походження тут мають фрагментарно-зарослевий та переривчасто-смуговий тип розміщення.

На території національного парку (особливо у низов'ях долини Орілі) широко представлені автохтонні короткозаплавні та довгозаплавні формації *Populeta albae*, *Populeta nigrae*, *Populeta tremulae*, *Saliceta albae*, *Saliceta triandrae*, *Saliceta cinerae* та адвентивна формація *Amorpheta fruticosae*, які формують мішані або монодомінантні фрагментарні ценози (білотопольники, осокірники, осичники, вербняки, сіролозняки, жовтолозняки зі значною домішкою аморфи). У низов'ях долини Орілі зрідка зустрічається верба виноградова (*Salix vinogradovii* A.Skvorts). Біля с. Бабайківка Царичанського району та у прибережній зоні р. Дніпро Петриківського району локалізовані фрагментарні ценози та солітери червонокнижного виду вільхи клейкої (*Alnus glutinosa* (L.) P.Gaertn). Окремі екземпляри верби прутувидної (*Salix viminalis* L.) зареєстровані у прирусловій зоні Орільського каналу Петриківського району.

Необхідно зазначити, що на даний час аморфа кущова (*Amorpha fruticosa* L.) є дуже агресивним інвазійним видом, який активно засвоює нові місцезростання у долині р. Дніпро та його приток, витісняючи автохтонні види

верб, насамперед, вербу тритичинкову (*Salix triandra* L.), з їх природних позицій.

Штучні насадження вздовж каналів Дніпро – Донбас та Орільський представлені смуговими водозахисними насадженнями з домінуванням у деревостані малоцінних напіважурнокронних порід: акації білої (*Robinia pseudacacia* L.) та маслинки вузьколистої (*Elaeagnus angustifolia* L.). До різноманітного видового складу прибережної деревно-чагарникової рослинності, яка нині являє собою комплекси штучно створених ділянок із заростями спонтанно-природного походження, також входять клен ясенелистий (*Acer negundo* L.), в'язи низький, гладкий та граболистий (*Ulmus pumila* L.; *U. laevis* Pall.; *U. minor* Mill.), груша звичайна (*Pyrus communis* L.), яблуня домашня (*Malus domestica* Borkh.), ясен зелений та звичайний (*Fraxinus lanceolata* Borkh.; *Fraxinus excelsior* L.), абрикос (*Armeniaca vulgaris* Lam.), шовковиця біла (*Morus alba* L.), клен татарський (*Acer tataricum* L.), тополі чорна, канадська, дельтовидна, біла, зрідка пірамідальна (*Populus nigra* L.; *Populus × canadensis* Moench; *Populus deltoides* Marsh., *Populus alba* L.; *Populus italica* (Du Roi) Moench), групи верби білої (*Salix alba* L.) (переважно плакучої форми (*Salix alba* L. f. *vittelina pendula*)), жостер проносний (*Rhamnus cathartica* L.), бузина чорна (*Sambucus nigra* L.), глід гладенький (*Crataegus leiomonogyna* Klokov.), аморфа кущова (*Amorpha fruticosa* L.), скумпія звичайна (*Cotinus corryngia* Scop.). Для прибережних насаджень Петриківського району відмічено також ділянки штучних насаджень черемхи пізньої (*Padus serotina* Ehrh) та обліпихи крушиновидної (*Hippophae rhamnoides* L.).

Значна кількість штучних захисних насаджень у межах території НПП «Орільський» наразі перебувають у незадовільному стані з наявними ознаками деструкції деревостану, що пов'язано з кризовою віковою стадією, наслідками антропогенних пожеж та невідповідного підбору деревних та чагарникових порід вихідним ґрунтово-гідрологічним умовам. Це зумовлює необхідність проведення детальної інвентаризації насаджень, оцінювання їх стану життєвості та впровадження заходів щодо їх відновлення.

Флористичний склад штучних та природних лісових угруповань НПП «Орільський» налічує 274 видів судинних рослин, які належать до 71 родини (табл. 4.1).

У флористичному складі судинних рослин лісових угруповань серед біоморф переважають багаторічники – 151 вид (55 % від загального флористичного складу деревно-чагарникових фітоценозів).

Флористичний склад деревно-чагарникових угруповань НПП «Орільський» та розподіл видів за біотопами

№ п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гетіоморфи	Гіроморфи	Елементи ландшафту						Природні ліси	Штучні ліси
					заплава		арена		байраки			
					Біотопи							
					підвищені ділянки	знижені ділянки	підвищені ділянки	знижені ділянки	підвищені ділянки	знижені ділянки		
Divisio Lycopodiophyta – Клас Плауноподібні												
Лусородиасеє – Родина Плаунові												
1.	<i>Lycopodium clavatum</i> L. Плаун булавовидний	Per	ScHe	Hg	-	-	-	+	-	-	-	+
Divisio Equisetophyta – Клас Хвощеподібні												
Еquisetaceae – Родина Хвощіві												
2.	<i>Equisetum arvense</i> L. Хвощ польовий	Per	ScHe	HgMs	+	-	-	+	-	+	+	+
3.	<i>Equisetum hyemale</i> L. Хвощ зимуючий	sFr	ScHe	HgMs	-	-	-	+	-	-	+	-
Divisio Polypodiophyta – Клас Папоротеподібні												
Athyaceae – Родина Безщитникові												
4.	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth Безщитник жіночий	Per	Sc	HgMs	-	+	-	+	-	+	-	-
5.	<i>Cystopteris fragilis</i> Bernh. Пухирник ламкий	Per	HeSc	Ms	+	+	-	+	-	+	+	-
Dennstaedtiaceae – Родина Невразнолускові												

6.	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn Орляк звичайний	Per	HeSc	Ms	-	-	+	-	-	+	-	-	+
Друopterigiaceae – Родина Щитникові													
7.	<i>Druopteris carthusiana</i> Н.Р.Fuchs. Щитник шартрський	Per	ScHe	Ms	+	+	+	+	-	+	+	-	-
8.	<i>Druopteris cristata</i> (L.) A.Grey Щитник гребенястий	Per	HeSc	MsHg	-	+	-	+	-	-	+	+	-
9.	<i>Druopteris filix-mas</i> (L.) Schott. Щитник чоловічий	Per	HeSc	Ms	-	-	+	+	-	-	-	-	+
10.	<i>Gymnosarpium druopteris</i> (L.) Newman Голокучник дубовий	Per	Sc	HgMs	-	-	-	+	-	-	-	-	+
Orphioglossaceae – Родина Вужачкові													
11.	<i>Orphioglossum vulgatum</i> L. Вужачка звичайна	Per	HeSc	HgMs	-	+	-	-	-	-	-	+	-
Thelypteridaceae – Родина Теліптерисові													
12.	<i>Thelypteris palustris</i> Schott Теліптерис болотяний	Per	HeSc	Hg	-	+	-	+	-	-	-	+	-
Divisio Pinophyta (Gymnospermae) – Відділ Голонасінні													
Pinaceae – Родина Соснові													
13.	<i>Pinus pallasiana</i> D. Don Сосна Палласа	Arb	He	XMs	-	-	+	-	-	-	-	-	+
14.	<i>Pinus sylvestris</i> L. Сосна звичайна	Arb	He	X-Hg	-	-	+	+	-	-	-	-	+
Divisio Magnoliophyta (Angiospermae)													
CLASS Liliopsida – Клас Однодольні													
Aliaceae – Родина Цибулеві													
15.	<i>Allium decipiens</i> Fisch. ex Schult. et Schult. f. Цибуля оманна	Per	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	-	+	+	-

16.	<i>Allium oleraceum</i> L. Цибуля овочева	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	+	+	+	+
Asparagaceae – Родина Холодкові													
17.	<i>Asparagus tenuifolius</i> Lam. Холодок тонколистий	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	+	+	-	-
Convallariaceae – Родина Конвалієві													
18.	<i>Convallaria majalis</i> L. Конвалія звичайна	Per	HeSc	HgMs	+	+	+	+	+	+	+	+	+
19.	<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.)All. Купена багатоквіткова	Per	Sc	Ms	+	+	+	+	+	+	+	+	+
20.	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce Купена пахуча	Per	ScHe	Ms	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Syringaceae – Родина Осокові													
21.	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh. Осока гостровидна	Per	ScHe	Hg	-	+	-	-	-	+	-	-	-
22.	<i>Carex hirta</i> L. Осока шершава	Per	ScHe	HgMs	+	+	+	+	+	+	-	-	-
23.	<i>Carex lachenalii</i> Schuhr Осока заяча	Per	ScHe	Ms	+	+	-	-	-	+	-	-	-
24.	<i>Carex melanostachya</i> Vieb. ex Willd. Осока черноколоса	Per	ScHe	Ms	+	+	-	-	-	+	+	+	+
25.	<i>Carex michelii</i> Host Осока Мікелі	Per	HeSc	XMs	+	-	-	-	-	+	+	+	-
26.	<i>Carex muricata</i> L. Осока колочковага	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	-	+	-
27.	<i>Carex otrubae</i> Podr. Осока Отруби	Per	ScHe	HgMs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28.	<i>Carex pseudosuregerus</i> L. Осока несправжньосмикацева	Per	HeSc	Hg	-	-	+	-	+	-	-	+	-

29.	<i>Carex spicata</i> Huds. Осока сусідня	Per	HeSc	XMs	+	-	-	-	-	+	+	+	-
30.	<i>Carex supina</i> Wahlenb. Осока приземкувата	Per	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	-	-	-	+
31.	<i>Scirpus sylvaticus</i> L. Комиш лісовий	Per	HeSc	Hg	-	+	-	-	-	-	-	-	-
Нуацінтацеае – Родина Гіацинтови													
32.	<i>Ornithogalum bouscheanum</i> (Kunth) Aschers. Рястка Буше	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+
33.	<i>Ornithogalum fimbriatum</i> Willd. Рястка торочкувата	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+
34.	<i>Ornithogalum umbellatum</i> L. Рястка зонтична	Per	He	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	-
35.	<i>Scilla bifolia</i> L. Проліска дволиста	Per	ScHe	XMs	+	-	+	-	-	+	+	+	-
36.	<i>Scilla sibirica</i> Haw. Проліска сибірська	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	-
Iridaceae – Родина Півникові													
37.	<i>Iris pineticola</i> Klok. Півники борові	Per	He	Ms	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Liliaceae – Родина Лілійні													
38.	<i>Fritillaria ruthenica</i> WiXtr. Рябчик руський	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	+	+	+	-
39.	<i>Gagea erubescens</i> (Bess.) Schult.et Schult.fil. Зірочки червонясті	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+
40.	<i>Gagea lutea</i> (L.) Ker-Gawl. Зірочки жовті	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	-

41.	<i>Gagea minima</i> (L.) Ker-Gawl. Зірочки малі	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-
42.	<i>Tulipa queqetorum</i> Klokov et Zoz Тюльпан дібровний	Per	HeSc	Ms	+	+	-	-	-	-	+	+	+
Melanthaceae – Родина Мелантові													
43.	<i>Veratum nigrum</i> L. Чемериця чорна	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-
Orchidaceae – Родина Зозуленцеві													
44.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz Коручка морозниковидна	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	-	+	-
45.	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Borbas Зозулинні сльози яйцевидні	Per	HeSc	HgMs	-	+	-	-	-	-	+	+	-
Poaceae – Родина Злакові													
46.	<i>Agrostis capillaris</i> L. Мітлиця тонка	Per	ScHe	Ms	-	-	+	-	-	-	-	+	-
47.	<i>Agrostis gigantea</i> Roth. Мітлиця велетенська	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-
48.	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J. et C. Presl Райграс високий	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	-	+	+	+
49.	<i>Brachypodium sylvatica</i> (Huds.) Beauv. Куцоніжка лісова	Per	Sc	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-
50.	<i>Calamagrostis canescens</i> (Web.) Roth Куничник сіруватий	Per	ScHe	MsHg	-	+	-	-	-	-	-	+	-
51.	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth Куничник наземний	Per	ScHe	Ms	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52.	<i>Dactylis glomerata</i> L. Грястиця збірна	Per	ScHe	Ms	+	-	+	-	-	-	+	+	+
53.	<i>Elymus caninus</i> (L.) L. Регнерія собача	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	-	-	-	+

54.	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski Пирій повзучий	Per	ScHe	MsX- MsHg	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
55.	<i>Eragrostis suaveolens</i> A.Beck.ex Claus Гусятник запашний	Ann	He	MsX- HgMs	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
56.	<i>Festuca beckeri</i> (Hack) Trautv. Костриця Беккера	Per	He	X	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57.	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill. Костриця велетенська	Per	Sc	HgMs	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58.	<i>Hierochloa odorata</i> (L.) Beauv. Чаполог пахуча	Per	ScHe	XMs	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
59.	<i>Koeleria sabuletorum</i> (Domin) Klokov Келерія піскова	Per	He	MsX	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60.	<i>Melica pīcta</i> C. Koch Перлівка ряба	Per	ScHe	XMs	-	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61.	<i>Poa angustifolia</i> L. Тонконіг вузьколистий	Per	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62.	<i>Poa annua</i> L. Тонконіг однорічний	Ann	HeSc	Ms	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63.	<i>Poa bulbosa</i> L. Тонконіг бульбистий	Per	He	MsX	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64.	<i>Poa nemoralis</i> L. Тонконіг дібровний	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65.	<i>Poa sylvicola</i> Guss. Тонконіг лісовий	Per	HeSc	HgMs	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66.	<i>Poa trivialis</i> L. Тонконіг звичайний	Per	He	HgMs	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magnoliopsida (Dicotyledonae) – Клас Дводольні																			
Асерацеae – Родина Кленові																			

67.	<i>Acer campestre</i> L. Клен польовий	Arb	ScHe	XMs	+	+	-	-	+	+	+	+	+
68.	<i>Acer negundo</i> L. Клен ясенолистий	Arb	He	MsX- HgMs	+	+	+	+	+	+	+	+	+
69.	<i>Acer platanoides</i> L. Клен гостролистий	Arb	HeSc	Ms	+	+	-	+	+	+	+	+	+
70.	<i>Acer pseudoplatanus</i> L. Клен несправжньо-платановий, явір	Arb	ScHe	Ms	+	+	-	-	+	+	-	+	+
71.	<i>Acer tataricum</i> L. Клен татарський	ArbFr	ScHe	MsX- HgMs	+	+	-	-	+	+	+	+	+
Апаскардіацеае – Родина Фісташкові													
72.	<i>Cotinus coggygia</i> Scop. Скумпія звичайна	Fr	ScHe	MsX	-	-	+	+	+	+	+	-	+
Аріасае – Родина Зонтичні													
73.	<i>Aegorodium podagraria</i> L. Яглиця звичайна	Per	HeSc	Ms	+	+	-	-	-	+	+	+	-
74.	<i>Aethusa cynapium</i> L. Собача петрушка звичайна	AnnBien	ScHe	XMs	+	+	-	-	+	+	+	+	+
75.	<i>Angelica sylvestris</i> L. Дудник лісовий	Per	ScHe	HgMs	-	+	-	-	-	+	-	+	-
76.	<i>Antriscus cerefolium</i> (L.) Hoffm. Бугила кервель	Ann	ScHe	XMs	+	+	-	-	-	+	+	+	+
77.	<i>Antriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm. Бугила лісова	Per	ScHe	Ms	+	+	-	-	-	+	+	+	+
78.	<i>Chaerophyllum bulbosum</i> L. Бутень бульбистий	Bien	ScHe	Ms	+	+	-	-	-	-	-	+	-
79.	<i>Chaerophyllum prescottii</i> DC. Бутень Прескотта	Bien	ScHe	Ms	+	+	-	-	-	-	-	+	-

80.	<i>Chaerophyllum temulum</i> L. Булень п'янкий	Bien	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-
81.	<i>Cnidium dubium</i> (Schkuhr) Thell. Стожильник сумнівний	Bien	ScHe	MsHg	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-
82.	<i>Heraclium sibiricum</i> L. Борщівник сибірський	Bien	ScHe	Ms	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-
83.	<i>Pastinaca sylvestris</i> Mill. Пастернак дикий	Bien	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-
84.	<i>Peucedanum arenarium</i> Waldst. et Kit. Смодь піскова	Per	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-
85.	<i>Peucedanum oreoselinum</i> (L.) Moench. Смодь гірська	Per	HeSc	XMs	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-
86.	<i>Seseli tortuosum</i> L. Жабриця звивиста	Per	He	XMs	-	-	+	-	-	-	+	+	-	+
87.	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC. Ториліс японський	Bien	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+
Аросінасеае – Родина Барвінкові														
88.	<i>Vinca herbacea</i> Waldst. et Kit. Барвінок трав'янистий	Per	ScHe	XMs	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-
89.	<i>Vinca minor</i> L. Барвінок малий	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+
Aristolochiaceae – Родина Хвилівникові														
90.	<i>Aristolochia clematitis</i> L. Хвилівник звичайний	Per	HeSc	HgMs	+	+	-	-	-	-	+	+	-	+
91.	<i>Asarum europaicum</i> L. Копитняк європейський	Per	Sc	Ms	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-
Asclepiadaceae – Родина Ластівневі														
92.	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik. Kusun. Ластовень лікарський	Per	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	-	+	+	-	+

93.	<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Клеоров). Варб Ластовень російський	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Asteraceae – Родина Айстрові																				
94.	<i>Achillea micrantha</i> Willd. Деревій дрібноквітковий	Per	ScHe	MsX	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
95.	<i>Achillea setacea</i> Waldst. et Kit. Деревій щетинистий	Per	ScHe	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
96.	<i>Achillea submillefolium</i> Klok. et Krytzka Деревій майже звичайний	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
97.	<i>Anthemis ruthenica</i> Vieb. Роман руський	Ann	ScHe	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
98.	<i>Anthemis subtinctoria</i> Dobrocz. Роман напівфарбувальний	Ann	ScHe	MsX	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
99.	<i>Arctium lappa</i> L. Лопух справжній	Bien	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
100.	<i>Arctium nemorosum</i> Lej. Лопух дібровний	Bien	HeSc	Ms	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
101.	<i>Artemisia campestris</i> L. Полин польовий	Per	ScHe	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
102.	<i>Artemisia pontica</i> L. Полин понтійський	Per	ScHe	X	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
103.	<i>Carduus crispus</i> L. Будяк кучерявий	Bien	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
104.	<i>Coniza canadensis</i> (L.) Cronq. Злинка канадська	AnnBien	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+
105.	<i>Eupatorium cannabinum</i> L. Сідач конопляний	Per	ScHe	HgMs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
106.	<i>Filago argvensis</i> L. Жабник польовий	Ann	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+

Ворaginaceae – Родина Шорстколисті											
120.	<i>Anchusa officinalis</i> L. Волювик лікарський	Bien	ScHe	MsX	-	-	-	-	-	-	+
121.	<i>Buglossoides szergjajevii</i> (Klok.) Czer. Буглосойдес Черняєва	Ann	He	MsX	-	-	-	-	-	-	+
122.	<i>Myosotis sparsiflora</i> Pohl Незабудка рідкоцвіта	AnnBien	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	+	-
123.	<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort. Медунка темна	Per	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	+	-
Brassicaceae – Родина Хрестоцвіті											
124.	<i>Alliaria petiolata</i> (Vieb.) Cavara et Grande Кінський часник	Per	HeSc	XMs	+	-	-	-	-	+	+
125.	<i>Samolina microsagra</i> Andrez. Рижій дрібноплідний	Ann	He	XMs	+	-	-	-	-	+	+
126.	<i>Cardamine amara</i> L. Жеруха гірка	Per	ScHe	MsHg	-	+	-	-	-	+	-
127.	<i>Cardamine impatiens</i> L. Жеруха недоторкана	AnnBien	Sc	HgMs	-	+	-	-	-	+	-
128.	<i>Erysimum aureum</i> M.Vieb. Жовтушник золотистий	Bien	HeSc	XMs	-	+	-	-	-	+	-
Caesalpiniaceae – Родина Цезальпінєві											
129.	<i>Gleditsia triacanthos</i> L. Гледичія колюча	Arb	He	MsX	+	-	-	-	-	+	+
Samranulaceae Родина Дзвоникові											
130.	<i>Adenophora lilifolia</i> (L.) Ledeb ex A.DC Аденофора лілієлиста	Per	HeSc	XMs	+	-	-	-	-	-	-
131.	<i>Samranula bononiensi</i> L. Дзвоники болонські	Per	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	+	+

132.	<i>Sampanula glomerata</i> L. Дзвоники скупчені	Per	ScHe	XMs	+	-	+	-	+	+	+	+	+
133.	<i>Sampanula ratula</i> L. Дзвоники розлогі	Bien	ScHe	XMs	+	-	-	+	+	+	+	+	-
134.	<i>Sampanula persicifolia</i> L. Дзвоники персиколисті	Per	HeSc	Ms	+	-	+	-	-	+	-	+	-
135.	<i>Sampanula garunculoides</i> L. Дзвоники ріпчастовидні	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	-	+	-	+	-
136.	<i>Sampanula rotundifolia</i> L. Дзвоники круглолисті	Per	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	+	-	-	+
137.	<i>Sampanula trachelium</i> L. Дзвоники крапиволисті	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	+	-	+	+	-
138.	<i>Jasione montana</i> L. Агалик-трава гірська	Bien	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	+	-	-	+
Сannabaceae – Родина Коноплеві													
139.	<i>Humulus lupulus</i> L. Хміль звичайний	Per	HeSc	XMs- Hg	+	-	-	-	+	-	+	+	+
Сaprifoliaceae – Родина Жимолостеві													
140.	<i>Lonicera tatarica</i> L. Жимолость татарська	Fr	ScHe	MsX	+	-	-	-	+	-	+	+	+
141.	<i>Sambucus nigra</i> L. Бузина чорна	Fr	ScHe	XMs- MsHg	+	+	-	+	+	-	+	+	+
142.	<i>Sambucus racemosa</i> L. Бузина червона	Fr	ScHe	MsX	-	-	+	+	-	+	-	-	+
143.	<i>Viburnum opulus</i> L. Калина звичайна	Fr	HeSc	Ms	-	+	-	-	-	+	-	+	-
Сaryophyllaceae – Родина Гвоздичні													
144.	<i>Alsine media</i> L. Мокриця середня	AnnBien	ScHe	HgMs	+	+	-	-	+	-	+	+	+

145.	<i>Cucubalus baccifer</i> L. Дутень ягідний	Per	HeSc	MsHg	+	+	-	-	+	+	+	+	+
146.	<i>Dianthus borbasii</i> Vandas Гвоздика Борбаша	Per	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	-	-	-	+
147.	<i>Dianthus platyodon</i> Klok. Гвоздика плоскозуба	Per	He	MsX	-	-	+	-	-	-	-	-	+
148.	<i>Moeringia trinervia</i> (L.) Clairv. Мерінгія трижилкова	AnnBien	HeSc	HgMs	+	-	-	+	-	-	-	-	+
149.	<i>Silene chlorantha</i> (Willd.) Ehrh. Смілка зеленоцвіта	Per	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	-	-	-	+
150.	<i>Stellaria holostea</i> L. Зірочник косянцевий	Per	HeSc	Ms	+	+	-	-	+	+	+	+	-
Celastraceae – Родина Бруслинові													
151.	<i>Euonymus europaе</i> L. Бруслина європейська	Fr	HeSc	Ms	+	+	-	+	+	+	+	+	+
152.	<i>Euonymus verrucosa</i> Scop. Бруслина бородавчаста	Fr	HeSc	Ms	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Chenopodiaceae – Родина Лободові													
153.	<i>Chenopodium hybridum</i> L. Лобода гібридна	Ann	HeSc	XMs	+	-	-	-	+	+	+	+	+
154.	<i>Corispermum hyssopifolium</i> L. Верблюдка гісополиста	Ann	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	-	-	-	+
155.	<i>Kochia laniflora</i> (S. G. Gmel.) Borb. Віничча шерстисте	Ann	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	-	-	-	+
Cornaceae – Родина Деренові													
156.	<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz. Свидина кров'яна	Fr	HeS c	Ms	+	+	-	+	+	+	+	+	+
Corylaceae – Родина Ліщинові													

157.	<i>Corylus avellana</i> L. Ліщина звичайна	Fr	HeSc	Ms	+	+	-	-	-	+	-
Crassulaceae – Родина Товстолисті											
158.	<i>Hylotelephium argutum</i> (Haw.) Holub Очиток пурпуровий	Per	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	-	+
159.	<i>Hylotelephium polonicum</i> (Bloki) Holub Очиток Рупрехта	Per	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	-	+
160.	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. et С.В. Lehm. Молодило руське	Per	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	-	+
Cuscutaceae – Родина Повитицеві											
161.	<i>Cuscuta europaea</i> L. Повитиця європейська	Ann	He	HgMs	-	+	-	-	-	+	-
Elaeagnaceae – Родина Маслинкові											
162.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L. Маслинка вузьколиста	FrArb	He	X- HgMs	+	-	-	-	+	-	+
Fabaceae – Родина Бобові											
163.	<i>Amorpha fruticosa</i> L. Аморфа кущова	Fr	ScHe	MsX- Hg	+	+	+	+	+	+	+
164.	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L. Астрагал солодколистий	Per	HeSc	Ms	+	-	-	+	+	+	+
165.	<i>Caragana arborescens</i> Lam. Карагана дерев'яниста	Fr	ScHe	MsX	+	-	-	-	+	-	+
166.	<i>Chamaecytisus ruthenicus</i> (Fisch. ex Woloszcz.) Klaskova Зіновать руська	Fr	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	-	+
167.	<i>Robinia pseudacacia</i> L. Робінія звичайна	Arb	He	MsX	+	+	+	+	+	+	+
168.	<i>Trifolium alpestre</i> L. Конюшина альпійська	Per	He	XMs	+	-	+	-	-	+	+

Grossulariaceae – Родина Агрисові										
		Fr	ScHe	Ms	+	-	-	-	+	+
182.	<i>Ribes aureum</i> Pursh Смородина золотиста				+	-	-	-	+	+
Juglandaceae – Родина Горіхові										
183.	<i>Juglans regia</i> L. Горіх грецький	Arb	He	Ms	+	-	-	-	+	+
Lamiaceae – Родина Губоцвіті										
184.	<i>Ajuga reptans</i> L. Горлянка женецька	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	+	+
185.	<i>Betonica officinalis</i> L. Буквиця лікарська	Per	ScHe	Ms	+	-	+	-	-	+
186.	<i>Clinopodium vulgare</i> L. Пахучка звичайна	Per	ScHe	XMs	+	-	+	-	-	+
187.	<i>Dracoserphalum thymiflorum</i> L.* Зміголовник чебрецевий	AnnBien	ScHe	MsX	+	-	+	-	-	+
188.	<i>Glechoma hederacea</i> L. Розхідник звичайний	Per	HeSc	Ms	+	-	+	-	+	+
189.	<i>Leonurus cardiaca</i> L. Собача кропива	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	+	+
190.	<i>Mentha arvensis</i> L. М'ята польова	Per	ScHe	HgMs	-	+	-	-	-	-
191.	<i>Nereta sataria</i> L. Котяча м'ята справжня	Per	ScHe	XMs	+	-	-	-	+	+
192.	<i>Prunella vulgaris</i> L. Суховершки звичайні	Per	He	Ms	+	-	-	-	+	+
193.	<i>Scutellaria altissima</i> L. Шоломниця висока	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	+	-
194.	<i>Stachys sylvatica</i> L. Чистець лісовий	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	+	-

Loganthaceae – Родина Ремнецвітникові										
195.	<i>Viscum album</i> L. Омела біла	Fr	ScHe	HgMs	+				+	+
Моргасеae – Родина Шовковицеві										
196.	<i>Morus alba</i> L. Шовковиця біла	Arb	He	XMs	+				+	+
Oleagaseae – Родина Маслинові										
197.	<i>Fraxinus excelsior</i> L. Ясен звичайний	Arb	ScHe	XMs- MsHg	+				+	+
198.	<i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh. Ясен ланцетний	Arb	ScHe	MsX- HgMs	+				+	+
199.	<i>Ligustrum vulgare</i> L. Бирючина звичайна	Fr	ScHe	XMs	+				+	+
Onagraceae – Родина Онагрові										
200.	<i>Chamerion angustifolium</i> Holub. Хамерій вузьколистий	Per	He	Ms	-				+	-
201.	<i>Eriobium montanum</i> L. Зніт гірський	Per	HeSc	Ms	-				+	-
Rapaceae – Родина Макові										
202.	<i>Chelidonium majus</i> L. Чистотіл великий	Per	HeSc	Ms	+				+	+
Plantaginaceae – Родина Подорожникові										
203.	<i>Plantago media</i> L. Подорожник середній	Per	He	MsX	+				-	+
Polygonaceae – Родина Гречкові										
204.	<i>Persicaria hydropiper</i> L. Гірчак перцевий	Ann	ScHe	HgMs	-				+	-
205.	<i>Polygonum arenarium</i> Waldst. et Kit. Гірчак пісковий	Ann	He	Ms	-				+	-

Primulaceae – Родина Первоцвіті									
206.	<i>Lysimachia nummularia</i> L. Вербозілля лучне	Per	ScHe	HgMs	-	+	-	+	+
Rugolaseae – Родина Грушанкові									
207.	<i>Rugola rotundifolia</i> L. Грушанка кругло листа	Per	HeSc	Ms	-	-	-	+	+
Ranunculaseae – Родина Жовтецеві									
208.	<i>Anemone ranunculoides</i> (L.) Holub Анемона жовтецева	Per	HeSc	Ms	+	-	+	-	+
209.	<i>Ficaria verna</i> Huds. Пішнка весняна	Per	HeSc	Ms	+	-	-	+	+
Rhamnaseae – Родина Жостерові									
210.	<i>Frangula alnus</i> Mill. Крушина ломка	Fr	HeSc	MsHg	+	+	-	+	+
211.	<i>Rhamnus cataracta</i> L. Жостер проносний	Fr	ScHe	XMs	+	+	-	+	+
Rosaceae – Родина Розові									
212.	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam. Абрикос звичайний	Arb	He	MsX	+	+	-	+	+
213.	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench Вишня пташина	Arb	He	XMs	+	-	-	+	+
214.	<i>Crataegus fallacina</i> Klok. Глід обманливий	Fr	ScHe	MsX	+	+	-	+	+
215.	<i>Crataegus leiomonogyna</i> Klokov. Глід гладенький	Fr	ScHe	MsX	+	+	-	+	+
216.	<i>Geum urbanum</i> L. Гравілат міський	Per	ScHe	Ms	+	-	-	+	+
217.	<i>Malus sylvestris</i> Mill. Яблуня лісова	Arb	HeSc	XMs	+	+	-	+	+

218.	<i>Malus praecox</i> (Pall.) Borkh. Яблуня рання	Arb		HeSc	MsX	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+
219.	<i>Radus serotina</i> (Ehrh.) Ag. Черемха пізня	Arb		HeSc	MsX- MsHg	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	+
220.	<i>Potentilla argentea</i> L. Перстач сріблястий	Per		He	MsX	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+
221.	<i>Potentilla obscura</i> Willd. Перстач темний	Per		He	XMs	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+
222.	<i>Rugus communis</i> L. Груша звичайна	Arb		ScHe	MsX- Ms	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+
223.	<i>Rubus idaeus</i> L. Малина	Fr		ScHe	Ms	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+
224.	<i>Rubus caesius</i> L. Ожина сиза	Fr		ScHe	Ms	+	+	-	+	-	-	+	+	+	+	+
225.	<i>Sorbus aucuparia</i> L. Горобина звичайна	Arb		ScHe	XMs	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+
Rubiaceae – Родина Маренові																
226.	<i>Galium aparine</i> L. Підмаренник чіпкий	Ann		ScHe	XMs	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	+
227.	<i>Galium mollugo</i> L. Підмаренник м'який	Per		ScHe	XMs	+	-	-	+	-	-	+	+	+	+	+
228.	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop. Підмаренник запашний	Per		HeSc	Ms	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-
229.	<i>Galium physocarpum</i> Ledeb. Підмаренник здуплодий	Per		HeSc	Ms	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-
230.	<i>Galium verum</i> L. Підмаренник справжній	Per		ScHe	XMs	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+
Salicaceae – Родина Вербові																
231.	<i>Populus alba</i> L. Тополя біла	Arb		He	XMs- Hg	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	+

232.	<i>Populus ×canadensis</i> Moench Тополя канадська	Arb	He	MsX	+	+	-	-	-	+	-	+	+
233.	<i>Populus deltoides</i> Marsh. Тополя дельтолиста	Arb	He	XMs	+	+	-	-	-	+	-	+	+
234.	<i>Populus italica</i> (Du Roi) Moench Тополя пірамідальна	Arb	He	XMs	+	+	-	-	-	-	-	-	+
235.	<i>Populus nigra</i> L. Тополя чорна	Arb	He	XMs- Hg	-	+	-	-	-	+	+	+	+
236.	<i>Populus tremula</i> L. Осика	Arb	ScHe	HgMs	-	+	-	-	-	+	+	+	+
237.	<i>Salix acutifolia</i> Willd. Верба гостролиста, шелюга	Fr	ScHe	MsX- MsHg	-	-	+	-	-	-	-	-	+
238.	<i>Salix alba</i> L. Верба біла	Arb	ScHe	XMs- Hg	+	+	-	-	-	+	+	+	+
239.	<i>Salix caprea</i> L. Верба козяча	Fr	ScHe	Ms	-	-	-	-	-	+	-	-	+
240.	<i>Salix cinerea</i> L. Верба попеляста	Fr	ScHe	MsHg	-	+	-	-	-	+	+	+	+
241.	<i>Salix fragilis</i> L. Верба ламка	Arb	He	XMs- MsHg	-	+	-	-	-	+	+	+	+
242.	<i>Salix pentandra</i> L. Верба п'ятичичинкова	Fr	HeSc	MsHg	-	+	-	-	-	-	-	+	-
243.	<i>Salix rosmarinifolia</i> L. Верба розмаринолиста	Fr	ScHe	MsX- MsHg	-	-	+	-	-	-	-	-	+
244.	<i>Salix vinogradovii</i> A. Skvortz. Верба Виноградова	Fr	He	HgMs	-	+	-	-	-	+	+	+	+
Scrophulariaceae – Родина Ранникові													
245.	<i>Euphrasia stricta</i> D. Wolff ex J.F. Lehm. Очанка стиснута	Ann	HeSc	Ms	+	-	+	-	-	-	+	+	+

258.	<i>Ulmus glabra</i> Huds. В'яз голий, гірський	Arb	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+
259.	<i>Ulmus laevis</i> Pall. В'яз гладкий	Arb	HeSc	XMs- MsHg	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+
260.	<i>Ulmus minor</i> Mill. В'яз граблистий	Arb	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+
261.	<i>Ulmus pumila</i> L. В'яз низький	Arb	ScHe	MsX	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+
262.	<i>Ulmus suberosa</i> Moench В'яз корковий	FrArb	ScHe	X-Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-
Urticaceae – Родина Кропивні														
263.	<i>Urtica dioica</i> L. Кропива дводомна	Per	HeSc	XMs- MsHg	+	+	-	-	-	+	+	+	+	+
264.	<i>Urtica galeopsifolia</i> L. Кропива жабрійолиста	Per	HeSc	MsHg	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-
Valerianaceae – Родина Валеріанові														
265.	<i>Valeriana tuberosa</i> L. Валеріана бульбиста	Per	ScHe	MsX	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+
Violaceae – Родина Фіалкові														
266.	<i>Viola arvensis</i> Murr. Фіалка польова	Per	ScHe	Ms	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+
267.	<i>Viola canina</i> L. Фіалка собача	Per	ScHe	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+	+
268.	<i>Viola hirta</i> L. Фіалка шершава	Per	ScHe	MsX	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-
269.	<i>Viola lavrencoana</i> Klokov Фіалка Лавренка	Ann	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+
270.	<i>Viola mirabilis</i> L. Фіалка дивна	Per	HeSc	Ms	+	-	-	-	-	+	+	+	+	-

271.	<i>Viola odorata</i> L. Фіалка запашна	Per	HeSc	Ms	+	-	+	-	+	+	+	+
272.	<i>Viola rupestris</i> F.W. Schmidt Фіалка гола	AnnBien	ScHe	XMs	-	-	+	-	-	-	-	+
273.	<i>Viola suavis</i> Vieb. Фіалка приємна	Per	HeSc	HgMs	-	+	-	-	-	-	+	-
Vitaceae – Родина Виноградні												
274.	<i>Parepocissus quinquefolia</i> (L.) Planch. Дикий виноград п'ятилисточковий	Fr	ScHe	Ms	+	+	-	+	+	+	+	+

Примітка: Умовні позначення дивись у таблиці 3.1.

Частка однорічників складає 9,5 % (25 видів), дворічників – 5,4 % (15 видів) та одно-дворічників – 4 % (11 видів).

Дендрофлора деревно-чагарникових угруповань національного парку складається із 41 деревного та 31 чагарникового видів як місцевої, так і адвентивної флори. Необхідно зазначити, що в аналізі дендрофлори враховувались види, які брали участь у формуванні деревостану, деревно-чагарникового підліска або виявляли тенденцію до проникнення у підпологовий простір лісових угруповань.

У складі флори судинних рослин лісових угруповань у геліоспектрі переважають види з досить широкою екологічною толерантністю до умов освітленості – сціогеліофіти (157 видів) та геліосціофіти (69 видів), які складають майже 83 % флористичного складу судинних рослин. Частка видів, які зростають у біотопах із вузьким діапазоном освітленості, – 17 %, серед них 41 вид геліофітів та 7 сціофітів.

Серед гігроморф домінує екологічна група видів, які тяжіють до позицій із середніми умовами зволоження (гігромезофіти, мезофіти, ксеромезофіти), – 66 % флористичного складу (181 вид). Частка видів, які зростають у біотопах із надмірним зволоженням (гігрофіти, мезогігрофіти), складає – 7 % (19 видів), а в умовах недостатньої вологозабезпеченості (ксерофіти, мезоксерофіти) – 20 % (54 види). У флористичному складі НПП «Орільський» представлена група видів (19 видів), які проявляють широку толерантність до умов зволоження та зростають у різноманітних типах гігروتопів: *Elytrigia repens*, *Quercus robur*, *Pinus sylvestris*, *Padus serotina*, *Elaeagnus angustifolia*, *Amorpha fruticosa*, *Humulus lupulus* та інші.

Видова насиченість природних та широко розповсюджених штучних деревно-чагарникових угруповань національного природного парку майже ідентична: 194 види у складі природних та 189 – у штучних. Необхідно зазначити, що всі соснові ліси на території НПП «Орільський» штучні.

Найбільшим видовим багатством відрізняються деревно-чагарникові угруповання заплавної ландшафтів – 208 видів. Флористичне різноманіття рослинних угруповань у байрачних ландшафтах складає 148 та аренних – 134 види.

Аналіз розподілу видів по біотопах свідчить, що на підвищених ділянках заплави серед складу флори лісових угруповань зустрічаються 167 видів судинних рослин, на знижених ділянках заплави – 94 види, на підвищених ділянках арени зростають 88 видів та на знижених – 60 видів.

Дендрофлора штучних лісових угруповань відрізняється дещо більшим видовим різноманіттям (67 видів) проти природних лісів (51 вид) за рахунок штучно введених адвентивних видів та культурантів. Найвища видова насиченість характерна для фітоценозів заплавних ландшафтів – 60 видів дерев та чагарників, для байрачних та аренних – 52 та 45 видів відповідно.

Заплавні місцезростання широко представлені на території національного парку та відрізняються досить задовільними лісорослинними умовами біотопів як на підвищених ділянках, так і у пониженнях. На підвищених позиціях заплави фіксується 49 деревно-чагарникових видів, для більш вологих знижених позицій – 50 видів.

У межах арени переважна більшість видів дендрофлори тяжіє до біотопів знижених ділянок із більш оптимальними ґрунтово-гідрологічними режимами – 42 види проти 14, які витримують складні збіднені та посушливі умови місцезростань піщаних підвищень.

Флористичний склад лучної ролинності

Лучна рослинність у межах національного природного парку «Орільський» займає найбільші площі відносно інших типів природної та напівприродної рослинності долин р. Оріль та її приток. Крім того, орільські луки – це один із найбільших осередків лучної рослинності в межах усього Степового Подніпров'я, які представлені по всій довжині долини і на всіх річкових терасах.

Навколо русла і до самих схилів долини р. Оріль розкинулись великі безлісі ділянки лучної та галофільно-лучної рослинності. Залежно від мікрорельєфу і глибини підґрунтових вод у долині формуються різні типи рослинності галофільно-лучного ряду.

На найбільш дренажних і підвищених ділянках розвинуті остепнені луки з домінуванням типчаку (*Festuca valesiaca*), полинів, довгокореневищних злаків (*Elitrigia repens*, *Calamagrostis epigeios* та ін.). Такі луки зручні для випасання худоби, тому вони найчастіше трансформовані і перебувають на різних стадіях дегресії, нерідко у стадії збою. В таких угрупованнях значну роль відіграють бур'янові види (*Cirsium vulgare*, *Carduus acantoides*, види *Euphorbia*, *Verbascum* та багато інших).

Разом із віддаленням від русла, як правило, рельєф дещо знижується і місцевість часто заболочується. Остепнені луки заміщуються мезофітними та гігрофітними луками. Тут звичайно домінують довгокореневищні злаки, значно збільшується роль осокових і ситникових.

Гігрофільні і мезофільні лучні угруповання у значно спрощеному складі в основному відповідають колишнім описам О. Еліашевич (1937):

- формація *Agrostis tenuifolia*;
- формація *Alopecurus pratensis* (в зоні діяльного алювію);
- різнотравно-злакові луки (наприклад, асоціація *Poa pratensis* + *Inula salicina*);
- вологі пирійні луки (формація *Elytrigia repens*);
- вологі солонцюваті луки (наприклад, асоціація *Alopecurus pratensis* + *Poa palustris* + *Orchis palustris*).

Останні асоціації трапляються зрідка по вологих луках і мають у складі лучні раритети, такі як: півники сибірські, косарики тонкі, зозулинець болотний, рябчик малий.

Для галофільних лук характерна наявність асектаторного комплексу галофітів – *Limonium alutaceum*, *Scorzonera parviflora*, *Artemisia santonica* та інших. Ці луки відрізняються високим біорізноманіттям і виявляють значну стійкість до пасовищного навантаження.

Нижче за рельєфом поступово формуються мокрі солонці та солончаки. Останні, як правило, формують окремі невеликі плями на загальному тлі солонців і галофільних боліт. На солонцях домінують *Triglochin maritima* і *T. palustris*, *Plantago salsa*, *P. cornuti*, *Artemisia santonica*, асектаторами є *Limonium alutaceum*, *Puccinellia distans*, *Tripolium vulgare* та ін.

Рослинність солончаків дуже своєрідна і складається сукулентоподібними типовими галофітами (*Salicornia europaea*), часто зустрічаються монодомінантні злакові ценози з безкильницею (*Puccinellia distans*). На таких солончакових плямах трапляється як асектатор рідкісний вид цибулі – *Allium decipiens*.

Фітосозологічний інтерес являють галофільні луки з великою видовою різноманітністю, рідкісними видами (*Orchis palustris*, *Gladiolus tenuis*); справжні заплавні луки з комплексом типових лучних видів, які зростають на південній межі ареалу (*Sanguisorba officinalis*, *Angelica sylvestris* та ін.); солонці і солончаки (з участю подорожника Шварценберга, занесеного до Європейського червоного списку, та деяких інших рідкісних галофітів, таких як *Allium decipiens*).

У районі старого русла р. Оріль, де річка перетинає комплекс дніпровських терас, рослинність набуває рис, загалом більше характерних для долини р. Дніпро.

При цьому цікавий і дуже декоративний вид – півники сибірські – притаманний лише гирловій частині Орільської долини.

У складі лучної рослинності заплав приток поширені угруповання пирію повзучого (*Elytrigia repens* (L.) Nevski), тонконога лучного (*Poa pratensis* L.), костриці лучної (*Festuca pratensis* Hus.), з участю таких видів як: подорожник великий (*Plantago major* L.), буркун білий (*Melilotus albus* Medik.), перстач гусячий (*Potentilla anserina* L.), вовконіг європейський (*Lycopus europaeus* L.), жовтець повзучий (*Ranunculus repens* L.), жовтець отруйний (*Ranunculus sceleratus* L.), горошок мишачий (*Vicia cracca* L.), щавель кучерявий (*Rumex crispus* L.), китник лучний (*Alopecurus pratensis* L.), осока лисяча (*Carex vulpina* L.), конюшина повзуча (*Trifolium repens* L.), осока розсунута (*Carex distans* L.), ситник Жерара (*Juncus gerardii* Loisel.), алтей лікарський (*Althaea officinalis* L.), кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale* Wigg.), щавель кінський (*Rumex confertus* Willd.), герань пагорбкова (*Geranium collinum* Stephan), плакун прутувидний (*Lythrum virgatum* L.), вовчуг польовий (*Ononis arvensis* L.) та ін.

На вологих і заболочених луках переважають угруповання тонконога болотного (*Poa palustris* L.), мітлиці повзучої (*Agrostis stolonifera* L.), бульбокомишу морського (*Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla) з такими гігрофільними видами як вовконіг європейський (*Lycopus europaeus*), жовтець повзучий (*Ranunculus repens*), жовтець отруйний (*Ranunculus sceleratus*), щавель кучерявий (*Rumex crispus*), осока лисяча (*Carex vulpina*), ситняг болотний (*Eleocharis palustris*), ситник Жерара (*Juncus gerardii*), череда трироздільна (*Bidens tripartita* L.) та ін..

На ділянках із надмірним випасанням худоби у видовому складі рослинності спостерігається зникнення значної кількості аборигенних видів. Замість них розповсюджуються рудеральні види: татарник (*Onopordum acanthium* L.), осот звичайний – (*Cirsium vulgare* (Savi) Ten.), будяк акантовидний (*Carduus acanthoides* L. (*C. Fortior* Klokov)), миколайчики (*Eryngium campestre* L.), будяк кучерявий (*Carduus crispus* L.), полин звичайний (*Artemisia vulgaris* L.) тощо.

Флористичний склад лучних угруповань представлений 350 видами судинних рослин, які належать до 52 родин та 188 родів (табл. 4.2).

Серед біоморф найбільша кількість видів належить багаторічникам – 262 види (75 % флористичного складу лучних угруповань). Частка однорічників складає 14 % (48 видів), дворічників – 5 % (16), одно-дворічників – 4 % (14), деревних та чагарникових видів – 3 % (10 видів).

Флористичний склад лучних угруповань НПП «Орільський»

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	Солончакова тераса
		мезофільні луки	гіпрофільні луки				
	Divisio Lycopodiophyta – Клас Плауноподібні						
	Лусородиєві – Родина Плаунові						
1.	<i>Lycopodium clavatum</i> L. Плаун булавовидний	Per	Hg	SiPrPal	+	+	–
	Divisio Equisetophyta – Клас Хвощеподібні						
	Еquisetaceae – Родина Хвощові						
2.	<i>Equisetum arvense</i> L. Хвощ польовий	Per	HgMs	RuPr	+	+	–
3.	<i>Equisetum hyemale</i> L. Хвощ зимуючий	SFr	HgMs	PrSil	+	+	–
4.	<i>Equisetum ramosissimum</i> Desf. Хвощ галузистий	Per	Ms	PrPs	+	–	–
	Ophioglossaceae – Родина Вужачкові						
5.	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L. Вужачка звичайна	Per	HgMs	SiPr	+	+	–
	Divisio Magnoliophyta (Angiospermae)						
	CLASS Liliopsida						
	Клас Однодольні						
	Alliaceae – Родина Цибулеві						

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
6.	<i>Allium angulosum</i> L. Цибуля гранчаста	Per	HgMs	Pr	+	-	-
7.	<i>Allium descipiens</i> Fisch. ex Schult. et Schult. f. Цибуля оманна	Per	MsX	SiPrSt	+	-	-
8.	<i>Allium oleraceum</i> L. Цибуля овочева	Per	XMs	RuStPrSil	+	-	-
Asparagaceae – Родина Холодкові							
9.	<i>Asparagus officinalis</i> L. Холодок лікарський	Per	XMs	PrSt	+	-	-
Сурегасеae – Родина Осокові							
10.	<i>Volboschoenus compactus</i> (Hoffm.) Drob. Бульбокомиш скупчений	Per	HeHg	PrPal	-	+	-
11.	<i>Carex bueckii</i> Wimm. Осока Буека	Per	HgMs	PalPr	+	+	-
12.	<i>Carex distans</i> L. Осока розсунута	Per	HgMs	PrHal	+	+	+
13.	<i>Carex disticha</i> Huds. Осока дворядна	Per	HsMs	PalPr	+	+	-
14.	<i>Carex hirta</i> L. Осока шершава	Per	HgMs	SiPr	+	+	-
15.	<i>Carex lachenalii</i> Schuhr Осока заяча	Per	Ms	SiPr	+	-	-
16.	<i>Carex melanostachya</i> Vieb. ex Willd. Осока чорноколоса	Per	Ms	PalPrSil	+	+	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гіпрофільні луки	
17.	<i>Carex otrubae</i> Rodr. Осока Отруби	Per	HgMs	HalSilPr	+	+	+
18.	<i>Carex praecox</i> Schreb. Осока рання	Per	XMs	StPr	+	-	-
19.	<i>Carex spicata</i> Huds. Осока сусідня	Per	XMs	PrSil	+	-	-
20.	<i>Carex stenophylla</i> Wahlenb. Осока вузьколиста	Per	MsX	PrSt	+	-	-
21.	<i>Carex vesicaria</i> L. Осока пухирчаста	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
22.	<i>Carex vulpina</i> L. Осока лисяча	Per	MsHg	PalPr	+	+	-
23.	<i>Eleocharis acicularis</i> (L.) Roem. et Schult. Ситняг голчастий	Per	HeHg	PrPal	-	+	-
24.	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. et Schult. Ситняг болотний	Per	Hg	PrPal	-	+	-
25.	<i>Scirpoides holoschoenus</i> (L.) Sojak. Компшівник звичайний	Per	HgMs	PrPs	+	+	-
Нуасінтацеае – Родина Гіацингові							
26.	<i>Ornithogalum bouscheanum</i> (Kunth) Aschers. Рястка Буше	Per	Ms	PrSil	+	-	-
27.	<i>Ornithogalum fischerianum</i> Krasch. Рястка Фішера	Per	MsX	HalPrSt	+	-	+

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гігрофільні луки
Iridaceae – Родина Півникові							
28.	<i>Strocus reticulatus</i> Stev. ex Adam. Шафран сітчастий	Per	MsX	PrSt	+	–	–
29.	<i>Gladiolus tenuis</i> Vieb. Косарики тонкі	Per	XMs	Pr	+	–	–
30.	<i>Iris halophila</i> Pall. Півники солелюбні	Per	XMs	StHalPr	+	–	+
31.	<i>Iris sibirica</i> L. Півники сибірські	Per	HgMs	PalPr	+	+	–
Juncaceae – Родина Ситникові							
32.	<i>Juncus articulatus</i> L. Ситник членистий	Per	MsHg	PalPr	+	+	–
33.	<i>Juncus atratus</i> Krock. Ситник темноцвітний	Per	HgMs	Pr	+	+	–
34.	<i>Juncus bufonius</i> L. Ситник жаб'ячий	Ann	MsHg	PsPr	+	+	–
35.	<i>Juncus compressus</i> Jacq. Ситник стиснутий	Per	MsHg	PalPr	+	+	–
36.	<i>Juncus gerardii</i> Loisel. Ситник Жерара	Per	HgMs	HalPr	+	+	+
37.	<i>Juncus inflexus</i> L. Ситник пониклий	Per	MsHg	Pr	+	+	–
38.	<i>Juncus tenageia</i> Ehrh. ex L.fil. Ситник мілководний	Ann	MsHg	PrPs	+	+	–

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гігрофільні луки
Лілієві – Родина Тризубцеві							
39.	<i>Triglochin maritimum</i> L. Тризубець морський	Per	MsHg	PalHalPr	+	+	+
40.	<i>Triglochin palustre</i> L. Тризубець болотний	Per	MsHg	HalPalPr	+	+	+
Лілієві – Родина Лілійні							
41.	<i>Fritillaria meleagroides</i> Patr in ex Schult. et Schult. Рябчик шаховий	Per	Ms	Pr	+	–	–
Мелантєві – Родина Мелантові							
42.	<i>Veratum nigrum</i> L. Чемериця чорна	Per	Ms	SiPr	+	–	–
Орхідєві – Родина Зозуленцеві							
43.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> L. Пальчатокорінник м'ясочервоний	Per	MsHg	PrPal	+	+	–
44.	<i>Eryactis helleborine</i> (L.) Crantz Коручка морозниковидна	Per	Ms	PrSi	+	–	–
45.	<i>Eryactis palustris</i> (L.) Crantz Коручка болотна	Per	MsHg	PalPr	+	+	–
46.	<i>Orchis palustris</i> Jacq. Зозулинець болотний	Per	MsHg	PrPal	+	+	–
Роєєві – Родина Злакові							
47.	<i>Agrostis capillaris</i> L. Мітлиця тонка	Per	Ms	SiPr	+	–	–

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
48.	<i>Agrostis gigantea</i> Roth. Мітлиця велетенська	Per	Ms	SiPr	+	-	-
49.	<i>Agrostis stolonifera</i> L. Мітлиця повзуча	Per	Hg	PrPal	+	+	-
50.	<i>Alopecurus aequalis</i> Sobol. Китник рівний	Ann	Hg	PrPal	+	+	-
51.	<i>Alopecurus arundinaceus</i> Poir. Китник тростининовий	Per	HgMs	HalPalPr	+	+	+
52.	<i>Alopecurus geniculatus</i> L. Китник колінчастий	Ann	HgMs	PalPr	+	+	-
53.	<i>Alopecurus pratensis</i> L. Китник лучний	Per	HgMs	Pr	+	+	-
54.	<i>Anisantha sterilis</i> (L.) Nevski Анізанта неплідна	Ann	MsX	PrStRu	+	-	-
55.	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J. et C. Presl Райграс високий	Per	XMs	SiPr	+	-	-
56.	<i>Beckmannia eruciformis</i> (L.) Host. Бекманія звичайна	Per	HgMs	PalPr	+	+	-
57.	<i>Bromopsis inermis</i> (Leys.) Holub Стоколос безостий	Per	XMs	RuPrSt	+	-	-
58.	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehm.) Holub Стоколос прибережний	Per	MsX	PrSt	+	-	-
59.	<i>Calamagrostis canescens</i> (Web.) Roth Куничник сіруватий	Per	MsHg	SiPrPal	+	+	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
60.	<i>Salamagrostis erigeios</i> (L.) Roth Куничник наземний	Per	Ms	PsSiPr	+	-	-
61.	<i>Catabrosa aquatica</i> (L.) Beauv. Катаброза водяна	Per	Hel	PrPal	-	+	-
62.	<i>Styraxis aculeata</i> (L.) Aiton Скритниця колюча	Ann	HgMs	HalPr	+	+	+
63.	<i>Styraxis schoenoides</i> (L.) Lam. Скритниця схенусовидна	Ann	Ms	HalPsPr	+	-	+
64.	<i>Synodon dactylon</i> (L.) Pers. Свинорий пальчастий	Per	XMs	HalPr	+	-	+
65.	<i>Dactylis glomerata</i> L. Грястиця збірна	Per	Ms	SiPr	+	-	-
66.	<i>Elytrigia elongata</i> (Host) Nevski Пирій видовжений	Per	Ms	PrHal	+	-	+
67.	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski Пирій повзучий	Per	Ms	StPrRu	+	-	-
68.	<i>Eragrostis suaveolens</i> A.Beck.ex Claus Гусятник запашний	Ann	MsX	SiPrPs	+	-	-
69.	<i>Festuca pratensis</i> Huds. Костриця лучна	Per	HgMs	Pr	+	+	-
70.	<i>Festuca regeliana</i> Pavl. Костриця східна	Per	MsHg	HalPr	+	+	+
71.	<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br. Лепешняк плаваючий	Per	Hel	PrPalAq	-	+	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гірофільні луки
72.	<i>Gluceria potata</i> (Chevall.) Лепешняк складчастий	Per	Hg	PrPal	-	+	-
73.	<i>Hierochloa odorata</i> (L.) Beauv. Чаполог пахуча	Per	XMs	SiStPr	+	-	-
74.	<i>Hierochloa repens</i> (Host) Beauv. Чаполог повзуча	Per	XMs	PsStPr	+	-	-
75.	<i>Coeleria delavignei</i> Gern. ex Domin Келерія Делявіня	Per	XMs	HalStPr	+	-	+
76.	<i>Lolium regegne</i> L. Пажитниця багаторічна	Per	XMs	RuPr	+	-	-
77.	<i>Milium vernale</i> M. Bieb. Просянка весняна	Ann	MsX	PsPtPrSM n	+	-	-
78.	<i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rauschert Очеретянка звичайна	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
79.	<i>Phleum phleoides</i> (L.) Karst. Тимофіївка степова	Per	XMs	PrSt	+	-	-
80.	<i>Phleum pratense</i> L. Тимофіївка лучна	Per	Ms	Pr	+	-	-
81.	<i>Pholurus rannonicus</i> (Host) Trin. Лускохвостник паннонський	Ann	MsX	StPrHal	+	-	+
82.	<i>Poa angustifolia</i> L. Тонконіг вузьколистий	Per	MsX	SiPrSt	+	-	-
83.	<i>Poa annua</i> L. Тонконіг однорічний	Ann	Ms	RuSiPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
84.	<i>Poa palustris</i> L. Тонконіг болотяний	Per	MsHg	PaPr	+	+	-
85.	<i>Poa pratensis</i> L. Тонконіг лучний	Per	Ms	Pr	+	-	-
86.	<i>Poa suavisola</i> Guss. Тонконіг лісовий	Per	HgMs	SiPaPr	+	+	-
87.	<i>Poa trivialis</i> L. Тонконіг звичайний	Per	HgMs	SiPaPr	+	+	-
88.	<i>Puccinella bilykiana</i> Клоков Покісниця Біликова	Per	Ms	HaPr	+	-	+
89.	<i>Puccinella distans</i> (Jacq.) Parl. Покісниця розставлена	Per	XMs	RuHaPr	+	-	+
90.	<i>Puccinella gigantea</i> (Grossh.) Grossh. Покісниця велетенська	Per	Ms	PrHa	+	-	+
Magnoliopsida (Dicotyledonae) – Клас Дводольні							
Apiaceae – Родина Зонтичні							
91.	<i>Angelica sylvestris</i> L. Дудник лісовий	Per	HgMs	PrSi	+	+	-
92.	<i>Cenolophium denudatum</i> Turin. Ценолофій оголений	Per	MsHg	PrPs	+	+	-
93.	<i>Chaerophyllum bulbosum</i> L. Бутень бульбистий	Bien	Ms	PrSi	+	-	-
94.	<i>Chaerophyllum prescottii</i> DC. Бутень Прескотта	Bien	Ms	PrSiRu	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
95.	<i>Cnidium dubium</i> (Schkuhr) Thell. Стожильник сумнівний	Bien	HgMs	PrSil	+	+	-
96.	<i>Eryngium planum</i> L. Миколайчики плоскі	Per	XMs	StPr	+	-	-
97.	<i>Heraclium sibiricum</i> L. Борщівник сибірський	Bien	Ms	PrSil	+	-	-
98.	<i>Pastinaca sylvestris</i> Mill. Пастернак дикий	Bien	Ms	SiPr	+	-	-
99.	<i>Peucedanum latifolium</i> (Vieb.) DC. Смовдь широколиста	Per	Ms	PrH	+	-	+
100.	<i>Pimpinella saxifraga</i> L. Бедринець ломикаменський	Per	MsX	StPr	+	-	-
101.	<i>Silaum alpestre</i> (L.) Thell. Морквіник альпійський	Per	Ms	Pr	+	-	-
102.	<i>Silaum silaus</i> (L.) Schinz et Thell. Морквіник лучний	Per	X	HPr	-	-	+
Aristolochiaceae – Родина Хвилівникові							
103.	<i>Aristolochia clematitis</i> L. Хвилівник звичайний	Per	HgMs	PrSil	+	+	-
Arocinaceae – Родина Барвінкові							
104.	<i>Vincetoxicum minor</i> L. Барвінок малий	Per	Ms	PrSiRu	+	-	-
Asclepiadaceae – Родина Ластівцеві							

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гірофільні луки
105.	<i>Vincetoxicum gossicium</i> (Kleopov). Barb Ластовень російський	Per	XMs	PrSil	+	-	-
Asteraceae – Родина Айстрові (Складноцвіті)							
106.	<i>Achillea collina</i> J.Becker ex Rchb. Деревій горбковий	Per	XMs	StPr	+	-	-
107.	<i>Achillea inundata</i> Kondr. Деревій заплавний	Per	HgMs	PalPr	+	+	-
108.	<i>Achillea nobilis</i> L. Деревій благородний	Per	MsX	PrRuSt	+	-	-
109.	<i>Achillea submillefolium</i> Klok. et Krytzka Деревій майже звичайний	Per	XMs	PrSt	+	-	-
110.	<i>Artemisia abrotanum</i> L. Полин лікарський	Fr	HgMs	PalPr	+	+	-
111.	<i>Artemisia vulgaris</i> L. Полин звичайний	Per	Ms	PrRu	+	-	-
112.	<i>Bidens frondosa</i> L. Черета листяна	Ann	HgMs	PrRu	+	+	-
113.	<i>Bidens tripartita</i> L. Черета трироздільна	Ann	HgMs	PalPr	+	+	-
114.	<i>Brachyactis ciliata</i> (Ledeb.) Ledeb. Брахіактіс війчастий	AnnBien	Ms	PrRu	+	-	-
115.	<i>Carduus acanthoides</i> L. Будяк акантовидний	AnnBien	MsX	PrStRu	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
116.	<i>Sentaurea jacea</i> L. Волошка лучна	Per	Ms	Pr	+	-	-
117.	<i>Sentaurea trichoscephala</i> Vieb. Волошка волосоголова	Per	XMs	PrSt	+	-	-
118.	<i>Chartolera intermedia</i> Boiss. Хартолепіс середній	Per	Ms	PrHal	+	-	+
119.	<i>Cichorium inthubus</i> L. Цикорій дикий	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
120.	<i>Cirsium alatum</i> (S.B.Gmel.)Vobr. Осот крилатий	Bien	Ms	PrHal	-	-	+
121.	<i>Cirsium canum</i> (L.) All. Осот сірий	Per	Ms	PrHal	-	-	+
122.	<i>Cirsium esculentum</i> (Siev.) C. A. May. Осот їстівний	Per	XMs	PrHal	-	-	+
123.	<i>Cirsium incanum</i> (S.G.Gmel.) Fisch. Осот сивий	Per	MsHg	RuPr	+	+	-
124.	<i>Cirsium setosum</i> (Willd.) Bess. Осот щетинистий	Per	MsX	PrRu	+	-	-
125.	<i>Cirsium vulgare</i> (Savit) Ten. Осот звичайний	Bien	XMs	PrRu	+	-	-
126.	<i>Erigeron acris</i> L. Злинка гостра	Bien	MsX	RuPrSt	+	-	-
127.	<i>Erigeron podolicus</i> Bess. Злинка подільська	Bien	XMs	StPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
128.	<i>Eupatorium cannabinum</i> L. Сідач конопляний	Per	HgMs	StPr	+	+	-
129.	<i>Galatella punctata</i> Nees Солонечник крапчастий	Per	Ms	HalPr	-	-	+
130.	<i>Gnaphalium uliginosum</i> L. Сухоцвіт багновий	Ann	MsHg	PrPal	+	+	-
131.	<i>Nurochaeris maculata</i> L. Ахірофорус плямистий	Per	Ms	StPr	+	-	-
132.	<i>Inula aspera</i> Poir. Оман шорсткий	Per	MsX	PrPtSt	+	-	-
133.	<i>Inula britannica</i> L. Оман британський	Per	Ms	RuPr	+	-	-
134.	<i>Inula germanica</i> L. Оман германський	Per	XMs	StPr	+	-	-
135.	<i>Inula helenium</i> L. Оман високий	Per	HgMs	Pr	+	+	-
136.	<i>Inula salicina</i> L. Оман верболистий	Per	XMs	PrSil	+	-	-
137.	<i>Leontodon autumnalis</i> L. Любочки осінні	Per	Ms	RuPr	+	-	-
138.	<i>Phalacroloa annuum</i> (L.) Dumort. Стенактіс однорічний	AnnBien	MsX	PrRu	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
139.	<i>Pilosella caespitosa</i> (Dumort.) P.D.Seli et West Нечуйвігер лучний	Per	Ms	SMnPr	+	-	-
140.	<i>Pilosella officinarum</i> F.Schultz. et Sch. Нечуйвігер волохатенький	Per	XMs	PsSiPr	+	-	-
141.	<i>Parmica salicifolia</i> (Besser) Serg. Чихавка верболиста	Per	MsHg	PaIPr	+	+	-
142.	<i>Pulicaria vulgaris</i> Gaertn. Блошниця звичайна	Ann	MsHg	RuPr	+	+	-
143.	<i>Rharrhacis serratuloides</i> (Georgi) Vobr. Рапонтикум серпієвидний	Per	MsHg	HaIPr	+	+	+
144.	<i>Saussurea amara</i> D.C. Сосюра гірка	Per	HgMs	HaIPr	+	+	+
145.	<i>Scorzonera ensifolia</i> Vieb. Скорозонера мечолиста	Per	XMs	PrPs	+	-	-
146.	<i>Scorzonera laciniata</i> L. Скорозонера роздільнолиста	Per	XMs	StPr	+	-	-
147.	<i>Scorzonera parviflora</i> Jacq. Скорозонера дрібноквіткова	Per	Ms	HaIPr	+	-	+
148.	<i>Senecio jacobaea</i> L. Жовтозілля лучне	Per	MsX	RuSMnPr St	+	-	-
149.	<i>Senecio raucifolius</i> S.G.Gmel. Жовтозілля небагатолісте	Per	XMs	HaIPr	+	-	+

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		
					мезофільні луки	гігрофільні луки	Солончакова тераса
150.	<i>Senecio schvetzovii</i> Korsh. Жовтозілля Швецова	Per	MsX	CrHalPr	+	-	+
151.	<i>Serratula coronata</i> L. Серпій увінчаний	Per	Ms	SMnPr	+	-	-
152.	<i>Sonchus arvensis</i> L. Жовтий осот польовий	Per	XMs	PrRu	+	-	-
153.	<i>Tanacetum vulgare</i> L. Пижмо звичайне	Per	MsX	StRuPr	+	-	-
154.	<i>Taraxacum bessarabicum</i> (Hornem.) Hand- Mazz. Кульбаба бессарабська	Per	Ms	PalHalPr	+	+	+
155.	<i>Taraxacum obliquum</i> (Fr.) Dahlst. Кульбаба нерівнобока	Per	Ms	RuPr	+	-	-
156.	<i>Taraxacum officinale</i> Wigg. aggr. Кульбаба лікарська	Per	Ms	RuPr	+	-	-
157.	<i>Tripolium vulgare</i> Nees. Солончакова айстра паннонська	Bien	MsHg	PalPrH	+	+	+
158.	<i>Tussilago farfara</i> L. Підбіл звичайний	Per	Ms	RuPr	+	-	-
Ворaginiaceae – Родина Шорстколисті							
159.	<i>Cynoglossum officinale</i> L. Чорнокорінь лікарський	Bien	MsX	PrRu	+	-	-
160.	<i>Myosotis micrantha</i> Pall.ex Lehm Незабудка дрібноквіткова	Per	HgMs	PalPr	+	+	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
161.	<i>Myosotis ramosissima</i> Rechel ex Schult. Незабудка галузиста	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
162.	<i>Myosotis sparsiflora</i> Pohl Незабудка рідкоцвіта	AnnBien	MsX	PrSt	+	-	-
Brassicaceae – Родина Хрестоцвіті							
163.	<i>Alyssum minutum</i> Schlecht. ex DC. Бурачок дрібний	Ann	MsX	PrPs	+	-	-
164.	<i>Barbarea stricta</i> Andrz. Суріпиця пряма	BienAnn	HgMs	PalPr	+	+	-
165.	<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br. Суріпиця звичайна	BienAnn	Ms	PrRu	+	-	-
166.	<i>Cardamine parviflora</i> L. Жеруха дрібноцвіта	Ann	HgMs	PalPsPr	+	+	-
167.	<i>Lepidium latifolium</i> L. Хрінниця широколиста	Per	Ms	PrHal	+	-	+
168.	<i>Microthlaspi perfoliatum</i> (L.) F.K.Meg. Талабан пронизанолистий	Ann	XMs	PrStRu	+	-	-
169.	<i>Rorippa austriaca</i> (Crantz.) Bess. Водяний хрін австрійський	Per	HgMs	RuPalPr	+	+	-
170.	<i>Rorippa brachycarpa</i> (C.A.Mey.) Hayek Водяний хрін короткоплідий	Per	Ms	Pr	+	-	-
171.	<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Bess. Водяний хрін лісовий	Per	HgMs	Pr	+	+	-
Campanulaceae – Родина Дзвоникові							

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		
					мезофільні луки	гірофільні луки	Солончакова тераса
172.	<i>Sampanula glomerata</i> L. Дзвоники скупчені	Per	XMs	StPrSil	+	-	-
173.	<i>Sampanula patula</i> L. Дзвоники розлогі	Bien	XMs	SiPr	+	-	-
174.	<i>Sampanula garipunculoides</i> L. Дзвоники ріпчастовидні	Per	XMs	PrSMnSil	+	-	-
175.	<i>Sampanula sibirica</i> L. Дзвоники сибірські	Bien	MsX	RuPrSt	+	-	-
Саруорхулацеае – Родина Гвоздичні							
176.	<i>Serastium holosteoides</i> Fries. Роговик косянцевий	Per	Ms	SMnPr	+	-	-
177.	<i>Coronaria flos-cusculi</i> (L.) A.Br. Зозулин цвіт звичайний	Per	MsHg	SMnPalPr	+	+	-
178.	<i>Cucubalus baccifer</i> L. Дутень ягідний	Per	MsHg	PrSil	+	+	-
179.	<i>Dichodon viscidum</i> (M. Bieb.) Holub Діходон сумнівний	Ann	MsHg	HalPr	+	+	+
180.	<i>Elisanthe postiflora</i> (L.) Rupr. Елізанта ночецвіта	AnnBien	XMs	SMnPr	+	-	-
181.	<i>Gypsophila perfoliata</i> L. Лециця пронизаноліста	Per	XMs	HalPr	+	-	+
182.	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke Куколиця біла	Bien	MsX	RuSMnPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
183.	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench Слабник водяний	Per	HgMs	RaPr	+	+	-
184.	<i>Oberna behen</i> (L.) Ikonn. Хлопавка звичайна	Per	XMs	RuSMnPr	+	-	-
185.	<i>Psammophiliella muralis</i> (L.) Ikonn. Пісколюбка мурова	Ann	XMs	PsPrSt	+	-	-
186.	<i>Saponaria officinalis</i> L. Мильнянка лікарська	Per	Ms	RuSMnPr	+	-	-
187.	<i>Silene multiflora</i> (Waldst. et Kit.) Pers. Смілка багатоквіткова	Per	XMs	HaPrSt	+	-	+
188.	<i>Silene tatarica</i> (L.) Pers. Смілка татарська	Per	XMs	SMnPpPr	+	-	-
189.	<i>Spergularia salina</i> J. Presl. et C. Presl. Стелюшок морський	AnnBien Per	Ms	PrH	+	-	+
190.	<i>Spergularia media</i> (L.) C. Presl. Стелюшок середній	Per	HgMs	PrHal	+	+	+
191.	<i>Stellaria graminea</i> L. Зірочник злаковидний	Per	Ms	SMnPr	+	+	-
192.	<i>Steris viscaria</i> (L.) Raf. Смолівка клейка	Per	XMs	PrSMn	+	-	-
Сенородіасеае – Родина Лободові							
193.	<i>Atriplex micrantha</i> C.A. Mey. Лутига дрібноцвітна	Ann	HgMs	RuHaPr	+	+	+

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
194.	<i>Atriplex prostrata</i> Boucher Лутига лежача	Ann	XMs	RuHaIPr	+	-	+
195.	<i>Atriplex sagittata</i> Borkh Лутига стріловидна	Ann	MsHg	RuHaIPr	+	+	+
196.	<i>Chenopodium glaucum</i> L. Лобода сиза	Ann	MsHg	PrRuHaI	+	+	+
Clusiaceae – Родина Ключієві (Звіробійні)							
197.	<i>Nyctegium perforatum</i> L. Звіробій звичайний	Per	MsX	SMsPr	+	-	-
Convolvulaceae – Родина Березкові							
198.	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R. Br. Плетуха звичайна	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
Cuscutaceae – Родина Повитицеві							
199.	<i>Cuscuta campestris</i> Yunck. Повитиця польова	Ann	Ms	PrRu	+	-	-
200.	<i>Cuscuta epitimum</i> (L.) L. Повитиця чебрецева	Ann	Ms	RuPr	+	-	-
201.	<i>Cuscuta europaе</i> L. Повитиця європейська	Ann	HgMs	PrSil	+	+	-
202.	<i>Cuscuta monogyna</i> Vahl. Повитиця одно стовпчикова	Ann	Ms	Pr	+	-	-
Dipsacaceae – Родина Черсакові							
203.	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult. Свербіжниця польова	Per	XMs	PrSMn	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гірофільні луки
204.	<i>Scabiosa ochroleuca</i> L. Скабіюза блідо-жовта	Per	MsX	PSPSt	+	-	-
Elaeagnaceae – Родина Маслинкові							
205.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L. Маслинка вузьколиста	ArbFr	X- HgMs	SiPrCuRu	+	+	-
Euphorbiaceae – Родина Молочайні							
206.	<i>Euphorbia kaleniczenkoi</i> Czern. Молочай Каленіченка	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
207.	<i>Euphorbia palustris</i> L. Молочай болотний	Per	MsHg	PaIPr	+	+	-
208.	<i>Euphorbia semivillosa</i> Prokh. Молочай напівмохнатий	Per	XMs	PrSMn	+	-	-
209.	<i>Euphorbia virgata</i> Wald. et Kit. Молочай прутівидний	Per	Ms	RuPr	+	-	-
Fabaceae – Родина Бобові							
210.	<i>Amorpha fruticosa</i> L. Аморфа кущова	Fr	MsX- Hg	SiPrCuRu	+	+	-
211.	<i>Astragalus cicer</i> L. Астрагал нутів	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
212.	<i>Astragalus sulcatus</i> L. Астрагал борозенчастий	Per	Ms	StSMnPr	+	-	-
213.	<i>Genista tinctoria</i> L. Дрік красильний	Fr	XMs	PrPsSMn	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
214.	<i>Lathyrus pratensis</i> L. Чина лучна	Per	Ms	SMnPr	+	-	-
215.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L. Чина бульбиста	Per	MsX	RuPrSt	+	-	-
216.	<i>Lotus ucrainicus</i> Klok. Лядвенець український	Per	XMs	StPr	+	-	-
217.	<i>Medicago lupulina</i> L. Люцерна хмелевидна	AnnBien	Ms	RuSMnPr	+	-	-
218.	<i>Medicago romanica</i> Prod. Люцерна румунська	Per	MsX	PrPtSt	+	-	-
219.	<i>Medicago sativa</i> L. Люцерна посівна	Per	XMs	CuRuPr	+	-	-
220.	<i>Melilotus albus</i> Medik. Буркун білий	Bien	MsX	RuPrSt	+	-	-
221.	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall. Буркун лікарський	Bien	MsX	RuStPr	+	-	-
222.	<i>Onobrychis vicifolia</i> Scop. Еспарцет виколистий	Per	XMs	CuRuPr	+	-	-
223.	<i>Ononis arvensis</i> L. Вовчуг польовий	Per	Ms	HalPr	+	-	+
224.	<i>Securigera varia</i> L. Секироплідник барвистий	Per	XMs	StSMnPr	+	-	-
225.	<i>Trifolium alpestre</i> L. Конюшина альпійська	Per	XMs	StStPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
226.	<i>Trifolium ambiguum</i> Vieb. Конюшина мінлива	Per	Ms	RuHaIPr	+	-	+
227.	<i>Trifolium bogysthenicum</i> Grun. Конюшина дніпровський	Per	XMs	HaIPr	+	-	+
228.	<i>Trifolium campestre</i> Schreb. Конюшина рівнинна	Ann	XMs	SiIPr	+	-	-
229.	<i>Trifolium dubium</i> Sibth. Конюшина сумнівна	Ann	XMs	RuPr	+	-	-
230.	<i>Trifolium fragiferum</i> L. Конюшина суницевидна	Per	HgMs	HaIPr	+	+	+
231.	<i>Trifolium hybridum</i> L. Конюшина гібридна	Bien	HgMs	SMnPr	+	+	-
232.	<i>Trifolium medium</i> L. Конюшина середня	Per	XMs	SiIPr	+	-	-
233.	<i>Trifolium montanum</i> L. Конюшина гірська	Per	XMs	SiIPr	+	-	-
234.	<i>Trifolium pratense</i> L. Конюшина лучна	Per	HgMs	RuSiIPr	+	+	-
235.	<i>Trifolium repens</i> L. Конюшина повзуча	Per	HgMs	RuPr	+	+	-
236.	<i>Trigonella saerulea</i> (L.) Ser. Гуньба голубовата	Ann	Ms	RuPr	+	-	-
237.	<i>Vicia angustifolia</i> Reichard Горошок вузьколистий	Ann	XMs	RuPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гіпрофільні луки	
238.	<i>Vicia stacca</i> L. Горошок мишачий	Per	HgMs	RuStPr	+	+	-
239.	<i>Vicia grandiflora</i> Scop. Горошок великоквітковий	Bien	Ms	RuPr	+	-	-
240.	<i>Vicia serium</i> L. Горошок плотовий	Per	Ms	SMnPr	+	-	-
241.	<i>Vicia tenuifolia</i> Roth. Горошок тонколистий	Per	MsX	SMnStPr	+	-	-
242.	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb. Горошок чотиринасінний	Ann	XMs	RuPr	+	-	-
243.	<i>Vicia villosa</i> Roth. Горошок волохатий	AnnBien	XMs	RuSMnPr	+	-	-
Gentianaceae – Родина Гирличеві							
244.	<i>Centaureum erythraea</i> Rafn. Золототисячник звичайний	Ann	XMs	StPr	+	-	-
245.	<i>Centaureum pulchellum</i> (Sw.) Druce Золототисячник гарний	Ann	HgMs	Pr	+	+	-
Geraniaceae – Родина Геранієві							
246.	<i>Geranium collinum</i> Steph. Герань пагорбкові	Per	HgMs	PalHalPr	+	+	+
247.	<i>Geranium palustre</i> L. Герань болотна	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
248.	<i>Geranium pratense</i> L. Герань лучна	Per	Ms	PrSMn	+	+	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	мезофільні луки
Lamiaceae – Родина Губоцвіті							
249.	<i>Ajuga reptans</i> L. Горлянка женецька	Per	XMs	RuPrSil	+	-	-
250.	<i>Betonica officinalis</i> L. Буквиця лікарська	Per	Ms	PrSil	+	-	-
251.	<i>Chaeturus marubiastrum</i> (L.) Reichenb. Котячий хвіст шандро вий	AnnBien	XMs	RuPrSMn	+	-	-
252.	<i>Glechoma hederacea</i> L. Розхідник звичайний	Per	Ms	RuPrSil	+	-	-
253.	<i>Lycopus europaeus</i> L. Вовконіг європейський	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
254.	<i>Lycopus exaltatus</i> L.fil. Вовконіг високий	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
255.	<i>Mentha argvensis</i> L. М'ята польова	Per	HgMs	RuPrSil	+	+	-
256.	<i>Origanum vulgare</i> L. Материнка звичайна	Per	MsX	StSMnPr	+	-	-
257.	<i>Phlomis tuberosa</i> L. Залізник бульбистий	Per	MsX	PrSMnSt	+	-	-
258.	<i>Prunella vulgaris</i> L. Суховершки звичайні	Per	Ms	RuPrSil	+	-	-
259.	<i>Salvia austriaca</i> Jacq. Шавлія австрійська	Per	MsX	PrSMnSt	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
260.	<i>Salvia nemorosa</i> L. Шавлія дібровна	Per	X	RuSMnPr St	+	-	-
261.	<i>Salvia verticillata</i> L. Шавлія кільчаста	Per	MsX	PrStRu	+	-	-
262.	<i>Scutellaria dubia</i> Taliev et Sirj Шоломниця сумнівна	Per	HgMs	Pr	+	+	-
263.	<i>Scutellaria galericulata</i> L. Шоломниця звичайна	Per	Hg	PrPal	+	+	-
264.	<i>Scutellaria hastifolia</i> L. Шоломниця списовидна	Per	HgMs	PalPr	+	+	-
265.	<i>Stachys palustris</i> L. Чистець болотний	Per	Hg	PrPal		+	-
266.	<i>Teucrium scordium</i> L. Самосил часниковий	Per	HgMs	PalPr	+	+	-
Limoniaceae – Родина Кермекові							
267.	<i>Limonium alutaceum</i> (Steven) O.Kuntze Кермек замшевий	Per	XMs	HalStPr	+	-	+
268.	<i>Limonium donetzicum</i> Klokov Кермек донецький	Per	MsX	HalPr	+	-	+
Linaceae – Родина Льонови							
269.	<i>Linum austriacum</i> L. Льон австрійський	Per	MsX	PrPtSt	+	-	-
Lythraceae – Родина Плакунові							

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гідрофільні луки	
270.	<i>Lythrum hyssopifolia</i> L. Плакун ісополистий	Ann	HgMs	PsPaPr	+	+	-
271.	<i>Lythrum salicaria</i> L. Плакун верболистий	Per	MsHg	PrAqPal	+	+	-
272.	<i>Lythrum virgatum</i> L. Плакун прutowидний	Per	MsHg	AqPaPr	+	+	-
273.	<i>Perlis portula</i> L. Щебрик звичайний	Ann	MsHg	PsPaPr	+	+	-
Malvaceae – Родина Мальвові							
274.	<i>Althaea officinalis</i> L. Аллея лікарська	Per	Ms	HaPaPr	+	+	+
275.	<i>Lavatera thuringiaca</i> L. Лаватера тюрінгська	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
Onagraceae – Родина Онагрові							
276.	<i>Epilobium hirsutum</i> L. Зніт шорсткий	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
277.	<i>Epilobium palustre</i> L. Зніт болотний	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
278.	<i>Epilobium roseum</i> Schreb. Зніт рожевий	Per	HgMs	PaPr	+	+	-
279.	<i>Epilobium tetragonum</i> L. Зніт чотиригранний	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
Plantaginaceae – Родина Подорожникові							

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гідрофільні луки	
280.	<i>Plantago cornuti</i> Gousn. Подорожник Корнута	Per	Ms	HalPr	+	-	+
281.	<i>Plantago dubia</i> L. Подорожник сумнівний	Per	X	PsHalPrSt	+	-	+
282.	<i>Plantago lanceolata</i> L. Подорожник ланцетолистий	Per	XMs	PrStSMn Ru	+	-	-
283.	<i>Plantago major</i> L. Подорожник великий	BienPer	Ms	StSMnRu Pr	+	-	-
284.	<i>Plantago media</i> L. Подорожник середній	Per	MsX	RuSiPrSt	+	-	-
285.	<i>Plantago salsa</i> Pall. Подорожник солончаковий	Per	MsHg	PrHal	+	+	+
286.	<i>Plantago schwarzenbergiana</i> Chur. Подорожник Шварценберга	Per	Ms	PrHal	+	-	+
Polygalaceae – Родина Кітятиккові							
287.	<i>Polygala podolica</i> DC. Кітятки подільські	Per	MsX	SMnPrSt	+	-	-
Polygonaceae – Родина Гречкові							
288.	<i>Persicaria hydropiper</i> L. Гірчак перцевий	Ann	HgMs	RuPalPr	+	+	-
289.	<i>Persicaria maculosa</i> S.F. Gray Гірчак печучийний	Ann	Ms	RuPr	+	-	-
290.	<i>Persicaria scabra</i> (Moench) Moldenke Гірчак шорсткий	Ann	XMs	RuPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гігрофільні луки	
291.	<i>Rumex acetosa</i> L. Щавель кислий	Per	XMs	SMnPr	+	-	-
292.	<i>Rumex acetosella</i> L. Щавель горобиний	Per	Ms	RuPrSMn Ps	+	-	-
293.	<i>Rumex confertus</i> Willd. Щавель кінський	Per	XMs	RuPrSMn Pr	+	-	-
294.	<i>Rumex crispus</i> L. Щавель кучерявий	Per	Ms	RuPr	+	-	-
295.	<i>Rumex maritimus</i> L. Щавель морський	Per	HgMs	HalPr	+	+	+
296.	<i>Rumex stenophyllus</i> Ledeb. Щавель вузьколистий	Per	Ms	RuHalPr	+	-	+
Primulaceae – Родина Первоцвіті							
297.	<i>Glaux maritima</i> L. Молочка приморська	Per	HgMs	PrHal	+	+	+
298.	<i>Lysimachia nummularia</i> L. Вербозілля лучне	Per	HgMs	SiPr	+	+	-
Ranunculaceae – Родина Жовтецеві							
299.	<i>Caltha palustris</i> L. Калюжниця болотна	Per	Hg	PrPal	-	+	-
300.	<i>Myosurus minimus</i> L. Мишачий хвіст малий	Ann	Ms	RuHalPr	+	+	+
301.	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. Сон чорніючий	Per	XMs	StPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
302.	<i>Ranunculus acris</i> L. Жовтець їдкий	Per	HgMs	SMnPr	+	+	-
303.	<i>Ranunculus illiricus</i> L. Жовтець іллірійський	Per	XMs	PrSt	+	-	-
304.	<i>Ranunculus lingua</i> L. Жовтець язиколистий	Per	MsHg	PrPal	+	+	-
305.	<i>Ranunculus pedatus</i> Waldst. et Kit. Жовтець столовидний	Per	XMs	StPr	+	-	-
306.	<i>Ranunculus polyanthemos</i> L. Жовтець багатоквітковий	Per	XMs	StSMnPr	+	-	-
307.	<i>Ranunculus repens</i> L. Жовтець повзучий	Per	HgMs	PalPr	+	+	-
308.	<i>Ranunculus sceleratus</i> L. Жовтець отруйний	Ann	MsHg	PrPal	+	+	-
309.	<i>Thalictrum flavum</i> L. Рутвиця жовта	Per	MsHg	PalPr	+	+	-
310.	<i>Thalictrum minus</i> L. Рутвиця мала	Per	MsX	StPrSMn	+	-	-
Rosaceae – Родина Розові							
311.	<i>Filipendula denudata</i> (J. et C. Presl) Fritsch Гадючник оголений	Per	MsHg	SMnPalPr	+	+	-
312.	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench Гадючник звичайний	Per	MsX	PrStSMn	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
313.	<i>Potentilla anserina</i> L. Перстач гусячий	Per	MsHg	Pr	+	+	-
314.	<i>Potentilla argentea</i> L. Перстач сріблястий	Per	MsX	SiPrStRu	+	-	-
315.	<i>Potentilla reptans</i> L. Перстач повзучий	Per	HgMs	SMnPr	+	+	-
316.	<i>Rosa majalis</i> Herrm. Шипшина травнева	Fr	Ms	PrSMn	+	-	-
317.	<i>Sanguisorba officinalis</i> L. Родовик лікарський	Per	Ms	SMnPr	+	-	-
Rubiaceae – Родина Маренові							
318.	<i>Asperula graveolens</i> Bieb. ex Schult Маренка пахуча	Per	Ms	PrPs	+	-	-
319.	<i>Galium mollugo</i> L. Підмаренник м'який	Per	XMs	SiPr	+	-	-
320.	<i>Galium palustre</i> L. Підмаренник болотний	Per	MsHg	PalPr	+	+	-
321.	<i>Galium physocarpum</i> Ledeb. Підмаренник здуплодий	Per	Ms	SiPr	+	-	-
322.	<i>Galium spurium</i> L. Підмаренник несправжній	Ann	HgMs	PalPr	+	+	-
Salicaceae – Родина Вербові							
323.	<i>Salix cinerea</i> L. Верба пополяста	Fr	MsHg	SiPrPal	+	+	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава		Солончакова тераса
					мезофільні луки	гірофільні луки	
324.	<i>Salix fragilis</i> L. Верба ламка	Arb	XMs- MsHg	SiPr	+	+	-
325.	<i>Salix triandra</i> L. Верба три тичинкова	Fr	MsHg	AqPr	+	+	-
326.	<i>Salix viminalis</i> L. Верба прutowидна	Fr	HgMs	Pr	+	+	-
327.	<i>Salix vinogradovii</i> A. Skvorts. Верба Виноградова	Fr	HgMs	SiPr	+	+	-
Santalaceae – Родина Санталові							
328.	<i>Thesium arvense</i> Horvatovszky Льонолистник польовий	Per	XMs	PrSt	+	-	-
Scrophulariaceae – Родина Ранникові							
329.	<i>Gratiola officinalis</i> L. Авран лікарський	Per	Ms	PsPr	+	-	-
330.	<i>Melampyrum cristatum</i> L. Перестріч гребінчастий	Ann	Ms	PsPr	+	-	-
331.	<i>Odontines vulgaris</i> Moench Кравник звичайний	Ann	MsX	RuStPr	+	-	-
332.	<i>Pedicularis dasystachys</i> Schrenk Шолудивник пухнатоколосьий	Per	Ms	HalPr	+	-	+
333.	<i>Rhinanthus vernalis</i> (N. Zing.) Schischk.et Serg. Дзвінець весняний	Ann	Ms	RuSMnPr	+	-	-

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гірофільні луки
334.	<i>Scrophularia podosa</i> L. Ранник вузлуватий	Per	Ms	PrSMnSil	+	-	-
335.	<i>Verbascum blattaria</i> L. Дивина тарганяча	AnnBien	MsX	HalPr	+	-	+
336.	<i>Verbascum phoeniceum</i> L. Дивина фіолетова	Per	MsX	SMnPrSt	+	-	-
337.	<i>Veronica anagalloides</i> Guss. Вероніка грязьова	Per	Hg	PrPal	-	+	-
338.	<i>Veronica beccabunga</i> L. Вероніка струмкова	Per	Hg	PrPal	-	+	-
339.	<i>Veronica chamaedrys</i> L. Вероніка дібровна	Per	Ms	PrSMn	+	-	-
340.	<i>Veronica longifolia</i> L. Вероніка довголиста	Per	HgMs	SiPr	+	+	-
341.	<i>Veronica prostrata</i> L. Вероніка лежача	Per	MsX	StHalPrS Mn	+	-	+
342.	<i>Veronica scutellata</i> L. Вероніка щиткова	Per	MsHg	PalPr	+	+	-
343.	<i>Veronica verna</i> L. Вероніка весняна	AnnBien	MsX	PrStRu	+	-	-
Valerianaceae – Родина Валеріанові							
344.	<i>Valeriana officinalis</i> L. Валеріана лікарська	Per	HgMs	SMnPr	+	+	-
Verbenaceae – Родина Вербенові							

п/п	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					Заплава	Солончакова тераса	
						мезофільні луки	гірофільні луки
345.	<i>Verbena officinalis</i> L. Вербена лікарська	Per	Ms	SMnPrRu	+	–	–
Violaceae – Родина Фіалкові							
346.	<i>Viola canina</i> L. Фіалка собача	Per	Ms	PrSil	+	–	–
347.	<i>Viola matutina</i> Klokov Фіалка ранкова	AnnBien	XMs	RuSMnPr	+	–	–
348.	<i>Viola persicifolia</i> Schreb. Фіалка ставкова	Per	Ms	SMnPr	+	–	–
349.	<i>Viola suavis</i> Vieb. Фіалка приємна	Per	HgMs	PrSil	+	+	–
350.	<i>Viola tricolor</i> L. Фіалка триколірна триколірна	AnnBien	MsX	RuSMnPr	+	–	–

Примітка: Умовні позначення дивись у таблиці 3.1

У гігроспектрі переважають облігатні та факультативні мезофіти – 230 видів (66 % флористичного складу луків). Частка видів, які зростають у біотопах із надмірним зволоженням (гігрофіти, гелофіти, гелогігрофіти, мезогігрофіти), складає 18 % (63 види) та в умовах недостатньої вологозабезпеченості (ксерофіти, мезоксерофіти) – 15 % (54 види). Три види проявляють широку толерантність до умов зволоження та зростають у різноманітних типах гігротопів.

Майже всі види судинних рослин лучних угруповань зустрічаються у біотопах мезофільної заплави – 335 видів, у гігрофільних біотопах заплави – 137 та на солончаковій терасі – 62 види.

Флористичний склад степової рослинності

Зональна степова рослинність привододільно-балкового ландшафту басейну р. Оріль розповсюджена в основному по її притоках і представлена асоціаціями, в яких домінують костриця валіська (*Festuca valesiaca Gaudin.*), пирій повзучий (*Elytrigia repens (L.) Nevski*), стоколос безостий (*Bromopsis inermis (Leyss.) Holub*), келерія гребінчаста (*Koeleria cristata (L.) Pers.*), молочай Сегієрів (*Euphorbia seguierana Nesk.*), кринітарія волохата (*Crinitaria villosa (L.) Grossh.*).

Іноді зустрічаються степові ділянки із великою видовою насиченістю і рідкісними степовими видами, такими як горицвіт весняний, сон чорніючий, ковила волосиста, ковила Лессінга, та мікропопуляції видів астрагалів, півників карликових та ін.

Поблизу населених пунктів рослинність змінена випасом і має в складі багато бур'янистих видів.

Прикладом зональної степової рослинності привододільно-балкового ландшафту приток може бути степовий комплекс р. Багатенька.

Природна рослинність степових ділянок на території басейну річки збереглась в основному у вигляді окремих цілинних ділянок на схилах балок, а в деяких випадках – на відновлених степових ділянках (перелогах).

Степова рослинність представлена типовими різнотравно-типчакково-ковилевими асоціаціями. В деяких із них домінують костриця валіська (*Festuca valesiaca Goud. s. l.*), пирій повзучий (*Elytrigia repens (L.)*), стоколос безостий (*Bromopsis inermis (Leyss.) Holub*), тонконіг вузьколистий (*Poa angustifolia L.*), келерія гребінчаста (*Koeleria cristata (L.) Pers.*), шандра рання (*Marrubium praecox Janka*), в інших – житняк гребінчастий (*Agropyron pectinatum (M. Bieb.) P. Beauv.*), молочай степовий (*Euphorbia stepposa Zoz. Ex Prokh.*), самосил білоповстистий (*Teucrium polium L.*), парило звичайне (*Agrimonia eupatoria L.*),

бородач звичайний (*Bothryochloa ichaetum* (L.) Keng), миколайчики польові (*Eryngium campestre* L.).

Фрагментарно на верхніх третинах степових схилів зустрічаються асоціації з домінуванням ковили волосистої (*Stipa capillata* L.) та ковили Лессінга (*Stipa lessingiana* Trin. et Rupr.). Найбільш типові види цих асоціацій такі: шавлія дібровна (*Salvia nemorosa* L. Subsp. *Tesquicola* (Klokov et Pobed.) Soó.), деревій звичайний (*Achillea millefolium* L.), вероніка австрійська (*Veronica austriaca* L.), вероніка колосиста (*Veronica spicata* L.), астрагал український (*Astragalus ucrainacus* M. Pop. Et Klokov), чистець прямий (*Stachys recta* L.), в'язіль барвистий (*Coronilla varia* (L.) Lassen), дивина Маршалла (*Verbascum marschallianum* Ivavina et Tzvelev.), дивина борошниста (*Verbascum lychnitis* L.), чебрець Маршаллів (*Thymus marschallianus* Willd.), молочай Сегієрів (*Euphorbia seguierana* Neck.), молочай степовий (*Euphorbia stepposa* Zoz. Ex Prokh.), миколайчики польові (*Eryngium campestre* L.), синяк звичайний (*Echium vulgare* L.), різак звичайний (*Falcaria vulgaris* Bernh.), шавлія поникла (*Salvia nutans* L.), в'язіль барвистий (*Coronilla varia* (L.) Lassen), полин австрійський (*Artemisia austriaca* Jacq.), куряча сліпота звичайна (*Nonea pulla* DC.), звіробій звичайний (*Hypericum perforatum* L.), перстач неблискучий (*Potentilla neglecta* Baumg.), льонок звичайний (*Linaria vulgaris* Mill.), чина бульбиста (*Lathyrus tuberosus* L.), вероніка колосиста (*Veronica spicata* L.), волошка розлога (*Centaurea diffusa* Lam.), подорожник ланцетолистий (*Plantago lanceolata* L.).

У їх складі також присутні астрагал австрійський (*Astragalus austriacus* Jacq.), волошка розлога (*Centaurea diffusa* Lam.), волошка волосоголова (*Centaurea trichocephala* Bieb.), латук компасний (*Lactuca serriola* L.), люцерна румунська (*Medicago romanica* Prod.), келерія гребінчаста (*Koeleria cristata* (L.) Pers.), смілка довгоквіткова (*Silene longiflora* Ehrh.), берізка польова (*Convolvulus arvensis* L.), костер розчепірений (*Bromus squarrosus* L.), буркун лікарський (*Melilotus officinalis* (L.) Desr.), перстач сріблястий (*Potentilla argentea* L.), кринітарія волохата (*Galatella villosa* (L.) Rchb. f.), будяк пониклий (*Carduus nutans* L.), собача кропива (*Leonurus villosus* Desf. Ex D'Urv.), жовтець повзучий (*Ranunculus repens* L.), синяк звичайний (*Echium vulgare*), резеда жовта (*Reseda lutea* L.), льонолісник польовий (*Thesium arvense* Horvatovszky), жовтушник розлогий (*Erysimum diffusum* Ehrh.), барвінок трав'янистий (*Vinca herbacea* Waldst. et Kit.), горлянка хіюська (*Ajuga chia* Schreb.), дзвоники сибірські (*Campanula sibirica* L.) тощо.

На деяких ділянках із подібним складом травостану домінує карагана кущова (*Caragana frutex* (L.) K. Koch).

Схили долини і придолинні степові балки здебільшого розорані, але збереглися окремі ділянки із типовою різнотравно-типчакowo-ковиловою рослинністю на схилах балок лівого берега. Наприклад, одна з таких балочок виявлена на захід від с. Багате, де на незначній площі прекрасно збереглася степова ділянка з великою видовою насиченістю і рідкісними степовими видами, такими як горлиця весняна, сон чорніючий, ковила Лессінга, ковила пірчаста, види астрагалів та ін.

Плакорно-степова рослинність представлена лише на правобережжі, по лесово-супіщаних (дуже рідко глинисто-мергелевих) схилах корінного берега (тут проходила українська захисна лінія), а також на схилах гір-останців гляціодислокаційного походження (Турова гора, гора Калитва). На схилах біля Турової гори, а також на пристепових берегах і по невеликих балках між с. Залелія і с. Маячка степова рослинність збереглась завдяки доволі крутим схилам. Але з цієї ж причини рослинність є не типово плакорною (ковилово-типчакoві угруповання), а представлена формаціями, характерними для денудованих і еродованих ґрунтів, відслонень і малогумусних чорноземів.

Найбільш ксерофітні умови притаманні верхній третині схилів (принаймні – південної експозиції), коефіцієнт зволоження зростає по схилу зверху донизу. Рослинність змінюється від типчакowo-полинових ценозів (задерніння від 10 до 60 %, переважають ксерофіти й еуксерофіти, ефемероїди і мегатермні види) до справжніх луків суходільного типу (переважає бобове різнотрав'я, із злаків – пирій повзучий, стоколос безостий і береговий та ін.).

Степові схили в околицях сіл Турове – Маячка стали резерватом збереження ендемічних і раритетних видів-степняків (астрагал безстріловий, астрагал шерстистоквітковий, волошка несправжньоплямиста, волошка Маршалла, тюльпан дібровний, ковили (пірчаста, найкрасивіша, пухнастолиста та ін.), гіацинтик блідий, сон чорніючий, брандушка різнокольорова тощо. Слід згадати, що найкраща ділянка степу нині має офіційний статус комплексної пам'ятки природи загальнодержавного значення «Урочище Лелія».

Безумовно, це одне з наймальовничих урочищ в НПП «Орільський», котре має комплексне природоохоронне й історико-культурне значення, своєрідна «святиня» і символ усього Приорілля.

Звичайним елементом степових урочищ виступають окремі групи чи особини чагарників (терену, гльоду, шипшин, жостеру проносного та ін.).

Флористичний склад степових угруповань налічує 274 види судинних рослин, які належать до 38 родин та 160 родів (табл. 4.3).

Флористичний склад степових угруповань НПП «Орільський»

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	підкорні та схиліві ділянки	Біотопи	
						талявєти	засолєні ділянки
	Divisio Pinophyta (Gymnospermae) – Відділ Голонасінні Ephedraceae – Родина Хвойникові						
1.	<i>Ephedra distachya</i> L. Ефедра двоколоса	Fr	X	PtSt	+	-	-
	Divisio Magnoliophyta (Angiospermae) CLASS Liliopsida – Клас Однодольні Alliaceae –Родина Цибулеві						
2.	<i>Allium descipiens</i> Fisch. ex Schult. et Schult. f. Цибуля оманна	Per	MsX	SiPrSt	+	-	-
3.	<i>Allium flavescens</i> Bess. Цибуля жовтіюча	Per	MsX	PtSt	+	-	-
4.	<i>Allium oleraceum</i> L. Цибуля овочева	Per	XMs	RuStPrSil	+	+	-
5.	<i>Allium paniculatum</i> L. Цибуля волотиста	Per	MsX	StSMn	+	-	-
6.	<i>Allium praescissum</i> Rchb. Цибуля передбачена	Per	MsX	StSMn	+	-	-
7.	<i>Allium rotundum</i> L. Цибуля кругла	Per	MsX	St	+	-	-
8.	<i>Allium waldschteinii</i> G. Don fil. Цибуля Вальдштейна	Per	XMs	St	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормівні та схилівні ділянки	талівні ділянки	засолені ділянки
Asparagaceae – Родина Холодкові							
9.	<i>Asparagus officinalis</i> L. Холодок лікарський	Per	XMs	PrSt	+	+	-
Cyperaceae – Родина Осокові							
10.	<i>Carex michelii</i> Host Осока Мікелі	Per	XMs	StSil	+	-	-
11.	<i>Carex praecox</i> Schreb. Осока рання	Per	XMs	StPr	+	+	-
12.	<i>Carex stenophylla</i> Wahlenb. Осока вузьколиста	Per	MsX	PrSt	+	-	-
13.	<i>Carex supina</i> Wahlenb. Осока приземкувата	Per	XMs	SiIPtSt	+	+	-
Hyacinthaceae – Родина Гіацинтови							
14.	<i>Bellevalia sarmatica</i> (Pall. ex Georgi) Woronow Белевалія сарматська	Per	MsX	St	+	-	-
15.	<i>Hyacinthella leucophaea</i> (C.Koch) Schur Гіацинтик блідий	Per	MsX	PtSt	+	-	-
16.	<i>Muscari neglectum</i> Guss. Гадюча цибулька занедбана	Per	XMs	St	+	-	-
17.	<i>Ornithogalum fischerianum</i> Krasch. Рястка Фішера	Per	MsX	HalPrSt	+	-	+
18.	<i>Ornithogalum kochii</i> Parl. Рястка Коха	Per	XMs	PtSt	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	таліветні багач	заселені ділянки
Iridaceae – Родина Півникові							
19.	<i>Crocus reticulatus</i> Stev. ex Adam. Шафран сітчастий	Per	MsX	PrSt	+	+	-
20.	<i>Iris halophila</i> Pall. Півники солелюбні	Per	XMs	StHalPr	-	-	-
21.	<i>Iris pumila</i> L. Півники карликові	Per	MsX	St	+	-	-
Liliaceae – Родина Лілійні							
22.	<i>Gagea podolica</i> Schult.et Schult. f. Зірочки подольські	Per	MsX	PtSt	+	-	-
23.	<i>Gagea pusilla</i> (F.W.Schmidt) Schult.et Schult. f. Зірочки низенькі	Per	XMs	RuSt	+	+	-
24.	<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov et Zoz Тюльпан дібровний	Per	Ms	StSil	+	+	-
Melanthaceae – Родина Мелантові							
25.	<i>Bulbosodium versicolor</i> (Ker Gawl.) Spreng. Брандушка різнокольорова	Per	XMs	St	+	+	-
Roaceae – Родина Злакові							
26.	<i>Agropyron pectinatum</i> (Vieb.) Beauv. Житняк гребінчастий	Per	X	St	+	-	-
27.	<i>Agrostis vinealis</i> Schreb. Мітлиця виноградникова	Per	Ms	StSMnPs	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	засолені ділянки
28.	<i>Anisantha sterilis</i> (L.) Nevski Анізанта неплідна	Ann	MsX	PrStRu	+	-	-
29.	<i>Bothriochloa ischaemum</i> (L.) Keng Бородач звичайний	Per	MsX	PtSt	+	-	-
30.	<i>Bromopsis inermis</i> (Leys.) Holub Стоколос безостий	Per	XMs	RuPrSt	+	+	-
31.	<i>Bromopsis girardia</i> (Rehm.) Holub Стоколос прибережний	Per	MsX	PrSt	+	-	-
32.	<i>Bromus squarrosus</i> L. Бромус розчепірений	AnnBien	MsX	RuPsSt	+	-	-
33.	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski Пирій середній	Per	MsX	StPtPs	+	-	-
34.	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski Пирій повзучий	Per	Ms	StPrRu	+	+	-
35.	<i>Festuca beckeri</i> (Hack) Trautv. Костриця Беккера	Per	X	StSilPs	+	-	-
36.	<i>Festuca valesiaca</i> Gaudin. Костриця валіська	Per	X	St	+	-	-
37.	<i>Hierochloa odorata</i> (L.) Beauv. Чаполог пахуча	Per	XMs	SilStPr	+	+	-
38.	<i>Hierochloa repens</i> (Host) Beauv. Чаполог повзуча	Per	XMs	PsStPr	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормівні та схилівні ділянки	таліветні багачок	засолені ділянки
39.	<i>Koeleria cristata</i> (L.) Pers. Келерія гребінчаста	Per	X	St	+	-	-
40.	<i>Koeleria delavignei</i> Germ. ex Domin Келерія Делявіня	Per	XMs	HalStPr	+	+	-
41.	<i>Koeleria sabuletorum</i> (Domin) Klokov Келерія піскова	Per	MsX	PsSt	+	-	-
42.	<i>Melica transilvanica</i> Schur Перлівка трансільванська	Per	MsX	SMnSt	+	-	-
43.	<i>Phleum phleooides</i> (L.) Karst. Тимофіївка степова	Per	XMs	PrSt	+	+	-
44.	<i>Pholirus rannonicus</i> (Host) Trin. Лускохвостник паннонський	Ann	MsX	StPrHal	+	-	+
45.	<i>Poa angustifolia</i> L. Тонконіг вузьколистий	Per	MsX	SilPrSt	+	+	-
46.	<i>Poa bulbosa</i> L. Тонконіг бульбистий	Per	MsX	RuSilSt	+	+	-
47.	<i>Poa compressa</i> L. Тонконіг стиснутий	Per	MsX	RuSt	+	-	-
48.	<i>Sclerochloa dura</i> (L.) Beauv. Твердоколос стиснутий	Ann	XMs	StRu	+	-	-
49.	<i>Stipa borysthena</i> Trin. et Rupr. Ковила дніпровська	Per	MsX	StPs	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормі та схиліві	талівети	засолені ділянки
50.	<i>Stipa capillata</i> L. Ковила волосиста	Per	X	PtSt	+	-	-
51.	<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr. Ковила Лессінга	Per	X	St	+	-	-
52.	<i>Stipa pennata</i> L. s. str. Ковила пірчаста	Per	X	St	+	-	-
Magnoliopsida (Dicotyledonae) – Клас Дводольні							
Аріасеае – Родина Зонтичні							
53.	<i>Eryngium campestre</i> L. Миколайчики польові	Per	X	St	+	-	-
54.	<i>Eryngium planum</i> L. Миколайчики плоскі	Per	XMs	StPr	+	+	-
55.	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernch. Різак звичайний	Bien	MsX	RuSt	+	-	-
56.	<i>Pimpinella saxifraga</i> L. Бедринець ломикаменський	Per	MsX	StPr	+	-	-
57.	<i>Seseli tortuosum</i> L. Жабриця звивиста	Per	XMs	StSilPs	+	-	-
Аросіпасеае – Родина Барвінкові							
58.	<i>Vinca herbacea</i> Waldst. et Kit. Барвінок трав'янистий	Per	Ms	StSilSMn	+	+	-
Асцлеріадасеае – Родина Ястівневі							

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	заселені ділянки
59.	<i>Vincetoxicum hirsutinaria</i> Medik. Kuhn. Ластовень лікарський	Per	MsX	StSil	+	-	-
60.	<i>Vincetoxicum laxum</i> (Bart). Gren. et Godr. Ластовень розлогий	Per	X	PtSt	+	-	-
Asteraceae – Родина Айстрові (Складноцвіті)							
61.	<i>Achillea collina</i> J. Becker ex Rchb. Деревій горбковий	Per	XMs	StPr	+	+	-
62.	<i>Achillea millefolium</i> L. Деревій майже звичайний	Per	XMs	RuSt	+	+	-
63.	<i>Achillea nobilis</i> L. Деревій благородний	Per	MsX	PrRuSt	+	-	-
64.	<i>Achillea ochroleuca</i> Ehrh. Деревій біло-жовтий	Per	MsX	RuSt	+	-	-
65.	<i>Achillea setacea</i> Waldst. et Kit. Деревій щетинистий	Per	X	RuSt	+	-	-
66.	<i>Achillea submillefolium</i> Klok. et Krytzka Деревій майже звичайний	Per	XMs	PrSt	+	+	+
67.	<i>Anthemis ruthenica</i> Vieb. Роман руський	Ann	X	RuSt	+	-	-
68.	<i>Anthemis subtinctoria</i> Dobrosz. Роман напівфарбувальний	Ann	MsX	RuSt	+	-	-
69.	<i>Artemisia austriaca</i> Jacq. Полин австрійський	Per	X	RuSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	засолені ділянки
70.	<i>Artemisia campestris</i> L. Полин польовий	Per	X	PsSt	+	-	-
71.	<i>Artemisia austriaca</i> Jacq. Полин австрійський	Per	X	St	+	-	-
72.	<i>Artemisia campestris</i> L. Полин польовий	Per	X	SiSt	+	-	-
73.	<i>Carduus acanthoides</i> L. Будяк акантовидний	AnnBien	MsX	PrStRu	+	-	-
74.	<i>Carduus nutans</i> L. Будяк пониклий	Bien	MsX	StRu	+	-	-
75.	<i>Carlina biebersteinii</i> Bernh. ex Hornem. Відкасник Біберштейна	Bien	MsX	StRu	+	-	-
76.	<i>Centaurea diffusa</i> Lam. Волошка розлога	Bien	X	StRu	+	-	-
77.	<i>Centaurea marschalliana</i> Spreng. Волошка Маршалла	Per	X	PtSt	+	-	-
78.	<i>Centaurea orientalis</i> L. Волошка східна	Per	X	St	+	-	-
79.	<i>Centaurea scabiosa</i> L. Волошка скабіозовидна	Per	MsX	StRu	+	+	-
80.	<i>Centaurea trichosephala</i> Bieb. Волошка волосоголова	Per	XMs	PrSt	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормівні та схилівні ділянки	талівні ділянки	засолені ділянки
81.	<i>Chondrilla juncea</i> L. Хондрила ситниковидна	BienPer	MsX	RuStPs	+	-	-
82.	<i>Chondrilla latifolia</i> Vieb. Хондрила широколиста	BienPer	MsX	PtPsSt	+	-	-
83.	<i>Cichorium inthubus</i> L. Цикорій дикий	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
84.	<i>Cirsium ucrainicum</i> Bess. Осот український	Bien	X	RuSt	+	-	-
85.	<i>Crepis ramosissima</i> D`Urv. Скереда галузиста	Ann	MsX	PsSt	+	-	-
86.	<i>Crepis rhoeadifolia</i> M.Vieb. Скереда маколиста	Ann	MsX	StRu	+	-	-
87.	<i>Crepis tectorum</i> L. Скереда покрівельна	Bien	MsX	PsStRu	+	-	-
88.	<i>Echinops ruthenicus</i> M.Vieb. Головатень руський	Per	X	PtSt	+	-	-
89.	<i>Echinops sphaerosephalus</i> L. Головатень круглоголовий	Per	X	RuPrSt	+	-	-
90.	<i>Erigeron acris</i> L. Злинка гостра	Bien	MsX	RuPrSt	+	-	-
91.	<i>Erigeron podolicus</i> Bess. Злинка подільська	Bien	XMs	StPr	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормівні та схилівні ділянки	талівні ділянки	засолені ділянки
92.	<i>Filago arvensis</i> L. Жабник польовий	Ann	MsX	StSil	+	-	-
93.	<i>Galatella inosyris</i> (L.) Rchb.f. Кринітарія звичайна	Per	X	St	+	-	-
94.	<i>Galatella tatarica</i> (Less.) Novorokr. Кринітарія татарська	Per	XMs	HalSt	+	-	+
95.	<i>Galatella villosa</i> (L.) Rchb.f. Кринітарія волохата	Per	X	St	+	-	+
96.	<i>Helisrysum arenarium</i> (L.) Moench. Цмин пісковий	Per	MsX	StPs	+	-	-
97.	<i>Hieracium umbellatum</i> L. Нечуйвітер зонтичний	Per	MsX	StPs	+	-	-
98.	<i>Hieracium virosus</i> Pall. Нечуйвітер отруйний	Per	MsX	SMnPtSt	+	-	-
99.	<i>Inula aspera</i> Poir. Оман шорсткий	Per	MsX	PrPtSt	+	-	-
100.	<i>Inula ensifolia</i> L. Оман мечолистий	Per	MsX	PtSt	+	-	-
101.	<i>Inula germanica</i> L. Оман германський	Per	XMs	StPr	+	+	-
102.	<i>Jurinea suanoidea</i> (L.) Rchb. Юрінея волошковидна	Per	MsX	PsSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	засолені ділянки
103.	<i>Jurinea multiflora</i> (L.) V. Fedtsch. Юрїнея багатоквіткова	Per	X	PtSt	+	-	-
104.	<i>Jurinea salicifolia</i> Grun. Юрїнея верболиста	Per	X	PtSt	+	-	-
105.	<i>Leontodon biscutellifolius</i> DC. Любочки шорстки	Per	XMs	PtSt	+	-	-
106.	<i>Picris hieracioides</i> L. Гіркуша нечуйвітрова	Per	MsX	RuSt	+	-	-
107.	<i>Pilosella collina</i> (Gochn.) Sojak Нечуйвітер шорсткощегинистий	Per	XMs	StPs	+	+	-
108.	<i>Pilosella echioides</i> (Lumn.) F.Schultz. et Sch. Нечуйвітер синяковидний	Per	MsX	SiIPsSt	+	-	-
109.	<i>Scorzonera austriaca</i> Willd. Скорозонера австрійська	Per	MsX	PtSt	+	-	-
110.	<i>Scorzonera laciniata</i> L. Скорозонера роздільнолиста	Per	XMs	StPr	+	-	+
111.	<i>Scorzonera mollis</i> Bieb. Скорозонера м'яка	Per	MsX	St	+	-	-
112.	<i>Senecio jacobaea</i> L. Жовтозілля лучне	Per	MsX	RuSMnPrSt	+	+	-
113.	<i>Serratula erucifolia</i> (L.) Boriss. Серпій сухоцвітій	Per	MsX	PtSt	+	-	+

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схилівні ділянки	талівети	заселені ділянки
114.	<i>Tanacetum vulgare</i> L. Пижмо звичайне	Per	MsX	StRuPr	+	-	-
115.	<i>Taraxacum serotinum</i> (Waldst.et Kit.) Poir. Кульбаба пізня	Per	MsX	RuSt	+	-	-
116.	<i>Tragopogon dasyrhynchus</i> Artemtch Козельці шортконосикові	Bien	X	PsSt	+	-	-
117.	<i>Tragopogon dubius</i> Scop. Козельці великі	Bien	MsX	SMnRuSt	+	-	-
118.	<i>Tragopogon icsrainicus</i> Artemtch. Козельці українські	Bien	MsX	StPs	+	-	-
119.	<i>Xeranthemum annuum</i> L. Безсмертки однорічні	Ann	X	RuSt	+	-	-
Ворaginiaceae – Родина Шортколисті							
120.	<i>Echium maculatum</i> L. Синяк плямистий	Bien	X	St	+	-	-
121.	<i>Echium vulgare</i> L. Синяк звичайний	Bien	X	PsStRu	+	-	-
122.	<i>Lappula patula</i> (Lehm.) Menyharth Липучка розлога	Bien	MsX	St	+	-	-
123.	<i>Lappula squarrosa</i> (Retz.) Dumort. Липучка відхилена	Ann	X	RuSt	+	-	-
124.	<i>Lithospermum officinale</i> L. Горобейник лікарський	Bien	X	RuStPt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	заселені ділянки
125.	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill Незабудка польова	Ann	MsX	RuSt	+	-	-
126.	<i>Myosotis caespitosa</i> K.P.Suchultz Незабудка дерниста	AnnBien	MsX	RuSt	+	-	-
127.	<i>Nonoa pulla</i> (L.) DC. Куряча сліпота звичайна	AnnBien	XMs	RuSt	+	-	-
128.	<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort. Медунка темна	Per	MsX	RuSt	+	-	-
Brassicaceae – Родина Хрестоцвітіві							
129.	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf. Бурачок пустельний	Bien	XMs	RuSt	+	+	-
130.	<i>Camelina sylvestris</i> Wallr. Рижій дикий	Bien	MsX	RuSt	+	-	-
131.	<i>Erophila verna</i> (L.) Bess. Веснянка весняна	Ann	XMs	RuPsSt	+	-	-
132.	<i>Erucastrum armoracoides</i> (Czern.ex Turcz.) Cruchet Рогачка хріновидна	Bien	MsX	RuSt	+	-	-
133.	<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh. Жовтушник розлогий	Bien	X	RuSt	+	-	-
134.	<i>Lepidium perfoliatum</i> L. Хрінниця пронизанолиста	Bien	MsX	RuSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	дільники	талівети
135.	<i>Microthlaspi perfoliatum</i> (L.) F.K.Meg. Талабан пронизанолистий	Ann	XMs	PrStRu	+	-	-
136.	<i>Rapistrum perenne</i> (L.) All Ріпниця багаторічна	BienPer	Ms	RuSt	+	-	-
137.	<i>Sisymbrium polymorphum</i> (Murr.) Roth. Сухоребрик мінливий	AnnBien	MsX	RuSMnSt	+	-	-
Samranulaceae – Родина Дзвоникові							
138.	<i>Samranula bononiensis</i> L. Дзвоники болонські	Per	MsX	StSil	+	+	-
139.	<i>Samranula glomerata</i> L. Дзвоники скупчені	Per	XMs	StPrSil	+	+	-
140.	<i>Samranula sibirica</i> L. Дзвоники сибірські	Bien	MsX	RuPrSt	+	-	-
Saryophyllaceae – Родина Гвоздичні							
141.	<i>Arenaria uralensis</i> Pall. ex Spreng. Піщанка клейка	AnnBien	MsX	PsStRu	+	-	-
142.	<i>Cerastium semidecandrum</i> L. Роговик круглолистий	Ann	Ms	PsSt	+	-	-
143.	<i>Dianthus campestris</i> Bieb. Гвоздика польова	Per	XMs	PsStSMn	+	-	-
144.	<i>Dianthus eugeniae</i> Kleopov Гвоздика ївги	Per	Ms	SMnSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	заселені ділянки
145.	<i>Dianthus lanceolatus</i> Steven ex Rchb. Гвоздика ланцетна	Per	X	PtSt	+	-	-
146.	<i>Gypsophila paniculata</i> L. Лещиця волотиста	Per	MsX	PsSt	+	-	-
147.	<i>Herniaria besseri</i> Fisch. ex Hornem. Остудник Бессера	Per	X	PtSt	+	-	-
148.	<i>Herniaria glabra</i> L. Остудник голий	Ann	MsX	RuSt	+	-	-
149.	<i>Holosteum umbellatum</i> L. Костянець зонтичний	Ann	XMs	RuPtSt	+	-	-
150.	<i>Otites borysthena</i> (Grun.) Klok Вуханка дніпровська	Per	XMs	StPs	+	-	-
151.	<i>Otites densiflora</i> (D Urv.) Grossh. Вуханка густоцвіта	AnnBien	MsX	PsSt	+	-	-
152.	<i>Psammophiliella muralis</i> (L.) Ikonn. Пісколюбка мурова	Ann	XMs	PsPrSt	+	+	-
153.	<i>Silene chlorantha</i> (Willd.) Ehrh. Смілка зеленоцвіта	Per	XMs	PsSilSt	+	+	-
154.	<i>Silene dichotoma</i> Ehrh Смілка вильчата	AnnBien	XMs	StRu	+	+	-
155.	<i>Silene multiflora</i> (Waldst. et Kit.) Pers. Смілка багатоквіткова	Per	XMs	HalPrSt	+	+	+
Chenopodiaceae – Родина Лободові							

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	засолені ділянки
156.	<i>Seratocarpus arenarius</i> L. Устели-поле піскове	Ann	X	RuStPs	+	-	-
157.	<i>Corispermum nitidum</i> Kit. Верблюдка блискуча	Ann	MsX	StPs	+	-	-
158.	<i>Kochia prostrata</i> Schrad. Віничча сланке	Per	X	HalStPt	+	-	+
159.	<i>Petrosimonia triandra</i> (Pall.) Simonk Петросімонія три тичинкова	Ann	MsX	StHal	+	-	+
160.	<i>Polyspermum arvense</i> L. Наземка мала	Ann	X	RuPsSt	+	-	-
Dipsacaceae – Родина Черсакові							
161.	<i>Scabiosa ochroleuca</i> L. Скабіоза блідо-жовта	Per	MsX	PsPrSt	+	-	-
162.	<i>Scabiosa ucrainica</i> L. Скабіоза українська	Bien	MsX	StPtPs	+	-	-
Euphorbiaceae – Родина Молочайні							
163.	<i>Euphorbia kaleniczenkoi</i> Czern. Молочай Каленіченка	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
164.	<i>Euphorbia seguieriana</i> Nesk. (<i>E. gerardiana</i> Jacq.) Молочай Сегерів	Per	MsX	PtStPs	+	-	-
165.	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz. (<i>E. nictaginea</i> All.) Молочай степовий	Per	X	RuCrPtSt	+	-	-
Fabaceae – Родина Бобові							

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормівні та схилівні ділянки	талівні ділянки	заселені ділянки
166.	<i>Astragalus austriacus</i> Jacq. Астрагал австрійський	Per	X	PtSt	+	-	-
167.	<i>Astragalus cicer</i> L. Астрагал нутів	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
168.	<i>Astragalus dasyanthus</i> Pall. Астрагал шерстистоквітковий	Per	X	St	+	-	-
169.	<i>Astragalus dolichophyllus</i> Pall. Астрагал довголистий	Per	X	St	+	-	-
170.	<i>Astragalus onobrychis</i> L. Астрагал еспарцетний	Per	MsX	PsPtSt	+	-	-
171.	<i>Astragalus pubiflorus</i> DC. Астрагал пухнастоквітковий	Per	X	St	+	-	-
172.	<i>Astragalus sulcatus</i> L. Астрагал борозенчастий	Per	Ms	StSMnPr	+	-	+
173.	<i>Astragalus ucrainicus</i> M. Pop. et Klok. Астрагал український	Per	MsX	StCrPt	+	-	-
174.	<i>Astragalus varius</i> S. G. Gmel. Астрагал мінливий	Per	MsX	StPtPs	+	-	-
175.	<i>Caragana frutex</i> (L.) C. Koch Карагана кущова	Fr	X	PtSt	+	-	-
176.	<i>Chamecytiscus austriacus</i> (L.) Link. Зіновать австрійська	Fr	MsX	SMnPsSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	заселені ділянки
177.	<i>Chamecytiscus ruthenicus</i> (Fisch.ex Woloszcz.) Klaskova Зіновать руська	Fr	MsX	SiIPsPtSt	+	-	-
178.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L. Чина бульбиста	Per	MsX	RuPrSt	+	-	-
179.	<i>Lotus ussainicus</i> Klok. Лядвенець український	Per	XMs	StPr	-	+	-
180.	<i>Medicago romanica</i> Prod. Люцерна румунська	Per	MsX	PrPtSt	+	-	-
181.	<i>Melilotus albus</i> Medik. Буркун білий	Bien	MsX	RuPrSt	+	+	-
182.	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall. Буркун лікарський	Bien	MsX	RuStPr	+	+	-
183.	<i>Oxytropis pilosa</i> (L.) DC. Гострокільник волосистий	Per	X	PtSt	+	-	-
184.	<i>Securigera varia</i> L. Секироплідник барвистий	Per	XMs	StSMnPr	+	+	-
185.	<i>Trifolium alpestre</i> L. Конюшина альпійська	Per	XMs	SiIStPr	+	+	-
186.	<i>Trifolium arvense</i> L. Конюшина польова	Ann	MsX	RuPsSt	+	-	-
187.	<i>Vicia cracca</i> L. Горошок мишачий	Per	MsX	PrSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіпоморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	заселені ділянки
188.	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) S.F. Grag Горошок волосистий	Ann	MsX	RuSiSt	+	-	-
189.	<i>Vicia tenuifolia</i> Roth. Горошок тонколистий	Per	MsX	SMnStPr	+	-	-
Gentianaceae – Родина Гирличеві							
190.	<i>Centaureum erythraea</i> Rafn. Золототисячник звичайний	Ann	XMs	StPr	+	-	-
Geraniaceae – Родина Геранієві							
191.	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L Her Грabelьки довгодзьобові	Ann	XMs	RuSiPtSt	+	-	-
Lamiaceae – Родина Губоцвіті							
192.	<i>Acinos argvensis</i> (Lam.) Dandy Щебрушка польова	AnnBien	MsX	RuPtSt	+	-	-
193.	<i>Ajuga chia</i> Schreb. Горлянка хінська	Per	X	RuPtSt	+	-	-
194.	<i>Dracoscephalum thymiflorum</i> L.* Змієголовник чебрецевий	AnnBien	MsX	StSiIRu	+	-	-
195.	<i>Leonurus glaucescens</i> Bunge Собача кропива сизувата	Per	X	StPtRu	+	-	-
196.	<i>Marrubium praesox</i> Janca Шандра рання	Per	MsX	RuStPt	+	-	-
197.	<i>Nereta cataria</i> L. Котляча м'ята справжня	Per	XMs	RuStSiI	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	засолені ділянки
198.	<i>Nepeta rannonica</i> L. Котяча м'ята паннонська	Per	MsX	SMnSt	+	-	-
199.	<i>Origanum vulgare</i> L. Материнка звичайна	Per	MsX	StSMnPr	+	-	-
200.	<i>Phlomis pungens</i> Willd. Залізник колючий	Per	X	PtSt	+	-	-
201.	<i>Phlomis tuberosa</i> L. Залізник бульбистий	Per	MsX	PrSMnSt	+	-	-
202.	<i>Salvia aethiopsis</i> L. Шавлія ефіопська	Bien	X	RuPtSt	+	-	-
203.	<i>Salvia austriaca</i> Jacq. Шавлія австрійська	Per	MsX	PrSMnSt	+	-	-
204.	<i>Salvia nutans</i> L. Шавлія поникла	Per	MsX	CrPtSt	+	-	-
205.	<i>Salvia nemorosa</i> L. Шавлія дібровна	Per	X	RuSMnPrSt	+	-	-
206.	<i>Salvia verticillata</i> L. Шавлія кільчаста	Per	MsX	PrStRu	+	+	+
207.	<i>Sideritis montana</i> L. Залізниця гірська	Ann	MsX	RuPtSt	+	-	-
208.	<i>Stachys recta</i> L. Чистець Черняєва	Per	MsX	SMnSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	дільники	талівети
209.	<i>Teucrium polium</i> L. Самосил білоповстистий	Per	X	CrPtSt	+	-	-
210.	<i>Thymus dimorphus</i> Klokov et Des-Schost. Чебрець двовидний	Per	MsX	PtSt	+	-	-
211.	<i>Thymus marchallianus</i> Willd. Чебрець Маршаллів	Per	MsX	SMnSt	+	-	-
Limoniaceae – Родина Кермекові							
212.	<i>Goniolimon tataricum</i> (L.) Boiss. Гоніолімон татарський	Per	X	PtSt	+	-	-
213.	<i>Limonium alutaceum</i> (Steven) O.Kuntze Кермек замшевий	Per	XMs	HalStPr	+	+	+
Linaceae – Родина Льонови							
214.	<i>Linum austriacum</i> L. Льон австрійський	Per	MsX	PrPtSt	+	-	-
215.	<i>Linum hirsutum</i> L. Льон шорсткий	Per	X	SMnPtSt	+	-	-
Malvaceae – Родина Мальвові							
216.	<i>Lavatera thuringiaca</i> L. Лаватера тюрінгська	Per	MsX	RuStPr	+	-	-
Rapaceae – Родина Макові							
217.	<i>Glaucium corniculatum</i> (L.) J. Rudolph Мачок рогагий	AnnBien	MsX	RuSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	засолені ділянки
218.	<i>Paraver rhoeas</i> L. Мак дикий	Per	MsX	PtStRu	+	-	-
219.	<i>Plantago lanceolata</i> L. Подорожник ланцетолистий	Per	X	PsHalPrSt	+	-	+
220.	<i>Plantago dubia</i> L. Подорожник сумнівний	Per	XMs	PrStSMnRu	+	+	-
221.	<i>Plantago media</i> L. Подорожник середній	Per	MsX	RuSilPrSt	+	-	-
222.	<i>Plantago major</i> L.	BienPer	Ms	StSMnRuPr	-	+	-
Polygalaceae – Родина Кітяткові							
223.	<i>Polygala podolica</i> DC. Кітятки подільські	Per	MsX	SMnPrSt	+	-	-
Ranunculaceae – Родина Жовтецеві							
224.	<i>Adonis vernalis</i> L. Горицвіт весняний	Per	MsX	St	+	-	-
225.	<i>Adonis wolgensis</i> Stev. Горицвіт волзький	Per	MsX	St	+	-	-
226.	<i>Ceratocephala testiculata</i> (Crantz.) Besser Ріп'яшок яйцевидний	Ann	MsX	RuSt	+	-	-
227.	<i>Clematis integrifolia</i> L. Ломоніс цілолистний	Per	XMs	StSMn	+	-	-
228.	<i>Nigella arvensis</i> L. Чорнушка польова	Ann	MsX	RuSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві ділянки	талівети	заселені ділянки
229.	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. Сон чорніючий	Per	XMs	StPr	+	-	-
230.	<i>Ranunculus illiricus</i> L. Жовтець іллірійський	Per	XMs	PrSt	+	-	+
231.	<i>Ranunculus pedatus</i> Waldst. et Kit. Жовтець стоповидний	Per	XMs	StPr	+	-	-
232.	<i>Ranunculus polyanthemus</i> L. Жовтець багатоквітковий	Per	XMs	StSMnPr	+	+	-
233.	<i>Thalictrum minus</i> L. Рутвиця мала	Per	MsX	StPrSMn	+	-	-
Resedaceae – Родина Резедові							
234.	<i>Reseda lutea</i> L. Резеда жовта	Ann	MsX	RuPtSt	+	-	-
Rosaceae – Родина Розові							
235.	<i>Agromonia eupatorioides</i> L. Парило звичайне	Per	XMs	SMnSt	+	+	-
236.	<i>Amygdalus nana</i> L. Мигдаль степовий	Fr	MsX	SMnSt	+	-	-
237.	<i>Cerasus fruticosa</i> Pal. Вишня кущова	Fr	MsX	StSMn	+	-	-
238.	<i>Crataegus fallacina</i> Klok. Глід обманливий	Fr	MsX	SMnPtSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	засолені ділянки
239.	<i>Crataegus leiomonogyna</i> Klokov. Глід гладенький	Fr	MsX	StSMn	+	-	-
240.	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench Гадючник звичайний	Per	MsX	PrStSMn	+	-	-
241.	<i>Fragaria viridis</i> Duch. Суниця зелені	Per	XMs	StSMn	+	-	-
242.	<i>Malus praecox</i> (Pall.) Borkh. Яблуна рання	Arb	X-Ms	SilStSMn	+	-	-
243.	<i>Potentilla argentea</i> L. Перстач сріблястий	Per	MsX	SilPrStRu	+	-	-
244.	<i>Potentilla incana</i> P. Gaertn., V. Mey. & Scherb. Перстач пісковий	Per	XMs	PtStPs	+	-	-
245.	<i>Potentilla neglecta</i> Baumg. Перстач неблискучий	Per	MsX	RuSt	+	-	-
246.	<i>Potentilla patula</i> Waldst. et Kit. Перстач розлогий	Per	X	PtSt	+	-	-
247.	<i>Prunus stepposa</i> Kotov Слива степова, терен	Fr	MsX	SMnSt	+	-	-
248.	<i>Rugus communis</i> L. Груша звичайна	Arb	MsX	StSMnSil	+	-	-
249.	<i>Rosa canina</i> L. Шипшина собача	Fr	XMs	RuSMnSt	+	+	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкорні та схиліві	талівети	ділянки
250.	<i>Rosa corymbifera</i> Borkh. Шипшина щитконосна	Fr	XMs	RuSMnSt	+	-	-
251.	<i>Rosa subrugosa</i> Chrshan. Шипшина карликувата	Fr	X	St	+	-	-
252.	<i>Spiraea crenata</i> L. Таволга зарубчаста	Fr	MsX	PSSMnSt	+	-	-
Rubiaceae – Родина Маренові							
253.	<i>Galium ruthenicum</i> Willd. Підмаренник руський	Per	MsX	PtSt	+	-	-
254.	<i>Galium verum</i> L. Підмаренник справжній	Per	XMs	PSSilSt	+	-	-
Santalaceae – Родина Санталові							
255.	<i>Thesium arvense</i> Horvatovszky Льонолісник польовий	Per	XMs	PrSt	+	+	-
Scrophulariaceae – Родина Ранникові							
256.	<i>Euphrasia pectinata</i> Ten. Очанка гребінчаста	Ann	MsX	St	+	-	-
257.	<i>Linaria genistifolia</i> (L.) Mill Льонок дроколистий	Per	X	PtStPs	+	-	-
258.	<i>Odontines vulgaris</i> Moench Кравник звичайний	Ann	MsX	RuStPr	+	-	-
259.	<i>Orphantha lutea</i> (L.) A. Kerner ex Wettst. Органта жовта	Ann	MsX	RuPtSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Тіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкормні та схиліві	талівети	заселені ділянки
260.	<i>Verbascum marchallianum</i> Ivavina et Tzvel. Дивина австрійська	Per	X	St	+	-	-
261.	<i>Verbascum phlomoïdes</i> L. Дивина лікарська	Bien	MsX	StRu	+	-	-
262.	<i>Verbascum phoeniceum</i> L. Дивина фіолетова	Per	MsX	SMnPrSt	+	-	-
263.	<i>Veronica arvensis</i> L. Вероніка польова	AnnBien	MsX	StRu	+	-	-
264.	<i>Veronica austriaca</i> L. Вероніка австрійська	Per	MsX	SMnCrSt	+	-	-
265.	<i>Veronica hederifolia</i> L. Вероніка плющоліста	AnnBien	XMs	RuSMnStPt	+	-	-
266.	<i>Veronica prostrata</i> L. Вероніка лежача	Per	MsX	StHalPr SMn	+	-	+
267.	<i>Veronica teucrium</i> L. Вероніка широколиста	Per	XMs	StSMn	+	-	-
268.	<i>Veronica triphyllos</i> L. Вероніка трилиста	AnnBien	MsX	RuPtSt	+	-	-
269.	<i>Veronica verna</i> L. Вероніка весняна	AnnBien	MsX	PrStRu	+	-	-
Thymeleaceae – Родина Тимелеві							
270.	<i>Thymelea passerina</i> (L.) Coss. et Germ. Тимелея звичайна	Ann	MsX	RuPtSt	+	-	-

№	Види рослин у межах родин	Біоморфи	Гіроморфи	Ценоморфи	Біотопи		
					підкорні та схиліві	дільники	талівети
Valerianaceae – Родина Валеріанові							
271.	<i>Valeriana tuberosa</i> L. Валеріана бульбиста	Per	MsX	SiPsPtSt	+	-	-
Violaceae – Родина Фіалкові							
272.	<i>Viola ambigua</i> Walldst. et Kit. Фіалка двозначна	Per	MsX	SMnPtSt	+	-	-
273.	<i>Viola hirta</i> L. Фіалка шершава	Per	MsX	StSil	+	-	-
274.	<i>Viola kitaibeliana</i> Schult. Фіалка Кітайбелева	Ann	XMs	StRu	+	-	-

Примітка: Умовні позначення дивись у таблиці 3.1.

Серед біоморф найбільшою кількістю представлені багаторічники – 183 види (67 % флористичного складу степових угруповань). Частка однорічників складає 13 % (35 видів), дворічників – 9 % (26), одно-дворічників – 5 % (15), чагарників – 5 % (13), дерев – два види.

Серед гігоморф у флорі степових ділянок переважають мезоксерофіти – 142 види (52 %). Частка ксеромезофітів складає – 24 % (65 видів), ксерофітів – 21 % (58) та мезофітів – 3 % (9 видів).

На плакорних та схилових ділянках трапляються майже всі види із флористичного складу степових угруповань (271 вид). У тальвегах балок, які за ступенем зволоженості відповідають степовим ділянкам, – 53, на засолених ділянках – 17 видів судинних рослин.

Флорокомплекси водойм

Водна та прибережна рослинність водойм НПП «Орільський» доволі різноманітна, що зумовлено, насамперед, високим різноманіттям водойм, яке включає: русло Орілі, стариці, притоки, озера лиманного типу, Орільський канал, канал Дніпро – Донбас, обвідні канали та мілководдя Дніпродзержинського водосховища.

Флористичний список видів судинних рослин водойм включає 109 видів, які належать до 40 родин (табл. 4.4).

Найбільш численні види серед родин Сурегасеae – 12 видів, Роасеae – 11 та Ротамогетонасеae – 8 відповідно.

Завдяки великому різноманіттю екоотопів у межах району дослідження флора включає значну кількість родин, хоча багато з них представлені одним – двома видами.

Біоекологічний аналіз флори водойм проведений на основі принципів виділення життєвих форм і з використанням системи екоморф О. Л. Бельгарда (1950).

Установлено, що деякі види рослин займають проміжне положення, тобто зустрічаються в ценозах різних типів рослинності. В таблиці вони віднесені до двох біоморф і позначені, наприклад, так: PrPal – пратопалюдант.

Біоекологічний аналіз флори показує, що у флорі водойм НПП «Орільський» за кількістю видів серед гігоморф повністю переважають облігатні та факультативні гідрофіти (гідрофіти, мезогідрофіти, гелогідрофіти) – 57 видів (52 % флористичного складу водойм). Частка гідатофітів складає 17 % (19 видів), гелофітів – 15 % (16), плейстофітів – 9 % (10) та гігромезофітів – 7 % (7 видів).

Серед галоморф домінують дульцифілі – 56 видів (51 %) та галофіти – 29 видів (27 % флористичного складу водойм).

Ценоморфічна структура представлена переважно аквантами, палюдантами та пратантами.

У складі флори водойм налічується 16 рідкісних та зникаючих видів різного охоронного статусу.

Різноманіття флористичного та ценотичного складу водойм відображає як природні умови (залежно від типу водойм), так і рівень їх антропогенної трансформації.

Серед усіх водних об'єктів Приорілля найбільше видове та ценотичне різноманіття характерне для озер, старорічищ, русел Орілі та її приток як водойм із найменшим антропогенним впливом.

Для русел р. Оріль та її приток характерне переважання угруповання рдесника пронизанолістого (*Potamogeton perfoliatus*) середньої щільності та фітомаси, до складу яких входять кушир занурений (*Ceratophyllum demersum*), рдесник гребінчастий (*Potamogeton pectinatus*), водяний жовтець фенхелевидний (*Batrachium foeniculaceum*), частуха ланцетна (*Alisma lanceolatum*), хара (*Chara*), вероніка струмкова (*Veronica beccabunga*), їжача голівка пряма (*Sparganium erectum*), омег водяний (*Oenanthe aquatica*), сусак зонтичний (*Butomus umbellatus*) з домішкою нитчастих водоростей та ентоморфи. Тут уздовж берегів фрагментарно розповсюджені стрічкоподібні фітоценози рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia*), очерету південного (*Phragmites australis*) з включенням куги озерної (*Scirpis lacustris*), бульбокомишу морського (*Bolboschoenus maritimus*), рогозу широколистого (*Typha latifolia*), лепешняку великого (*Glyceria maxima*).

На інших ділянках суцільна зона повітряно-водної рослинності менш розвинута і замінюється зоною занурених рослин фрагментарних фітоценозів комишу озерного, лепешняку великого, до яких із берега приєднуються вузькі смуги з осоки берегової (*Carex riparia*) та бульбокомишу морського (*Bolboschoenus maritimus*) та мітлиці повзучої (*Agrostis stolonifera*).

У місцях найбільш значного антропогенного впливу дуже поширюються угруповання окремих занурених рослин: рдесника гребінчастого, рдесника гребінчастого з омегом водяним, а в прибережній зоні – комплекси асоціацій рогозу вузьколистого, очерету південного, лепешняку великого, осоки берегової, до складу яких також входять омег водяний та вех широколистий (*Sium latifolium*).

Біоекологічна характеристика видів флори різних типів водойм та біотопів національного природного парку «Орільський»

№	Види в межах родин	Гігроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи				
					Ручля	Старика та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя		
Alismataceae															
1.	<i>Alisma graqmineum</i> Ley. Чагуха злаковидна	Hel	FHal	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	
2.	<i>Alisma plantago-aquatica</i> L. Чагуха подорожникова	Hel	FHal	MgTr	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	
3.	<i>Sagittaria sagittifolia</i> L. Стрілолист стрілолистий	Hel	Dul	OgMgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-	
Apiaceae															
4.	<i>Oenanthe aquatica</i> (L.) Poir. Омег водяний	Hg	FHal	MgTr	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	
5.	<i>Sium latifolium</i> L. Поручейник широколистний	Hg	FHalCa	MsTr	+	+	-	+	+	+	-	+	+	+	
6.	<i>Sium sisaroides</i> DC. Поручейник сизаровидний	Hg	FHal	MgTr			-	-	-	-	-	-	-	-	
Araceae															
7.	<i>Acorus calamus</i> L. Аір (лепеха) звичайний	Hel	FHal	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	

№	Види в межах родин	Гіломорфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя
Asteraceae													
8.	<i>Bidens tripartita</i> L. Черета трироздільна	Hg	-	MsTr	+	+	+	+	+	+	-	-	+
9.	<i>Bidens cernua</i> L. Черета поникла	Hg	Dul	MsTr	-	+	-	-	-	-	-	-	+
10.	<i>Cirsium incanum</i> (S.G.Gmel.) Fisch. Осот сивий	Hg	-	MgTr	-	+	-	-	-	+	-	-	+
11.	<i>Sonchus palustris</i> L. Жовтий осот болотний	Hg	-	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
Betulaceae													
12.	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaerthn. Вільха клейка	Hg	Dul	MgMsTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
Boraginaceae													
13.	<i>Myosotis caespitosa</i> K.P.Suchultz Незабудка дерниста	Hg	Dul	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+
14.	<i>Myosotis palustris</i> L. Незабудка болотна	Hg	Dul	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя
15.	<i>Symphytum officinale</i> L. Живокіст лікарський	MsHg	-	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
Brassicaceae													
16.	<i>Cardamine amara</i> L. Жеруха гірка	Hg	-	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
17.	<i>Rorippa amphibia</i> (L.) Bess. Водяний хрін земноводний	Hg	Dul	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
Butomaceae													
18.	<i>Butomus umbellatus</i> L. Сусак зонтичний	Hel	FHal	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+
Cerathophyllaceae													
19.	<i>Cerathophyllum demersum</i> L. Кушир занурений	Hу er	FHal	MgTr	+	+	+	+	+	+	+	+	-
20.	<i>Cerathophyllum submersum</i> L. Кушир підводний	Hу er	Dul	MsTr	+	+	-	+	+	-	+	+	-
21.	<i>Cerathophyllum pentacanthum</i> Hainald Кушир п'ятистий	Hу er	Dul	MsTr	+	+	-	+	-	-	+	+	-
Chenopodiaceae													

№	Види в межах родин	Гіломорфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручка та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя	
22.	<i>Atriplex sagittata</i> L. Лутига стріловодна	Hg	-	MsTr	+	+	-	+	+	+	-	-	+
Convolvulaceae													
23.	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R.Br. Плетуха звичайна	MsHg	Dul	MgTr	+	-	+	+	-	-	-	-	+
Cyperaceae													
24.	<i>Volboschoenus maritimus</i> (L.) Palla Булбокомиш морський	HeHg	FHal	OgTr	+	+	+	+	+	-	+	+	+
25.	<i>Carex acuta</i> L. Осока гостра	HeHg	Dul	MgTr	+	+	+	+	-	-	-	-	+
26.	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh. Осока гостровидна	Hg	Dul	MsMgTr	+	-	-	-	-	-	-	-	+
27.	<i>Carex pseudocyperus</i> L. Осока несправжньосмикавцева	Hg	Dul	OgMgTr	+	-	-	+	-	-	-	-	+
28.	<i>Carex riparia</i> Curt. Осока бережна	Hg	Dul	MsMgTr	+	+	+	+	+	-	+	+	+
29.	<i>Carex vesicaria</i> L. Осока пухирчаста	Hg	DulAc	MsTr	+	-	-	-	-	-	-	-	+

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя
30.	<i>Cyperus fuscus</i> L. Смикавець бурий	Hg	Dul	MsTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
31.	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Роem. et Schult. Ситняг болотний	Hg	FHal	MgTr	+	+	-	-	+	-	-	-	+
32.	<i>Scirpus lacustris</i> L. Куга озерна	Hel	FHal	MsMgTr	+	+	+	+	+	+	-	+	+
33.	<i>Scirpus sylvaticus</i> L. Комиш лісовий	Hg	Dul	MgTr	-	+	-	-	-	-	-	-	+
34.	<i>Scirpus tabernaemontani</i> С.С. Gmel. Куга Табернемонтана	Hel	Hal	MsMgTr	+	+	+	+	+	-	-	+	+
Equisetaceae													
35.	<i>Equisetum fluviatile</i> L. Хвощ річковий	HgMs	-	MsTr	-	+	-	-	-	-	-	-	+
Fabaceae													
36.	<i>Amorpha fruticosa</i> L. Аморфа кущова	HgMs	Dul	MsTr	+	+	+	+	+	-	-	-	+
Haloragaceae													

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи			
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя	
37.	<i>Myriophyllum spicatum</i> L. Водопериця колосиста	Hу r	FHalCa	MgTr		+	-	+	+	+	+	+	-	-
38.	<i>Myriophyllum verticillatum</i> L. Водопериця кільчаста	Hу r	DulNit	MgTr		+	-	-	-	-	+	+	-	-
Hydrocharitaceae														
39.	<i>Elodea canadensis</i> Michx. Елодея канадська	Hу r	DulCa	MgTr		+	-	+	+	-	+	+	-	-
40.	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L. Жабурник звичайний	Pl er	DulNit	MgTr		+	-	+	+	+	+	+	-	-
41.	<i>Stratiotes aloides</i> L. Водяний різак алоевидний	Hу r	DulAc Ca	MgTr		+	-	-	-	-	+	-	-	-
Iridaceae														
42.	<i>Iris pseudacorus</i> Schur. Півники болотні	Hg	-	MsTr		+	-	-	-	-	-	+	-	+
Juncaceae														
43.	<i>Juncus articulatus</i> L. Ситник членистий	MsHg	Dul	MgTr		+	-	-	+	-	-	-	-	+
44.	<i>Juncus bufonius</i> L. Ситник жаб'ячий	PsHg	Dul	MsTr		+	-	-	+	-	-	-	-	+

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручка та озера	Заселені озера	Канали	Водосховища	Стовжки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя	
45.	<i>Juncus effusus</i> L. Ситник розлогий	Hg	Dul	MgTr	+	+	+	+	+	-	-	+	+
46.	<i>Juncus inflexus</i> L. Ситник пониклий	Hg	Dul	MgMsTr	+	+	+	+	+	-	-	+	+
Lamiaceae													
47.	<i>Lycopus euroaeus</i> L. Вовконіг європейський	Hg	-	MsTr	+	-	+	+	+	-	-	+	+
48.	<i>Lycopus exaltatus</i> L.fil. Вовконіг високий	Hg	-	MgTr	-	+	-	-	+	-	-	-	+
49.	<i>Mentha aquatica</i> L. М'ята водяна	Hg	Dul	MgTr	+	+	+	+	-	-	-	+	+
50.	<i>Scutellaria galericulata</i> L. Шоломниця звичайна	MsHg	-	MgTr	+	-	-	-	-	-	-	-	+
51.	<i>Stachys palustris</i> L. Чистець болотний	HgMs	Dul	MgTr	+	+	+	+	+	-	-	+	+
Lemnaceae													
52.	<i>Lemna gibba</i> L. Ряска горбата	Pl er	FHal	MsMgTr Nitr	+	-	-	-	-	+	+	+	-
53.	<i>Lemna minor</i> L. Ряска мала	Pl er	FHalNit Acid	MsMgTr	+	-	+	+	+	+	+	+	-

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя
54.	<i>Lemna trisulca</i> L. Ряска триборозенчаста	Hу er	FНalNit	MgMsTr	+	+	+	+	+	-	+	+	-
55.	<i>Spirodela polirrhiza</i> (L.) Schleid. Спіродела багатокоренева	Pl er	FНal	MgTr	+	-	-	-	+	-	+	+	-
56.	<i>Wolffia arrhiza</i> (L.) Horkel ex Wimm. Вольфія безкоренева	Pl er	Dul	MgTr	-	+	-	-	-	-	+	+	-
Lentibulariaceae													
57.	<i>Utricularia vulgaris</i> L. Пухирник звичайний	Hу er	Dul	OgMgTr	-	+	-	-	-	-	+	+	-
Lythraceae													
58.	<i>Lythrum salicaria</i> L. Плакун верболистий	Hg	-	MgTr	+	+	-	+	+	-	-	+	+
59.	<i>Lythrum virgatum</i> L. Плакун прутовидний	Hg	-	MsTr	+	+	-	+	+	-	-	-	+
Najadaceae													
60.	<i>Najas marina</i> L. Різуха велика	Hу r	FНal	MsTr	+	+	-	-	+	-	+	+	-
Nymphaeaceae													

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручка та озера	Заселені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя	
61.	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith Глецики жовті	Pl r	Dul	MsTr Acid	+	+	+	+	+	+	-	-	-
62.	<i>Nymphaea alba</i> L. Латаття біле	Pl r	Dul	MgTr Acid	+	+	-	-	-	+	+	-	-
Onagraceae													
63.	<i>Epilobium hirsutum</i> L. Зніт щорсткий	Hg	-	MgTr	+	+	+	+	+	-	+	+	+
64.	<i>Epilobium palustre</i> L. Зніт болотний	Hg	-	MgTr	-	+	-	-	-	-	-	-	+
65.	<i>Epilobium roseum</i> Schreb. Зніт рожевий	Hg	-	MgTr	-	+	-	-	-	-	-	-	+
Poaceae													
66.	<i>Agrostis stolonifera</i> L. Польовиця повзуча	Hg	FHal	MsMgTr	+	+	+	+	+	-	+	+	+
67.	<i>Alopecurus aequalis</i> Sobol. Лисохвіст рівний	Hg	-	MsMgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
68.	<i>Alopecurus pratensis</i> L. Лисохвіст лучний	Hg	-	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручля	Старики та озера	Заселені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя
69.	<i>Vesmania eruciformis</i> (L.) Host. Бекманія звичайна	Hg	-	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
70.	<i>Catabrosa aquatica</i> (L.) Beauv. Катаброза водяна	Hg	-	MsTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
71.	<i>Glyceria arundinacea</i> Kunth Лепешняк тростиновий	Hel	Dul	OgMgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
72.	<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br. Лепешняк плаваючий	Hel	Dul	OgMgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
73.	<i>Glyceria maxima</i> (C.Hartm.) Holub. Лепешняк великий	Hel	Dul	MsMgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+
74.	<i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rauschert Очеретянка звичайна	Hg	DulNit	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+
75.	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin.ex Steud. Очерет південний	Hel	FHal	MsTr	+	+	+	+	+	+	-	+	+
76.	<i>Poa palustris</i> L. Тонконіг болотний	Hg	Dul	MsTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи					
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя			
Polygonaceae																
77.	<i>Polygonum amphybium</i> L. Гірчак (спориш) земноводний	Pl r	Hal	OgMsTr	+	+	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+
78.	<i>Polygonum hydriper</i> L. Гірчак перцевий	HgMs	-	MgTr	+	+	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+
79.	<i>Rumex aquaticus</i> L. Щавель водяний	HgMs	Dul	MsTr	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+
80.	<i>Rumex hydrolyratum</i> Huds. Щавель прибережний	Hg	DulAc	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+	+	+
Potamogetonaceae																
81.	<i>Potamogeton berchtoldii</i> Fieb. Рдесник Берхтольда	Hу r	Dul	MsMgTr	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	-
82.	<i>Potamogeton compressus</i> L. Рдесник стиснутий	Hу r	Dul	MsMgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-
83.	<i>Potamogeton crispus</i> L. Рдесник кучерявий	Hу r	FHalCa	MsMgTr	+	+	-	+	+	+	-	+	+	-	-	-
84.	<i>Potamogeton lucens</i> L. Рдесник блискучий	Hу r	Dul	MsMgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-
85.	<i>Potamogeton natans</i> L. Рдесник плаваючий	Pl r	Dul	MsMgTr		+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-

№	Види в межах родин	Гіттоморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи			
					Ручля	Старик та озера	Заселені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя	
86.	<i>Potamogeton pectinatus</i> L. Рдесник гребінчастий	Hу r	Hal	OgMgTr	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-
87.	<i>Potamogeton perfoliatus</i> L. Рдесник пронизанолистий	Hу r	Dul	MsMgTr	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-
Primulaceae														
88.	<i>Lysimachia nummularia</i> L. Вербозілля лучне	MsHg	Dul	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+
89.	<i>Lysimachia vulgaris</i> L. Вербозілля звичайне	Hg	Dul	MsTr	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+
Ranunculaceae														
90.	<i>Batrachium foeniculaceum</i> V. Krecz. Водяний жовтець фенхелевидний	Hу r	FHal	MsMgTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+	-
91.	<i>Batrachium trichophyllum</i> (B. divaricatum Schrank) (Chaix) Bosch Водяний жовтець волосистий	Hу r	Dul	MgTr	+	+	-	-	-	+	+	+	+	-
92.	<i>Caltha palustris</i> L. Калюжниця болотна	Hg	Dul	MgTr	+	+	-	-	-	-	-	-	-	+

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи		
					Ручля	Старики та озера	Заселені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мітководдя від 0,5 до 2 м	Мітководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя
93.	<i>Ranunculus repens</i> L. Жовтець повзучий	MsHg	-	MsTr		+	-	-	+	+	-	-	+
94.	<i>Ranunculus polyphyllus</i> Waldst. et Kit. ex Willd. Жовтець багатолістий	HgMs	Dul	MsTr		+	-	-	-	-	-	-	+
95.	<i>Ranunculus sceleratus</i> L. Жовтець отруйний	Hg	Dul	MgTr		+	-	-	-	-	-	-	+
Rubiaceae													
96.	<i>Galium palustre</i> L. Підмаренник болотний	Hg	-	MsTr		+	-	-	-	-	-	-	+
Salicaceae													
97.	<i>Salix caprea</i> L. Верба козяча	HgMs	-	MsTr		+	-	-	-	-	-	-	+
98.	<i>Salix cinerea</i> L. Верба попеляста	Hg	Dul	MsTr		+	-	-	-	-	-	-	+
99.	<i>Salix triandra</i> L. Верба тритичинкова	Hg	Dul	OgTr		+	-	+	-	-	-	-	+
Salviniaceae													
100.	<i>Salvinia natans</i> (L.) All. Сальвінія плаваюча	P1 er	Dul	MgTr		+	-	-	+	-	+	+	-

№	Види в межах родин	Гіроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи				
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мілководдя від 0,5 до 2 м	Мілководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя		
Scrophulariaceae															
101.	<i>Veronica anagallis-aquatica</i> L. Вероніка джерельна	Hg	Dul	MsTr	+	+	-	+	-	-	-	+	+	+	
Solanaceae															
102.	<i>Solanum dulcamara</i> L. Паслін жовтий	MsHg	Dul	MsTr	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+	
Sparganiaceae															
103.	<i>Sparganium emersum</i> Rhem. Їжача голівка зринува	Hel	FHal	MsTr	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+	
104.	<i>Sparganium erectum</i> L. Їжача голівка пряма	Hel	FHal	MsTr	+	+	-	+	+	-	-	+	+	+	
Thelypteridaceae															
105.	<i>Thelypteris palustris</i> Schott Теліптеріс болотний	Hg	Dul	MsTr	+	+	-	-	-	-	-	+	+	+	
Typhaceae															
106.	<i>Typha angustifolia</i> L. Рогіз вузьколистий	Hel	FHal	MsMgTr	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	
107.	<i>Typha latifolia</i> L. Рогіз широколистий	Hel	DulNit	OgMsTr	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	
108.	<i>Typha laxmannii</i> Lerech.	Hel	FHalNit	MsTr	+	+	+	+	+	+	+	+	+		

№	Види в межах родин	Гігроморфи	Галоморфи	Трофоморфи	Типи водойм						Біотопи			
					Ручля	Старики та озера	Засолені озера	Канали	Водосховища	Ставки	Мітководдя від 0,5 до 2 м	Мітководдя від 0 до 0,5 м	Зволожені прибережжя	
	Рогіз Лаксманів													
Zannichelliaceae														
109.	Zannichelia palustris L. Цанікеля болотна	Ну	Hal	MgTr	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-

Умовні позначення: Гігроморфи: X – ксерофіти (засухостійкі), Ms – мезофіти (рослини помірної зволоженості), Hg – гігрофіти (вологолюбні), Hel – гелофіти (повітряно-водні), Pl – плейстофіти (з плаваючим листям), Ну – гідатофіти (занурені), г – укорінюються, ег – не укорінюються; Галоморфи: Dul – дувльцифіли – рослини прісних водойм; Hal – галофіти – рослини засолених водойм, Ас – ацидофіли – рослини водойм із низьким рН, Са – кальцефіли – рослини водойм із високим вмістом карбонатів, Nit – нітрофіли – рослини водойм із підвищеним вмістом нітрогену, F – факультативні. Галоморфи наведені для видів, які зростають у водному середовищі. Трофоморфи: OgTr – оліготрофи, MsTr – мезотрофи, MgTr – мегатрофи.

На відкритих плесах до заростей повітряно-водних рослин приєднуються угруповання ряски триборозенчастої з наводним ярусом ряски горбатої, яка у водоймах Степового Придніпров'я зустрічається зрідка. Тут трапляються фітоценози харових водоростей (*Chara fracta*), до складу яких входять рдесник гребінчастий, кушир занурений, частуха ланцетолиста та подорожникова, омег водяний, жабурник, жовтець водяний фенхелевидний.

Рослинність р. Оріль від с. Степанівка до впадіння р. Берестова (в районі с. Перещепине) поступово змінюється зі збільшенням глибини (від одного до кількох метрів) та ширини (від кількох до 30 метрів) русла. Рослинність русла вище впадіння р. Орілька, біля с. Степанівка, розповсюджена уздовж обох берегів по зональному типу. Вона складається зі стрічкоподібних фітоценозів куги озерної, лепешняку великого, до яких із берега приєднуються вузькі смуги з осоки берегової та бульбокомишу морського, а від медіалі річки – куртини рогозу вузьколистого (іноді з ярусом ряски маленької) та польовиці повзучої. В місцях попадання в русло відходів тваринницьких комплексів дуже поширюються угруповання занурених рослин: рдесника пронизанолистого, рдесника пронизанолистого з омегом водяним, а в прибережній зоні – комплекси асоціацій рогозу вузьколистого, очерету південного, лепешняку великого, осоки берегової, до складу яких також входять, омег водяний та вех широколистий.

Русло Орїлі біля с. Чернявщина має ширину 8 – 10 м і глибину до 1,5 м. Рослинність на одних ділянках представлена комплексами асоціацій мозаїчного типу заростання. Тут переважають угруповання рдесника пронизанолистого середньої щільності та фітомаси (категорія 3), до складу яких входять кушир занурений, рдесник гребінчастий, водяний жовтець фенхелевидний, частуха ланцетна, хара, вероніка струмкова, їжача голівка пряма, омег водяний, сусак зонтичний з домішкою нитчастих водоростей та ентероморфи. Уздовж берегів фрагментарно розповсюджені стрічкоподібні фітоценози рогозу вузьколистого, очерету південного з включенням куги озерної, бульбокомишу морського, рогозу широколистого, лепешняку великого. На інших ділянках занурена рослинність менш розвинута. Вона представлена в основному зрідженими угрупованнями куширу зануреного. Уздовжберегові смуги повітряно-водної рослинності (шириною 1,5–3 м) складаються угрупованнями рогозу вузьколистого, очерету, бульбокомишу морського, куги озерної і табернемонтану з включенням рогозів широколистого та Лаксманіва, сусака зонтичного. В їх складі частухи подорожникова та ланцетолиста, польовиця повзуча, а на межі із зануреною рослинністю – жабурник звичайний.

Проти с. Дубові Гряди русло Орлії перетинає Орільський канал. Уздовж нього для відновлення течії був проритий канал шириною близько 10 м. Рослинність каналу досить однорідна і представлена вздовжбереговими угрупованнями (шириною 1–3 м) очерету південного, рогозу вузьколистого, рогозу широколистого, куги озерної з куртинами омегу водяного, сусака зонтичного. В місцях, де пояс повітряно-водних рослин відсутній, мають місце угруповання бульбокомишу морського з частухою подорожниковою. До їх складу входять сусак зонтичний, польовиця повзуча, в наводному ярусі – жабурник звичайний, а в підводному – ряска триборозенчаста. Тут зустрічаються фітоценози хари, до складу яких входять рдесник гребінчастий, кушир занурений, частуха ланцетолиста та подорожникова, омег водяний, жабурник, жовтець водяний фенхелевидний.

На старому руслі прибережні смуги повітряно-водної рослинності мають удвічі більшу ширину. Вони складені угрупованнями очерету, рогозу вузьколистого, куги озерної, з куртинами омегу водяного та частухи подорожникової. Фітоценози очерету південного місцями займають усю ширину плеса. На відкритих плесах до заростей повітряно-водних рослин приєднуються угруповання ряски триборозенчастої з наводним ярусом ряски горбатої. Остання у водоймах Степового Придніпров'я зустрічається зрідка.

Русло Орлії нижче с. Великі Бучки меандрує по широкій заплаві, наближуючись потім до крутого пристіну. Воно має ширину близько 30 м, глибину до 4 м, прозорість 300 см за диском Секкі. Лівий берег тут пологий і має переривчасту прибережну смугу повітряно-водної рослинності, складену фітоценозами рогозу вузьколистого, омегу водяного середньої щільності та фітомаси. По центру розповсюджені ценози куширу зануреного. В їх складі ряска триборозенчаста, жабурник, водопериця колосиста та рідкісний для Степового Придніпров'я кушир плоскоостий. Правий берег поступово підвищується і переходить до крутого пристіну. Угруповання гелофітів прибережної смуги тут змінюються в такій послідовності: фітоценози рогозу вузьколистого та омегу водяного (в їх складі – сусак зонтичний, польовиця повзуча, бульбокомиш морський) – фітоценози очерету із куртинами рогозу вузьколистого, куги озерної, частухи подорожникової невеликої щільності та фітомаси, фітоценози очерету південного з фрагментами рогозу вузьколистого великої щільності та фітомаси. Така послідовна зміна при підвищенні берега наявно демонструє вплив рельєфу берегів. У міру підвищенні берега посилюється поверхневий змив біогенних речовин, що викликає збільшення фітомаси.

Рослинність русла Орлі біля с. Зеньківщина характеризується значним заростанням плеса угрупованнями очерету південного з берегів та рогозу вузьколистого по куртинному типу по центру. Угруповання мають тут середню щільність та фітомасу.

Рослинність русла проти с. Семенівка характеризується винятково зональним типом заростання в його бордюрному варіанті (тобто у вигляді вузьких прибережних смуг). Від берега пояс повітряно-водяних рослин (монодомінантні угруповання рогозу широколистого середньої щільності та фітомаси) шириною 1–2 м змінюється поясом фітоценозів куширу зануреного шириною близько 1 м). Розподіл рослинності залежить від будови прибережної зони – крутих берегів та вузької прибережної смуги мілководь. У місцях, де ця смуга розширюється, розповсюджені ценози очерету південного.

Рослинність Орлі вище впадіння р. Берестова представлена в основному угрупованнями очерету південного, між якими є протоки шириною 1–4 м. До них приєднуються куртини бульбокомишу, куги, табернемонтану, рогозу вузьколистого, сусака зонтичного.

У гирлі Берестової русло шириною близько 10 м із правого берега (на 3 м шириною) зайняте угрупованнями очерету високої фітомаси. По лівому березі прибережна смуга гелофітів вузька (1 м) і складена фрагментарно фітоценозами рогозу вузьколистого й омегу водяного. Медіаль русла шириною 4 м зайнята угрупованнями рдесника гребінчастого. Русло Берестової вище гирла має ширину майже 15 м і з правого берега – вузьку (0,5 – 1 м) прибережну смугу зріджених заростей рогозу вузьколистого, з лівого – таку ж смугу, але із фрагментами омегу водяного. З медіалі до них приєднуються куртини латаття сніжно-білого (*Nymphaea candida* J et C. Presl.). Його угруповання рідкісні для водойм Степового Придніпров'я. Тут також знайдено рідкісний для цього регіону вид – дудник лісовий (*Angelica sylvestris* L.).

Середній рівень різноманіття притаманний заплавному та аренним озерам та каналу Дніпро – Донбас.

Рослинність каналу Дніпро – Донбас представлена зональним типом заростання. Від медіалі каналу до берега послідовно розташовані угруповання куширу зануреного та водяного жовтцю фенхелевидного з участю водопериці колосистої (*Myriophyllum spicatum*). Далі вздовжберегові смуги повітряно-водної рослинності (шириною 1,5–3 м) складаються переривчастими стрічкоподібними ценозами очерету, рогозу вузьколистого, рогозу Лаксманіва (*Thypha laxmanii*), бульбокомишу морського, куги озерної і табернемонтану (*Scirpis tabernaemontani*) з включенням сусака зонтичного, частухи

подорожникової (*Alisma plantago-aquatica*) та ланцетолистої, мітлиці повзучої, а на межі із зануреною рослинністю – фрагментів жабурника звичайного (*Hydrocharis morsus-ranae*) та ряски малої (*Lemna minor*).

Рослинність заплавних озер, розташованих у безлісній заплаві від р. Берестова до с. Личкове, досить одноманітна, представлена зональним типом заростання з поясом гелофітів, складеним угрупованнями очерету, переривчастими смугами рогозу вузьколистого (з включенням омегу водяного та нерівно розширеними фітоценозами куширу зануреного та рдесника гребінчастого з куширом зануреним (у мілководних озерах тут спостерігається масовий розвиток ціанобактерій), які часто займають значні площі. Рослинність лісових озер, навпаки, досить різноманітна. Тут на межі зони повітряно-водної та зануреної рослинності у складі першої фрагментарно зустрічаються омег водяний, їжача голівка пряма, лепешняк великий, осока берегова, півники болотні, щавель водяний, лутига блискуча, сальвінія плаваюча, жабурник звичайний. Зона занурених рослин, яка займає іноді більшу частину водойми, складена угрупованнями куширу зануреного, куширу з *Nitella*, або *Nitella* з куширом. До їх складу входять ряска триборозенчаста та зрідка – пухирник звичайний.

Іноді на межі зони повітряно-водної та зануреної рослинності у складі першої фрагментарно зустрічаються омег водяний, їжача голівка пряма, лепешняк великий, осока берегова, півники болотні (*Iris pseudacorus*), щавель водяний (*Rumex aquaticus*), лутига блискуча (*Atriplex sagittata*), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*), жабурник звичайний. Зона занурених рослин, яка займає іноді більшу частину водойми, складена угрупованнями куширу зануреного, куширу з водоростю *Nitella*, або *Nitella* з куширом. До їх складу входять ряска триборозенчаста та зрідка – пухирник звичайний (*Lentibularia vulgaris*), занесений до Червоного списку Дніпропетровської області.

На заболочених ділянках водотоків балок Дубова та Непхай сформувались водно-болотні рослинні комплекси. Вони представлені рядом асоціацій: очерету південного (*Phragmites australis*); рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia*), комишу озерного (*Scirpis lacustris*), рогозу широколистого (*Typha latifolia*).

До їх складу входять: осока берегова (*Carex riparia*), бульбокомиш морський (*Bolboschoenus maritimus*), мітлиця (польовиця) повзуча (*Agrostis stolonifera*), частуха подорожникова (*Alisma plantago-aquatica*), сусак зонтичний (*Butomus umbellatus*), лепешняк тростиновий (*Glyceria arundinacea*), омег водяний (*Oenantae aquatica*), плетуха звичайна (*Calystegia sepium*), паслін

солодко-гіркий (*Solanum dulcamara*), м'ята водяна (*Mentha aquatica*), алтей лікарський (*Altaea officinalis*) та ін.

Мінімальний рівень різноманіття властивий для мілководь Дніпродзержинського водосховища та ставків.

Рослинність мілководь водосховища представлена зональним типом заростання і складається з поясів зануреної та повітряно-водної рослинності.

На мілководдях ділянки в напрямку від медіалі водосховища до берега рослинний покрив представлений фрагментами угруповань рдесника пронизанолистого (*Potamogeton perfoliatus*), з участю рдесника кучерявого (*Potamogeton crispus*), гребінчастого (*Potamogeton pectinatus*), куширу зануреного (*Ceratophyllum demersum*), водопериці колосистої (*Myriophyllum spicatum*), і тимчасовою присутністю ряски триборозенчастої (*Lemna trisulca*).

Пояс повітряно-водної рослинності представлений переривчастими смугами очерету південного (*Phragmites australis*), рогозу вузьколистого (*Typha latifolia*) і фрагментарно – комишу озерного (*Scirpus lacustris*).

Серед поясів зануреної та повітряно-водної рослинності фрагментарно розвинутий наводний ярус вільноплаваючих рослин: ряски малої (*Lemna minor* L.) та багатокорінника звичайного (*Spirodela polirryza* (L.) Schleid.).

На мілководдях ставків на глибинах до 1 м сформувались асоціації повітряно-водних рослин: очерету південного (*Phragmites australis*), рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia*), рогозу широколистого (*Typha latifolia*).

До їх складу звичайно входять: мітлиця (польовиця) повзуча (*Agrostis stolonifera*), омег водяний (*Oenanthae aquatica*), сусак зонтичний (*Butomus umbellatus*), частуха подорожникова (*Alisma plantago-aquatica*), вовконіг європейський (*Lycopus aeuro-paeus*), плетуха звичайна (*Calystegia sepium*).

У верхів'ях ставків зона повітряно-водних рослин розширюється у вигляді дельти і вище продовжується по водотоку.

На глибинах понад 1 м розповсюджені ценози зануреної рослинності: рдесника кучерявого (*Potamogeton crispus*), куширу зануреного (*Ceratophyllum demersum*), рдесника пронизанолистого (*Potamogeton perfoliatus*), рдесника гребінчастого (*Potamogeton pectinatus*), ряски триборозенчастої (*Lemna trisulca* L.), водяного жовтцю волосолистого (*Batrachium trichophyllum*).

Рослинність русла Орлі порівняно з рослинністю каналів та тимчасових водотоків більш різноманітна і представлена в основному ценозами рдесників пронизанолистого (*Potamogeton perfoliatus* L.), гребінчастого (*Potamogeton pectinatus* L.) та куширу зануреного (*Ceratophyllum demersum* L.). В їх складі: водяний жовтець фенхелевидний (*Batrachium foeniculaceum* (Gilib.) V.Krecz.),

вероніка струмкова (*Veronica beccabunga L.*), їжача голівка пряма (*Sparganium erectum L.*), фрагментарно жабурник звичайний (*Hydrocharis morsus-ranae L.*), ряска мала (*Lemna minor L.*), ряска триборозенчаста (*Lemna trisulca L.*) та зрідка – пухирник звичайний (*Utricularia vulgaris L.*) (вид із Червоного списку Дніпропетровської області). Уздовж берегів розповсюджені стрічкоподібні фітоценози гелофітів: рогозу вузьколистого (*Typha angustifolia L.*), очерету південного (*Phragmites australis (Cav.) Trin.ex Steud.*) з включенням куги озерної (*Scirpus lacustris L.*), бульбокомишу морського (*Bolboschoenus maritimus*), рогозу широколистого (*Thypha latifolia L.*), лепешняку великого (*Glyceria maxima (C.Hartm.) Holmberg*) та типових болотних видів (ур. Приорільське).

5. АНАЛІЗ РАРИТЕТНОЇ ФРАКЦІЇ ФЛОРИ ТА ЇЇ ОХОРОНА

На території національного природного парку «Орільський» на кінець 2015 р. виявлено зростання у природних біотопах 4 види рослин із Світового червоного списку (R – 3, V – 1), 5 видів із Європейського червоного списку (R – 2, I – 3), 26 – із Червоної книги України, з яких до категорії «неоцінений» належать 8 видів, до категорії «рідкісний» – 4, до категорії «вразливий» – 14 (табл. 5.1).

Раритетна фракція національного природного парку «Орільський» представлена 140 видами із Червоного списку Дніпропетровської області. З них до категорії «зникаючий» (1) відносять 20 видів, до категорії «вразливий» (2) – 29, до категорії «рідкісний» (3) – 69, до категорії «невизначений» (4) – 22 види судинних рослин.

Раритетна фракція складається із 6 відділів, 6 класів, 52 родин та 105 родів.

У процесі досліджень флори долини р. Оріль для підготовки обґрунтування національного природного парку «Орільський» виявлено місцезнаходження низки рідкісних для області та регіону видів.

У районі с. Краснопілля (Магдалинівський р-н) серед фрагментів заплавної дібров Орілі знайдено численну популяцію ластовеня руського (*Vincetoxicum rossicum* (Клеоров) Barb.) (Барановський, 2015!) – виду із Світового червоного списку. До цієї знахідки були відомі лише два місцезнаходження цього виду на Дніпропетровщині – із заплавної біотопів пригирлової частини р. Кільчень (Барановський, 1995!) та р. Самара біля м. Новомосковськ (Рублевська, 2007!).

У районі с. Йосипівка (Магдалинівський р-н) знайдено невеличку популяцію жовтцю багатолістого (*Ranunculus polyphyllus* Waldst. et Kit. ex Willd.) (Барановський, 2015!), який зустрічався лише по Орілі біля с. Багате (Новомосковський р-н) (Тарасов, 1971!, 1986!).

У заплавної дібров Орілі виявлено декілька місцезнаходжень коручки морозниковидної (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz): навпроти с. Семенівка (Новомосковський р-н) (Манюк, 2015!), поблизу с. Степанівка та в Шагарівському лісі (Кармизова, 2015!, Барановський, 2015!). До того були відомі всього три сучасні місцезнаходження цього виду на території області, з них два – на Присамар'ї (Тарасов, Сумароков, 1981, Манюк, 2003) та одне – на Приоріллі в районі с. Чернетчина (Манюк, 1999!).

Раритетна флора національного природного парку «Орільський»

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
<i>I. Відділ Плауноподібні – Lycopodiophyta</i>						
<i>Клас Плауновидні – Lycopodiopsida</i>						
Родина Плаунові – Lycopodiaceae						
1	Плаун булавовидний	<i>Lycopodium clavatum</i> L.	1	–	–	–
<i>II. Відділ Хвоценоподібні – Equisetophyta</i>						
<i>Клас Хвоцевидні – Equisetopsida</i>						
Родина Хвощові – Equisetaceae						
2	Хвощ річковий	<i>Equisetum fluviatile</i> L.	3	–	–	–
3	Хвощ зимуючий	<i>Equisetum hyemale</i> L.	3	–	–	–
<i>III. Відділ Папоротеноподібні – Polypodiophyta</i>						
<i>Клас Папоротеvidні – Polypodiopsida</i>						
Родина Безщитникові – Athyriaceae						
4	Безщитник жіночий	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth.	2	–	–	–
5	Пухирник ламкий	<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh.	2	–	–	–
Родина Невиразнолускові – Dennstaedtiaceae						
6	Орляк звичайний	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn	1	–	–	–
Родина Щитникові – Dryopteridaceae						
7	Щитник шартрський	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Will.) H.P.Fusch	3	–	–	–
8	Щитник гребенястий	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A.Grey	1	–	–	–
9	Щитник чоловічий	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott.	3	–	–	–
10	Голокучник дубовий	<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newman	1	–	–	–
Родина вужачкові – Ophioglossaceae						
11	Вужачка звичайна	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.	1	–	–	–
Родина Сальвінієві – Salviniaceae						
12	Сальвінія	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	2	Н	–	–

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
	плаваюча					
	Родина Теліптерисові – Thelypteridaceae					
13	Теліптерис болотний	<i>Thelypteris palustris</i> Schott	2	–	–	–
	V. Відділ Голонасінні – Pinophyta (Gymnospermae) Клас Гнетовидні – Gnetopsida					
	Родина Хвойникові – Ephedraceae					
14	Ефедра двоколоса	<i>Ephedra distachya</i> L.	3	–	–	–
	VI. Відділ Покритонасінні – Magnoliophyta (Angiospermae) Клас Однодольні – Liliopsida (Monocotyledonae)					
	Родина Цибулеві – Alliaceae					
15	Цибуля оманна	<i>Allium decipiens</i> Fisch. ex Schult. et Schult. f.	3	–	–	–
16	Цибуля волотиста	<i>Allium paniculatum</i> L.	3	–	–	–
17	Цибуля передбачена	<i>Allium praescissum</i> Rchb.	2	–	–	–
18	Цибул Ренгеля	<i>Allium regelianum</i> Besk. ex Цjin	1	P	R	–
19	Цибуля кругла	<i>Allium rotundum</i> L.	3	–	–	–
20	Цибуля савранська	<i>Allium savranicum</i> Besser	3	B	–	–
	Родина Ароїдні – Araceae					
21	Аїр звичайний	<i>Acorus calamus</i> L.	3	–	–	–
	Родина Конвалієві – Convallariaceae					
22	Конвалія звичайна	<i>Convallaria majalis</i> L.	3	–	–	–
23	Купина пахуча	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce	3	–	–	–
	Родина Осокові – Cyperaceae					
24	Осока Буека	<i>Carex bueckii</i> Wimm.	4	–	–	–
25	Сиковець Мікелі	<i>Cyperus michelianus</i> (L.) Link	4	–	–	–
26	Ситняк голчатий	<i>Eleocharis acicularis</i> (L.)	3	–	–	–

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
		Roem. et Schult.				
	Родина Гіацинтові – Hyacinthaceae					
27	Белевалія сарматська	Bellevalia sarmatica (Pall. ex Georgi) Woronow	3	–	–	–
28	Гіацинтик блідий	Hyacinthella leucophaea (C. Koch) Schur	3	–	–	–
29	Гадюча цибулька занедбана	Muscari neglectum Guss. ex Ten.	2	–	–	–
30	Рястка Буше	Ornithogallum bouscheanum (Kunth.) Asch.	3	Р	–	–
31	Рястка торочкувата	Ornithogalum fimbriatum Willd.	2	–	–	–
32	Рястка Коха	Ornithogalum kochii Parl.	3	–	–	–
33	Проліска дволиста	Scilla bifolia L.	3	–	–	–
34	Проліска сибірська	Scilla sibirica Haw.	3	–	–	–
	Родина Жабурникові – Hydrocharitaceae					
35	Водяний різак алоеvidний	Stratiotes aloides L.	3	–	–	–
	Родина Півникові – Iridaceae					
36	Шафран сітчастий	Crocus reticulatus Steven ex Adams	3	Р	–	–
37	Косарики тонкі	Gladiolus tenuis M.Bieb.	2	В	–	–
38	Півники солелюбні	Iris halophila Pall.	3	–	–	–
39	Півники борові	Iris pineticola Klokov	2	В	–	–
40	Півники карликові	Iris pumila L.	3	–	–	–
41	Півники сибірські	Iris sibirica L.	1	В	–	–
	Родина Ряскові – Lemnaceae					
42	Вольфія безкоренева	Wolffia arrhiza (L.) Horkel ex Wimmer	3	–	–	–
	Родина Лілійні – Liliaceae					
43	Рябчик руський	Fritillaria ruthenica Wikstr.	2	В	–	–
44	Рябчик малий	Fritillaria meleagroides Patr. ex Schult. et Schult. f.	2	В	–	–

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
45	Зірочки жовті	<i>Gagea lutea</i> (L.) Ker.-Gawl	3	–	–	–
46	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov et Zoz	3	В	–	–
Родина Мелантові – Melanthiaceae						
47	Брандушка різнокольорова	<i>Bulbocodium versicolor</i> (Ker. Gawl.) Spreng.	2	В	–	–
48	Чемериця чорна	<i>Veratum nigrum</i> L.	1	–	–	–
Родина Зозулинцеві – Orchidaceae						
49	Пальчатокорінник м'ясочервоний	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó.	1	Р	–	–
50	Коручка морозниковидна	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	1	Н	–	–
51	Коручка болотна	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	2	В	–	–
52	Зозулині сльози яйцевидні	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Borbas	1	Н	–	–
53	Зозулинець болотний	<i>Orchis palustris</i> Jacq.	3	В	–	–
Родина Злакові – Poaceae						
54	Скритниця колюча	<i>Crypsis aculeata</i> (L.) Aiton	4	–	–	–
55	Пирій видовжений	<i>Elytrigia elongata</i> (Host) Nevski	3	–	–	–
56	Тростяниця кострицевидна	<i>Scolochloa festucacea</i> (Willd.) Link	1	–	–	–
57	Ковила дніпровська	<i>Stipa borysthenica</i> Klokov ex Prokudin	2	В	–	–
58	Ковила волосиста	<i>Stipa capillata</i> L.	3	Н	–	–
59	Ковила Лессінга	<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr.	3	Н	–	–
60	Ковила пірчаста	<i>Stipa pennata</i> L.	2	В	–	–
Родина Рдесникові – Potamogetonaceae						
61	Рдесник плаваючий	<i>Potamogeton natans</i> L.	3	–	–	–
<i>Відді Покритонасінні – Magnoliophyta</i> (<i>Angiospermae</i>) <i>Клас Дводольні – Magnoliopsida</i> (<i>Dicotyledones</i>)						

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
	Родина Зонтичні – Apiaceae (Umbelliferae)					
62	Дудник лісовий	<i>Angelica sylvestris</i> L.	2	–	–	–
63	Стожильник сумнівний	<i>Cnidium dubium</i> (Schkuhr) Thell.	4	–	–	–
64	Жабриця Паласа	<i>Seseli pallasii</i> Besser	4	–	–	–
65	Сієла пряма	<i>Siella erecta</i> (Huds.) M.Pimen.	3	–	–	–
	Родина Хвилівникові – Aristolochiaceae					
66	Копитняк європейський	<i>Asarum europaeum</i> L.	3	–	–	–
	Родина Ластівневі – Asclepiadaceae					
67	Ластовень руський	<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Kleopov) Barb.	1	–	–	R
	Родина Айстрові – Asteraceae					
68	Полин понтійський	<i>Artemisia pontica</i> L.	4	–	–	–
69	Відкасник Біберштейна	<i>Carlina biebersteinii</i> Bernh. ex Hornem.	4	–	–	–
70	Волошка східна	<i>Centaurea orientalis</i> L.	3	–	–	–
71	Сухоцвіт багновий	<i>Gnaphalium uliginosum</i> L.	2	–	–	–
72	Ахірофорус плямистий	<i>Hypochaeris maculata</i> L.	4	–	–	–
73	Хартолепіс середній	<i>Chartolepis intermedia</i> Boiss	3	–	–	–
74	Осот крилатий	<i>Cirsium alatum</i> (S.G.Gmel.) Bobrov	3	–	–	–
75	Осот їстівний	<i>Cirsium esculentum</i> (Siev.) C.A Mey.	4	–	–	–
76	Оман високий	<i>Inula helenium</i> L.	3	–	–	–
77	Юрінея верболиста	<i>Jurinea salicifolia</i> Grun.	4	–	–	–
78	Рапонтикум серпієвидний	<i>Rhaponticum serratuloides</i> (Georgi) Bobrov	3	–	–	–
79	Сосюрея гірка	<i>Saussurea amara</i> (L.) DC.	3	–	–	–
80	Скорзонера австрійська	<i>Scorzonera austriaca</i> Willd	4	–	–	–

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
81	Жовтозілля небагатолисте	<i>Senecio paucifolius</i> S.G.Gmel.	4	–	–	–
82	Козельці українські	<i>Tragopogon ucrainicus</i> Artemcz.	4	–	R	–
Родина Барбарисові – Berberidaceae						
83	Барбарис звичайний	<i>Berberis vulgaris</i> L.	3	–	–	–
Родина Березові – Родина Betulaceae						
84	Вільха клейка	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	3	–	–	–
Родина Хрестоцвіті – Brassicaceae						
85	Сиренія сиза	<i>Syrenia cana</i> (Piller et Mitterp) Neilr.	3	–	–	–
Родина Дзвоникові – Родина Campanulaceae						
86	Аденофора лілієлиста	<i>Adenophora lilifolia</i> (L.) Ledeb. ex A. DC.	1	–	–	–
87	Дзвоники скупчені	<i>Campanula glomerata</i> L.	3	–	–	–
88	Дзвоники персиколисті	<i>Campanula persicifolia</i> L.	2	–	–	–
89	Дзвоники круглолисті	<i>Campanula rotundifolia</i> L.	1	–	–	–
90	Дзвоники крапиволисті	<i>Campanula trachelium</i> L.	3	–	–	–
Родина Гвоздичні – Caryophyllaceae						
91	Зозулин цвіт звичайний	<i>Coscyganthe flos-cuculi</i> (L.) Four.	2	–	–	–
92	Гвоздика Борбаша	<i>Dianthus borbassii</i> Vandas	1	–	–	–
93	Гвоздика Євгенії	<i>Dianthus eugeniae</i> Kleopov	4	–	–	–
94	Гвоздика ланцетна	<i>Dianthus lanceolatus</i> Steven ex Rchb.	2	–	I	R
95	Гвоздика відстовбурчена	<i>Dianthus squarrosus</i> M. Bieb.	1	–	–	–
Родина Куширові – Ceratophyllaceae						
96	Кушир плоскоостий	<i>Ceratophyllum pentacanthum</i> Haynald	3	–	–	–
Родина Товстолисті – Crassulaceae						

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
97	Очиток шестирядий	<i>Sedum sexangulare</i> L.	2	–	–	V
98	Молодило руське	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. et C.B. Lehm.	3	–	–	–
Родина Бобові – Fabaceae						
99	Астрагал шерстистоквіт- ковий	<i>Astragalus dasyanthus</i> Pall.	2	B	I	R
100	Астрагал ріжковий	<i>Astragalus pubiflorus</i> M. Bieb.	3	–	–	–
101	Астрагал довголистий	<i>Astragalus dolichophyllus</i> Pall.	3	–	–	–
Родина Геранієві – Geraniaceae						
102	Герань болотна	<i>Geranium palustre</i> L.	1	–	–	–
103	Герань лучна	<i>Geranium pratense</i> L.	4	–	–	–
Родина Губоцвіті – Lamiaceae						
104	Буквиця лікарська	<i>Betonica officinalis</i> L.	3	–	–	–
105	Шавлія австрійська	<i>Salvia austriaca</i> Jacq.	3	–	–	–
106	Шоломниця висока	<i>Scutellaria altissima</i> L.	3	–	–	–
107	Шоломниця сумнівна	<i>Scutellaria dubia</i> Taliev et Sirj	4	–	–	–
108	Чебрець двовидний	<i>Thymus dimorphus</i> Klokov et Des.-Shost.	3	–	–	–
Родина Пухирникові – Lentibulriaceae						
109	Пухирниця звичайна	<i>Utricularia vulgaris</i> L.	3	–	–	–
Родина Кермекові – Limoniaceae						
110	Кермек донецький	<i>Limonium donetzicum</i> Klokov	4	–	–	–
Родина Лататтєві – Nymphaeaceae						
111	Глечики жовті	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith	3	–	–	–
112	Латаття біле	<i>Nymphaea alba</i> L.	2	–	–	–
Родина Онагрові – Onagraceae						
113	Хамерій	<i>Chamaerion angustifolium</i>	3	–	–	–

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
	вужьколистий	(L.) Holub				
114	Зніт гірський	<i>Epilobium montanum</i> L.	2	–	–	–
115	Зніт болотний	<i>Epilobium palustre</i> L.	4	–	–	–
	Родина Подорожникові – Plantaginaceae					
116	Подорожник Шварценберга	<i>Plantago schwarzenbergiana</i> Schur.	1	B	I	–
	Родина Первоцвіті – Primulaceae					
117	Кизляк китицеквітний	<i>Naumburgia thyrsoflora</i> (L.) Rchb.	3	–	–	–
	Родина Грушанкові – Родина Pyrolaceae					
118	Грушанка круглолиста	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	1	–	–	–
	Родина Жовтецеві – Ranunculaceae					
119	Аконіт дібровний	<i>Aconitum nemorosum</i> M. Bieb. ex Rchb.	2	–	–	–
120	Горицвіт весняний	<i>Adonis vernalis</i> L.	2	H	–	–
121	Горицвіт волзький	<i>Adonis wolgensis</i> Steven	2	H	–	–
122	Анемона жовтецева	<i>Anemone ranunculoides</i> L.	3	–	–	–
123	Калюжниця болотна	<i>Caltha palustris</i> L.	3	–	–	–
124	Ломоніс цілолистний	<i>Clematis integrifolia</i> L.	3	–	–	–
125	Сон чорніючий	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill.	3	–	–	–
126	Жовтець язиколистий	<i>Ranunculus lingua</i> L.	3	–	–	–
127	Жовтець багатolistий	<i>Ranunculus polyphyllus</i> Waldst. et Kit. ex Willd.	2	–	–	–
	Родина Розові – Rosaceae					
128	Мигдаль степовий	<i>Amygdalus nana</i> L.	3	–	–	–
129	Родовик лікарський	<i>Sanguisorba officinalis</i> L.	3	–	–	–
	Родина Маренові – Rubiaceae					
130	Маренка пахуча	<i>Asperula graveolens</i> M. Bieb.	3	–	–	–

№	Назва виду		Статус виду та категорії			
	українська	латинська	ЧСД	ЧКУ	ЄЧС	IUCN
		ex Schult. et Schult. f.				
	Родина Вербові – Salicaceae					
131	Верба козяча	Salix caprea L.	3	–	–	–
132	Верба прутувидна	Salix viminalis L.	3	–	–	–
	Родина Ранникові – Scrophulariaceae					
133	Перестріч гребінчастий	Melampyrum cristatum L.	3	–	–	–
134	Шолудивник пухнатоколосий	Pedicularis dasystachys Schrenk	3	–	–	–
135	Дивина чорна	Verbascum nigrum L.	4	–	–	–
136	Вероніка щиткова	Veronica scutellata L.	2	–	–	–
	Родина Водяногоріхові – Trapaeeae					
137	Водяний горіх	Trapa natans L.s.l. (incl. T. borysthenica V.Vassil.)	2	Н	–	–
	Родина Валеріанові – Valerianaceae					
138	Валеріана лікарська	Valeriana officinalis L.	3	–	–	–
139	Валеріана бульбиста	Valeriana tuberosa L.	3	–	–	–
	Родина Фіалкові – Violaceae					
140	Фіалка ставкова	Viola persicifolia Schreb.	0	–	–	–

Примітка: ЧСД – Червоний список Дніпропетровської області (з категоріями рідкості), ЧКУ – Червона книга України (Н – неоцінений, В – вразливий, Р – рідкісний), ЄЧС – Європейський червоний список, IUCN – Світовий червоний список.

Ботанічні пам'ятки природи

На території Орільського національного природного парку найліпше представлені ботанічні пам'ятки природи, які є в усіх п'яти районах, і приурочені як до долини р. Оріль, так і до її приток і балок.

Ботанічні пам'ятки природи:

Загальнодержавного значення:

1. Ландшафтний заказник «Приорільський» – 8 377,0 га
2. Комплексна пам'ятка природи «Урочище Лелія» – 30,0 га

Місцевого значення:

3. Ландшафтний заказник «Урочище Приорільське» – 945,5 га

4. Ландшафтний заказник «Голубівський» – 120,7 га
5. Ландшафтний заказник «Річка Багатенька» – 1 653,4 га
6. Ландшафтний заказник «Річка Кільченка» – 499,4 га
7. Ландшафтний заказник «Заплавка» – 448,4 га
8. Ентомологічний заказник «Шандрівський» – 101,0 га
9. Ентомологічний заказник «Точинський» – 85,5 га
10. Гідрологічний заказник «Озеро Довге» – 22,0 га
11. Ботанічна пам'ятка природи: «Ділянка соснових насаджень»
12. Заповідне урочище «Гора Калитва» – 400,0 га.

Характерна особливість пам'яток (а це в абсолютній більшості віковічні або естетично привабливі дерева) – це концентрація їх у межах населених пунктів або поряд із селами, а також у місцевостях, де раніше були поселення, що нині втрачені. На етапі вивчення біорізноманіття території вдалося взяти на облік лише декілька найбільш цікавих і помітних дерев, хоча, без сумніву, насправді у Приоріллі таких цікавих дерев росте набагато більше. Інвентаризація цих дерев і взяття їх на облік має бути одним із першочергових завдань для майбутніх працівників національного парку.

Найцікавіша з виявлених ботанічних пам'яток національного природного парку – велетенська верба, яка росте одиначкою посеред луки, неподалік р. Оріль, біля с. Ковпаківка (територія ландшафтного заказника «Приорільський»).

Загалом із виявлених у Приоріллі цікавих дерев, що заслуговують на заповідання, найбільше представлені верба біла, дуб звичайний і груша лісова.

Слід зазначити, що завдяки діяльності учнівських гуртків Царичанської районної станції юннатів за останні десять років удалося накопичити дуже цінну інформацію щодо старих дерев у Царичанському районі, більшість із яких ростуть безпосередньо на старовинних садибах селян і слугують певною мірою сімейними оберегами для родин, які мешкають на цих подвір'ях.

Ботанічні пам'ятки національного парку володіють незамінним еколого-виховним потенціалом і можуть бути залучені до еколого-освітніх та виховних програм національного парку в майбутньому.

Крім того, ботанічними пам'ятками в межах національного парку можуть бути не лише окремі дерева, а й рідкісні рослинні угруповання, зокрема, особливі типи лісу, які потребують підвищеної уваги і пильності щодо їх збереження. До таких угруповань на даному етапі слід віднести усі *березові і осико-березові гайки*, які збереглися у міжкучугурних западинках піщаних арен – біля сс. Ганнівка, Йосипівка, Бузівка, Ковпаківка, у Шагарівському лісі та на

Левенцевих кучугурах, біля с. Бабайківка, а також у пониззі р. Оріль та по долині р. Дніпро у межах Петриківського району. Пам'яткою природи також варто оголосити унікальні штучні насадження берези повислої неподалік с. Радсело та у Шагарівському лісі.

Другий тип угруповань, що заслуговують статусу ботанічних пам'яток природи, – це рідкісні *вільхові гаї (вільшнякаи)*, які збереглися у Приоріллі лише в декількох місцях, з яких на стороні Дніпропетровської області, де нині створюється національний парк, відомо лише два невеличкі такі гайки – біля с. Бабайківка і с. Гнатівка. До ботанічних пам'яток природи також необхідно віднести унікальні реліктові липові дібровки у міждюнних пониженнях на арені Шагарівського лісу в Магдалинівському районі.

Особливої уваги і статусу пам'яток природи заслуговують також *білотополеві гаї* уздовж р. Оріль (переважно у Царичанському р-ні), а також дуже своєрідні *сфагново-осокові болота* біля старого гирла р. Оріль, які хоча й вторинні за походженням (утворилися після будівництва захисної дамби Дніпродзержинського водосховища), проте є дуже цінними рефугіумами для цілої низки рідкісних і зникаючих рослин і тварин із переважно північними ареалами, які перебувають тут на південній межі свого природного поширення.

Із числа рослинних угруповань, поширених на території проектного національного парку «Орільський», виявлено 12 синтаксонів, занесених до Зеленої книги України, а саме:

I. Степові угруповання:

- 1 Угруповання формації ковили волосистої (*Stipeta capillatae*)
2. Угруповання формації ковили дніпровської (*Stipeta borysthenicae*)
3. Угруповання формації ковили Лессінга (*Stipeta lessingiana*)
4. Угруповання формації ковили пірчастої (*Stipeta pennatae*)
5. Угруповання формації мигдалю низького (*Amygdaleta nanae*)

II. Угруповання водних рослин:

6. Угруповання формації водяного горіха плаваючого (*Trapeta natantis*)
7. Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*)
8. Угруповання формації куширу напівзануреного (*Ceratophylleta submersi*)
9. Угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*)
10. Угруповання формації ряски горбатої (*Lemneta gibbae*)
11. Угруповання формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*)
12. Угруповання формації стрілолиста стрілолистого (*Sagittarieta sagittifoliae*).

6. АНАЛІЗ АДВЕНТИВНОЇ ТА ІНВАЗІЙНОЇ ФЛОРИ

Інвазія чужорідних видів у сучасний період часто спричинює істотні втрати природного біологічного різноманіття екосистем й інколи може завдавати значного економічного збитку і навіть становити небезпеку для здоров'я людей. Процеси адвентизації флор та інвазійні тенденції ретельно аналізують дослідники різних країн (Richardson et al., 2000; Протопопова та співавт., 2002; Rušek et al., 2012; Berg et al., 2016).

Нині вважається, що один із наслідків багаторічного антропогенного пресингу та глобальних кліматичних змін – це розширення ареалів судинних рослин та посилення інвазійної здатності адвентивних видів практично у всіх регіонах світу (Walther et al., 2009; Fuentes, 2015; Lykholat et al., 2017), що зумовлює уніфікацію природних екосистем та трансформацію їх природної структури. Це дає можливість використовувати динаміку адвентів як індикаторів кліматичних змін та процесів антропогенної трансформації і опустелювання, зокрема у степовій зоні України (Протопопова та співавт., 2007). Кліматичні зміни останніх десятиліть виявились особливо слухними для багатьох адвентивних видів і сприяли їх розповсюдженню в географічних областях, де раніше вони не зростали у природних умовах.

Аналіз адвентивної флори має велике значення для національних парків, які одночасно виконують роль «зберігачів» біологічного різноманіття і рекреації. Незважаючи на відносну збереженість природного стану комплексу національного природного парку «Орільський», тут в умовах значно антропогенно зміненої території Степу України та відносно раннього (з часів бронзового віку) розвитку господарської діяльності у долині Орілі з давніх часів поступово розповсюдився ряд адвентивних видів.

Адвентивний статус та мікроелемент були визначені на основі літературних даних (Протопопова, 1991, Rušek et al., 2012). Види, які змінені в процесі культивування та регіон їх первісного походження достеменно не відомий, віднесені до категорії анекофітів (*anecophytes*) (Rušek et al., 2012). Ступінь натуралізації та інвазійності адвентивних видів судинних рослин наведено безпосередньо для території національного природного парку «Орільський».

Адвентивна фракція флори судинних рослин НПП «Орільський» представлена 183 видами (19 % від загального флористичного складу), які належать до двох класів, 54 родин та 142 родів (табл. 6.1).

Аналіз адвентивної фракції на території НПП «Орільський»

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					архефїти	неофїти	архефїти	неофїти	
	Divisio Pinophyta (Gymnospermae)								
	Pinaceae								
1.	<i>Pinus pallasiana</i> D. Don	Arb	MIT	-	-	-	-	-	+
	Liliopsida								
	Araceae								
2.	<i>Acorus calamus</i> L.	Per	As	-	-	+	-	-	-
	Cyperaceae								
3.	<i>Juncellus serotinus</i> (Rottb.) Clarke	Per	As	-	-	-	-	+	-
	Hydrocharitaceae								
4.	<i>Elodea canadensis</i> Michx.	Per	NA	-	-	-	-	+	-
5.	<i>Vallisneria spiralis</i> L.	Per	As	-	-	-	-	+	-
	Poaceae								
6.	<i>Anisantha sterilis</i> (L.) Nevski	Ann	MIT	-	-	+	-	-	-
7.	<i>Anisantha tectorum</i> (L.) Nevski	Ann	MIT	-	-	+	-	-	-
8.	<i>Apera spica-venti</i> (L.) Beauv.	Ann	?	-	-	+	-	-	-
9.	<i>Avena fatua</i> L.	Ann	IT	-	-	+	-	-	-

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти	
10.	<i>Bromus arvensis</i> L.	Ann	M	-	+	-	-	-	
11.	<i>Bromus commutatus</i> Schrad	Ann	E	-	-	+	-	-	
12.	<i>Bromus squarrosus</i> L.	AnnBien	MIT	-	-	+	-	-	
13.	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Per	EfAs	-	-	+	-	-	
14.	<i>Digitaria ischaemum</i> (Schreb.) Muehl.	Ann	E	-	+	-	-	-	
15.	<i>Digitaria sanguinalis</i> (L.) Scop.	Ann	As	-	+	-	-	-	
16.	<i>Echinochloa crusgalli</i> (L.) Beauv.	Ann	As	-	+	-	-	-	
17.	<i>Eragrostis minor</i> Host	Ann	E	-	-	+	-	-	
18.	<i>Eragrostis pilosa</i> (L.) Beauv.	Ann	M	-	-	+	-	-	
19.	<i>Hordeum leporinum</i> Link.	Ann	M	-	-	+	-	-	
20.	<i>Lolium temulentum</i> L.	Ann	M	-	+	-	-	-	
21.	<i>Sclerochloa dura</i> (L.) Beauv.	Ann	MIT	-	+	-	-	-	
22.	<i>Setaria glauca</i> (L.) Beauv.	Ann	As	-	+	-	-	-	
23.	<i>Zizania latifolia</i> Stapf.	Per	As	-	-	+	-	-	
Magnoliopsida									
Aceraceae									
24.	<i>Acer negundo</i> L.	Arb	NA	+	-	+	-	-	
25.	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	Arb	E	-	-	-	-	+	
Amaranthaceae									

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти	
26.	<i>Amaranthus albus</i> L.	Ann	NA	-	-	+	-	-	
27.	<i>Amaranthus blitoides</i> S.Wats.	Ann	NA	-	-	+	-	-	
28.	<i>Amaranthus caudatus</i> L.	Ann	SA	-	-	+	-	-	
29.	<i>Amaranthus cruentus</i> L.	Ann	SA	-	-	+	-	-	
30.	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Ann	NA	-	-	+	-	-	
Anacardiaceae									
31.	<i>Cotinus coggygia</i> Scop.	Fr	M	-	-	+	-	-	
Apiaceae									
32.	<i>Aethusa cynapium</i> L.	AnnBien	E	-	-	-	-	+	
33.	<i>Conium maculatum</i> L.	Bien	MIT	-	+	-	-	-	
Aporcinaceae									
34.	<i>Vinca minor</i> L.	Per	NA	-	+	-	-	-	
Asclepiadaceae									
35.	<i>Asclepias syriaca</i> L.	Per	NA	-	-	+	-	-	
Asteraceae									
36.	<i>Ambrosia artemisifolia</i> L.	Ann	NA	+	-	+	-	-	
37.	<i>Anthemis cotula</i> L.	Ann	M	-	+	-	-	-	
38.	<i>Artemisia absinthium</i> L.	Per	IT	-	+	-	-	-	

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти	
39.	<i>Aster novae-angliae</i> L.	Per	NA	-	-	-	-	-	+
40.	<i>Bidens frondosa</i> L.	Ann	NA	-	-	-	+	-	-
41.	<i>Carduus acanthoides</i> L.	AnnBien	M	-	-	+	-	-	-
42.	<i>Carduus nutans</i> L.	Bien	M	-	-	+	-	-	-
43.	<i>Centaurea diffusa</i> Lam.	Bien	MIT	-	-	-	+	-	-
44.	<i>Cichorium inthibus</i> L.	Per	MIT	-	-	+	-	-	-
45.	<i>Coniza canadensis</i> (L.) Cronq.	AnnBien	NA	-	-	-	+	-	-
46.	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	Ann	SA	-	-	-	-	-	+
47.	<i>Grindelia squarrosa</i> (Pursh) Dunal.	Per	NA	-	-	-	-	-	+
48.	<i>Helianthus annuus</i> L.	Ann	NA	-	-	-	+	-	-
49.	<i>Iva xanthiifolia</i> Nutt.	Ann	NA	+	-	-	+	-	-
50.	<i>Lactuca serriola</i> Torner	AnnBien	MIT	-	-	+	-	-	-
51.	<i>Lepidotheca suaveolens</i> (Pursh) Nutt.	Ann	NA	-	-	-	+	-	-
52.	<i>Matricaria recutita</i> L.	Ann	E	-	-	+	-	-	-
53.	<i>Onopordum acanthium</i> L.	Bien	M	-	-	+	-	-	-
54.	<i>Petasites spurius</i> (Retz.) Rchb.	Per	EAs	-	-	-	-	-	+
55.	<i>Phalacrolooma annuum</i> (L.) Dumort.	AnnBien	NA	+	-	-	+	-	-
56.	<i>Senecio vulgaris</i> L.	Ann	As	-	-	+	-	-	-
57.	<i>Solidago canadensis</i> L.	Per	NA	-	-	-	+	-	-
58.	<i>Solidago serotinoidea</i> A. Love et D.	Per	NA	-	-	-	+	-	-

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археofіти	неofіти	археofіти	неofіти	
	Love								
59.	<i>Sonchus arvensis</i> L.	Per	M	-	+	-	-	-	
60.	<i>Sonchus asper</i> (L.) Hill	AnnBien	M	-	+	-	-	-	
61.	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	Ann	M	-	+	-	-	-	
62.	<i>Tripleurospermum inodorum</i> (L.) Sch.	Bien	As	-	+	-	-	-	
63.	<i>Xanthium album</i> (Widd.) H. Scholtz	Ann	E	-	-	+	-	-	
64.	<i>Xanthium californicum</i> Greene	Ann	NA	-	-	+	-	-	
65.	<i>Xanthium spinosum</i> L.	Ann	SA	-	-	+	-	-	
66.	<i>Xanthium strumarium</i> L.	Ann	IT	-	+	-	-	-	
Boraginaceae									
67.	<i>Anchusa officinalis</i> L	Bien	M	-	+	-	-	-	
68.	<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) I.M. Johnst.	Ann	MIT	-	+	-	-	-	
69.	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	Ann	M	-	+	-	-	-	
70.	<i>Lappula patula</i> (Lehm.) Menyharth	Bien	As	-	-	+	-	-	
71.	<i>Lappula squarrosa</i> (Retz.) Dumort.	Bien	MIT	-	+	-	-	-	
72.	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	Ann	MIT	-	+	-	-	-	
Brassicaceae									
73.	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh.	AnnBien	MIT	-	-	+	-	-	

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археofіти	неofіти	археofіти	неofіти	
74.	<i>Brassica campestris</i> L.	Ann	As	-	+	-	-	-	-
75.	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	Ann	As	-	-	+	-	-	-
76.	<i>Brassica nigra</i> (L.) W.J. Koch	Ann	M	-	-	+	-	-	-
77.	<i>Bunias orientalis</i> L.	Bien	M	-	-	+	-	-	-
78.	<i>Camelina microcarpa</i> Andrzej.	Ann	MT	-	+	-	-	-	-
79.	<i>Camelina sylvestris</i> Wallr.	Bien	?	-	-	-	-	-	+
80.	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	Ann	?	-	+	-	-	-	-
81.	<i>Cardaria draba</i> (L.) Desv.	Per	EAs	-	-	+	-	-	-
82.	<i>Chorispora tenella</i> (Pall.) DC.	Ann	As	-	-	+	-	-	-
83.	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb et Plantl	Ann	IT	-	+	-	-	-	-
84.	<i>Diplotaxis muralis</i> (L.) DC.	AnnBien	E	-	-	+	-	-	-
85.	<i>Diplotaxis tenuifolia</i> (L.) DC.	Per	M	-	-	+	-	-	-
86.	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	Bien	?	-	+	-	-	-	-
87.	<i>Euclidium syriacum</i> (L.) R.Br.	Per	As	-	-	-	-	-	+
88.	<i>Lepidium densiflorum</i> Schrad.	AnnBien	NA	-	-	-	-	-	+
89.	<i>Lepidium perfoliatum</i> L.	Bien	MIT	-	-	+	-	-	-
90.	<i>Lepidium ruderales</i> L.	AnnBien	IT	-	+	-	-	-	-
91.	<i>Microthlaspi perfoliata</i> (L.) F.K.Meyer	Ann	IT	-	-	+	-	-	-

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні	
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти
92.	<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	Ann	M	-	+	-	-	-
93.	<i>Rapistrum perenne</i> (L.) All	BienPer	M	-	-	-	-	+
94.	<i>Sinapis arvensis</i> L.	Ann	ME	-	+	-	-	-
95.	<i>Sisymbrium altissimum</i> L.	AnnBien	EAs	-	-	+	-	-
96.	<i>Sisymbrium loeselii</i> L.	AnnBien	MAs	-	-	+	-	-
97.	<i>Sisymbrium polymorphum</i> (Murray) Roth	AnnBien	IT	-	-	+	-	-
98.	<i>Thlaspi arvense</i> L.	Ann	IT	-	+	-	-	-
			Caesalpinaceae					
99.	<i>Gleditsia triacanthos</i> L.	Arb	NA	-	-	+	-	-
			Cannabaceae					
100.	<i>Cannabis ruderalis</i> Janisch.	Ann	As	-	-	+	-	-
			Caprifoliaceae					
101.	<i>Lonicera tatarica</i> L.	Fr	As	-	-	-	-	+
102.	<i>Sambucus racemosa</i> L.	Fr	E	-	-	+	-	-
			Caryophyllaceae					
103.	<i>Saponaria officinalis</i> L.	Per	M	-	-	-	-	+
			Chenopodiaceae					

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти	
104.	<i>Atriplex micrantha</i> C.A. Mey.	Ann	As	-	-	-	-	-	+
105.	<i>Atriplex prostrata</i> Boucher	Ann	MIT	-	-	+	-	-	-
106.	<i>Atriplex sagittata</i> Borkh	Ann	IT	-	-	+	-	-	-
107.	<i>Atriplex tatarica</i> L.	Ann	MIT	-	-	-	+	-	-
108.	<i>Chenopodium hybridum</i> L.	Ann	M	-	-	-	-	+	-
109.	<i>Chenopodium polyspermum</i> L.	Ann	?	-	-	-	-	+	-
110.	<i>Chenopodium rubrum</i> L.	Ann	E	-	-	-	-	-	+
111.	<i>Corispermum hyssopifolium</i> L.	Ann	M	-	-	-	-	-	+
112.	<i>Kochia laniflora</i> (S. G. Gmel.) Borb.	Ann	MT	-	-	-	+	-	-
113.	<i>Kochia scoparia</i> (L.) Schrad.	Ann	IT	-	-	-	+	-	-
114.	<i>Polycnemum arvense</i> L.	Ann	MT	-	-	-	-	-	+
Cucurbitaceae									
115.	<i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. et Gray	Ann	NA	-	-	-	+	-	-
Cuscutaceae									
116.	<i>Cuscuta campestris</i> Yunck.	Ann	NA	-	-	-	-	-	+
Elaeagnaceae									
117.	<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	FrArb	M	+	-	-	+	-	-
118.	<i>Hippophae rhamnoides</i> L.	ArbFr	EAs	-	-	-	-	-	+

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні	
					археofіти	неofіти	археofіти	неofіти
Fabaceae								
119.	<i>Amorpha fruticosa</i> L.	Fr	NA	+	-	+	-	-
120.	<i>Caragana arborescens</i> Lam	Fr	As	-	-	+	-	-
121.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	Per	IT	-	+	-	-	-
122.	<i>Medicago sativa</i> L.	Per	As	-	-	-	-	+
123.	<i>Robinia pseudacacia</i> L.	Arb	NA	+	-	+	-	-
124.	<i>Trifolium hybridum</i> L.	Bien	M	-	-	-	-	+
125.	<i>Trigonella caerulea</i> (L.) Ser.	Ann	M	-	-	-	-	+
126.	<i>Vicia angustifolia</i> Reichard	Ann	MIT	-	-	-	-	+
127.	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) S.F.Grag	Ann	M	-	+	-	-	-
128.	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	Ann	M	-	+	-	-	-
Fumariaceae								
129.	<i>Fumaria officinalis</i> L.	Ann	M	-	-	-	+	-
130.	<i>Fumaria schleicheri</i> Soy.-Willem.	Ann	IT	-	+	-	-	-
Geraniaceae								
131.	<i>Geranium pusillum</i> L.	Ann	IT	-	+	-	-	-
Grossulariaceae								
132.	<i>Ribes aureum</i> Pursh	Fr	NA	-	-	-	-	+

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні	
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти
	Hydrophyllaceae							
133.	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	Ann	NA	-	-	-	-	+
	Juglandaceae							
134.	<i>Juglans regia</i> L.	Arb	MAs	-	-	+	-	-
	Lamiaceae							
135.	<i>Ballota nigra</i> L.	Per	MIT	+	-	-	-	-
136.	<i>Draccephalum thymiflorum</i> L.	AnnBien	?	-	-	-	-	+
137.	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	AnnBien	MIT	-	-	+	-	-
138.	<i>Lamium purpureum</i> L.	AnnBien	M	-	-	+	-	-
139.	<i>Leonurus cardiaca</i> L.	Per	MIT	-	-	+	-	-
140.	<i>Marrubium vulgare</i> L.	Per	MIT	-	-	-	+	-
141.	<i>Nepeta cataria</i> L.	Per	M	-	-	+	-	-
	Malvaceae							
142.	<i>Althaea officinalis</i> L.	Per	IT	-	-	+	-	-
143.	<i>Malva neglecta</i> Wallr.	Per	IT	-	-	+	-	-
144.	<i>Malva pusilla</i> Smith	Ann	?	-	-	+	-	-
	Moraceae							
145.	<i>Morus alba</i> L.	Arb	As	-	-	+	-	-

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні	
					археofіти	неofіти	археofіти	неofіти
			Oleaceae					
146.	<i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh.	Arb	NA	-	-	+	-	-
			Onagraceae					
147.	<i>Oenothera biennis</i> L.	Bien	NA	-	-	-	-	+
			Orobanchaceae					
148.	<i>Orobanche cumana</i> Wallr.	AnnBien	As	-	-	-	-	+
			Oxalidaceae					
149.	<i>Xanthoxalis dillenii</i> (Jacq.) Holub	Ann	NA	-	-	+	-	-
			Papaveraceae					
150.	<i>Papaver rhoeas</i> L.	Ann	MIT	-	-	-	+	-
			Polygonaceae					
151.	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) A. Love	Ann	As	-	+	-	-	-
			Portulacaceae					
152.	<i>Portulaca oleracea</i> L.	Ann	IT	-	+	-	-	-
			Ranunculaceae					
153.	<i>Consolida regalis</i> S.F.Gray	Ann	MIT	-	+	-	-	-
154.	<i>Nigella arvensis</i> L.	Ann	EAs	-	+	-	-	-

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні	
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти
Resedaceae								
155.	<i>Reseda lutea</i> L.	Ann	M	-	-	+	-	-
Rosaceae								
156.	<i>Armeniaca vulgaris</i> Lam.	Arb	Anec	-	-	-	-	+
157.	<i>Cerasus mahaleb</i> (L.) Mill.	FrArb	As	-	-	-	-	+
158.	<i>Cerasus tomentosa</i> (Tumb.) Wall.	Fr	As	-	-	-	-	+
159.	<i>Cerasus vulgaris</i> Mill.	Arb	Anec	-	-	-	+	-
160.	<i>Malus domestica</i> Borkh.	Arb	Anec	-	-	-	+	-
161.	<i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Ag.	Arb	NA	-	-	+	-	-
162.	<i>Prunus domestica</i> L.	Arb	Anec	-	-	-	-	+
Rubiaceae								
163.	<i>Galium spurium</i> L.	Ann	Anec	-	-	+	-	-
Salicaceae								
164.	<i>Populus deltoides</i> Marsh.	Arb	NA	-	-	-	-	+
165.	<i>Populus x canadensis</i> Moench	Arb	NA/Hybrid	-	-	-	-	+
166.	<i>Populus italica</i> (Du Roi) Moench	Arb	As	-	-	-	-	+
167.	<i>Salix fragilis</i> L.	Arb	As	-	-	+	-	-
Scrophulariaceae								

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археофіти	неофіти	археофіти	неофіти	
168.	<i>Veronica arvensis</i> L.	AnnBien	MIT	-	+	-	-	-	
169.	<i>Veronica triphyllos</i> L.	AnnBien	As	-	-	-	+	-	
	Simarubaceae								
170.	<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	Arb	As	-	-	+	-	-	
	Solanaceae								
171.	<i>Datura stramonium</i> L.	Ann	As	-	-	+	-	-	
172.	<i>Hyoscyamus niger</i> L.	Bien	MIT	-	-	-	-	+	
173.	<i>Lycium barbatum</i> L.	Fr	As	-	+	-	-	-	
174.	<i>Solanum nigrum</i> L.	Ann	E	-	+	-	-	-	
	Thymelaeaceae								
175.	<i>Thymelea passerina</i> (L.) Coss.et Germ.	Ann	EAs	-	-	-	+	-	
	Tiliaceae								
176.	<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	Arb	E	-	-	-	-	+	
	Ulmaceae								
177.	<i>Celtis occidentalis</i> L.	Arb	NA	-	-	-	-	+	
178.	<i>Ulmus pumila</i> L.	Arb	As	+	-	+	-	-	
	Urticaceae								

№	Види в межах таксонів	Біоморфи	Первинний ареал	Інвазійні види	Натуралізовані		Спонтанні		
					археofіти	неofіти	археofіти	неofіти	
179.	<i>Urtica urens</i> L.	Ann	M	-	-	+	-	-	
Verbenaceae									
180.	<i>Verbena officinalis</i> L.	Per	MIT	-	-	-	+	-	
Violaceae									
181.	<i>Viola arvensis</i> Murray	Per	M	-	+	-	-	-	
Vitaceae									
182.	<i>Partenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	Fr	NA	-	-	+	-	-	
Zygophyllaceae									
183.	<i>Tribulus terrestris</i> L.	Ann	M	-	-	+	-	-	

Умовні позначення. Мікроелемент (первинний ареал): As – Азіатський; E – Європейський; M – Середземноморський; NA – Північноамериканський; SA – Південно- та Центральноамериканський; IT – Іраногуранський; T – Туранський; ? – невстановлений; Anec – анекофіти (anecorphytes).

Серед адвентивних видів найбільшою кількістю представлені однорічники – 84 види (46 % від загальної). Частка участі багаторічників складає 16 % (30 видів), дворічників – 8 % (15), одно-дворічників – 11 % (20), деревних – 13 % (23) та 6 % чагарникових (10 видів).

За походженням в адвентивній фракції частка видів із середземноморським первинним ареалом складає близько 19 % (34 види), північноамериканським – 19 % (35), азіатським – 17 % (31), середземноморсько-іранотуранським – 14 % (26), іранотуранським – 9 % (16), європейським – 7 % (12), європейсько-азіатським – 3 % (6 видів); одинично представлені види із середземноморсько-туранським мігроелементом – 3 види, південно- та центральноамериканським – 4, середземноморсько-азіатським – 2, середземноморсько-європейським та європейсько-африкансько-азіатським – по одному виду. До складу адвентивної фракції входять 7 видів із невстановленим первинним ареалом та 5 анекофітів.

За часом занесення в адвентивній фракції переважають неофіти – 106 видів (58 % від загальної кількості адвентів), частка археофітів складає 42 % (77 видів).

За ступенем натуралізації 68 видів неофітів (64 %) належать до натуралізованих та 38 видів (36 %) – до спонтанних. У складі археофітів 67 видів (87 %) – це натуралізовані види та лише 10 видів (33 %) нині перебувають у статусі спонтанних.

На території національного парку в адвентивній фракції 9 видів (5 %) проявляють інвазійну здатність. Практично всі інвазійні види – неофіти (8 видів – 89 %) і лише один вид належить до археофітів.

Більшість адвентивних видів судинних рослин на території та акваторіях водойм національного природного парку «Орільський» мають спонтанне походження. Поширення деревно-чагарникових адвентивних видів пов'язане з інтродукцією і подальшою їх натуралізацією в різних біотопах: прибережних зонах рік, балках, природних і штучних лісах, а в останні часи – на землях, вилучених із сільськогосподарського користування.

У флористичному складі дендрофлори НПП «Орільський» адвентивна фракція складає майже 35 % (33 види) від загальної кількості (95). В адвентивній фракції дендрофлори спонтанні види складають 48 % (16 видів), з них 88 % неофітів (14) та 12 % археофітів (2). Спроможність до натуралізації на території національного парку виявили 52 % деревно-чагарникових адвентів (17 видів), з них 82 % неофітів (14) та 18 % археофітів (3 види).

Активну здатність до розселення у різних типах екосистем в межах національного природного парку проявляють шість деревно-чагарникових видів – інвазійні неофіти (17,6 % адвентивної фракції дендрофлори). Це робінія псевдоакація (*Robinia pseudacacia* L.), клен ясенелистий (*Acer negundo* L.), в'яз низький (*Ulmus pumila* L.), маслинка вузьколиста (*Elaeagnus angustifolia* L.), аморфа кушова (*Amorpha fruticosa* L.) та виноград п'ятилисточковий

(*Partenocissus quinquefolia* (L.) Planch.). Останнім часом вони набули рангу інвазійних и засмічують природні та штучні фітоценози, що спричинює збіднення природного фіторізноманіття. Але необхідно зазначити, що на території парку відбувається активна натуралізація та нарощування спроможності до інвазійності таких видів як черемха пізня (*Padus serotina* (Ehrh.) Ag.), скумпія звичайна (*Cotinus coggygria* Scop.) та каркас західний (*Celtis occidentalis* L.), які внесені у чеклист адвентивних видів Дніпропетровської області (Baranovski et al., 2016).

За своєю інвазійною здатністю черемха пізня занесена до «чорного списку» Європи (Assessment of existing lists, 2007), в межах України включена до списку адвентивних видів рослин України з високою інвазійною спроможністю (Протопопова та співавт., 2002) та рекомендована до внесення у «чорний список» загрозливих для біорізноманіття інвазійних видів рослин України (Абдулоєва та співавт., 2008). Для каркасу західного також відмічено тенденцію до експансії у Європі та, зокрема, в Україні (Csiszár et al., 2013; Rušek et al., 2012; Lykholat et al., 2016; Попова та співавт., 2015; Канава та співавт., 2016). Активне самовідновлення скумпії звичайної зареєстроване не тільки для території НПП «Орільський», а й для штучних насаджень м. Дніпро та Присамар'я (Lykholat et al., 2016). Ці види мають широку екологічну амплітуду до ґрунтово-гідрологічних умов місцезростань та останніми десятиліттями проявляють спроможність до самовідновлення, що дає можливість розглядати їх як потенційно інвазійні для Дніпропетровської області та степової зони України в цілому в умовах кліматичних змін.

Присутність значної кількості деревно-чагарникових адвентивних видів зумовлена значною антропогенною трансформацією долини р. Оріль у Дніпропетровській області, фрагментацією та зменшенням площ природних лісів, наявністю великої кількості штучно створених лісонасаджень (садиби, полезахисні, водозахисні, ґрунтозакріплювальні насадження), до видового складу яких було введено велику кількість чужинних видів, які проявляють різний ступінь спроможності до натуралізації на тлі антропогенної трансформованості території та глобальних кліматичних змін.

ВИСНОВКИ

Територія національного природного парку «Орільський» – унікальний природний комплекс однієї з небагатьох існуючих систем середніх річок степової зони України. Долина р. Оріль відрізняється значним рівнем ландшафтного та біологічного різноманіття, який зберігся завдяки віддаленому розташуванню від неї великих промислових центрів.

Вона характеризується широкою заплавою і фрагментарно розвинутою ареною. Розвиток природної лісової рослинності тут лімітований впливом антропогенного фактора та складними ґрунтово-гідрологічними умовами для зростання деревно-чагарникової рослинності, пов'язаними з високою мінералізацією ґрунтового розчину, що досить часто зумовлює формування унікальних дібров галофітного ряду.

До території національного природного парку віднесені долина р. Оріль та її приток на території п'яти адміністративних районів протяжністю 120 км із заходу на схід і 65 км – з півдня на північ. Географічні координати крайніх точок національного природного парку «Орільський»: на півночі – 49°11'36.11"N, 34°56'51.35"E; на півдні – 48°36'2.32"N, 34°31'41.55"E, на заході – 48°45'54.56"N, 34°18'32.17"E; на сході – 48°53'28.05"N, 36°00'55.97" E.

У результаті досліджень виявлено низку нових, дуже важливих із природоохоронної точки зору ділянок із рідкісними екосистемами та видами рослин, у тому числі таких, які раніше не наводилися для долини р. Оріль.

Список флори судинних рослин національного природного парку складає 958 видів, які належать до 111 родин. Провідні родини такі: Asteraceae (Айстрові) – 143 види (15 % флористичного складу), Poaceae (Злакові) – 92 (10 %), Fabaceae (Бобові) – 52 (5,4 %), Brassicaceae (Хрестоцвіті) – 51 (5,3 %), Ranunculaceae (Жовтецеві) – 48 (5 %), Lamiaceae (Губоцвіті) – 45 (4,7 %), Caryophyllaceae (Гвоздичні) – 38 (4 %), Rosaceae (Розові) – 37 (3,9 %), Scrophulariaceae (Ранникові) – 34 (3,5 %) та Apiaceae (Зонтичні) – 32 види (3,3 %).

За біоекологічним аналізом серед біоморф домінують багаторічники – 557 видів (58 %). Однорічників налічується 181 вид (19 %), дворічників – 63 (6,5 %), одно-дворічників – 53 (5,5 %), дерев – 46 (4,8 %), чагарників – 49 видів (5,1 %).

У флорі національного парку серед клімаморф повністю переважають гемікриптофіти – 504 види (53 % флористичного складу). Меншу частку складають терофіти – 188 видів (20 %), фанерофіти – 60 (6,2 %), терогемікриптофіти – 44 (6 %) та нанофанерофіти – 27 видів (3 %). Серед

геліоморф переважають геліофіти – 485 видів (50,6 %), що зумовлено значним розвитком лучних, болотних степових фітоценозів, фрагментарністю і малою площею лісових угруповань. У гігроспектрі превалюють види гігротопів середнього зволоження (мезофіти, гігромезофіти, ксеромезофіти) – 475 видів (49,7 %). Значну частку складають посухостійкі види (ксерофіти, мезоксерофіти) – 310 видів (32,4 %). Види біотопів надмірного зволоження (гігрофіти, мезогігрофіти, гелогігрофіти) складають 11,4 % (110 видів). Видів, що мешкають у водних екосистемах (гідатофіти, плейстофіти, гелофіти), – 43 (4,3 %). Серед трофоморф переважають мезотрофні види (мезотрофи, олігомезотрофи, мегамезотрофи) – 603 (63,3 % флористичного складу). У трофоспектрі частка мегатрофних видів (мегатрофи, мезомегатрофи) складає 21 % (200 видів), оліготрофних – 8,8 % (85), алкалотрофних – 4,7 % (47).

У ценоморфічній структурі переважають пратанти – 204 види (21,3 %), степанти – 172 (18 %), рудеранти – 161 (16,8 %) та сільванти – 131 вид (13,7 %). Частка інших ценоморф складає: псамофантів – 8 % (76 видів), палюдантів – 6,5 % (63), аквантів – 5 % (47), сільвомаргоантів – 3,5 % (34), галофантів – 3 % (29), культурантів – 2,8 % (27) та петрантів – 1,4 % (14 видів).

Раритетна фракція флори національного природного парку «Орільський» представлена 140 видами. Тут виявлено 4 види рослин зі Світового червоного списку (R – 3, V – 1), 5 видів із Європейського червоного списку (R – 2, I – 3), 26 видів із Червоної книги України (категорії «неоцінений» – 8 видів, «рідкісний» – 4, «вразливий» – 14. Усі раритетні види флори належать до Червоного списку Дніпропетровської області.

Адвентивна фракція флори парку представлена 183 видами (19 % флористичного складу), які належать до двох класів, 54 родин та 142 родів. Серед адвентивних видів найбільшою кількістю представлені однорічники – 84 види (46 %). Частка багаторічників складає 16 % (30 видів), дворічників – 8 % (15), одно-дворічників – 11 % (20), деревних – 13 % (23) та 6 % чагарникових (10 видів). За походженням адвентивні види із середземноморським первинним ареалом складають 19 % (34 види), північноамериканським – 19 % (35), азійським – 17 % (31), середземноморсько-іранотуранським – 14 % (26), іранотуранським – 9 % (16), європейським – 7 % (12), європейсько-азійським – 3 % (6 видів); із середземноморсько-туранським – 3 види, південно- та центральноамериканським – 4, середземноморсько-азійським – 2, середземноморсько-європейським та європейсько-африкансько-азійським – по

одному виду. До складу адвентивної фракції входять 7 видів із невстановленим первинним ареалом та 5 анекофітів.

За часом занесення в адвентивній фракції переважають неофіти – 106 видів (58 %), частка археофітів складає 42 % (77 видів). Безпосередньо на території парку 68 неофітів (64 %) належать до натуралізованих та 38 (36 %) – до спонтанних. У складі археофітів 67 видів (87 %) натуралізовані і лише 10 (33 %) – спонтанні. Серед адвентивної флори 9 видів проявляють інвазійну здатність на території НПП «Орільський».

Флора штучних та природних лісових угруповань НПП «Орільський», які становлять найбільшу цінність для природних комплексів степової зони, складається із 274 видів, які належать до 71 родини. Тут серед біоморф переважають багаторічники – 151 вид, частка одно-дворічників – 11 видів, деревних – 41 та чагарникових – 31 вид. Адвентивна фракція денрофлори природних та штучних лісів складається із 33 видів. Із них спонтанні 16 видів (14 неофітів та 2 – археофітів). В межах парку натуралізованими виявились 17 деревно-чагарникових видів, із них неофітів – 14 та археофітів 3 види.

Видова насиченість природних і штучних лісів майже ідентична і відповідно складає 194 та 189 видів. Усі соснові ліси на території парку є штучними. Найбільшим видовим багатством відрізняються деревно-чагарникові угруповання заплавної ландшафтів – 208 видів. У байрачних лісах налічується 148, в аренних – 134 види.

Флористичний склад лучних угруповань представлений 350 видами, які належать до 52 родин та 188 родів. Серед біоморф найбільшою кількістю представлені багаторічники – 262 види (75 %). Частка однорічників складає 14 % (48 видів), дворічників – 5 % (16), одно-дворічників – 4 % (14), деревних та чагарникових – 3 % (10 видів). У гігроспектрі переважають облігатні та факультативні мезофіти – 230 видів (66 %). Види, які зростають у біотопах із надмірним зволоженням (гігрофіти, гелофіти, гелогігрофіти, мезогігрофіти), складають 18 % (63 види), а в умовах недостатньої вологозабезпеченості (ксерофіти, мезоксерофіти) – 15 % (54 види). Більшість видів (335) зустрічаються у біотопах мезофільної заплави, менша частка – у гігрофільних біотопах заплави – 137, на солончаковій терасі – 62 види.

Флористичний склад степових угруповань налічує 274 види судинних рослин, які належать до 38 родин та 160 родів. Серед біоморф найбільшою кількістю представлені багаторічники – 183 види (67 %). Частка однорічників складає 13 % (35 видів), дворічників – 9 % (26), одно-дворічників – 5 % (15), чагарників – 5 % (13), деревних – 2 види. Серед гігоморф у флорі степових

ділянок переважають мезоксерофіти – 142 види (52 %). Частка ксеромезофітів складає 24 % (65 видів), ксерофітів – 21 % (58) та мезофітів – 3 % (9 видів). На плакорних та схилових ділянках трапляються майже всі види флористичного складу (271 вид), у тальвегах балок – 53, на засолених ділянках – 17 видів.

Флористичний список видів судинних рослин водойм НПП «Орільський» включає 109 видів, які належать до 40 родин. У складі флори водойм налічується 16 рідкісних та зникаючих видів різного охоронного статусу. Біоекологічний аналіз флори показує, що у флорі водойм за кількістю видів серед гігоморф повністю переважають облігатні та факультативні гігрофіти (гігрофіти, мезогігрофіти, гелогігрофіти) – 57 видів (52 % флористичного складу водойм). Частка гідатофітів складає 17 % (19 видів), гелофітів – 15 % (16), плейстофітів – 9 % (10) та гігомезофітів – 7 % (7 видів). Серед галоморф домінують дульцифіли – 56 видів (51 %) та галофіти – 29 (27 % флористичного складу водойм). Ценоморфічна структура флори водойм представлена переважно аквантами, палюдантами та пратантами. Серед усіх водних об'єктів Приорілля найбільше видове та ценотичне різноманіття характерне для озер, старорічищ, русел Орілі та її приток як водойм із найменшим антропогенним навантаженням.

Запровадження відповідного режиму НПП «Орільський» створить умови для збереження цього природного комплексу, а також сприятиме охороні та підвищенню біорізноманіття у системі всієї Європейської екомережі.

ABSTRACT

Baranovsky B.O. Analysis of flora of the National Natural Park "Orilskiy" / B. O. Baranovsky, V. V. Manyuk, I. A. Ivanko, L. A. Karmyzova. – D. : Lira, 2017. – 320 p.

Conservation of biological diversity is one of the most important contemporary environmental issues. Plant protection comes first in the biodiversity conservation because plants are main environment makers for biota existence. Maintaining the sufficient level of biological diversity and conservation of rare, endangered flora and fauna species requires both area expansion and increase the number of protected native objects (development of protected land and water areas network called the National Ecological Network). In Ukraine, widely carried out activities on enlargement of Natural-Reserved Fund (NRF) area, which still does not meet international requirements. Number of protected areas in Dnipropetrovsk region is becoming more. Creation of two newer National parks, "Samarskiy Bir" and "Orilskiy" is planned.

Territory of National Nature park "Orilskiy" is a rare existing medium-sized river system characterized by diversity of natural complexes unique for the Dnieper Steppe region. Oril river valley is characterized by a significant level of landscape and biological diversity, which has been saved due to isolated location from major industrial centers.

For nearly 20 years, the team of scientists from Dnepropetrovsk National University named after Oles Gonchar and other scientific institutions carried out a comprehensive study of the Oril river valley area within the Dnipropetrovsk oblast as well as in adjacent areas within Kharkiv and Poltava oblasts. In 2015 these studies have been completed by preparation of scientific justification on creation of the National Park "Orilskiy". At the time of the monograph publication, management of the National Natural park "Orilskiy" is at approval stage, part of which was already approved at the regional level.

The study has been conducted in compliance with standard methods on vascular flora survey. Vascular plant species were listed under Ukrainian Nomenclative Edition (Mosyakin et al., 1999). Bioecological analysis used standard terminology and ecomorph classification by O. Belgard (1950). The ecomorph names submitted according to the Latin dictionaries (Dvoreckij, 1976; Zabinkova et al., 1977).

National Natural Park "Orilskiy" is created in the Dnepropetrovsk region of Ukraine, within the basin of Oril river (left tributary of the Dnieper River); its valley is almost adjacent to zonal boundary between the forest-steppe and steppe zones. The valley is characterized by wide floodplane (several kilometers) and fragmented arena, which sometimes wedged into the river bed. Development of native forest vegetation limited by influence of anthropogenic factor (forest cutting since prehistoric times and current man-caused load) and complicated soil-hydrological conditions of the floodplain and saline terraces; these conditions often causes development of unique halophytic forest groves. The National Natural Park includes valleys of the Oril river and its tributaries within the territory of five follow administrative districts of Dnepropetrovsk region: Yuriyevsky, Novomoskovsky, Mahdalynivsky,

Tsarychansky and Petrikovsky districts. The Natural Park has a great length: 120 km from West to East and 65 km from South to North. Geographical coordinates of extreme points on the National Natural Park "Orilskiy" are the follow: in the North – 49°11' 36.11" N, 34°56' 51.35 "E; to the South is 48 ° 36 ' 2.32 "N, 34 ° 31 ' 41.55" E, on the West – 48 ° 45 ' 54.56 ' N, 34 ° 18 ' 32.17 "E; to the East is 48 ° 53 ' 28.05 ' N, 36 ° 00 ' 55.97 "E. Territory of the National Natural Park "Orilskiy" is situated in the steppe zone with a temperate continental climate, characterized by hot and dry summers and moderately cold winters. The Park area configuration generally follows the contours of the river valley with long branches which joined to the Orilsko-Samara and Orilsko-Dnipro watershed by valleys of left-side rivers and ravines.

The Park area has gradually expanded from the top area in the Yuriyevsky district (where the valley width varied from 2 to 3 km) to lower course of the river where Oril river reach very broad valley (15 km), and Oril river valley connected with that of the Dnieper river on the boundary of Tsarychansky and Petrikovsky districts. In the last twentieth, along the river Oril bed channel Dnieper – Donbass was constructed for to Dnieper river water transportation to basin of Siverskyi Donets river. The highest elevation of the National Park hypsometric marks are located on the Oril river left bank, on the watershed between that and Samara river in the Novomoskovskiy district, and equal to 169 m.n.r.m. The lowest levels of the Earth's surface varied from 90 m.n.r.m. in Yuriyevsky district up to 52 m.n.r.m. near the old mouth of the Oril river within Petrikovsky district.

The survey found series of new, scientifically interesting species that are very important in relation of nature conservation; areas with rare and relict ecosystems and populations of rare plant species listed in the Red Data Book of Ukraine and other red lists (including species not previously found within the Oril river valley) require the conservation.

Flora of the National Park "Orilskiy" is characterized by significant species diversity. List of vascular plant flora of National Park is 958 species belonging to 111 families. The main families are: Sunflower (Asteraceae) – 143 species (15% of floristic composition), Poaceae (Cereals) – 92 species (10%), Fabaceae (Legumes) – 52 species (5.4%), Brassicaceae (Cruciferous) – 51 species (5.3%), Ranunculaceae (Ranunculaceae) – 48 species (5 %), Lamiaceae (Lamiales) – 45 species (4.7%), Caryophyllaceae (Caryophyllaceous) – 38 species (4%), Rosaceae (Rose) – 37 species (3,9 %), Scrophulariaceae (Snapdragon) – 34 species (3.5%) and Apiaceae (Umbelliferae) – 32 species (3.3%). According to the bioecological analysis, perennials dominated among biomorph: 557 species (58%). There are 181 species (19%) of annuals, 63 species (6.5%) of biennials, 53 species (5.5%) of annual-biennial species, 46 (4.8%) of wood species, and 49 (5.1%) of shrub species.

Among the climamorphs, hemicyptophytes completely dominated in flora of the National Park and reach 504 species (53% of total flora composition). Therophytes make up smaller share of species: 188 (20%), phanerophytes – 60 species (6.2%), therohemicyptophytes – 44 species (6%), and nanophanerophytes – 27 species (3%). Heliophytes dominated among the heliomorphes – 485 species (50.6%), due to considerable development of meadow and marshy ecosystems in steppe zone, and fragmentation of small area of forest

plant communities. In hygrospectra, plant species of medium humidification are predominated (mezophytes, hygrophytes, xeromezophytes) – 475 species (49.7%). A considerable part of species are drought-resistant (xerophytes, mezophytes) – 310 species (32.4%). Species of overmoistured habitats (hygrophytes, mezohygrophytes, helio-hygrophytes) reach 11.4% (110 species). Species of aquatic ecosystems (hydatophytes, pleistophytes, gelophytes) reach 4.3% (43 species). Mezotrophic species predominated among trophomorphes (mezotrophes, oligomezotrophes, megamezotrophes) and amounted 603 species (63.3% of floristic composition). In trophospektra, share of megatrophic species (megatrophes, mezomegatrophesi) include 21% (200 species), oligotrophes – 8.8% (85 species), and alkalitrophes – 4.7% (47 species). Pratants prevaile among the cenomorphes – 204 species (21.3%); stepants – 172 species (18%), ruderants – 161 species (16.8%) and sylvants – 131 species (13.7%). Share of other cenomorphs counted as follows: psammophants – 8% (76 species), paludants – 6.5% (63), aquants – 5% (47), sylvomargoantes – 3.5% (34), halophantes (3)% (29), kulturantes – 2.8% (27), and petrantes – 1.4% (14 species).

Rare flora of the National Natural Park "Orilskiy" are represented by 140 species. Here, four plant species included in the Red List of Threatened Species maintained by the World Conservation (R – 3, V – 1) were found; 5 species included in European Red List (R – 2, I – 3), 26 species included in the Red Book of Ukraine ("unqualified" category – 8, "rare" – 4, "vulnerable" – 14 species). All rare plant species included in a Red List of Dnipropetrovsk oblast.

Adventitious flora is represented by 183 species (19%) belonging to two classes, 54 families and 142 genera. Among the adventitious plant species, annuals are dominated – 84 species (46%). Share of perennials was 16% (30 species), biennials – 8% (15), annual-biennials – 11% (20), wood – 13% (23), and shrubs – 6% (10 species). By the origin, plant species of Mediterranean primary habitat make up 19% (34 species), North American – 19% (35), Asian – 17% (31), Mediterranean-Irano-Turanian – 14% (26) Irano-Turanian – 9% (16), European – 7% (12), European-Asian – 3% (6 species); Mediterranean-Turanian – 3 species, South and Central American – 4, Mediterranean-Asian – 2, Mediterranean-European and European-African-Asian – one species for each. 7 plant species with unidentified areals and 5 anectophytes are present in adventitious fraction of vegetation. By entering time, neophytes dominated in the adventitious flora: 106 species (58%); the share of archaeophytes was 42% (77 species). Among the neophytes, 68 species (64%) were naturalized (directly on the territory of the Park), and 38 species (36%) belong to spontaneous. As part of archaeophytes, 67 species (87%) are naturalized species, and only 10 species (33%) are spontaneous. Among the adventitious flora, 9 species have invading capacity on the territory of the Park.

Flora of artificial and native forests of the NNP "Orilskiy" represent the greatest value for the native complexes of the steppe zone, consists of 274 species belonging to 71 families. Perennials dominated among the biormorphs amounted 151 species), annual-biennials – 4% (11), wood species – 41, shrub species – 31. Adventitious fraction of the dendroflora included almost 33 species of the total amount (95). Of them, spontaneous flora consists of 16 species, 14 of which are neophytes, and

2 species are archaeophytes. 17 species were naturalized, and 14 of them were neophytes and 3 species were archaeophytes. Species saturation values of native and artificial forests were almost same and amounted 194 and 189 species, respectively. All the pine forests within the Park are artificial. Highest abundance of species was typical for different tree and shrubbery communities of floodplain landscapes – 208 species. In the gully forests it reaches 148 species, in arena forests – 134 species.

Floristic composition of the meadow communities was represented by 350 species, belonging to 52 families and 188 genera. Among the biormorphs, perennials were dominated – 262 species (75%). Share of annuals was 14% (48 species), biennials 5% (16), annual-biennials 4% (14), tree and shrubbery vegetation 3% (10 species). Obligate and facultative mezophytes dominated in hygrospectra and counted 230 species (66%). Species that grow in overmoistured habitats (hygrophytes, gelophytes, geliohygrophytes, mezohygrophytes) make up 18% (63 species), and in conditions of poor moistening (xerophytes, mezoxerophytes) amounted 15% (54 species). Most of species (335) occur within habitats of mezophilous floodplain; a smaller proportion grew in the hygrophilous floodplain – 137 species; under condition of halophytic terrace – 62 species.

Floristic composition of the steppe plant communities consists of 274 species of vascular plants, belonging to 38 families and 160 genera. Among the biormorphs, perennials were dominated – 183 species (67%). Share of annuals was 13% (35 species), biennials – 9% (26), annual-biennials – 5% (15), shrubs – 5% (13), and wood plants – 2. Among the hygromorphs, mezoxerophytes were dominated in the flora of steppe sites – 142 species (52%). Share of xeromezophytes was 24% (65 species), xerophytes – 21% (58), and mezophytes – 3% (9 species). On the plane and slope watershed areas almost all species of floristic composition (271 species) occurred; in gully bottoms – 53 species; in saline sites – 17 species.

Floral list of vascular plants of water bodies within NNP "Orilskiy" includes 109 species belonging to 40 families. In composition of the flora of water bodies, there are 16 rare and endangered species of different security status. Bioecological analysis of flora shows that obligate and facultative hygrophytes (hygrophytes, mezohygrophytes, gelohygrophytes) completely dominated among the hygromorphs – 57 species (52% of floristic composition of water bodies). The share of hydatophytes was 17% (19 species), gelophytes – 15% (16), pleistophytes – 9% (10) and hygromezophytes – 7% (7 species). Among the galomorphs, dulciphiles – 56 species (51%) and halophytes – 29 species dominated (27% of floristic composition of water bodies). Cenomorphic structure of the flora of water bodies is presented mainly by aquants, paludants and pratants. Among all water bodies of Priorillya, the most species and cenotic diversity specific to lakes, meander lakes, river bed and tributaries as water bodies of the least human impact.

Establishment of the corresponding regimen in NNP "Orilskiy" will create conditions for conservation of the native complex biodiversity, and will contribute to its protection and enhancement in the European ecological network.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абдулоєва О. Обґрунтування "чорного списку" загрозливих для біорізноманіття інвазійних видів рослин України / О. Абдулоєва, Н. Карпенко, О. Сенчило // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2008. – Вип. 52–53. – С. 108–110.
2. Акинфиев И. Я. Ботанические исследования Новомосковского уезда Екатеринославской губернии / И. Я. Акинфиев // Материалы к познанию фауны и флоры Российской империи. – Москва : Московское о-во испыт. прир. Отдел ботаники. – 1896. – Вып. 3. – С. 1–24.
3. Александрова А. А. Сравнительный анализ гигрофильной флоры эколого-топографических зон поймы реки Самара / А. А. Александрова // Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель. – 2009. – Вип. 13. – С. 64–72.
4. Альбицкая М. А. Опыт флористического анализа Присамарских арен / М. А. Альбицкая // Научные записки. Сб. раб. биолог. фак-та. – 1949. – Т. XXXII. – С. 27–40.
5. Барановский Б. А. Распространение аморфы кустарниковой в днепровской пойме в условиях каскада / Б. А. Барановский // Вопросы степного лесоведения и рекультивации земель. – 1998. – С. 147–151.
6. Барановский Б. А. Растительность руслового равнинного водохранилища / Б. А. Барановский. – Днепропетровск : Вид-во Днепропетр. ун-та, 2000. – 172 с.
7. Барановский Б. А. Современная гидробиологическая характеристика реки Орель / Б. А. Барановский, Л. В. Бондаренко, Т. В. Миколайчук // Проблемы створення Орільського національного природного парку : матеріали наук.-практ. семінару. – Дніпропетровськ – Дніпродзержинськ. – 2000. – С. 25–28.
8. Барановський Б. О. Вища водяна рослинність русла ріки Оріль / Б. О. Барановский // Вісник Полтавського педуніверситету. Сер. Екологія. Біологічні науки. – 2002. – С. 40–45.
9. Барановский Б. А. Исторические аспекты изучения флоры и растительности Днепродзержинского водохранилища / Б. А. Барановский, С. И. Минова // Вісник Дніпропетровського університету. Сер. Біологія. Екологія. – 2003. – Вип. 11. – Т. 2. – С. 3–6.
10. Барановский Б. А. Характеристика ценозов макрофитов пойменного озера степной зоны Украины в зависимости от различных режимов

освещенности / Б. А. Барановский, И. А. Иванько // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Біологія. Спец. вип. Гідроекологія. – 2005. – № 3 (26). – С. 31–33.

11. Барановский Б. А. Распространение видов рода *Cerathophyllum* в водоемах разной степени антропогенной трансформации / Б.А. Барановський, А. А. Александрова // Проблеми лісової рекультивації порушених земель України : зб. тез доп. Міжнар. конференції. – Дніпропетровськ. – 2006. – С. 75–78.

12. Барановський Б. О. Фіторізноманіття заказника «Урочище Приорільське» (Юр'ївський район Дніпропетровської області) / Б. О. Барановський // Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення в загальноосвітній та вищій школі : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. – Полтава. – 2008. – С. 109–111.

13. Барановский Б. А. Многолетняя динамика гигрофильной флоры поймы Днепра в пределах Днепропетровской области / Б. А. Барановский, Н. А. Волошина, Л. А. Кармызова // Міжнародний день води : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. – Кременчук. – 2009. – С. 44.

14. Барановский Б. А., Волошина Н. А. Фиторазнообразие раритетной водной и прибрежной флоры водоемов северного степного Приднепровья / Б. А. Барановский, Н. А. Волошина // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2011. – Вип. 12 (38). – С. 69–76.

15. Барановский Б. А. Анализ биотопической приуроченности раритетных видов сосудистых растений Днепропетровщины / Б. А. Барановский // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин : матеріали II Міжнарод. наук. конф. – Київ, – 2012. – С. 54 – 57.

16. Барановський Б. О. Аналіз адвентивної флори водойм Дніпропетровщини / Б. О. Барановський, Н. О. Волошина // Синантропізація рослинного покриву України : матеріали II Всеукр. наук. конф. – Київ–Переяслав-Хмельницький, – 2012. – С. 14–15.

17. Барановський Б. О. Аналіз фіторізноманіття басейну річки Багатенька / Б. О. Барановський // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2013. – Вип. 42. – С. 50–56.

18. Барановський Б. О. Сучасний екологічний стан басейну річки Оріль у контексті створення національного природного парку «Орільський» / [Б. О. Барановський, В. В. Манюк, В. В. Дем'янов та ін.] // Вісник

Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. Сер. Біологічні науки. – 2013. – № 2 (32). – С. 55–60.

19. Барановський Б. О. Охорона фіторізноманіття Дніпропетровщини в контексті створення національних парків / Б. О. Барановський // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень : матеріали I Міжнарод. наук.-практ. конф. – Чернівці. – 2014. – С. 263–265.

20. Барановський Б. О. І. Я. Акінфієв – один із засновників флористичних досліджень степової зони України / Б. О. Барановський // Матеріали Міжнарод. наук. конф., присвяченої 200-річчю від дня народження Людвіга Вагнера. – Ужгород, – 2015. – С. 127-131.

21. Барановський Б. О. Представники родини злакових у флорі долини р. Оріль / Б. О. Барановський, О. М. Масюк, А. В. Жихарева // Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах : матеріали VIII Міжнарод. наук. конф. – Дніпропетровськ. – 2015. – С. 8-9.

22. Барановський Б. О., Масюк О. М., Орищенко Д. В. Характеристика флори лісів Приорілля, як складової частини лісової рослинності Північного Степу / Б. О. Барановський, О. М. Масюк, Д. В. Орищенко // Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах : матеріали VIII Міжнарод. наук. конф. – Дніпропетровськ. – 2015. – С. 7–8.

23. Бельгард А. Л. Леса долини р. Орель / А. Л. Бельгард, Т. Ф. Кириченко // Сборник работ биологического факультета Днепропетровского государственного университета. Научные записки. – Днепропетровск : ДГУ, – 1940. – Вып. III. – Т. XVIII, – С. 87-97.

24. Бельгард А. Л. Лесная растительность юго-востока УССР / А. Л. Бельгард. – Киев : КГУ, 1950. – 263 с.

25. Бельгард А. Л. Осинный колок в долине реки Самары Днепропетровской / А.Л. Бельгард // Научные записки. Сборник работ биологического факультета. – 1949. – Т. XXXII. – С. 23–26.

26. Бельгард А. Л. Степное лесоведение / А. Л. Бельгард. – Москва : : Лесн. пром-сть, 1971. – 336 с.

27. Бельгард О. Л. Геоботанічний нарис Новомосковського бору / О. Л. Бельгард // Наукові записки. Збірник праць біологічного факультету ДДУ. – 1938. – Т. 1. – С. 107–132.

28. Бельгард О. Л. До типології заплачних лісів Середнього Дніпра / О. Л. Бельгард, Т. Ф. Кириченко // Збірник праць біологічного факультету Дніпропетровського державного університету. – 1938. – Вип. 2. – С. 129–141.

29. Бурда Р. И. Антропогенная трансформация флоры / Р. И. Бурда. – Киев, 1991. – 168 с.
30. Бяллович Ю. П. Биогеоценологические основания теории систем лесов / Ю. П. Бяллович // Проблемы биогеоценологии. – Москва : Наука, 1973. – С. 47–58.
31. Віленський Д. Про нову знахідку на Україні *Ceratophyllum tanaiticum* Sapreg. / Д. Віленський // Тр. с-г. ботаніки. – Харків. – 1927. – Т. 1. – Вип. 3. – С. 83–87.
32. Волошина Н. О. Порівняльний аналіз флори озер долини Самари в районі Присамарського біосферного стаціонару / Н. О. Волошина // Вісник Харківського національного університету ім. Каразіна. – 2014. – № 1100, – С. 235–241.
33. Гамуля Ю. А. Біогеоценологічна характеристика галофітних дібров степового Придніпров'я, їх охорона, поновлення і раціональне використання: автореф. дис. ... канд. біол. наук: 03.00.16 / Ю. А. Гамуля. – Дніпропетровськ. 2001. – 20 с.
34. Гамуля Ю. Г. Биоэкологические особенности галофитных дубрав долины реки Орель / Ю. Г. Гамуля // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. Міжвуз. зб. наук. пр. – 1998. – Вип. 2. – С. 133–138.
35. Гамуля Ю. Г. Эколого-флористические особенности травяного покрова галофитных дубрав долины реки Орель / Ю. Г. Гамуля // Екологія та ноосферологія. – 1999. – Т. 6. – № 1–2. – С. 70–74.
36. Геоботаничне районування УРСР. – Київ : Наук. думка, 1977. – 304 с.
37. Грицан Ю. І. Особливості метеорологічних процесів заплави (на прикладі Самарського бору) / Ю. І. Грицан, О. Г. Карась, Б. О. Барановський // Вісник Криворізького технічного університету. Біологічні науки. – 2005. – Вип. 10. – С. 222–227.
38. Грицан Ю. І. Природно-заповідні об'єкти Придніпров'я як складова Дніпропетровського екокоридору / Ю. І. Грицан, Б. О. Барановський, В. В. Манюк // Бібліотека всеукраїнської екологічної ліги. Сер. Стан навколишнього середовища, 2012. – С. 5–9.
39. Дворецкий И. Х. Латинско-русский словарь / И. Х. Дворецкий. – Москва : Русский язык, 1976. – 1096 с.
40. Дем'янов В. В. Сучасний стан гідрологічної мережі басейну річки / В. В. Дем'янов // Проблеми створення Орільського національного природного парку : матеріали наук.-практ. семінару (м. Дніпродзержинськ, 16 листопада 2000 року). – Дніпропетровськ–Дніпродзержинськ, 2000. – С. 12–14.

41. Дем'янов В.В. Багатенька: [Про річку у Новомосковському районі Дніпропетровської області, лівої притоки Орелі (басейн Дніпра)] / В. В. Дем'янов // Енциклопедія сучасної України. – Київ : НАН України, 2003. – Т. 2: Б – Біо. – С. 48.
42. Дем'янов В. В. Гідрологічна характеристика басейну р. Самара / В. В. Дем'янов // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2010. – Вип. 39. – С. 67–79.
43. Дем'янов В. В. Розповсюдження та нові місцезнаходження папоротей на Дніпропетровщині / В. В. Дем'янов, В. В. Манюк // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель: зб. наук. праць. – 2008. – Вип. 12. – С. 49–59.
44. Деревья и кустарники СССР. Дикорастущие, культивируемые и перспективные для интродукции. Т. 1. – М.-Л., 1949. – 462 с.
45. Деревья и кустарники СССР. Дикорастущие, культивируемые и перспективные для интродукции. Т. 2. – М.-Л., 1951. – 612 с.
46. Деревья и кустарники СССР. Дикорастущие, культивируемые и перспективные для интродукции. Т. 3. – М.-Л., 1954. – 872 с.
47. Деревья и кустарники СССР. Дикорастущие, культивируемые и перспективные для интродукции. Т. 4. – М.-Л., 1958. – 974 с.
48. Деревья и кустарники СССР. Дикорастущие, культивируемые и перспективные для интродукции. Т. 5. – М.-Л., 1960. – 544 с.
49. Деревья и кустарники СССР. Дикорастущие, культивируемые и перспективные для интродукции. Т. 6. – М.-Л., 1962. – 378 с.
50. Екофлора України. – К.: Вид-во українського фітосоціоцентру. – 2000-2010. – Т. I-VI.
51. Дубына Д. В. Макрофиты – индикаторы изменений природной среды / Д. В. Дубына, С. Гейны, З. Гроудова. – Киев : Наукова думка, 1993. – 432 с.
52. Еліашевич О. Матеріали до флори долини р. Самари / О. Еліашевич // Тр. сільсько-госп. ботаники. – Харків. – 1927. – Т. I. – Вип. 3. – С. 78–82.
53. Еліашевич О. А. Луки середнього Дніпра / О. А. Еліашевич // Зб. наук. пр. Дніпропетр. бот. саду. – Дніпропетровськ. – 1936. – № 1. – С. 52–86.
54. Еліашевич О. А. Орельські луки / О. А. Еліашевич // Зб. наук. пр. Дніпропетр. бот. саду. – Дніпропетровськ. – 1937. – № 2. – С. 3–34.
55. Зеленая книга Украинской ССР: Редкие, исчезающие и типичные, нуждающиеся в охране растительные сообщества / [под ред. Шеляга-Сосонко Ю. Р.]. – Киев : Наук. думка, 1987. – 216 с.

56. Зеленська Л. І. Розробка схеми зонування частини території проектного національного природного парку «Орільський» з метою оптимізації структури природокористування / Л. І. Зеленська, О. Є. Афанасьєв, В. В. Манюк, Т. П. Сологуб // Вісник Дніпропетровського університету. Сер. Геологія. Географія. – 2009. – № 3/2. – Т.17. – С. 50–60.

57. Іванько І. А. Влияние типа световой структуры лесных культурбиоценозов на напряженность корневой конкуренции древесных и травянистых видов / И. А. Иванько // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2004. – Вип. 8 (33). – С. 120–128.

58. Іванько І. А. Особенности корневой конкуренции в искусственных лесонасаждениях полуосветленного типа световой структуры с гиперусиленным световым состоянием / И. А. Иванько // // Питання біоіндикації та екології. – 2012. – Вип. 17. – № 1. – С. 62–70.

59. Іванько І. А. Фитоклиматическая и биоэкологическая характеристика степных насаждений различных типов световых структур / И. А. Иванько // Вісник Дніпропетровського університету, Сер. Біологія. Екологія. – 2001. – Вип. 9. – Т. 2. – С. 221–227.

60. Іванько І. А. Екологічна роль світлової структури у формуванні штучних лісових насаджень у степовій зоні України / І. А. Іванько // Біогеоценологічні дослідження лісів степової зони України: монографія / За ред. А. П. Травлеєва. – Дніпро : Вид-во «Свідлер А.Л.», 2016. – С. 155–171.

61. Іванько І. А. Характеристика світлоклімату та фітоклімату насаджень напівосвітленого типу світлової структури в умовах плакорного степу / І. А. Іванько // Питання степового лісознавства та лісової рекультивації земель. – 2007. – Вип. 12 (37). – С. 52–56

62. Канава О. Природне відтворення інтродукованих і місцевих видів у Краснокутському дендропарку / О. Канава, Ю. Бенгус // Молодь і поступ біології : зб. тез XII Міжнарод. наук. конф. студ. і аспір. (м. Львів, 19 – 21 квітня 2016 р.). – Львів, 2016. – С. 89–90.

63. Катанская В. М. Высшая водная растительность континентальных водоемов СССР. Методы изучения / В. М. Катанская. – Ленинград : Наука, 1981. – 185 с.

64. Кириченко Т. Ф. Луга среднего течения р. Самары / Т. Ф. Кириченко // Научные записки. Сборник работ биологического факультета. – 1949. – Т. XXXII. – С. 41–56.

65. Кирпичников М. Э. Русско-латинский словарь для ботаников / М. Э. Кирпичников, Н. Н. Забинкова. – Ленинград : Наука, 1977. – 855 с.

66. Корещук К. Є. Рослинність луків середнього Дніпра / К. Є. Корещук // Збірник праць Дніпропетровського ботанічного саду. – Дніпропетровськ : ДДУ, 1937. – № 2. – С. 35–64.

67. Левицька А. М. Геоботанічний нарис другої тераси Дніпра / А. М. Левицька // Збірник праць Дніпропетровського ботанічного саду. – Дніпропетровськ, 1936. – Вип. 1. – С. 86–102.

68. Манюк В. В. Эколого-флористические особенности дубрав Днепровско-Орельского природного заповедника / В. В. Манюк // Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель : Міжвуз. зб. наук. пр. – 1998. – Вип. 2. – С. 139–146.

69. Манюк В. В. До флористичного і фітоценотичного різноманіття долини р. Дніпра на ділянці між старим і новим руслом р. Орелі / В. В. Манюк // Актуальні питання ботаніки та екології : матеріали конф. мол. вчених-ботаніків України (13-16 вересня 2000 р., Чернігів, Седнів). – Київ. – 2000. – С. 49–50.

70. Манюк В. В. Приорілля як осередок збереження рослинного біорізноманіття національного значення / В. В. Манюк // Проблеми створення Орільського національного природного парку : матеріали наук.-практ. семінару (м. Дніпродзержинськ, 16 листопада 2000 року). – Дніпропетровськ–Дніпродзержинськ. – 2000. – С. 28–31.

71. Манюк В. В. До розповсюдження і типології середньозаплавних дібров Дніпровсько-Орільського заповідника і прилеглих ділянок долини Дніпра / В. В. Манюк // Вісник Дніпропетровського університету. Біологія. Екологія. – 2001. – Вип. 9. – Т. 1. – С. 147–152.

72. Манюк В. В. Лілея / В. В. Манюк // Екологічна енциклопедія: у 3 т. / Редколегія: А.В. Толстоухов та ін. – Київ: ТОВ "Центр екологічної освіти та інформації", – Т.2. – Є–Н. – 2007. – С. 233.

73. Манюк В. В. Орхідні (Orchidaceae) Дніпропетровщини: ретроспектива та нові знахідки / В. В. Манюк, Б. О. Барановський, А. О. Александрова // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження глобальної стратегії збереження рослин : матеріали Міжнарод. наук. конф. – Київ. – 2010. – С. 141–145.

74. Манюк В. В. Природно-заповідний фонд Дніпропетровщини (станом на 1 грудня 2010 року) : [Навч. довід.] / В. В. Манюк, В. В. Манюк. – Дніпропетровськ : Держ упр. охорони навкол. природ. середовища, 2010. – Вип. 1. – 116 с.

75. Манюк В. В. Шульгівський природний комплекс як ключова ділянка національного природного парку «Орільський» / В. В. Манюк // Охорона довкілля : зб. наук. статей XI Всеукраїнських наукових Таліївських читань. – Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – 2015. – С. 205–211.

76. Манюк В.В. Раритетна складова флори проєктованого Орільського Національного природного парку / [В. В. Манюк, Б. О. Барановський, Л. О. Кармизова та ін.] // Рідкісні рослини і гриби України та прилеглих територій: Реалізація природоохоронних стратегій : матеріали IV Міжнарод. конф. (16 – 20 травня, Київ). – Київ. – 2016. – С. 95–99.

77. Матвеев Н. М. Биоэкологический анализ флоры и растительности (на примере лесостепной и степной полосы) / Н. М. Матвеев. – Самара, 2006 – 310 с.

78. Назаренко Н. М. Аналіз рослинності лісових екосистем на осолоділих ґрунтах терас малих річок північного Степу України / Н. М. Назаренко, І. М. Лоза, А. П. Стадник // Агроєкологічний журнал. – 2011. – № 2. – С. 8–13.

79. Определитель высших растений Украины / [Под ред. Ю. Н. Прокудина]. – Киев : Наукова думка, 1987. – 548 с.

80. Остапко В. М. Конспект адвентивной фракции дендрофлоры юго-востока Украины / В. М. Остапко, Ю. А. Ерёменко // Промышленная ботаника. – 2010. – Вып. 10. – С. 42–48.

81. Орільський національний природний парк: феномен, проблеми створення та перспективи / [В. В. Манюк, В. І. Манюк, П. Т. Чегорка та ін.]. – Дніпропетровськ: Дніпропетр. обл. екол. асоц. «Зелений світ», 2010. – 22 с. – («Охороняймо скарби Степового Подніпров'я!»; вип. 3).

82. Пестушко Є. І. Рослинність засолених ґрунтів долини середнього Дніпра (Єлисаветівсько-Курилівський масив) / Є. І. Пестушко // Збірник праць Дніпропетровського ботанічного саду. – Дніпропетровськ : Видання ДДУ, 1937. – № 2. – С. 65–92.

83. Попова О. М. Дендрофлора Ізмаїльської фортеці (м. Ізмаїл, Одеська область, Україна) / О. М. Попова, І. В. Абрашкіна, Т. С. Буракова // Вісник Одеського національного університету. Сер. Біологія. – 2015. – Т. 20. – Вип. 2 (37). – С. 49–57.

84. Порядок ведення державного обліку і кадастру рослинного світу. Затверджено постановою Кабінету міністрів України від 22 лютого 2006 р. № 195. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/195-2006-%D0%BF> (дата звернення 12.04.2017 р.).

85. Протопопова В. В. Синантропная флора Украины и пути ее развития / В. В. Протопопова. – Киев : Наукова думка, 1991. – 204 с.
86. Протопопова В. В. Види адвентивних рослин України як індикатори ксерофілізації флори / В. В. Протопопова, М. В. Шевера // Матеріали семінару стосовно затвердження Національної доповіді щодо впровадження в Україні Конвенції ООН про боротьбу з опустелюванням. – Київ. – 2007. – С. 79–85.
87. Протопопова В. В. Фітоінвазії в Україні як загроза біорізноманіттю: сучасний стан і завдання на майбутнє / В. В. Протопопова, С. Л. Мосякін, М. В. Шевера. – Київ : Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2002. – 28 с.
88. Раменский Л. Г. Введение в комплексное почвенно-геоботаническое исследование земель / Л. Г. Раменский. – Москва : Сельхозгиз, 1938. – 620 с.
89. Сидельник Н. А. Типы водоёмов района бывшего порожистого Днепра и Самары Днепроградской в ботаническом освещении / Н. А. Сидельник // Научные записки. Сборник работ биологического факультета. – 1949. – Т. XXXII. – С. 65–72.
90. Сидоров В. Материалы для изучения Екатеринославской флоры (Beitrag zur Kenntniss der Flora des Jekaterinoslawischen Gouvernements) / В. Сидоров // Ботанические записки (Scripta botan.). – Сп. Б., – 1897. – Вып. 14. – С. 1–124.
91. Скворцов А. К. Гербарий. Пособие по методике и технике. / А. К. Скворцов. – Москва : Наука, 1977. – 200 с.
92. Танфильев Г. И. Пределы лесов на Юге России / Г. И. Танфильев. – СПб.: М-во зем. и гос. имуществ, 1894. – 167 с.
93. Тарасов В. В. Флора Дніпропетровської і Запорізької областей. Судинні рослини. Біолого-екологічна характеристика видів / В. В. Тарасов. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2005. – 276 с.
94. Тарасов В. В. Флора Дніпропетровської та Запорізької областей / В. В. Тарасов. – Дніпропетровськ : ДНУ та Ліра, 2012. – 296 с.
95. Травлеев А. П. Вопросы генезиса и свойств почв лесных биогеоценозов Присамарья / А. П. Травлеев // Вопросы степного лесоведения. – 1972. – Вып. 2. – С. 8–12.
96. Физико-географическое районирование Украинской ССР / [Под. ред. В. П. Попова и др.]. – Киев : КГУ, 1968. – 684 с.
97. Физическая география Днепропетровской области. – Днепропетровск : ДГУ, 1988. – 76 с.
98. Флора УССР. – Київ : Вид-во АН УРСР. – 1935–1965. – Т. I–Т. XII.

99. Хлисту́н Н. Я. Дослідження видів адвентивної флори м. Чернівці, що перебувають у стадії експансії / Н. Я. Хлисту́н // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біологія. – 2009. – № 1–2 (39). – С. 26–29.

100. Чегорка П. Т. До проекту створення Орільського національного природного парку (екологічні чинники) / [П. Т. Чегорка, В. В. Манюк, В. В. Дем'янов та ін.] // Національні природні парки: проблеми становлення та розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 20-річчю Карпатського національного природного парку (м. Яремче, 14–17 вересня 2000 року). – Яремче, 2000. – С. 351–357.

101. Червона книга Дніпропетровської області. (Рослинний світ) / [Автори-укладачі: Барановський Б.О., Тарасов В.В. За ред. А. П. Травлеєва]. – Дніпропетровськ : ВКК «Баланс–Клуб», 2010. – 500 с.

102. Червона книга України. Рослинний світ / [за ред. Я. П. Дідуха]. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 912 с.

103. Червоний список видів рослин і тварин Дніпропетровської області. (Затверджений рішенням обл. ради депутатів 27.12.2011р., № 219-10/VI), – 27 с.

104. Шеляг-Сосонко Ю. Р. Галофитные дубравы степного Приднепровья как уникальные объекты, перспективные для включения в Зеленую книгу Украины / Ю. Р. Шеляг-Сосонко, Ю. Г. Гамуля // Экология и ноосферология. – 2001. – Т. 10, – № 1-2. – С. 120–124.

105. Assessment of existing lists of invasive alien species for Europe, with particular focus on species entering Europe through trade, and proposed responses. Draft // [Prepared by mr Piero Genovesi and mr Riccardo Scaleria] / Convention on the conservation of european wildlife and natural habitats. – Strasbourg, 26–29 November. 2007, – 37 p.

106. Baranovski B. Analysis of the alien flora of Dnipropetrovsk Province / [B. Baranovski, N. Khromykh, L. Karmyzova et al.] // Biological Bulletin of Bogdan Chmelnytskyi Melitopol State Pedagogical University. – 2016. – 6 (3), – P. 419–429.

107. Baranovsky B. Multifunctional management and biodiversiti conservation of Ukrainian floodplain landscapes / B. Baranovsky, V. Gasso, S. Schindler // Series: Technical, Economic and Agricultural Sciences. – 2013. – № 5. – P. 184–188.

108. Berg C. Temporal trends in the invasions of Austrian woodlands by alien trees / Christian Berg, Anton Drescher, Viktoria Wagner, Franz Essl // Preslia. – 2016. – Vol. 88, – P. 185–200.

109. Bussotti F. Functional traits and adaptive capacity of European forests to climate change / F. Bussotti, M. Pollastrini, V. Holland, W. Bruggeman // *Environmental and Experimental Botany*. – 2015. – Vol. 111, – Issue 3, – P. 91–113.
110. Csiszár, Á. Allelopathic potential of some invasive plant species occurring in Hungary / [Á. Csiszár, M. Korda, D. Schmidt, et al.] // *Allelopathy Journal*. – 2013. – Vol. 31. – No. 2. – P. 309–318.
111. Dai, A. Increasing drought under global warming in observations and models / A. Dai // *Nature Climate Change*. – 2013. – Vol. 3. – P. 52–58.
112. Fuentes, N. Climatic and socio-economic factors determine the level of invasion by alien plants in Chile / N. Fuentes, A. Saldaña, I. Kühn, S. Klotz // *Plant Ecology & Diversity*. – 2015. – Vol. 8, – Issue 3. – P. 371–377.
113. Lavergne S. Biodiversity and Climate Change: Integrating Evolutionary and Ecological Responses of Species and Communities / S. Lavergne, N. Mouquet, W. Thuiller, O. Ronce // *Annual Review of Ecology, Evolution and Systematics*. – 2010. – Vol. 41. – P. 321–350.
114. Linder, M. Climate change and European forests: What do we know, what are the uncertainties, and what are the implications for forest management? / [M. Linder, J. B. Fitzgerald, N. E. Zimmermann et al.] // *Journal of Environmental Management*. – 2014. – Vol. 146. – Issue 12. – P. 69–83.
115. Lykholat Y. V. Assessment and prediction of the invasiveness of some alien plants in conditions of climate change in the steppe Dnieper region / [Y. V. Lykholat, N. A. Khromykh, I. A. Ivan'ko et al.] // *Biosystems Diversity*. – 2017. – 25 (1). – P. 52–59.
116. Mosyakin Sergey L. Vascular plants of Ukraine (a nomenclatural checklist) / Sergey L. Mosyakin, Mykola M. Fedoronchuk. – Kiev, 1999. – 345 p.
117. Natho, Günther, Natho, Ingrid. *Herbartechnik* / Günther Natho, Ingrid Natho. – Verlag: Sittenberg Lutherstadt, 1959. – 94 s.
118. Pyšek et al. Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns / [P. Pyšek, J. Danihelka, J. Sádlo et al.] // *Preslia*. – 2012. – Vol. 84. – P. 155–255.
119. Richardson, D. M. Naturalization and invasion of alien plants: concepts and definitions / [D. M. Richardson, P. Pyšek, M. Redjmanek et al.] // *Diversity & Distributions*. – 2000. – Vol. 6. – P. 93–107.
120. Settele, J. Terrestrial and inland water systems / [J. Settele, R. Scholes, R. Betts et al.] // *Climate Change 2014: Impacts, Adaptation, and Vulnerability. Part A: Global and Sectoral Aspects. Contribution of Working Group II to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change* [Field, C.B.,

V.R. Barros, D.J. Dokken et al.]. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, – 2014. – P. 271–359.

121. Schindler S. Multifunctional floodplain management and biodiversity effects: a knowledge synthesis for six European countries / [S. Schindler, F.H. O’Neill, M. Biró et al.] // *Biodivers conservi.* – 2016. – Vol. 25. – P. 1349–1382.

122. Walther, G.-R. Alien species in a warmer world: risks and opportunities / [G.-R. Walther, A. Roques, P.E. Hulme et al.] // *Trends in Ecology and Evolution.* – 2009. – Vol. 24, – Issue 12. – P. 686–693.

Наукове видання

Борис Олександрович Барановський
Вадим Володимирович Манюк
Ірина Анатоліївна Іванько
Ліна Олександрівна Кармизова

Аналіз флори
національного природного парку «Орільський»

Монографія

За редакцією д-ра біол. наук, проф. Д. В. Дубини

Технічний редактор В. А. Горбань
Літературне редагування та коректура В. Д. Маловик
Макетування та комп'ютерна верстка В. А. Горбань

Підписано до друку 22.05.2017 р.
Формат 60×84 1/16 Папір офсетний. Ум.-друк. арк. 18,4.
Тираж 300 пр. Зам. № 114.

Видавництво і друкарня «Ліра»,
49038, м. Дніпро, вул. Наукова, 25
Свідоцтво про внесення до Держреєстру
ДК № 188 від 19.09.2000.